

Wärtsilä Oyj Abp

Vuosikertomus 2015

Sisältö

Tämä on Wärtsilä	03
Kestävä kehitys	54
Hallinnointi	113
Sijoittajat	158
Hallituksen toimintakertomus	171
Tilinpäätös	192

Tämä on Wärtsilä

Konsernijohtajan katsaus	04	Marine Solutions	32
Wärtsilä lyhyesti	06	Liiketoimintaympäristö	36
Konsernin strategia	06	Strategia	39
Tavoitteemme		Marine Solutions ja kestävä kehitys	40
Taloudelliset tavoitteet	08	Marine Solutions -liiketoiminnan kehitys 2015	42
Kestävän kehityksen tavoitteet	12	Services	43
Kestävän innovoinnin arvo	16	Liiketoimintaympäristö	45
Kestävän kehityksen kohokohtia	18	Strategia	46
Energy Solutions	24	Services ja kestävä kehitys	47
Liiketoimintaympäristö	25	Services-liiketoiminnan kehitys vuonna 2015	48
Strategia	30	Tuotantokatsaus	49
Energy Solutions ja kestävä kehitys	30	Tutkimus ja kehitys	50
Energy Solutions -liiketoiminnan kehitys 2015	32		

Konsernijohtajan katsaus

Vuosi 2015 oli Wärtsilälle monella mittarilla menestyksenkäs. Liikevaihto ja kannattavuus paranivat tasaisesti edellisvuodesta johtuen yhtiön hyvin asemoidusta tarjonnasta, kasvavasta Services-liiketoiminnasta ja toiminnan jatkuvasta parantamisesta. Markkinakehitys huomioon ottaen voimme olla tyytyväisiä suoritukseemme.

Olosuhteet voimantuotannon markkinoilla olivat haastavat. Energy Solutions -liiketoiminnan tilauskertymän laskussa näkyy asiakkaiden haluttomuus sitoutua uusiin investointeihin makrotalouden epävarmuuden jatkuessa edelleen. Siitä huolimatta teollistuminen ja väestörakenteen muutokset tukevat yhä sähkön kulutuksen kasvua kehittyvissä talouksissa, ja uusiutuvan energiantuotannon osuuden kasvu lisää dynaamisen, verkkoa tasapainoittavan voimantuotannon tarvetta. Voimalaitostarjontamme joustavuuden ja tehokkuuden ansiosta hyödyimme suuntauksesta kohti hajautettua, ekologisesti kestävää voimantuotantoa.

Merenkulkumarkkinoilla tilausaktiiviteettiin kohdistui yhä paineita. Öljyn alhainen hinta vähensi öljykenttien etsintä- ja kehittämisaktiiviteettiä, mikä johti offshore-alusten kysynnän selvään laskuun. Samalla ylikapasiteetti ja matalat rahtihinnat rasittivat kauppamerenkulkua. Vaikka kattavasti eri markkinoille ulottuva toimintamme ja laaja tarjontamme ovat auttaneet meitä selviämään nykyisestä laivanrakennussuhdanteesta kohtalaisen hyvin, tarvitsemme joustavuutta sopeutuaksemme markkinadynamiikan muutoksiin. Siksi ilmoitimme kesällä Marine Solutions -organisaation uudelleenjärjestelystä. Kapasiteettia ei voi koskaan mukauttaa kevein perustein, mutta päätös oli välttämätön, jotta säilyttäisimme kilpailuasemamme kansainvälisillä markkinoilla.

Services-liiketoiminnan liikevaihto nousi kaikkien aikojen ennätystasolle, 2.184 miljoonaan euroon.

Services-liiketoiminnalla oli merkittävä osuus taloudellisen tuloksemme vahvistumisessa. Olemme aktiivisesti kehittäneet kohdennetumpaa myyntimallia ja laajentaneet arvolupaustamme saavuttaaksemme tälle liiketoiminta-alueelle asetetut kasvutavoitteet. Services-liiketoiminnan 13%:n liikevaihdon kasvu osoittaa työn tuottaneen tulosta.

Ympäristötietoisuus ja muuttuvat energiatarpeet vaikuttavat yhä enemmän kohdemarkkinoidemme investointipäätöksiin. Tarkistimme kesällä strategiaamme ja missiotamme toimialan muutosten mukaisesti. Tavoitteemme on muokata merenkulku- ja energiamarkkinoita edistyksellisellä teknologialla ja keskittyä ratkaisujen koko elinkaaren aikaiseen suorituskykyyn asiakkaiden liiketoimintaa ja ympäristönsuojelua tehostaen. Haemme kasvua tarjoamalla innovatiivisia ja energiatehokkaita elinkaariratkaisuja sekä hyödyntämällä johtavaa asemaamme kaasuun perustuvissa teknologioissa. Digitalisaatio tukee kasvutavoitteitamme, sillä käytettävissämme on yhä enemmän dataa asiakkaiden toiminnan ja laitteiden sekä sisäisten prosessiemme ja suorituskykymme optimointiin.

Vuonna 2015 digitaalinen tarjontamme laajeni uuden digitaalisen huoltoportfolion sekä L-3 Marine Systems Internationalin oston myötä.

Kestävä kehitystä tukevien innovaatioiden painottaminen toiminnassamme on yhä tärkeämpää sääntelyn kiristyessä. Pariisin ilmastokokouksessa vuoden lopulla saavutettu sopimus oli tärkeä merkkipaalu maailmanlaajuisissa toimissa ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi. Merenkulkuteollisuudessa painolastiveden käsittelyä koskevan yleissopimuksen ratifiointi lähestyy, ja rikkidirektiivi astui voimaan rikkipäästöjen erityisalueilla vuoden 2015 alusta. T&K-toiminnassamme, johon käytimme 2,6% liikevaihdostamme, keskitymme asiakkaiden ympäristötoiminnan tasoa ja laitteiden tehokkuutta parantaviin ratkaisuihin.

Ammattitaitoisten ja sitoutuneiden työntekijöiden houkuttelevuus ja pitäminen on tärkeää menestyksemme kannalta.

Tavoitteemme on edistää osallistavaa yrityskulttuuria ja painottaa monimuotoisuutta ja tinkimättömän eettistä toimintaa. Olemme sitoutuneet tukemaan YK:n Global Compact -aloitteen ihmisoikeuksia, työvoimaa, ympäristöä ja korruption torjuntaa koskevia peruseriaa. Henkilöstömme turvallisuus on meillä aina etusijalla, ja voin iloitseni todeta, että olemme tasaisen varmasti lähestyneet nollan poissaoloon johtavan tapaturman tavoitettamme.

Toimintaympäristön odotetaan säilyvän pitkälti ennallaan vuonna 2016. Vahvan tilauskantamme ja tilausnäkymien perusteella odotamme kuitenkin hienoista parannusta liikevaihtoon ja kannattavuuteen.

Haluan tässä yhteydessä kiittää osakkeenomistajiamme uskosta tulevaa kehitystämme kohtaan, asiakkaitamme luottamuksesta tuotteisiimme ja palveluihimme sekä Wärtsilän koko henkilökuntaa omistautuneesta työstä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Jaakko Eskola
Konsernijohtaja

Avainluvut

MEUR	2015	10-12/2015	7-9/2015	4-6/2015	1-3/2015	Oikaistu*	
						2014	2013
Liikevaihto	5 029	1 590	1 222	1 230	988	4 779	4 607
Energy Solutions	1 126	374	243	327	182	1 138	1 459
Marine Solutions	1 720	598	448	354	321	1 702	1 309
Services	2 184	619	531	548	485	1 939	1 842
Poistot ja arvonalentumiset	-124	-33	-32	-30	-29	-115	-120
Liiketulos ¹	612	215	160	137	100	569	557
Liiketulos ¹ , %	12,2	13,5	13,1	11,1	10,1	11,9	12,1
Tulos ennen veroja	553	199	132	140	82	494	544
Tulos/osake, EUR	2,25	0,79	0,49	0,54	0,43	1,76	1,98
Tilaukertymä	4 932	1 403	1 086	1 159	1 285	5 084	4 821

MEUR	2015	31.12.2015	30.9.2015	30.6.2015	31.3.2015	2014	2013
Taseen loppusumma	5 589	5 589	5 609	5 622	5 271	5 280	5 209
Korolliset velat, brutto	724	724	778	779	648	666	665
Rahavarat	334	334	250	269	382	571	388
ROI, jatkuvat toiminnot, %	21,0	21,0	20,3	20,8	22,0	20,3	22,6
Nettovelkaantumisaste	0,17	0,17	0,26	0,25	0,14	0,05	0,15
Tilaukanta kauden lopussa	4 882	4 882	5 112	5 325	4 931	4 530	4 311
Osakekannan markkina-arvo tilikauden lopussa	8 314	-	-	-	-	7 315	7 055
Henkilöstö, lukumäärä kauden lopussa	18 856	18 856	19 237	19 427	17 707	17 717	18 315

¹ Luvut on esitetty ennen kertaluonteisia eriä.

* Kaksitahtiliiketoiminta on luokiteltu lopetuiksi toimintoiksi, minkä johdosta tuloslaskelmaan liittyviä lukuja on oikaistu.

Wärtsilä lyhyesti

Wärtsilä on kansainvälisesti johtava edistyksellisen teknologian ja kokonaislinkaariratkaisujen toimittaja merenkulku- ja energiamaarkkinoilla. Wärtsilä maksimoi asiakkaiden alusten ja voimalaitosten ympäristötehokkuuden ja taloudellisuuden keskittymällä kestäviin innovaatioihin ja kokonaisyhtösuhteeseen.

Vuonna 2015 Wärtsilän liikevaihto oli 5 miljardia euroa ja henkilöstömäärä noin 18.800. Yrityksellä on yli 200 toimipistettä yli 70 maassa eri puolilla maailmaa. Wärtsilän osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä.

Energy Solutions

Wärtsilä Energy Solutions on kaasumaisia ja nestemäisiä polttoaineita käyttävien joustavien voimalaitosten maailmanlaajuisesti johtava toimittaja aina 600 MW:n tehoon saakka. Yhtiö tarjoaa voimalaitosratkaisuja perusvoimantuotantoon, kuormaa seuraavaan tuotantoon ja kuormitushuippujen tasaamiseen sekä huippunopeita varavoimaloita. Vuoden 2015 lopussa Wärtsilän maailmanlaajuisesti 175 eri maahan toimittamien voimalaitosten asennettu kapasiteetti on 58 GW. LNG-ratkaisuvalikoima sisältää pienet ja keskisuuret terminaalit ja jakelujärjestelmät.

Marine Solutions

Wärtsilä tukee asiakkaidensa liiketoimintaa tarjoamalla meriteollisuudessa sekä öljy- ja kaasuteollisuudessa toimiville asiakkailleen turvallisia, ympäristömyötäisiä, tehokkaita, joustavia ja taloudellisia ratkaisuja. Teknologijaohjatus ja kokenut, osaava ja omistautunut henkilöstö luovat meille edellytykset räätälöidä ratkaisuja, jotka tarjoavat eri puolilla maailmaa toimiville asiakkaillemme optimaaliset edut.

Services

Wärtsilä tukee asiakkaitaan toimitetun järjestelmän koko elinkaaren ajan optimoimalla laitteiston hyötysuhdetta ja suorituskykyä. Noin 11.000 ammattilaista 160 paikkakunnalla käsittävä palveluverkosto on toimialan laajin ja palvelee vuosittain yli 12.000:a asiakasta. Varaosahuollosta kattaviin käyttö-, hallinnointi- ja optimointipalveluihin ulottuvaa palveluvalikoimaamme kehitetään jatkuvasti. Tavoitteena on asiakkaiden laitosten käytettävyyden parantamisen ohella myös heidän liiketoimintansa kasvun tukeminen. Wärtsilä on sitoutunut aina ja kaikkialla korkeaan laatuun, asiantuntevaan tukeen, palveluiden varmaan saatavuuteen sekä mahdollisimman ympäristöystävälliseen toimintaan.

Konsernin strategia

Wärtsilä tähtää kannattavaan kasvuun tarjoamalla edistyksellistä teknologiaa ja elinkaariratkaisuja merenkulku- ja energia-alan asiakkaille.

Ympäristötietoisuuden lisääntyminen ja muuttuvat energiatarpeet vaikuttavat asiakkaidemme tapaan toimia. Integroitujen tuotteidemme ja palvelujemme ansiosta pystymme vastaamaan erinomaisesti nykypäivän energiatehokkaiden ja joustavien ratkaisujen kysyntään. Monipolttainetuotteemme ja nesteytettyyn maakaasuun perustuvat ratkaisumme ovat

alan johtavia ja vastaavat kaasupohjaisten teknologioiden kasvavaan kysyntään. Luomme kasvua hyödyntämällä projektinhallintaamme ja teknistä osaamistaamme, joiden ansiosta voimme tarjota asiakkaillemme uusia, innovatiivisia ratkaisuja. Kasvutavoitteitamme tukee yliverainen globaali huoltoverkostomme.

Tuotannossa ja toimitusketjun hallinnassa etsimme jatkuvasti uusia keinoja pitää yllä laatua ja kustannustehokkuutta – usein yhdessä tärkeimmillä kasvumarkkinoillamme toimivien alan johtavien yhteistyökumppanien kanssa. Panostamme digitalisaatioon ja tutkimukseen ja tuotekehitykseen markkinoiden tarpeiden mukaisesti. Luomme siten vahvan perustan, joka turvaa asemamme johtavana teknisten innovaatioiden kehittäjänä ja vahvistaa sitä entisestään. Tällainen innovaatiokulttuuri sekä turvallisuuden, monimuotoisuuden ja korkeiden eettisten periaatteiden korostaminen vetävät puoleensa ammattitaitoisia ja sitoutuneita työntekijöitä ja tekevät organisaatiostamme erittäin suorituskykyisen. Yrittäjähenkemme, asiakaskeskeisyytemme ja intohimomme tehdä asiat oikein luovat uusia mahdollisuuksia ja ympäristömyötäisiä ratkaisuja sekä arvoa kaikille sidosryhmillemme.

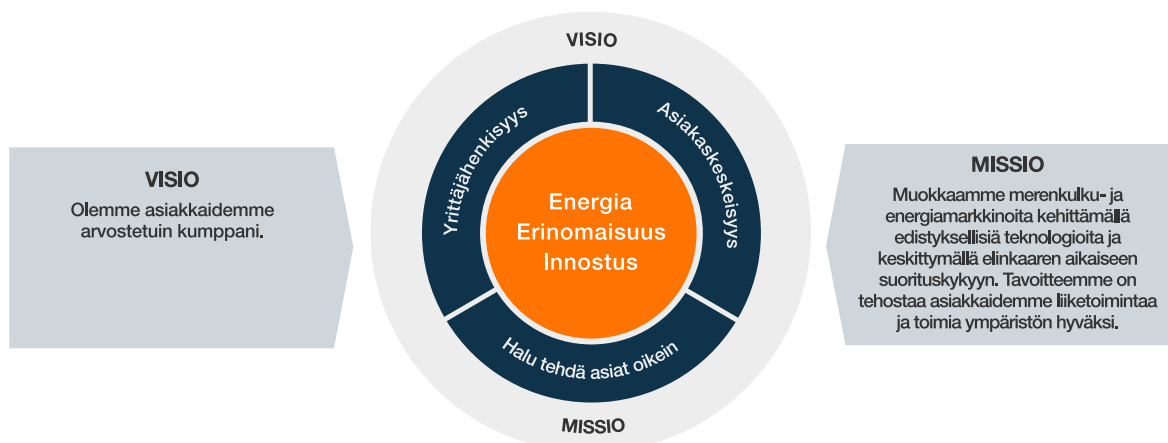
Kestävä kehitys

Wärtsilän tavoitteena on täyttää osakkeenomistajien odotukset ja edistää yhteiskunnan hyvinvointia. Tämä edellyttää, että yhtiön toiminta on tehokasta, kannattavaa ja kilpailukykyistä. Hyvä taloudellinen tulos luo perustan muille kestäväen kehityksen osa-alueille – sosiaaliselle vastuulle ja ympäristövastuulle.

Wärtsilän päätavoite on toimittaa voimaratkaisuja, joiden hyötysuhde on korkea ja ympäristökuormitus vähäinen. Pyrimme jatkuvasti parantamaan tuotteidemme ja palvelujemme ympäristösuorituskykyä sekä säilyttämään teknologiajohtajuutemme hyödyntämällä uutta tekniikkaa ja tekemällä yhteistyötä asiakkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Näin autamme osaltamme asiakkaitamme ja koko yhteiskuntaa saavuttamaan tiukentuvat kansainväliset ympäristövaatimukset ja -suositukset.

Wärtsilä toimii hyvänä yrityskansalaisena kaikkialla missä yhtiö toimii. Liiketoimintamme ja sidosryhmäsuhteemme perustuvat toimintaperiaatteisiimme. Wärtsilä on vastuullinen työnantaja ja pyrkii tarjoamaan henkilöstölle mielenkiintoisen ja innostavan työpaikan, jossa vallitsevat avoimuus, toisten kunnioitus, luottamus, tasa-arvo sekä mahdollisuudet henkilökohtaiseen kehittymiseen. Tavoitteena on myös tarjota työolosuhteiltaan turvallinen työpaikka työntekijöille ja sopimuskumppaneille sekä minimoida Wärtsilän tuotteiden ja palvelujen käyttöön liittyvät terveys- ja turvallisuusriskit. Toimitusketjun hallinta ja kehittäminen ovat olennainen osa toimintaamme.

VISIO, MISSIO JA ARVOT

Taloudelliset tavoitteet

Liikevaihto

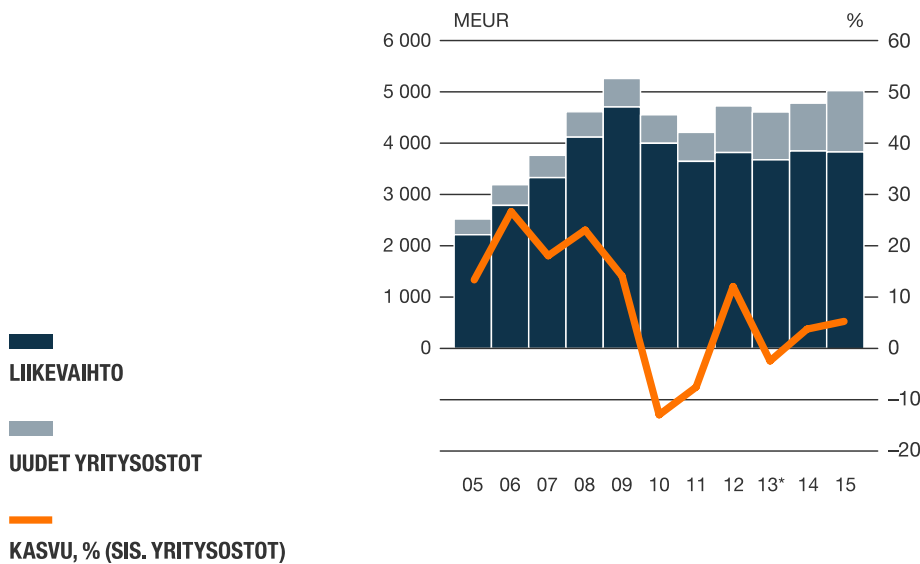
TAVOITE

Tavoitteemme on kasvaa nopeammin kuin maailman BKT.

KEHITYS

Vuonna 2015 Wärtsilän liikevaihto kasvoi 5% 5.029 milj. euroon. Wärtsilän keskimääräinen vuotuinen kasvu-% (CAGR) 2005–2015 oli 7,2%.

KASVU YLI SUHDANNESYKLIN

Maailman nimellinen BKT:n kasvu 2005–2015 keskimäärin 6,1% Yhdysvaltain dollareissa (lähde: IMF).

* Oikaistu, luvut sisältävät jatkuvat toiminnot.

Liikevoitto

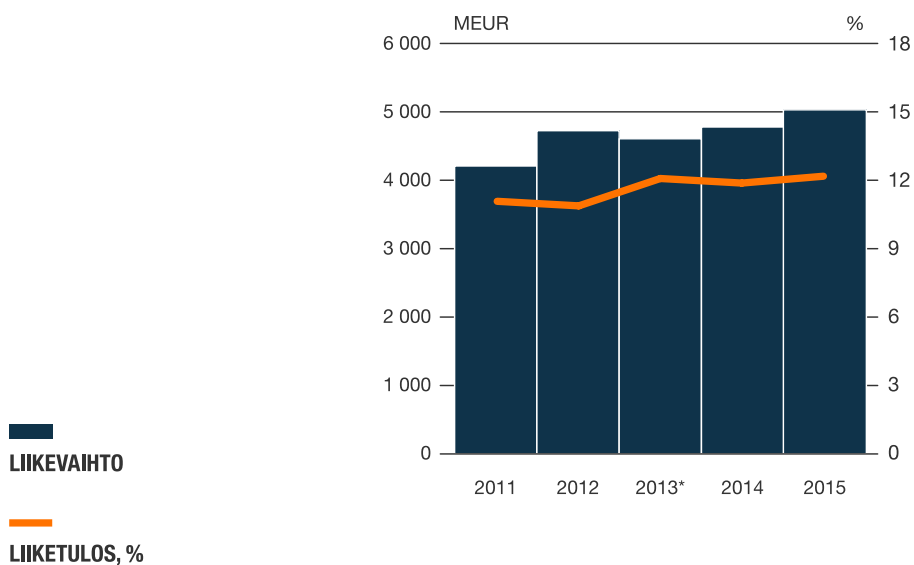
TAVOITE

Liikevoittotavoitteemme (EBIT%) on 14% suhdannesyklin huipulla. Syklin pohjalla tavoitteemme on säilyttää yli 10%:n liikevoitto.

KEHITYS

Vuonna 2015 liikevoittomme oli 612 milj. euroa, eli 12,2% liikevaihdosta.

KANNATTAVUUS

Luvut on esitetty ennen kertaluonteisia eriä.

* Oikaistu, luvut sisältävät jatkuvat toiminnot.

Pääomarakenne

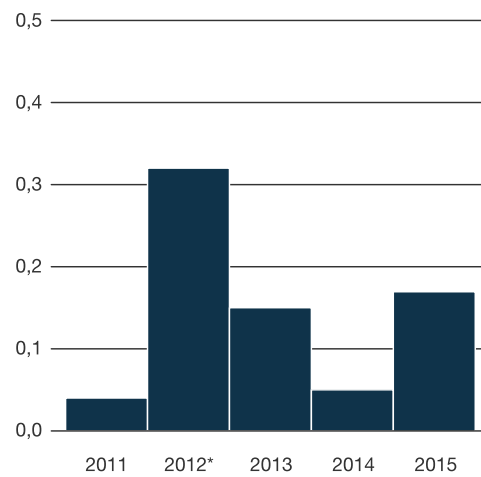
TAVOITE

Tavoitteemme on, että nettovelkaantumisasteemme on alle 0,50.

KEHITYS

Vuonna 2015 nettovelkaantumisasteemme oli 0,17.

NETTOVELKAANTUMISASTE

* Oikaistu uudistetun IAS 19-standardin mukaiseksi.

Osinko

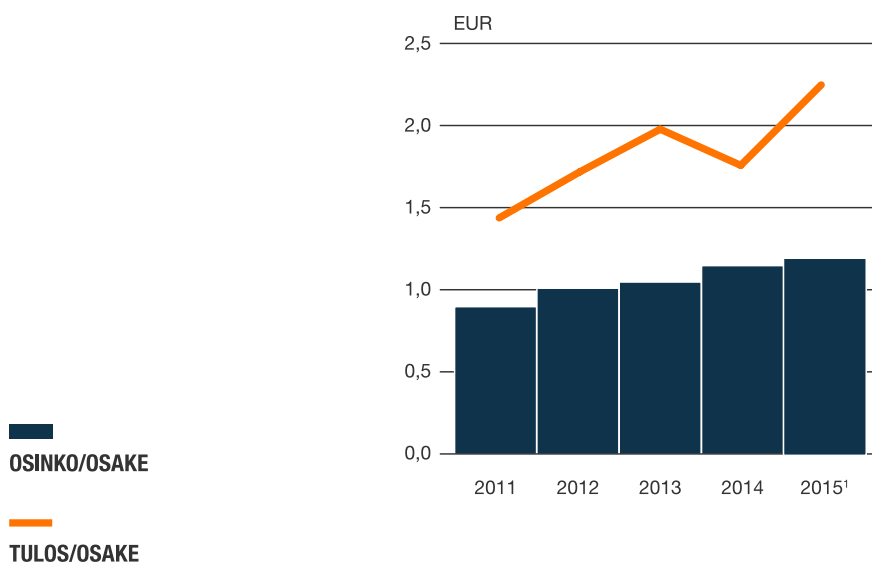
TAVOITE

Tavoitteemme on jakaa vähintään 50% osakekohtaisesta tuloksesta osinkona yli suhdannesyklin.

KEHITYS

Hallitus esittää, että 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta jaetaan osinkona 1,20 euroa osakkeelta, mikä vastaa 53% osakekohtaisesta tuloksesta.

TULOS/OSAKE, OSINKO/OSAKE

¹ Hallituksen ehdotus 2015.

Kestävän kehityksen tavoitteet

Wärtsilän tavoitteet kasvihuonekaasujen ja muiden päästöjen

TAVOITE	AIKATAULU	TILANNE
Absoluuttisen energiankulutuksen (GWh) vähentäminen vähintään 10% vuoden 2005 keskikulutuksesta vuoteen 2016 mennessä.	2016	Vuoden 2015 lopussa energiasäästöjä oli kertynyt 42,0 GWh, eli 89% lopullisesta tavoitteesta.
Ratkaisujen luominen nestemäisten polttoaineinfrastruktuurien korvaamiseksi keskikokoluokan LNG-teknologialla.	2015	Tornion Manga-projekti on käynnissä. Wärtsilä laajensi vuonna 2015 pienten LNG-infrastruktuuriratkaisujen valikoimaansa esittelemällä mataliin vesiin tarkoitettun proomukonseptin LNG:n varastointiin ja uudelleenkaasutukseen. Koska proomu voidaan rakentaa täysin valmiiksi telakalla, se on ihanteellinen ratkaisu vaikeapääsyisiin kohteisiin, joissa terminaalien rakentaminen maalle olisi haastavaa.
Edellytysten luominen päästövähennyksille kaasukonversioiden avulla.	2015	Vuonna 2015 Wärtsilältä tilattiin kaasukonversiot kahteen voimalaan Indonesiassa ja Meksikossa. Voimaloiden yhteisteho on 146 MW. Wärtsilä toteuttamien kaasukonversioiden kapasiteetti on yhteensä 900 MW, ja käynnissä olevien projektien yhteisteho on 300 MW.
Yksikiertoisten voimaloiden ja kombivoimaloiden kokonaissäähkötysuhteen parantaminen syklisessä käytössä.	2015	Valmiustilatoimintoja kehitettiin edelleen ja testattiin vuonna 2015. Työn tuloksena moottoreiden esilämmityslämpötilaa ja valmiustilan energiankulutusta on onnistuttu alentamaan. Parhaillaan käynnissä on kahden korkean säähkötysuhteen ja minimaalisen vedenkulutuksen takaavan Wärtsilä Dry Flexicycle -voimalan asennustyöt.
Dynaamisten sähkömarkkinoiden kehitykseen vaikuttaminen uusiutuvien energianlähteiden laajamittaisen käytön edistämiseksi.	2015	Vuonna 2015 Wärtsilä toimitti Saksan ja EU:n päättävillä elimillä tutkimuksiin perustuvia suosituksia sähkömarkkinoiden markkinarakenteesta. Wärtsilä vastasi myös Euroopan komission käynnistämään julkiseen kuulemiseen koskien energiamarkkinoiden markkinarakennetta ja jatkoi aktiivista keskustelua dynaamisten sähkömarkkinoiden eri sidosryhmien kanssa.

Sähköpropulsio- tehohäviöiden vähentäminen 3–5% keskijännitejärjestelmien avulla.	2015	Keskijänniteratkaisujen kehitystyötä on hidastettu epäedullisten markkinaolosuhteiden vuoksi.
Laivakoneiden hyötysuhdetta parantavien tehonhallintaratkaisujen kehittäminen.	2012	Tehonhallintaratkaisujen kehitystyö on yhdistetty alla kuvattuun Wärtsilä Genius - huoltokonseptiin.
Kehitetään 10 uutta Wärtsilä Optimiser - ratkaisua, joiden avulla asiakkaat voivat optimoida laitoksensa koko elinkaaren aikaista suorituskykyä.	2015	Alkuperäinen projekti lopetettiin vuonna 2015. Osana Wärtsilä Services -liiketoiminnan digiratkaisujen kehitystyötä lanseerattiin vuoden 2015 lopussa uudet Wärtsilä Genius palvelut, jotka sisältävät Wärtsilä Optimise-, Wärtsilä Predict- ja Wärtsilä Solve -palvelut. Asiakkaille tarjotaan näiden päätarpeista riippuen erilaisia ratkaisuja kunnonvalvonnasta ja rungon likaantumisenestuksesta neuvontapalveluihin ja etätukeen, kuten virtuaalisuunnitteluun. Wärtsilä Genius palvelut ovat keskeinen osa Wärtsilä Services -liiketoiminnan digitaalista tarjontaa, ja niiden kehittämistä jatketaan tulevana vuosina.
Kasvihuonekaasujen päästöjä vähennetään 3% parantamalla moottoreiden hyötysuhdetta.	2015	Ennätystehokas W31-moottori tuotiin markkinoille vuonna 2015. Tavoite on saavutettu.
Kaasutuotevalikoiman laajentaminen.	2015	Wärtsilä LNGPac järjestelmä valittiin 21 kohteeseen vuonna 2015, ja saimme ensimmäiset LNG:n ECA-polttoainepumppujen tilaukset. Lisäksi myytiin ensimmäinen 2-tahtimoottorin matalapaineinen polttoainekaasun käsittelyjärjestelmä. LNGPac-järjestelmän uusia ominaisuuksia sisältyi useisiin projekteihin, ja niistä on tulossa alan uusi standardi. Muilla kaasun arvoketjun alueilla Wärtsilä sai tilaukset kolmen uudelleenkaasutusmodulin toimittamisesta isoihin kelluviin FSRU-aluksiin sekä lastinkäsittelyjärjestelmän 18:aan LPG-/erilaisten kaasujen kuljetusalukseen.
LNG-käyttöisten offshore-huoltoalusten yleistymisen edistäminen.	2015	Kaksi Harvey Gulfin LNG-käyttöistä offshore-huoltoalusta, joihin Wärtsilä on toimittanut integroitua ratkaisuja, otettiin käyttöön vuonna 2015. Nämä ovat ensimmäiset LNG-käyttöiset alukset offshore-markkinoilla Yhdysvalloissa.
LNG-sovellusten laajentaminen nykyisistä alustyypeistä ja alusten LNG-konversioiden edistäminen.	2015	Wärtsilältä on tilattu LNG-ratkaisuja seuraaviin uusiin alustyypeihin:

		<ul style="list-style-type: none"> • sisävesikuljetusaluksiin (IWW) Rein-joelle • ensimmäiseen manipolttoainekäyttöiseen kaapelinlasku- ja kaapelinkorjausalukseen • ensimmäiseen manipolttoainekäyttöiseen laahaimuhopperiruoppaajaan (TSHD) • ensimmäiseen manipolttoainekäyttöiseen kelluvaan varastointi- ja uudelleenkaasutusyksikköön (FSRU) • manipolttoainekäyttöisiin matkustajalauttoihin ja ensimmäiseen mekaanisella voimansiirrolla varustettuun matkustajarahtialukseen • manipolttoainekäyttöiseksi muutettavaan RORO-alukseen.
Ympäristösuorituskykyyn ja energiatehokkuuteen liittyvien konsultointiprojektien toteuttaminen: 10 projektia.	2015	Vuonna 2015 myytiin konsultointiprojekteihin sisältyi suunnittelu- tai neuvontapalveluita 13 alukselle.

Wärtsilän tavoitteet veden kulutuksen vähentämiseksi

TAVOITE	AIKATAULU	TILANNE
Kuivajärjestelmien jatkokehitys tehokkaisiin kombivoimaloihin.	2015	Wärtsilältä on tilattu merkittävä Flexicycle-voimalaitos El Salvadoriin. Tämä tulee olemaan ensimmäinen maakaasukäyttöinen voimala Keski-Amerikassa, joka käyttää Wärtsilän Dry Flexicycle -teknologiaa, jonka suljetun kierron jäähdytysteknologian ansiosta laitos ei kuluta lainkaan vettä, tehden siitä alueen ympäristömyötäisimmän lämpövoimalan.

Wärtsilän tavoitteet kokonaistulosten parantamiseksi

TAVOITE	AIKATAULU	TILANNE
Kolmen elinkaariarvioinnin suorittaminen.	2015	Ensimmäinen elinkaariarviointi on meneillään. Parhailaan arvioinnissa on yksinkertaistettu elinkaariarvioinnin malli eri tuoteryhmille.

Wärtsilän sosiaaliset tavoitteet

TAVOITE	AIKATAULU	TILANNE
Wärtsilän kehittäminen työpaikaksi, jossa kaikilla työntekijöillä on mahdollisuus urakehitykseen ja parhaan osaamisensa näyttämiseen – yhtäläiset mahdollisuudet tarjoavan yrityksen rakentaminen.	Jatkuva	54% avoimista työpakoista täytettiin vuonna 2015 sisäisellä haulla (vähintään vaatimustaso 3) ja 46% ulkoisella haulla. Koulutuspäiviä oli keskimäärin 3,0 työntekijää kohti.
Uuden toimintatavan kehittäminen toimittajasuhteiden hoitoon Wärtsilän kestävä kehityksen sitoumuksen mukaisesti.	2015	Tärkeimpien toimittajien määräaikasarvioinnit hoidetaan toimittajien arviointi- ja kehitysmallin mukaisesti. Vuoden 2015 loppuun mennessä Wärtsilä oli luokitellut 688 tärkeintä toimittajaansa (yhteensä 1.126), mikä vastaa 96%:a konsernin hankintatoiminnon (WSM) hankinnoista. Toimittajien hyväksymisprosessia alettiin uusia vuonna 2015.
Kehityskeskustelujen kattavuus 100%.	Jatkuva	Kehityskeskusteluiden piirissä oli vuoden 2015 loppuun mennessä 92% henkilöstöstä.
Sertifioidut ympäristö- ja työterveys- ja turvallisuusjärjestelmät käyttöön kaikissa tytäryhtiöissä (lukuun ottamatta pelkkiä myyntiyhtiöitä).	Jatkuva	Wärtsilän tytäryhtiöistä 49:lla on tällä hetkellä ISO 14001 -sertifikaatti ja 48:llä OHSAS 18001 -sertifikaatti. Järjestelmien kattavuus esitetään johtamisjärjestelmiä käsittelevässä osassa.
Pitkällä aikavälillä nolla poissaoloon johtanutta tapaturmaa.	Jatkuva	Myönteinen suuntaus turvallisuuskulttuurin parantamisessa, lujittamisessa ja levittämisessä jatkui. Konsernin vuoden 2015 tavoite poissaoloon johtavien tapaturmien taajuusindeksille oli 3,0; saavutettu tulos oli 2,8. Indeksi parani edellisvuodesta (3,5) 18%. Wärtsilän turvallisuuskulttuuria vahvistettiin edelleen ottamalla käyttöön uusi ohjelma nimeltä ZeroMindset.

Koko organisaation sitouttaminen yhtiön toimintaperiaatteisiin.	2014	Koulutustilastoja seurataan jatkuvasti. Koulutuksen oli suorittanut vuoden 2015 lopussa 16.430 työntekijää eli 87% koko henkilöstöstä.
Lahjonnan vastaisia periaatteita/itsenäisiä välittäjiä koskevan ohjeistuksen lisäkoulutus avainhenkilöstölle sekä lahjonnan vastaisen sitoumuksen saaminen kaikilta koulutetuilta avainhenkilöiltä.	2014	Koulutustilastoja seurataan jatkuvasti. Koulutuksen oli suorittanut vuoden 2015 lopussa 14.877 työntekijää (78%).
Kolmen yhteisötukiprojektin toteuttaminen vuoteen 2015 mennessä.	2015	Tavoite saavutettiin vuonna 2014.
Työhyvinvoinnin parantaminen ja tuottavuuden lisääminen sairauspäiväkustannuksia alentamalla.	2015	Analyysit suoritettiin valituissa maissa, ja paikalliset yhtiöt ovat ottaneet toimintasuunnitelmat käyttöön. Esimerkiksi Wärtsilän suomalaisilla tytäryhtiöillä on käytössään kattavat työhyvinvointia ja työkykyä edistävät ohjelmat.

Kestävän innovoinnin arvo

Wärtsilällä on keskeinen rooli kansainvälisesti johtavana merenkulun ja energia-alan kokonaisvaltaisten elinkaariratkaisujen toimittajana: ympäristömyötäisten ratkaisujemme ja palveluidemme avulla asiakkaat voivat kehittää liiketoimintaansa kestävästi. Tämä lähestymistapa on kestävä kehityksen toimintamme perusta, ja sitä tukee vahva sitouksemme liiketoiminnan vastuullisuuteen.

Energian kysynnän maailmanlaajuinen kasvu, jatkuvasti kiristyvät ympäristövaatimukset ja luonnonvarojen ehtyminen tekevät alan toimintaympäristöstä haastavan.

Pysyäksemme johtavana kestävyysinnovoijana investoimme jatkuvasti uuden teknologian kehittämiseen. Keskitymme tuotteidemme energiatehokkuuden parantamiseen ja pyrimme samalla vähentämään niiden aiheuttamia päästöjä. Yksi osa kestävään kehitykseen tähtäävää innovointia on ratkaisujemme etujen arviointi esimerkiksi voimantuotantjärjestelmien kannalta.

Asiakkaiden nykytarpeiden täyttäminen, tuleviin vaatimuksiin vastaaminen ja kehityksen kärjessä pysyminen edellyttää innovatiivista tuotekehitystä ja halua soveltaa uutta teknologiaa. Pyrimme kehittämään ympäristömyötäisiä tuotteita ja ratkaisuja monin eri tavoin, mm. parantamalla hyötysuhdetta, vähentämällä kaasumaisia ja nestemäisiä päästöjä ja jätteiden määrää, torjumalla melua sekä panostamalla jäte- ja painolastivesien puhdistukseen. Wärtsilä varautuu tuleviin

vaatimuksiin kehittämällä niin primääristä kuin sekundääristä puhdistustekniikkaa sekä laajentamalla polttoainevalikoimaa. Sitoutuminen tutkimus- ja tuotekehitysinvestointeihin hyödyttää sekä Wärtsilän asiakkaita että ympäristöä niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä.

Wärtsilän ympäristömyötäisten ratkaisujen keskeisimpiä ominaisuuksia:

- luotettavuus, turvallisuus ja pitkä käyttöikä
- päästöjä vähentävät ratkaisut
- raskaalle polttoöljylle vaihtoehtoiset polttoaineet
- mahdollisuus käyttää joustavasti eri polttoaineita
- maksimaalisen hyötysuhteen ja alhaisimmat elinkaarikustannukset tarjoavat ratkaisut
- vedenkulutuksen minimoivat ratkaisut
- alusten suunnittelun ja käytön optimointi.

Tarjontamme keskeisten ominaisuuksien ja järjestelmätason etujen kokonaisymmärrys antaa hyvät edellytykset kestävän kehityksen mukaisten laiva- ja voimalajärjestelmien kehittämiseksi.

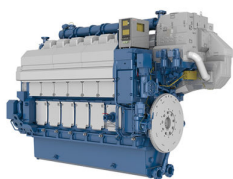
KESTÄVÄN INNOVOINNIN ARVO

KESTÄVÄT VOIMAN- TUOTANTOJÄRJESTELMÄT	<ul style="list-style-type: none"> • Wärtsilältä tilataan joustavaa sähköntuotantoa varten Smart Power Generation -voimalaitos Kansasiin Yhdysvaltoihin • Wärtsilä edistää uusiutuvan energian integrointia – maailman suurimman polttomoottorivoimalaitoksen IPP3:n avajaiset Jordaniassa • Wärtsilältä tilataan Smart Power Generation -voimalaitos Kazakstaniin
PÄÄSTÖJÄ VÄHENTÄVÄT RATKAISUT	<ul style="list-style-type: none"> • Queen Mary 2 -ristelyalus täyttää tiukat ympäristömääräykset Wärtsilän jätevedenkäsittelyjärjestelmien avulla • Kaksi Stena Linen lauttaa täyttää päästövaatimukset Wärtsilän pakokaasupuhdistusjärjestelmien avulla • Wärtsilältä tilataan räjähdysuojatut (EX) painolastiveden käsittelyjärjestelmät kahdeksaan uuteen kemikaalisäiliöalukseen • Wärtsilän hybridipesurijärjestelmä valitaan kolmen uuden konttialuksen pakokaasujen puhdistusjärjestelmäksi
POLTTOAINEIDEN JOUSTAVA KÄYTTÖ	<ul style="list-style-type: none"> • Wärtsilä parantaa voimalaitoksen hyötysuhdetta ja alentaa päästöjä maakaasukonversion avulla Maltalla • Wärtsilä 50DF -moottorin kyky operoida etaanikäyttöisesti osoitetaan hyvin tuloksin • Wärtsilä aloittaa yhteistyön GoodFuels Marinen ja Boskaliuksen kanssa merenkulun biopolttoaineiden kehittämiseksi
MAKSIMAALISEN HYÖTYSUHT- EEN JA ALHAISIMMAT ELINKAARIKUSTANNUKSET TARJOAVAT RATKAISUT	<ul style="list-style-type: none"> • Wärtsilä tuo markkinoille uuden ennennäkemättömän tehokkaan Wärtsilä 31 -moottorin, joka pääsee Guinnessin ennätystenkirjaan • Wärtsilä tuo markkinoille uudet polttoainetehokkaat LNG-alusmallit • Wärtsilä ja Carnival Corporation julkistavat sopimuksen teknologioiden ja järjestelmien pilotointiyhteistyöstä alusten käytön optimoimiseksi • Wärtsilä, MAN Diesel & Turbo ja Winterthur Gas & Diesel ryhtyvät yhteistyöhön tehokkaamman, ympäristöystävällisen merenkulun edistämiseen tähtäävässä EU-rahoitteisessa Hercules-2-hankkeessa
KAASU JA MERENKULKU	<ul style="list-style-type: none"> • Wärtsilän energiatehokas propulsiojärjestelmä valitaan maailman ensimmäiseen paineistettua maakaasua (CNG) kuljettavaan säiliöalukseen • Wärtsilä sopii Cryonormin kanssa kehittyneen LNGPac-polttoainejärjestelmän kehittämisestä sisävesiliikenteeseen • Wärtsilä tuo markkinoille uuden EFP-pumpun (ECA Fuel Pump), joka tehostaa ympäristöystävällisten kaasukäyttöisten alusten polttoainejärjestelmiä • Wärtsilä saa moottoritaluksen maailman ensimmäiseen monipolttoaineteknologiaa hyödyntävään ruoppajaan

Kestävän kehityksen kohokohtia 2015

13.1.

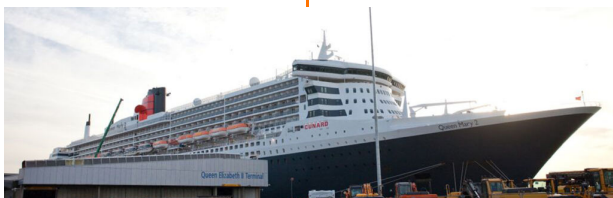
Wärtsilä ja Crisis Management Initiative (CMI) jakavat Suomen Urheilugaalassa Urheilun hyväntekijä -erikoispalkinnon Kansainvälisen yleisurheiluliiton (IAAF) Athletics for a Better World -ohjelmalle.

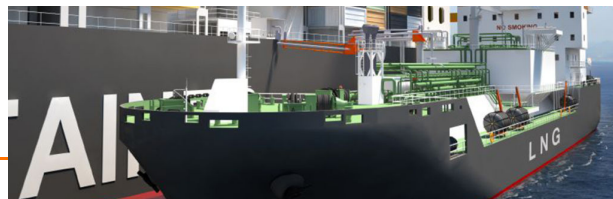
28.1. Wärtsilältä tilataan integroitu propulsioratkaisu kolmeen uuteen maakaasukäyttöiseen hinaajaan Norjaan.

5.2. Wärtsilän energiatehokas propulsiojärjestelmä valitaan maailman ensimmäiseen puristettua maakaasua (CNG) kuljettavaan säiliöalukseen.

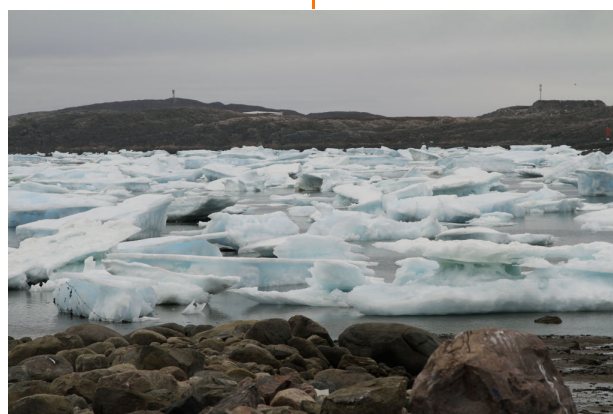
6.2. Queen Mary 2 -risteilyalus täyttää tiukat ympäristömääräykset Wärtsilän jätevedenkäsittelyjärjestelmien avulla.

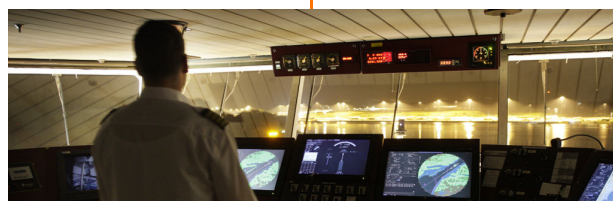
9.2. Shell tilasi Wärtsilän monipolttoainemootorit uuteen LNG-bunkrausalukseen.

10.2.

Wärtsilä julkaisee kestävän kehityksen raportin osana vuoden 2014 vuosikertomusta.

11.2. Wärtsilältä tilataan monipolttoainemootorit viiteen uuteen jäätä murtavaan LNG-säiliöalukseen.

16.2. Wärtsilä sopii Cryonormin kanssa kehittyneen LNGPac-polttoainejärjestelmän kehittämisestä sisävesiliikenteeseen.

17.2. Wärtsilän pakokaasunpuhdistusjärjestelmät tilattiin kahteen Stena Linen lauttaan päästövaatimusten täyttämiseksi.

18.2.

Wärtsilä valitaan RobecoSAMin The Sustainability Yearbook -vuosikirjaan 2015.

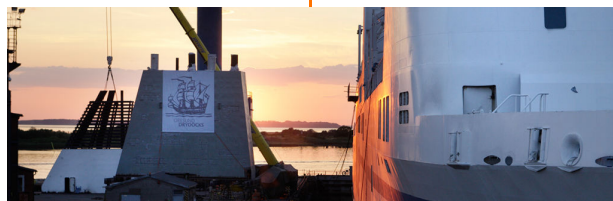
24.2. Wärtsilä lisää maltalaisen voimalaitoksen hyötysuhdetta ja alentaa päästöjä maakaasukonversion avulla.

3.3. Wärtsilältä tilataan ensimmäiset räjähdyssuojatut (EX) painolastiveden käsittelyjärjestelmät kahdeksaan uuteen kemikaalisäiliöalukseen.

4.3. Wärtsilältä tilataan Smart Power Generation -voimalaitos Kansasiin Yhdysvaltoihin joustavaa sähköntuotantoa varten.

6.3. Wärtsilä ja Clean Marine Energy tarjoavat varustamoille pakokaasujen puhdistusteknologian käyttöönoton edistämiseksi 'pesurirahoitusta'.

10.3. Wärtsilän globaali Turvallisuuspäivä "Säästä sormesi" -teemalla.

12.3. Wärtsilältä tilataan ympäristöystävälliset monipolttoainemoottorit uuteen Itämerellä liikennöivään matkustaja-autolauttaan.

23.3. Wärtsilä lanseeraa uudet polttoainetehokkaat LNG-kuljetusalusmallit.

23.3. Wärtsilä valitaan Ethibel Sustainability Index Excellence Europe -indeksiin.

9.4. Wärtsilä tuo markkinoille uuden EFP-pumpun (ECA Fuel Pump), joka tehostaa ympäristöystävällisten kaasukäyttöisten alusten polttoainejärjestelmiä.

21.4. Wärtsilä lanseeraa uuden ympäristöystävällisen ankkurinkäsittely-, hinaus- ja huoltoalusmallin (AHTS) Sea Asia -messuilla.

27.4. Wärtsilä on toimittanut yli 1,000 34SG-moottoria.

29.4. Wärtsilä helpottaa uusiutuvan energian integrointia – maailman suurimman polttomoottorivoimalaitoksen IPP3 avajaiset Jordaniassa.

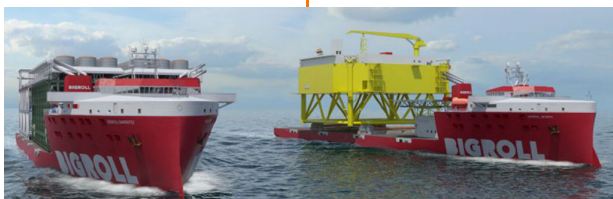
4.5. Wärtsilä 50DF -moottorin toimivuus etaanikaasulla osoitetaan onnistuneesti.

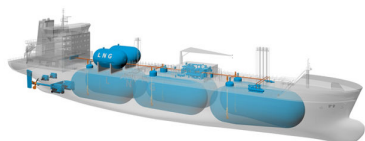
8.5. Wärtsilä ja Carnival Corporation ilmoittavat sopineensa teknologioiden ja järjestelmien pilotointiyhteistyöstä alusten käytön optimoimiseksi.

11.5. Wärtsilältä tilataan pakokaasujen puhdistusjärjestelmät kahteen hollantilaiseen RoRo-alukseen.

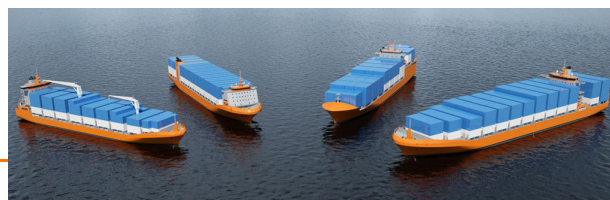
25.5. Wärtsilä tarjoaa kattavat propulsiopaketit käytettäväksi ympäristöyötäisten EAL-luokiteltujen voiteluaineiden kanssa Yhdysvaltojen rannikkovesillä.

28.5. Ensimmäinen Wärtsilän integroiduilla järjestelmillä ja moottoreilla varustettu Dragon-luokan nestemäisen kaasun kuljetusalus luovutetaan.

1.6.

Wärtsilä valitaan MSCI Global Sustainability -indeksisarjaan.

2.–5.6. Wärtsilä tuo markkinoille mallit uudesta huoltoaluksesta ja neljästä uudesta polttoainetehokkaasta konttien syöttöaluksesta Nor-Shipping-messuilla.

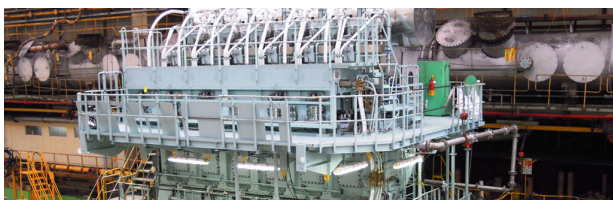
2.6. Wärtsilä tuo markkinoille uuden ennennäkemättömän tehokkaan Wärtsilä 31 -moottorin, joka pääsee Guinnessin ennätystenkirjaan.

11.6. IPP3 palkitaan parhaana suuren mittakaavan kaasumoottoriprojektina Power Engineering Internationalin EMEA projects of the Year 2015 -kilpailussa.

18.6.

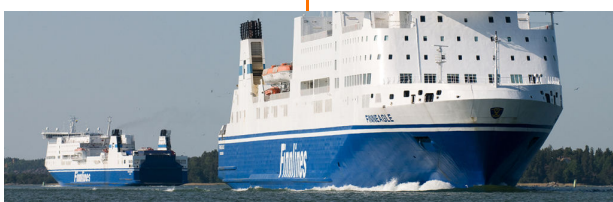
Wärtsilän hybridipesurijärjestelmä valitaan kolmeen uuteen konttialukseen pakokaasujen puhdistusjärjestelmäksi.

6.7. Wärtsilä, MAN Diesel & Turbo ja Winterthur Gas & Diesel yhteistyöhön tehokkaamman, ympäristöystävällisen merenkulun edistämiseen tähtäävässä EU-rahoitteisessa Hercules-2-hankkeessa.

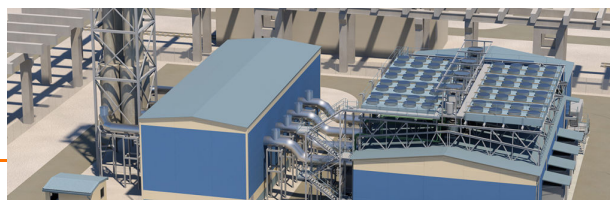
6.8. Wärtsilälle moottoritilaus maailman ensimmäiseen monipolttoaineteknologiaa hyödyntävään ruoppajaan.

28.8. Wärtsilälle uusintatilaus pakokaasujen puhdistusjärjestelmästä kolmeen Finnlinesin alukseen.

4.9. Wärtsilältä tilataan jälkiasennuksena painolastiveden käsittelyjärjestelmät 11 saksalaiseen konttialukseen.

24.9. Wärtsilältä tilataan Smart Power Generation -voimalaitos Kazakstaniin.

7.10. Wärtsilä, GoodFuels Marine ja Boskalis yhteistyöhön merenkulun biopolttoainehankkeessa.

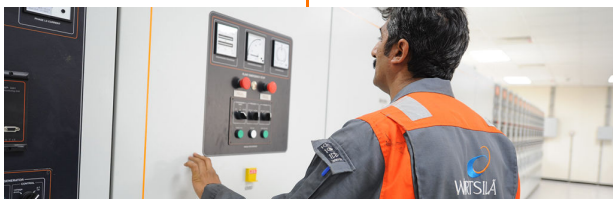
26.10. Wärtsilä lanseeraa innovaatiokilpailun, jolla haetaan ideoita meriteollisuuden digitalisoinnin avuksi.

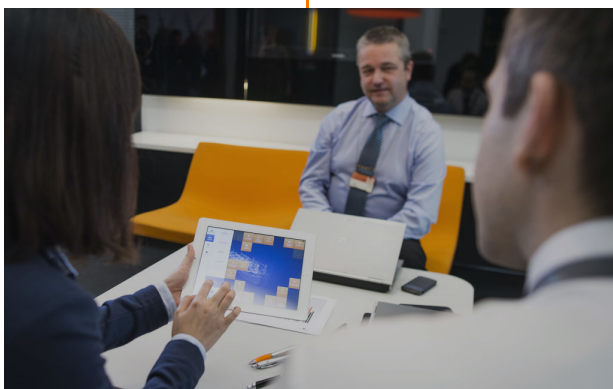
27.10. Wärtsilä esittelee uuden nesteytetyn maakaasun (LNG) varastointi- ja uudelleenkaasutusproomukonseptin.

23.11. Wärtsilä julkaisi sisäisen haastatteluvideon, jossa toimitusjohtaja Jaakko Eskola keskustelee kestävästä kehityksestä Wärtsilälle.

7.12. Wärtsilälle sopimus 40 MW:n kaasukäyttöisen Smart Power Generation -voimalaitoksen toimittamisesta Keralaan, Intiaan, kuormitushuippujen tasaamiseksi

8.12. Wärtsilä julkaisi WeCare-mobiilisovelluksen vaaratilanteiden raportointiin ja tutkintaan.

10.12.

Johtokunta hyväksyi uuden laatu-, ympäristö-, terveys- ja turvallisuuspolitiikan.

11.12. Wärtsilälle sopimus yhdistettyjen suojakaasugeneraattoreiden ja kaasupolttoyksiköiden toimittamisesta 17 uuteen LNG-säiliöalukseen.

17.12. Wärtsilä China voitti vuoden 2015 "Best Employee Development Plan Company" -palkinnon.

28.12. Wärtsilän polttoainejoustavat ratkaisut valittiin 15 Shellin vuokraamaan, LNG:tä voimanlähteenään käyttävään proomuun.

30.12. Wärtsilältä tilataan 47 MW:n maakaasukäyttöinen Smart Power Generation -voimalaitos Minnesotaan, Yhdysvaltoihin.

31.12. Vuosittainen poissaoloon johtaneiden tapaturmien taajuusindeksi oli jälleen pienempi kuin koskaan.

Energy Solutions

Wärtsilän voimalaitoksia käytetään monenlaisiin tarkoituksiin. Esimerkkejä ovat perusvoimantuotanto valtakunnalliseen kantaverkkoon ja teollisuuden tarpeisiin, kuormaa seuraava tuotanto, dynaamiset verkkoa vakauttavat ratkaisut ja kuormitushuippujen tasaus sekä nopeasti käynnistyvät varavoimalat. Kunkin asiakkaan tarpeisiin suunnitellaan modulaarisista tuotteista ja palveluista räätälöity energiaratkaisu.

Wärtsilän useista itsenäisistä yksiköistä rakentuvat voimalaitokset antavat mahdollisuuden erittäin joustavaan toimintaan laajalla kuorma-alueella. Laitosta voidaan myöhemmin laajentaa voimantuotantotarpeiden kasvaessa. Wärtsilän toimitusten laajuus vaihtelee asiakkaan tarpeen mukaan yksittäisistä laitetoimituksista kokonaisratkaisuihin toimitettuihin voimalaitoksiin. Kaikkien toimitusten tukena ovat Wärtsilän korkealuokkaiset projektihallintavalmiudet. Ratkaisujen polttoainejoustavuus mahdollistaa kulloinkin optimaalisten polttoaineiden hyödyntämisen, mukaan lukien maakaasu ja monet muut kaasut sekä useimmat polttoöljyt. Tarjolla on myös mahdollisuus käyttää useita eri polttoaineita tai konversio raskaasta polttoöljystä kaasuun. Wärtsilä tarjoaa projektikehitys- ja rahoituspalveluja auttaakseen asiakkaita hoitamaan monitahoisia, useita toisiinsa liittyviä sopimuksia käsittäviä projekteja sekä laajan valikoiman palveluja, jotka tukevat asiakasta laitoksen koko elinkaaren ajan.

Samaa logiikkaa sovelletaan LNG-terminaaliliiketoiminnassa. Wärtsilä kehittää laajaa valikoimaa modulaarisia tuotteita ja palveluja ja tarjoaa täydellisiä pieni- tai keskikokoisia LNG-terminaaleja, jakeluinfrastruktuuria sekä nesteytys- ja uudelleenkaasutusratkaisuja. Odotettavissa on, että projektit, joissa LNG-terminaali ja kaasua polttoaineenaan käyttävä Smart Power Generation -voimalaitos on integroitu täydelliseksi kokonaisratkaisuksi, yleistyvät alueilla, joilla kaasua ei aikaisemmin ole ollut saatavilla.

Painopiste joustavuudessa

Uusiutuvien energialähteiden eri puolilla nopeasti lisääntynyt käyttö lisää tarvetta joustavalle voimantuotannolle, jotta uusiutuva energia pystytään hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti. Kaasua käyttävät voimalaitokset ovat teknisesti joustavin ja ympäristöystävällisin vaihtoehto uusiutuvien energialähteiden tasapainottamiseen.

Kaasukäyttöisistä ratkaisuista Smart Power Generation -voimalaitokset tukevat voimajärjestelmää parhaiten tarjoamalla eniten joustavuutta, tuomalla merkittäviä kustannussäästöjä ja mahdollistamalla optimaalisen reagoinnin vaihtelevan voimantuotannon nopeisiin muutoksiin. Kustannussäästöjä saadaan eri puolilta energijärjestelmää, sillä investoinnit

joustavaan voimalkapasiteettiin antavat verkkoyhtiöille mahdollisuuden ajaa jäykempiä hiili- ja ydinvoimaloita vakaammin optimaalisella hyötysuhteella ja siten myös minimaalisilla päästöillä.

Wärtsilä palvelee kolmea keskeistä asiakassegmenttiä

Wärtsilän kolme tärkeintä asiakassegmenttiä ovat:

- sähkölaitokset
- itsenäiset voimantuottajat
- teollisuusasiakkaat.

Kaikkien näiden asiakkaiden kilpailukykyinen palvelu edellyttää kykyä sopeuttaa tarjonta asiakkaan erityistarpeisiin.

Sähkölaitokset toimittavat sähköä asumisen, liiketoiminnan ja teollisuuden tarpeisiin ja tuottavat usein kaiken sähkön tai osan siitä itse. Ne investoivat erityyppisiin voimalaitoksiin varmistaakseen riittävän voimantuotannon eri kuormitustilanteissa mahdollisimman tehokkaasti ja luotettavasti. Sähkölaitokset tuottavat perusvoiman sekä järjestelmän vakaukseen ja kuormitushuippuihin tarvittavan voiman ja pitävät yllä tarvittavia varavoimareservejä poikkeustilanteiden varalta. Kaikissa sovelluksissa on vaatimuksena polttoainetehokkuus. Sähköverkkoa vakaavissa ja kuormitushuippuja tasaavissa sekä varavoimasovelluksissa edellytetään myös joustavuutta (mukaan lukien nopea käynnistys ja kapasiteetin nosto sekä laaja kuorma-alue) samoin kuin edullisia pääomakustannuksia laitosten lyhyemmän toiminta-ajan vuoksi.

Itsenäiset voimantuottajat sijoittavat voimalaitoksiin ja myyvät tuottamaansa sähköä sähkölaitoksille. Niiden investoinnit ovat tuottohakuja, ja samoin kuin sähkölaitosten, niidenkin tekniset vaatimukset riippuvat kulloisestakin sovelluksesta.

Teollisuusasiakkaat ovat pääasiassa energiaintensiivisiä yksityisiä teollisuusyrityksiä, esimerkiksi sementti- tai terästehtaita. Investoimalla omaan voimantuotantoon ne alentavat energiakustannuksiaan ja parantavat huoltovarmuutta vähentämällä riippuvuuttaan kantaverkon mahdollisista luotettavuusongelmista. Koska teollisuusasiakkailla on usein vähemmän kokemusta voimantuotannosta, luottavat ne Wärtsilän kaltaisten isojen, maailmanlaajuisesti toimivien voimalaitostoimittajien osaamiseen ja kokemukseen. Wärtsilä palvelee tämän asiakasryhmän ylintä segmenttiä, eli suuria teollisuusyrityksiä, joiden sähköntarve on suhteellisen korkea.

Energy Solutions -liiketoimintaympäristö

Energy Solutions -markkinoiden yleiset kysyntätekijät

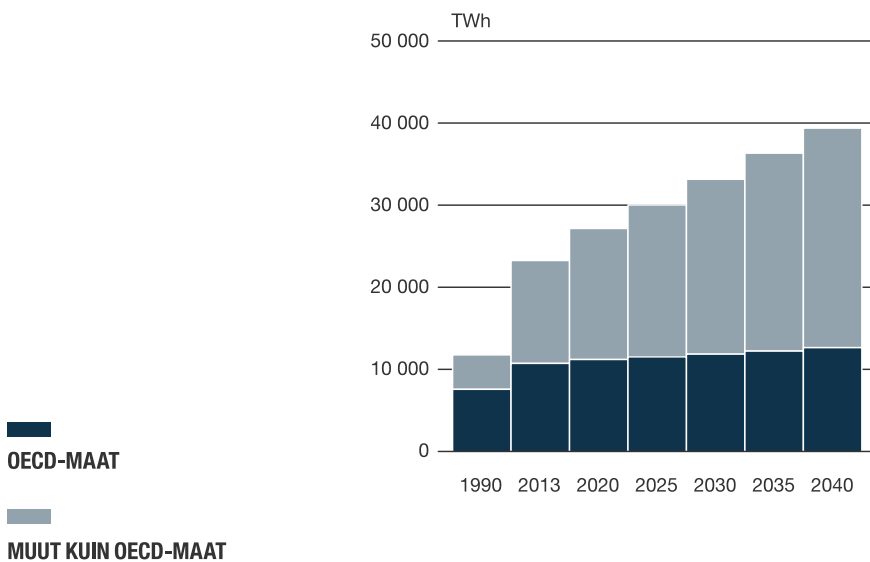
Wärtsilän Energy Solutions -liiketoiminnan tärkeimmät kysyntätekijät ovat:

- sähkönkulutuksen kasvu
- ikääntyvä tuotantokapasiteetti
- investoinnit uusiutuvaan energiaan ja lisääntyvä joustavuuden tarve voimantuotantojärjestelmissä
- lisääntyvä kaasun käyttö voimaloiden polttoaineena.

Sähkönkulutus kasvaa väestönkasvun ja talouskasvun mukana. Tulevaisuudessa teollistumisen ja elintason kohoamisen odotetaan johtavan siihen, että kasvu on vahvempaa OECD:n ulkopuolisissa maissa.

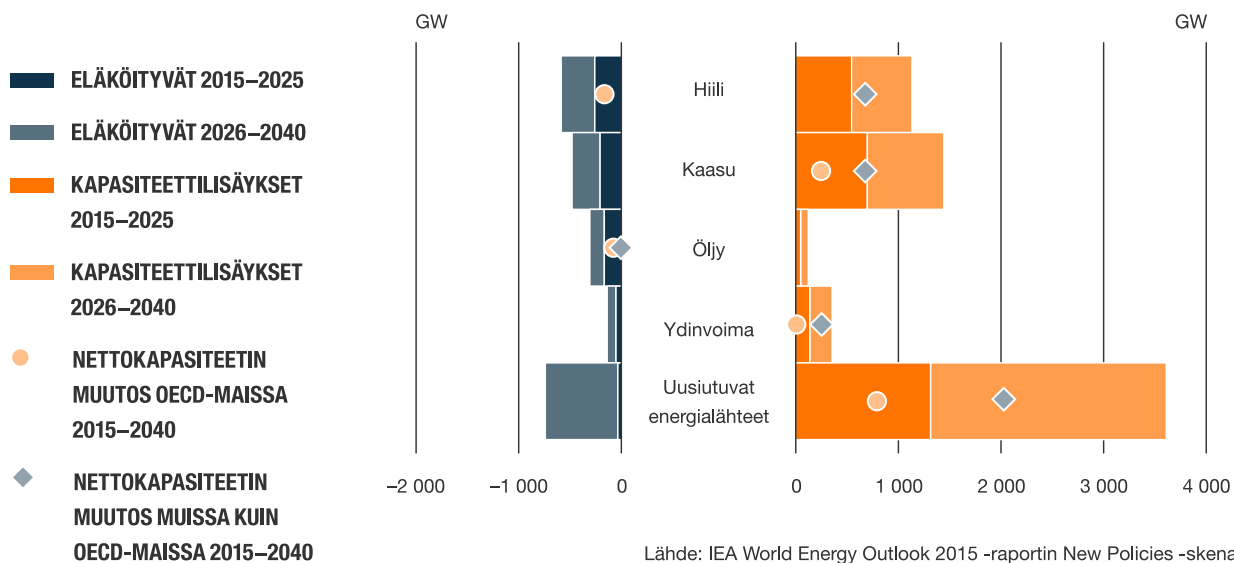
Kehittyvillä markkinoilla joustavaan perusvoimantuotantoon käytettävien voimaloiden ja teollisuuden oman voimantuotannon kysyntää vauhdittavat kantaverkosta ostetun sähkön hinta sekä polttoaineiden hintakehitys. Kaasu- ja monipolttoainevoimalaitosten kysyntä kasvaa kehittyvillä markkinoilla kaasuverkoston rakentamisen myötä. Wärtsilällä on johtava asema näillä markkinoilla.

SÄHKÖTUOTANTO ALUEITTAIN

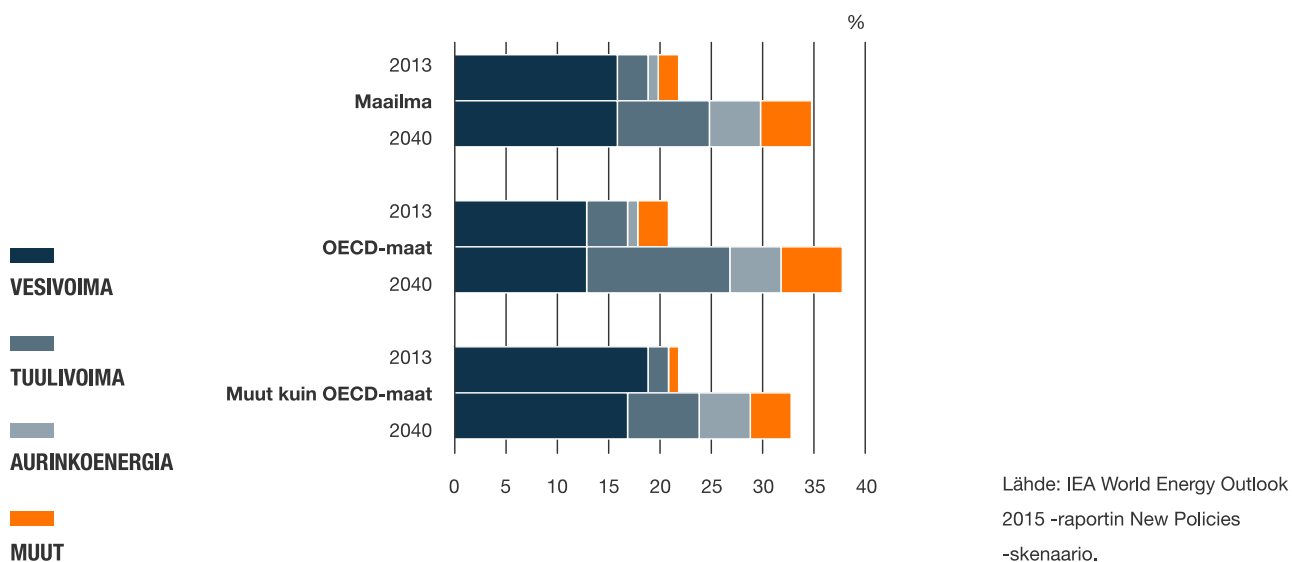

OECD-maissa kiristyvät päästömääräykset pakottavat sulkemaan ikääntyvää kapasiteettia, mikä puolestaan lisää uusien investointien tarvetta. Toinen kysyntätekijä on poliittinen paine lisätä vähähiilistä voimalkapasiteettia, mikä merkitsee uusiutuvan energiantuotannon nopeaa lisääntymistä. Tästä syystä voimantuotantojärjestelmiltä edellytetään jo nyt huomattavasti suurempaa joustavuutta. Wärtsilän Smart Power Generation -voimalaitokset ovat tehokkain ratkaisu vaihtelevan uusiutuvan energiantuotannon varavoimaksi. Ne mahdollistavat siirtymisen kestäväan, luotettavaan ja edulliseen vähähiiliseen voimantuotantojärjestelmään.

GLOBAALI VOIMANTUOTANNON KAPASITEETTI, ELÄKÖITYVÄT JA KAPASITEETTILISÄYKSET

UUSIUTUVIEN VOIMALÄHTEIDEN OSUUS SÄHKÖNTUOTANNOSTA ALUEITTAIN

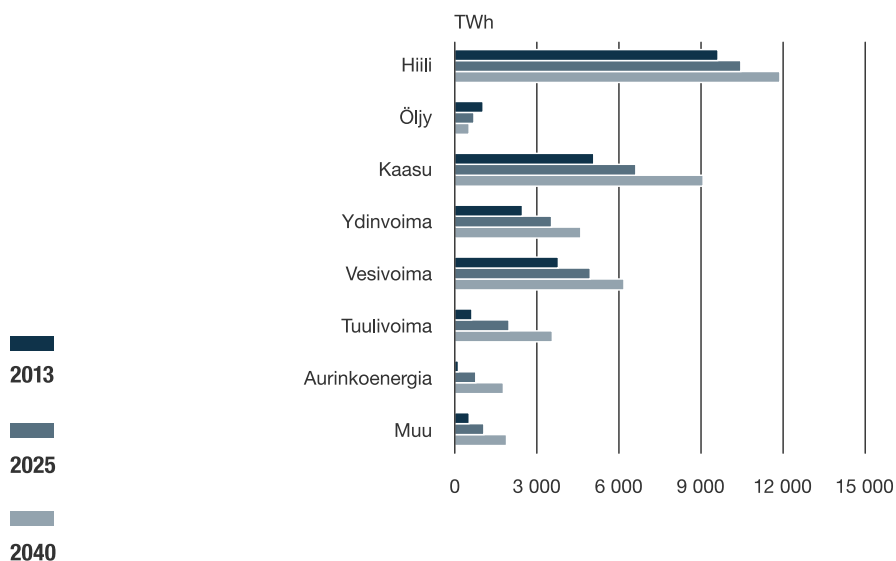

Kaasun kysyntää lisäävät ympäristönäkökohdat, jotka tekevät hiilen käytöstä monilla markkinoilla yhä vaikeampaa. Kaasuvarannot ovat runsaat, ja infrastruktuurlaajennusten myötä LNG:tä on saatavissa myös sellaisissa kulutuskeskittymissä, joiden liittäminen putkiverkostoon on hankalaa. Kaasun osuus maailman kaikista voimalähteistä

kasvaa edelleen, ja suurin osa kasvusta tulee muualta kuin OECD-maista. Wärtsilä tarjoaa laajan valikoiman ratkaisuja, joiden avulla asiakkaat voivat siirtyä kaasuun:

- monipolttoainevoimalat, jotka pystyvät käyttämään edullisimpia nestemäisiä polttoaineita, kunnes kaasua on saatavilla
- LNG-terminaalit ja -jakeluinfrastruktuuri
- polttoainekonversiopaketit
- joustavat ja tehokkaat kaasuvoimalat, jotka mahdollistavat voimajärjestelmän optimoinnin.

MAAILMAN SÄHKÖNTUOTANTO LAJEITTAIN

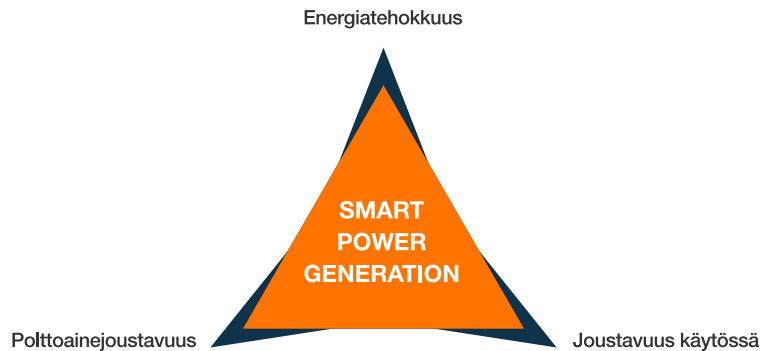
Lähde: IEA World Energy Outlook 2015 -raportin New Policies -skenaario.

Energy Solutions -liiketoiminnan kilpailijat

Suurissa kaasuun perustuvissa projekteissa Wärtsilän kilpailijoina ovat yhä useammin kaasuturbiinivalmistajat, kuten GE ja Siemens. Pienemmissä kaasuvoimalaprojekteissa ja raskasöljyvoimalamarkkinoilla Wärtsilän pääkilpailijoita ovat muut moottorivalmistajat, kuten MAN Diesel, GE Jenbacher, Caterpillar (MAK) ja Rolls-Royce.

Kilpailussa kaasuturbiinivalmistajia vastaan Wärtsilän tarjoama lisäarvo kiteytyy Smart Power Generation -kolmioon. Kilpailukykyinen tehokkuus, parempi polttoainejoustavuus ja käytön joustavuus ovat etuja, joiden ansiosta Wärtsilä voi esittää ylivertaisia arvolupauksia ja liiketoiminnallisia perusteita monille asiakkaille moniin erilaisiin projekteihin. Koska ala on melko konservatiivinen, markkinoita on syytä lähestyä arvolähtöisesti.

SMART POWER GENERATION

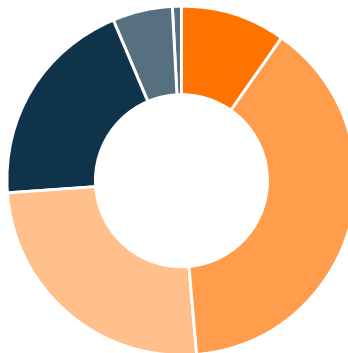

Wärtsilän kehittynyt kaasu- ja monipolttoainemoottoriteknologia, modulaariset voimalaitokset, projektinhallintavalmiudet ja laitojen koko elinkaaren aikainen huoltotuki ovat tehneet Wärtsilästä markkinajohtajan kaasua ja nestemäisiä polttoaineita käyttävien moottorivoimaloiden markkinoilla.

KAASUTURBIINI- JA MOOTTORIVALMISTAJAT

1-9/2015 MARKKINAT <500MW 17,0 GW
(16,5)

	WÄRTSILÄ , 9,9%
	GE , 38,8%
	SIEMENS , 25,2%
	MHI , 19,8%
	ANSALDO , 5,5%
	MUUT KAASUTURBIINI- VALMISTAJAT , 0,8%

Markkinadata sisältää kaikki Wärtsilän voimalaitokset ja muiden valmistajien yli 5 MW:n kokoiset kaasulla ja nestemäisillä polttoaineilla käyvät turbiiniteknoologiaan perustuvat voimakoneet sekä höyryturbiinien kombikiertojen arvioidun tehon. Data on kerätty McCoy Power -raportista. Muut moottorivalmistajat eivät sisälly lukuihin, moottoriteknoologiassa Wärtsilällä on johtava asema.

Energy Solutions -liiketoiminnan strategia

Wärtsilä Energy Solutions -liiketoiminnan missiona on luoda asiakkaille ylivertaista arvoa hajautetuilla, joustavilla, tehokkailla ja ympäristömyötäisillä energiaratkaisuilla, jotka mahdollistavat maailmanlaajuisen siirtymisen kestävämpään ja uudenaikaisempaan energiainfrastruktuuriin.

Saavuttaakseen strategisen tavoitteensa tulla maailmanlaajuisesti tunnustetuksi johtajaksi nestekaasua ja kaasua käyttävissä voimalaitoksissa, Wärtsilä:

- hakee voimakkaasti kasvua suurten kaasuvoimalaitosten markkinoilla valtaamalla markkinaosuuksia turbiinikäyttöisiltä voimalaitoksilta
- säilyttää johtavan asemansa raskasöljy- ja monipolttoainevoimalaitoksissa vahvistamalla arvolupastaan
- kasvaa pienten ja keskisuurten LNG-terminaalien markkinoilla esittelemällä uuden arvolupauksen valikoiduille markkinoille.

Yhtiön arvolupausten perustana ovat suorituskyvyltään taatut, räätälöidyt ratkaisut, kattavien projektipalveluiden tarjoaminen ja sitoutuminen asiakkaan tukemiseen laitteiden koko elinkaaren ajan pitkäaikaisten käyttö- ja kunnossapitosopimusten avulla.

Modulaarisuus ja toistettavuus ovat tärkeitä tekijöitä ratkaisujen kustannuskilpailukyvyyn varmistamiseksi. Wärtsilä laajentaa jatkuvasti polttoainevalikoimaansa kattaakseen markkinat mahdollisimman laajasti ja keskittyy tuotteisiin ja projekteihin, jotka ovat taloudellisesti järkeviä ja tuovat kiistattomia ympäristöetuja.

Energy Solutions ja kestävä kehitys

Kestävämmän energiainfrastruktuurin kehityksen taustalla vaikuttavat ilmastopolitiikka, energian saatavuus ja taloudelliset tekijät. Hiili-intensiivisiä energialähteitä korvataan vähähiilillä polttoaineilla, kuten maakaasulla ja uusiutuvilla energiaratkaisuilla. Energiansäästöön ja energiatehokkuuden parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä tuetaan, ja niitä edellyttäviä lakeja säädetään kaikilla tasoilla. Suuntaus on maailmanlaajuinen, vaikka lyhyen aikavälin toimenpiteet saattavat vaihdella alueittain.

Wärtsilä on sitoutunut kestäväan kehitykseen ja vastuulliseen liiketoimintaan ja on siksi omaksunut aktiivisen roolin markkinoiden ja ratkaisujen kehittämisessä. Wärtsilä konsultoi kansallisia päättäjiä energiamarkkinoiden muutoksia sekä teknisiä ja kaupallisia standardeja koskevissa asioissa ja edistää näin siirtymistä kestävämpiin voimantuotantjärjestelmiin. Wärtsilä pyrkii tulevaisuudessakin ymmärtämään syvällisesti markkinoiden vaatimuksia ja kehittämään ratkaisujaan siten, että ne osaltaan tehostavat eri alueiden voimantuotantjärjestelmien suorituskykyä.

Wärtsilän energiaratkaisuissa yhdistyvät ainutlaatuisella tavalla joustavuus, korkea hyötysuhde ja pienet päästöt. Mahdollisuus käyttää tehokkaasti monia eri polttoaineita, myös biopolttoaineita, auttaa vähentämään kasvihuonekaasujen päästöjä. Wärtsilän Smart Power Generation -teknologia antaa mahdollisuuden kehittää luotettavaa ja kestäväan kehityksen ratkaisuitaan hyvin tunnettua energiainfrastruktuuria. Lisäksi joustavan varavoimakapasiteetin yleistyvän integrointi tuuli- ja aurinkoenergiavoimaloihin voi merkittävästi vähentää hiilipäästöjä.

Kohti kestäviä voimantuotantojärjestelmiä

Ilmastonmuutoksen vaikutukset edellyttävät hiileen perustuvan voimantuotannon merkittävää vähentämistä ja vähähiilisen voimantuotannon, kuten tuuli- ja aurinkoenergian sekä maakaasuvoimaloiden, tuntuvaa lisäämistä. Uudenaikaisissa voimantuotantojärjestelmissä suurin osa sähköstä tuotetaan vastaisuudessa tuuli- ja aurinkovoimalla, kun taas lämpövoimalaitoksia käytetään yhä useammin järjestelmän tasapainottamiseen ja varavoimana. Uusiutuvan energiantuotannon vaihtelevuuden vuoksi varavoima- ja tasapainotuskapasiteetin on oltava joustavaa ja dynaamista. Aiemmin voimantuotantojärjestelmien suunnitteluperusteet olivat erilaiset. Tarvittavan joustavan kapasiteetin varmistamiseksi järjestelmään on lisättävä uusia voimaloita, joiden joustavuus perustuu kolmeen ominaisuuteen: käytön joustavuuteen, energiatehokkuuteen ja polttoainejoustavuuteen.

Käytön joustavuutta tarvitaan, jotta voidaan reagoida tuuli- ja aurinkovoiman tuotannon nopeisiin muutoksiin. Voimaloilla on oltava muun muassa seuraavat ominaisuudet:

- Mahdollisuus nopeaan ja usein toistuvaan käynnistykseen ja pysäytykseen kuluttamatta laitteita liiallisesti
- Syklinen käyttö nopeine kapasiteetin nostoineen ja laskuineen
- Korkea hyötysuhde sekä täydellä että osakuormalla
- Laaja kuorma-alue
- Pienet CO₂-päästöt.

Energiatehokkuuden ansiosta sähköntuotantoon tarvitaan entistä vähemmän polttoainetta. Alhaisempi polttoaineen kulutus vähentää voimantuotannon CO₂-päästöjä.

Polttoainejoustavuus mahdollistaa siirtymisen kestävämpiin polttoaineisiin sitä mukaa, kun niitä tulee saataville. Tämä on yhä tärkeämpää investoitaessa uuteen voimantuotantokapasiteettiin, jotta voimalaitos ei ole sidottu käyttämään jotakin tiettyä polttoainetta enää silloin, kun saatavissa on muita ekologisesti kestävämpiä polttoaineita.

Smart Power Generation -teknologia rakentuu näiden kolmen tukipilarin varaan. Se mahdollistaa arvokkaiden uusiutuvien energialähteiden maksimaalisen käytön ja joustamattomien perusvoimantuotantoon tarkoitettujen lämpövoimalaitosten sujuvan toiminnan. Lisäksi se vähentää tulevaisuuden sähköntuotantojärjestelmistä tehtyjen mallinnusten mukaan merkittävästi kokonaisjärjestelmän CO₂-päästöjä.

- Wärtsilän Smart Power Generation -voimalaitokset antavat mahdollisuuden koko energiantuotantojärjestelmän kustannustehokkaaseen, luotettavaan ja kestäväan optimointiin sekä:
 - kokonaisjärjestelmän hiilipäästöjen minimointiin
 - tuuli- ja aurinkovoiman maksimaaliseen hyödyntämiseen heikentämättä verkon vakautta
 - perusvoiman tuotantoon isolla kuormalla ja hyvällä hyötysuhteella ja siten pienemmillä CO₂-päästöillä
 - minimaalisiin tuulivoiman tuotantorajoituksiin ja negatiivisten hintojen välttämiseen
 - vähäisempään varatehon tarpeeseen
 - biokaasun ja nestemäisen biopolttoaineen tehokkaaseen käyttöön
- Antaa mahdollisuuden koko järjestelmän mahdollisimman kustannustehokkaaseen toimintaan
 - eliminoimalla kuluttavan syklisen kuormituksen laitoksissa, joita ei ole tähän suunniteltu, ja mahdollistaa niiden kustannustehokkaan käytön
 - maksimoimalla hyötysuhde laajalla kuormitusalueella saadaan edellytykset joustavien voimaloiden mahdollisimman kustannustehokkaaseen käyttöön
- Varmistaa järjestelmän luotettavuuden äärimmäisissäkin olosuhteissa, kuten tuulen voimakkuuden vaihteluissa ja poikkeustilanteissa.

- Mahdollistaa keskikuorma- ja huippukuormakapasiteetin hajauttamisen, jolloin
 - voimalaitosten koko ja laajennusmahdollisuudet voidaan suunnitella joustavasti paikallisten tarpeiden mukaan
 - tuotantokapasiteetin rakentaminen kuormituskeskuksiin vähentää verkkohäviöitä ja suurjänniteverkon laajennusinvestointien tarvetta
 - ripeät toimitukset takaavat nopean avun paikalliseen kapasiteettipulaan.

Energy Solutions -liiketoiminnan kehitys 2015

Voimantuotannon markkinat olivat haastavat vuonna 2015, sillä makrotalouden epävarmuus rajoitti uuteen voimalaitoskapasiteettiin tehtäviä investointeja. Kehittyvien markkinoiden kasvu ja rahoituksen saatavuus tukivat edelleen kysyntää. Sähkönkulutus oli teollisuusmaissa alhainen, ja voimalaitosinvestointien kiihdyttämiseksi tarvitaan talouskasvua. Vuoden 2015 ensimmäisten yhdeksän kuukauden aikana kaasua ja nestemäisiä polttoaineita käyttävien, 500 MW:n suuruusluokkaan yltävien voimalaitosten maailmanlaajuiset tilaukset olivat yhteensä 17,0 GW (16,5). Tilaukset kasvoivat 3% edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Wärtsilän markkinaosuus oli 9,9% (10,5).

Energy Solutions -liiketoiminnan tilaukset oli 1.009 miljoonaa euroa, laskua oli 22% edellisvuoteen verrattuna. Kaasuvoimalaitosten osuus tilauksista MW:eissa mitattuna oli 46%. Turkkilaiset omistajat myötävaikuttivat Euroopan korkeaan tilausaktiiviteettiin, kun taas Yhdysvalloissa useita voimalaitoksia tilattiin kuormitushuippujen ja uusiutuvien energianlähteiden tasaamiseksi. Energy Solutions -liiketoiminnan liikevaihdon kehitys oli tasaista, yhteensä 1.126 miljoonaa euroa eli 22% Wärtsilän kokonaisliikevaihdosta.

Marine Solutions

Wärtsilä Marine Solutions -liiketoiminnalla on vahva asema merenkulku- sekä öljy- ja kaasuteollisuudessa. Yhtiö edistää asiakkaiden liiketoimintaa tarjoamalla optimoituja, ympäristömyötäisiä ja taloudellisesti järkeviä ratkaisuja. Wärtsilä tunnetaan asiakkaiden liiketoiminnan ymmärtämisestä, suunnitteluosaamisesta, laajasta tuotevalikoimasta sekä teknologiajohtajuudesta. Organisaatio rakentuu itsenäisistä liiketoimintalinjoista, joilla on täysi vastuu myynnistä, T&K:sta, suunnittelusta, hankintatoimista ja valmistuksesta. Tämä mahdollistaa joustavan toiminnan, nopean päätöksenteon ja resurssien optimaalisen hyödyntämisen erinomaisen asiakaspalvelun varmistamiseksi.

Palveluita sekä telakoille että varustamoille

Wärtsilän merenkulkuasiakkaita ovat sekä telakat että varustamot; näiden asiakasryhmien tarpeet ja vaatimukset eroavat toisistaan huomattavasti. Telakoiden päätöksissä keskeisiä kriteerejä ovat yleensä tuotteiden hinta, toimitusaika ja toimitusvarmuus, projektinhallintaosaaminen, asennuksen helppous sekä toimittajan kyky hallita laajoja toimituskokonaisuuksia. Varustamot taas edellyttävät turvallista ja tehokasta toimintaa, luotettavuutta ja tukea sekä palvelutarjontaa. Muita varustamoiden päätöksiin vaikuttavia tekijöitä ovat rahtihinnat, korkotaso ja laivan pääoma- ja käyttökustannukset. Kumpikin asiakasryhmä joutuu päätöksiä tehdessään kiinnittämään lisäksi yhä enemmän huomiota mm. ympäristömääräysten täyttymiseen ja polttoainejoustavuuteen.

Wärtsilä on sitoutunut vastaamaan kaikkien asiakasryhmien tarpeisiin. Tämä onnistuu perehtymällä syvällisesti asiakkaiden liiketoimintaan, toimintamalleihin ja vaatimuksiin. Tukenamme ovat kattava verkosto, laaja tuotevalikoima

sekä valmius osallistua projekteihin jo alusten suunnitteluvaiheessa. Näin yhtiö pystyy tukemaan asiakkaitaan laitteiden koko elinkaaren ajan tarjoamalla heille heidän liiketoimintatavoitteitaan parhaiten edistäviä tuotteita ja ratkaisuja.

Toimialan laajin palvelutarjonta

Wärtsilä Marine Solutions tarjoaa laajaa tuote-, palvelu- ja ratkaisuvaihtoehtoja kaikkiin merkittäviin alustyyppisiin. Ymmärrämme kunkin segmentin tarpeet ja vaatimukset – aina suunnittelusta päivittäiseen käyttöön asti aluksen koko elinkaaren ajan. Tarjontamme kattaa myös kaasujärjestelmät maalla toimiviin laitoksiin, kuten kaasuterminaaleihin. Vuonna 2015 Marine Solutions -liiketoiminnan sähkö- ja automaatiotarjonta vahvistui L-3 Marine Systems Internationalin (MSI) hankinnan myötä. MSI:llä on laaja kokemus automaatio-, navigointi- ja sähköjärjestelmien, dynaamisen positiointiteknologian, kaiku- ja vedenalaisen viestintäteknologian toimituksista erilaisiin aluksiin ja offshore-toimintoihin.

Wärtsilän tarjonnan perustan muodostavat tehokkaasti ja laadukkaasti toimitettavat innovatiiviset ja kilpailukykyiset tuotteet:

- Keskinopeat diesel- ja monipolttoainemoottorit
- Hidaskäyntiset moottorit, myynti Winterthur Gas & Diesel Ltd (WinGD) -yhteisyrityksen kautta
- Propulsiojärjestelmät ja vaihteistot
- Tiivisteet ja laakerit
- Navigointi- ja automaatiojärjestelmät
- Viihdejärjestelmät
- Viestintä- ja ohjausjärjestelmät
- Sähkönjakelu- ja -hallintajärjestelmät
- Sähköinen voimansiirto ja sähkömoottorit
- Alusten vaativa sähkösuunnittelu
- Ympäristöratkaisut, mukaan lukien pakokaasujen puhdistusjärjestelmät, painolastiveden käsittelyjärjestelmät ja makeavesijärjestelmät
- Pumput ja venttiilit
- Kaasujärjestelmät, mukaan lukien LNG:n ja LPG:n käsittely, suojakaasujärjestelmät, kompressorit, nesteytys, uudelleenkaasutus sekä pienten ja keskisuurten maalla toimivien kaasuteollisuuden laitosten laitteet
- Laivasuunnittelu.

Kyky yhdistää tarjotut tuotteet laajoiksi järjestelmiksi ja ratkaisuksi tukee yhtiön strategiaa olla asiakkaidensa tärkein ratkaisutoimittaja. Strategia luo lisäarvoa sekä telakka- että varustamoasiakkaillemme. Telakka-asiakkaat hyötyvät yhteensopivuusongelmien vähenemisestä ja voivat keskittyä omaan ydinosaamiseensa. Varustamoasiakkaat taas hyötyvät käyttöön ja huoltoon liittyvistä eduista.

SEGMENTTI	ALUSTYYPPI	PÄÄTUOTTEET*
Kauppalaivat	LNG-alukset	2-tahtiset (myynti WinGD-yhteisyrityksen kautta) ja 4-tahtiset monipolttoainepäämootorit, apumootorit, säätölapapotkurit, vaihteistot, keulaohjauspotkurit
	Säiliöalukset, Konttialukset, Irtolastialukset	2-tahtimootorit WinGD-yhteisyrityksessä, apumootorit, kiinteälapaiset potkurit, keulaohjauspotkurit, pienten alusten 4-tahtimootorit
	Muut: rahti-, ro-ro-alukset, autonkuljetusalukset, LPG-alukset	Kaikki edellä mainitut
Offshore	Kelluvat öljynetsintäalukset: porausalukset, porauslautat jne.	4-tahtimootorit, ohjauspotkurit, keulaohjauspotkurit, alusten automaatio, sähkönjakelujärjestelmät, vaihteistot
	Kelluvat tuotantolaitokset: FPSO-, FSO-, LNG-laitokset jne.	4-tahtimootorit, ohjauspotkurit, keulaohjauspotkurit, säätölapapotkurit, alusten automaatio, sähkönjakelujärjestelmät, vaihteistot
	Huolto- ja tukialukset: OSV, PSV, AHTS-, AHS-alukset	4-tahtimootorit, ohjauspotkurit, keulaohjauspotkurit, säätölapapotkurit, sähköiset propulsiojärjestelmät, laivasuunnittelu, automaatio, vaihteistot
	Muut: nosturialukset, putkien asennusalukset, asuntoalukset	Kaikki edellä mainitut
Matkustaja-laivat	Risteilyalukset	4-tahtimootorit, kiinteälapaiset potkurit, keulaohjauspotkurit, navigointi-, viihde- ja automaatiojärjestelmät, sähköiset propulsiojärjestelmät ja sähkönjakelujärjestelmät
	Matkustajalautat	4-tahtimootorit, säätölapapotkurit, kiinteälapaiset potkurit, ohjauspotkurit, keulaohjauspotkurit, navigointi-, viihde- ja automaatiojärjestelmät, sähköiset propulsiojärjestelmät ja sähkönjakelujärjestelmät
	Muut: ro-pax-alukset, jahdit	Kaikki edellä mainitut
Erikoisalukset	Hinaajat	4-tahtimootorit, kiinteälapaiset potkurit, ohjauspotkurit, keulaohjauspotkurit, alusten automaatiojärjestelmät, laivasuunnittelu
	Ruoppaajat	4-tahtimootorit, säätölapapotkurit, kiinteälapaiset potkurit, ohjauspotkurit, keulaohjauspotkurit, alusten automaatiojärjestelmät
	Muut: kalastusalukset, jäänmurtaajat, tutkimusalukset, työveneet, sisävesiliikenteen alukset	Kaikki edellä mainitut

Merivoimat	Fregatit, korvetit, partioalukset, lentotukialukset, hävittäjäalukset, sukellusveneet, tukialukset	Vesisuihkulaitteet, tiivisteet ja laakerit, keulaohjauspotkurit, 4-tahtimoottorit, navigointi- ja automaatiojärjestelmät, sähköiset propulsiojärjestelmät ja sähkönjakelujärjestelmät, vedenalainen viestintäteknologia ja kaikuluotainjärjestelmät
-------------------	--	---

* Ilman Wärtsilä Hamworthy:n tuotteita, joita voidaan asentaa lähes kaikentyypisiin aluksiin.

Kasvun pohjana kaasu- ja ympäristöratkaisut sekä tehokkaat alukset

Marine Solutions -liiketoiminnalla on erinomaiset edellytykset kasvuun, jota tukee kaasun yhä parempi saatavuus ja kasvava kysyntä merenkulun polttoaineena, uudet ympäristömääräykset sekä tehokkaampien alusten kasvava kysyntä.

Tiukentuvat ympäristömääräykset lisäävät mielenkiintoa kaasun käyttöön merenkulun polttoaineena sekä päästöjä vähentäviin teknologioihin, kuten pakokaasujen puhdistusjärjestelmiin ja painolastiveden käsittelyjärjestelmiin. Marine Solutions tarjoaa asiakkailleen ratkaisuvaihtoehtoja, joilla vaatimukset voidaan täyttää asiakkaiden liiketoimintojen ja liiketoimintamallien tarpeita parhaiten vastaavalla tavalla niin uusien alusten rakennusprojekteissa kuin jo käytössä olevien alusten jälkiasennuksissa.

Wärtsilän markkinajohtava tarjonta kaasusegmentille käsittää kaasumoottorit, kaasukonversiot ja kaasun käsittelyjärjestelmät. Moderni teknologia- ja innovaatiotarjonta kattaa kaasun arvoketjun kaikki vaiheet tuotetasolta kokonaisuun LNG-terminaaleihin. Yhtiö esitteli vuonna 2015 uuden LNG:n varastointi- ja uudelleenkaasutusproomukonseptin. Kyseessä on innovatiivinen ja joustava ratkaisu pieniin ja keskisuuriin tarpeisiin, kun mahdollisuudet pelkästään maalla toimivan LNG-ratkaisun toteuttamiseksi ovat rajalliset.

Yhtiöllä on vahva asema pakokaasujen puhdistusjärjestelmissä ja markkinoiden kattavimmat referenssit. Tarjoamme nykyään alan laajimman valikoiman rikkipesurijärjestelmiä. Tarjontamme käsittää makeavesikäyttöiset suljetun kierron järjestelmät, merivesikäyttöiset avoimen kierron järjestelmät sekä molempia teknologioita hyödyntävät hybridijärjestelmät. NOx-päästöjen pienentämiseen ja IMO Tier III -vaatimusten täyttämiseen Wärtsilä tarjoaa SCR-tekniikkaan (Selective Catalytic Reduction) perustuvia tuotteita. Painolastiveden käsittelyyn asiakkaat voivat valita järjestelmistä, jotka perustuvat kahteen yleisimpään painolastiveden käsittelyteknologiaan: ultraviolettivalokäsittelyyn ja sähköklooraukseen.

Varustamot ja laivayhtiöt kiinnittävät erityistä huomiota alusten hyötysuhteeseen. Wärtsilän syvälinen asiantuntemus ja järjestelmäosaaminen auttaa optimoimaan alusten hyötysuhteen ja antaa asiakkaille mahdollisuuden saavuttaa alusten käyttöprofiilia vastaavat suorituskykyä, kustannuksia ja ympäristömääräysten täyttymistä koskevat parametrit.

Marine Solutions -liiketoiminnan toimintaympäristö

Wärtsilä Marine Solutions toimii merenkulkuteollisuudessa sekä öljy- ja kaasuteollisuudessa. Merenkulkualan pääsegmentit ovat kauppalaivat, kaasutankkerit, matkustajalaivat sekä merivoimat ja erikoisalukset. Öljy- ja kaasuteollisuudessa Wärtsilä keskittyy offshore-laitoksiin ja -aluksiin sekä maalla toimiviin kaasuteollisuuden laitoksiin.

Laivanrakennus- ja merenkulkumarkkinoiden yleiset kysyntätekijät

Laivanrakennus- ja merenkulkualan kysyntään vaikuttavat pääasiassa maailmantalouden kehitys ja sen vaikutus kauppaan ja kuljetuskapasiteetin tarpeeseen. Maailmantalous vaikuttaa myös polttoaineiden hintoihin, joilla puolestaan on sekä suora että epäsuora vaikutus merenkulkualan sekä öljy- ja kaasuteollisuuteen. Polttoaineiden hinnat, saatavuus ja kysyntä vauhdittavat öljy- ja kaasuteollisuuden kehitystä, ja merenkulkualalla polttoainekustannukset lisäävät tehokkaiden alusten kysyntää. Muita toimialaan vaikuttavia tekijöitä ovat telakoiden kapasiteetti, uusien alusten hinnat, vanhojen alusten käytöstä poistaminen ja romuttaminen, korkotaso ja rahtihinnat. Wärtsilän Marine Solutions -liiketoimintaan vaikuttaa eniten uusien alusten, varsinkin rahtialusten, öljynporaus- ja öljynetsintäalusten ja niiden tukialusten, risteilyalusten, matkustajalautojen sekä laivastoalusten maailmanlaajuinen kysyntä. Toinen tärkeä kysyntää lisäävä tekijä on ympäristömääräysten kehitys ja niiden vaikutus alusten tehokkuuteen, ympäristöratkaisujen kysyntään ja kaasun käyttöön merenkulun polttoaineena.

Wärtsilä Marine Solutions -liiketoiminnan tärkeimmät kysyntätekijät

- Maailmanlaajuinen talouskehitys
- Maailmankaupan kehitys ja kuljetuskapasiteetin tarve
- Kaasun kehitys energialähteenä
- Öljyn ja kaasun hintakehitys
- Uusien offshore-öljy- ja -kaasukenttien ja -infrastruktuurin kehitys
- Ympäristömääräykset

Kilpailijat ja markkina-asema

Wärtsilä Marine Solutions on jatkuvasti laajentanut tarjontaansa, joka kattaa nykyisellään moottorit ja propulsiolaitteet, sähkölaitteet, automaation, laivasuunnittelun, ympäristöratkaisut, kaasujärjestelmät sekä pumput ja venttiilit. Tarjonnan laajentamista tukee kykymme tarjota ympäristömyötäisiä ratkaisuja sekä vertaansa vailla olevaa huoltopalvelua läpi koko tuotteen elinkaaren. Wärtsilän kilpailuetu perustuu toimialan laajimpaan valikoimaan johtavia, innovatiivisia merenkulkualan tuotteita sekä täydellisiin integroituihin järjestelmiin ja suunnitteluun, joiden tukena on asiakkaita kaikkialla maailmassa palveleva ainutkertainen myynti- ja huoltoverkosto.

Kilpailijakenttämme on laaja. Moottoreissa kilpailijoitamme ovat mm. MAN D&T, Caterpillar ja kiinalaiset lisenssivalmistajat, potkureissa esim. Schottel ja Thrustmaster sekä ympäristötekniikassa ja apulaitteissa Alfa Laval. Sähkö- ja automaatiojärjestelmissä kilpailijoitamme ovat Siemens, GE, ABB ja Kongsberg ja pumpuissa ja kaasujärjestelmissä Colfax ja Cryostar. Lisäksi kilpailijoihin lukeutuu laajasti eri ratkaisuja tarjoavia yrityksiä, kuten Rolls-Royce ja Hyundai Heavy Industries. Wärtsilä tunnetaan merenkulku- sekä öljy- ja kaasumarkkinoilla luotettavana innovatiivisen ja kestävä teknologian toimittajana.

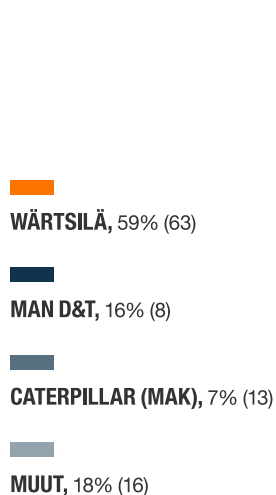
WÄRTSILÄN TARJONTA	PÄÄKÄYTTÖKOHDTE*	PÄÄKILPAILIJAT**	WÄRTSILÄN MARKKINA-ASEMA
4-tahtipäämoottorit	Pienet kauppalaivat, offshore, erikoisalukset	MAN D&T, MAK (CAT), Rolls-Royce, HiMSEN	Wärtsilän osuus markkinoista on noin 59% (kW:ssa mitattuna).
4-tahtiapumoottorit	Kaikki alustyytit	Markkinat ovat erittäin pirstoutuneet, hintasensitiiviset ja tiukasti kilpaillut. Pääkilpailijoita ovat MAN D&T ja sen paikalliset lisenssivalmistajat, Yanmar ja HiMSEN. Apumoottoreiden markkinoilla kilpailevat myös nopeakäyntisten moottoreiden valmistajat.	Wärtsilä on markkinoiden haastaja: sen osuus kokonaismarkkinoista on noin 12%.
2-tahtimoottoreiden myynti WinGD-yhteisyrityksen kautta	Suuret ja keskikokoiset kauppalaivat	MAN D&T, Mitsubishi Heavy Industries	Markkinoiden haastaja: Wärtsilä-tuotemerkin alaisten moottoreiden markkinaosuus on noin 10% (kW:ssa mitattuna).
Propulsiojärjestelmät <ul style="list-style-type: none"> • Säätläpapotkurit • Kiinteäläpaiset potkurit • Ohjauspötkurit • Keulaohjauspötkurit 	Kaikki alustyytit	Rolls-Royce, Schottel, Hyundai Heavy Industries, Mitsubishi Heavy Industries, Mecklenburger Metallguss, Thrustmaster, Brunvoll, Kawasaki, Caterpillar (Berg Propulsion)	Säätö- ja kiinteäläpaisten potkurien markkinat ovat pirstoutuneet. Wärtsilä on yksi vahvimpia toimijoita. Ohjauspötkurien markkinoilla Wärtsilä on yksi vahvimpia toimijoita. Keulaohjauspötkurien markkinat ovat erittäin pirstoutuneet. Wärtsilä on markkinoiden haastaja.
Sähkö ja automaatio <ul style="list-style-type: none"> • Alusten automaatiojärjestelmät • Navigointi- ja sähköjärjestelmät 	Risteily- ja rahtialukset, offshore-alukset, erikoisalukset, merivoimat	ABB, Siemens, Kongsberg, Rolls-Royce, General Electric	Navigointi- ja automaatiojärjestelmien markkinajohtaja risteilyalusten ja isojen rahtilaivojen segmenteissä,

<ul style="list-style-type: none"> • Dynaaminen positiointiteknologia • Integroidut komentosiltaratkaisut • Viihdejärjestelmät • Sähköiset propulsiojärjestelmät • Sähkönjakelu • Kaikuluotainjärjestelmät • Vedenalainen viestintäteknologia 			vakiintunut asema offshore-markkinoilla.
Laivasuunnittelu	OSV-alukset, kauppalaivat, erikoistuneet alukset, kalastusalukset	Skipsteknik, Marinteknik, MMC, Rolls-Royce, Ulstein	Wärtsilä on johtavia itsenäisiä laivasuunnitteluyrityksiä.
<p>Öljy- ja kaasujärjestelmät</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mobiili LNG-tarjonta (proomut) • Uudelleenkaasutusjärjestelmät • Kaasun uudelleennesteytysjärjestelmät • Kaasun nesteytysjärjestelmät onshore-sovelluksiin • Kaasun talteenottojärjestelmät • Öljynerotusjärjestelmät • Polttoainekaasujärjestelmät 	Offshore-kaasunkäsittely- ja varastointialukset, LNG/LEG/LPG-kuljetusalukset, FPSO-alukset, teolliset sovellukset, polttoainekaasujärjestelmät kaikkiin alustyyppihin	TGE Marine, Cryostar, Linde GAS - AGA, Kobelco, Moss Maritime, Daewoo Shipbuilding & Marine Engineering, Weir LGE, Cryonorm, John Zink, Black & Veatch, Air Liquid, Aker Solutions, FMC/CDS, Cameron/Concept	Wärtsilä on yksi vahvimpia toimijoita.
<p>Pumput ja venttiilit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Syväkairauslastipumput • Pumppuhuonejärjestelmät • Konehuonepumput • Palontorjuntajärjestelmät • Venttiilit 	Kaikki alustyyppit, onshore- ja offshore-öljyn- ja kaasunkäsittelylaitokset	Niigata, Marflex, Framo, Hyundai Heavy Industries, Shinko, Colfax, Ellehammer	Wärtsilä on yksi vahvimpia toimijoita.
<p>Ympäristöratkaisut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pakokaasujen puhdistusjärjestelmät • Painolastivedenkäsittelyjärjestelmät • Suojakaasujärjestelmät • Vedentuotantojärjestelmät • Vedenpuhdistusjärjestelmät 	Kaikki alustyyppit	Alfa Laval, Green Tech Marine, Techcross, Panasia, Evac, Scanship GEA Westfalia, Marinfloc	Wärtsilä on yksi vahvimpia toimijoita.

* Mainittu vain pääkäyttökohteet.

** Mainittu vain pääkilpailijat.

KESKINOPEIDEN PÄÄMOOTTOREIDEN MARKKINA-ASEMA

Wärtsilän markkinaosuus lasketaan rullaavasti 12 viimeiseltä kuukaudelta, suluissa edellisen neljänneksen päättävät luvut. Laskelma perustuu Wärtsilän omaan tietokantaan.

Marine Solutions -liiketoiminnan strategia

Wärtsilä Marine Solutions -liiketoiminnan strateginen tavoite on olla johtava innovatiivisten tuotteiden ja integroitujen ratkaisujen toimittaja meri- sekä öljy- ja kaasuteollisuudelle. Tavoitteen saavuttamiseksi hyödynnämme syvällistä asiakkaiden tarpeiden tuntemusta ja

- vakiinnutamme yhtiön johtavan aseman kaasukäyttöisiin aluksiin, ympäristömääräysten noudattamiseen ja hyötysuhteen optimointiin liittyvissä ratkaisuissa
- kehitämme edelleen yhtiön johtavaa asemaa laivanrakennusteollisuuden järjestelmäintegraattorina
- tarjoamme kilpailukykyisiä tuotteita meri- sekä öljy- ja kaasuteollisuuden kasvaviin tarpeisiin ja
- haemme lisää kasvua hyödyntämällä kykyämme tarjota asiakkaillemme tehokkaimmat elinkaariratkaisut.

Ratkaisutoimittajana Wärtsilä pystyy toimittamaan kaiken yksittäisistä tuotteista laivojen monitahoiisiin voimajärjestelmiin sekä koko elinkaaren kattavaan tukeen aina konseptin kehittämisestä käyttöön. Wärtsilä on alan ainoa toimija, jonka tarjonta kattaa merenkulun kaikki tarpeet. Laajaa tuotevalikoimaamme tukevat maailmanluokan laivasuunnittelun, teknisen osaamisen ja projektitoimitusten resurssit. Niiden avulla pystymme luomaan ratkaisuja, jotka optimoivat asiakkaiden laitteiden arvon niiden koko elinkaaren ajan.

Kaasukäyttöisiin aluksiin, ympäristömääräysten noudattamiseen ja hyötysuhteen optimointiin liittyvissä ratkaisuissa näemme mittavia keskipitkän aikavälin kasvumahdollisuuksia. Wärtsilällä on jo vahva asema näillä alueilla, sillä yhtiöllä on alan vahvin kokemus kaasumoottoritoimituksista, ainutlaatuinen päästöjen hallintaan ja pienentämiseen liittyvä tuotevalikoima ja teknisten palveluiden ja laivasuunnitteluresurssien ansiosta kokonaisvaltainen malli laivan hyötysuhteen optimointiin.

Wärtsilä Marine Solutions hakee orgaanista kasvua, jota tukevat kohdennetut yritysostot ja kumppanuudet. Innovatiivisten ja kilpailukykyisten tuotteiden tarjontaa ja toimituksia kehitetään asiakassegmenttien tarpeiden ja alusten käyttöprofiilien pohjalta. Wärtsilä Marine Solutions tarjoaa yhdessä Services-liiketoiminnan kanssa varustamoille ja laivayhtiöille luotettavuuden ja käytettävyyden takaavia integroitua elinkaariratkaisuja. Wärtsilä säilyttää johtavan asemansa laivanrakennusteollisuuden järjestelmäintegraattorina ja vahvistaa edelleen jo nyt vahvaa asemaansa öljy- ja kaasuteollisuudessa. Yhtiö jatkaa myös panostuksia läsnäolon vahvistamiseen ja toimitusketjun sekä suunnittelu- ja myyntiprosessien tehokkuuden maksimointiin etenkin tärkeimmillä laivanrakennusmarkkinoilla, kuten Kiinassa ja Etelä-Koreassa.

Marine Solutions -liiketoiminnan vahvuudet

- Merenkulku- sekä offshore-alan laajin valikoima luotettavia ja suorituskykyisiä tuotteita ja ratkaisuja, joiden tukena on alan vahvin maailmanlaajuinen huoltoverkosto
- Ylivoimaiset toimitusreferenssit monipolttoaineteknologioihin sekä kaasujärjestelmiin perustuvista kaasukäyttöisistä aluksista
- Kattavin valikoima vaihtoehtoja asiakkaiden polttoainejoustavuutta, suorituskykyä ja ympäristövaatimuksia koskeviin tarpeisiin vastaamiseksi
- Vahva asema ja asiakkaiden syvälinen ymmärrys risteilyalusten ja isojen rahtialusten navigointi- ja automaatiojärjestelmissä
- Ainutlaatuinen synergia laivansuunnittelun ja teknisen osaamisen välillä takaa alukselle parhaan suorituskyvyn sen koko elinkaaren aikana
- Vahva läsnäolo kaikilla tärkeimmillä merenkulun sekä offshore-öljy- ja -kaasuteollisuuden segmenteillä pienentää laivanrakennusalan suhdannevaihteluiden vaikutuksia

Marine Solutions ja kestävä kehitys

Merenkulku- sekä öljy- ja kaasuteollisuus ovat megatrendien keskiössä. Suuntaus vie kohti monipuolisempia ja puhtaampia energialähteitä, läpinäkyvämpää ja vastuullisempaa ympäristötoimintaa sekä tarvetta parantaa taloudellista kilpailukykyä huolimatta maailmantalouteen liittyvistä epävarmuustekijöistä. Wärtsilän näkemyksen mukaan on selvää, että entistä paremmin kestävä kehityksen tarpeisiin vastaava toiminta on keskeisessä asemassa kaikissa näissä trendeissä.

Wärtsilän on sitoutunut olemaan kaikkien asiakkaitensa arvostetuin kumppani, mikä tarkoittaa, että kestävä kehityksen on oltava Marine Solutions -liiketoiminnan tuote- ja ratkaisukehitystyön keskiössä. Yhtiön T&K-työ ja liiketoiminnan kehitystyö perustuu näiden megatrendien asiakasvaikutusten syvälliseen ymmärtämiseen. Wärtsilä on vuosien varrella laajentanut ja kehittänyt tarjontaansa merenkulku- sekä öljy- ja kaasuteollisuudelle vastatakseen asiakkaidensa tarpeisiin. Kaasu, ympäristömääräysten noudattaminen ja hyötysuhde ovat Marine Solutions -liiketoiminnan tarjonnan kolme tukijalkaa.

Maakaasun käyttö yleistyy

Maailman energiaympäristö siirtyy kohti monipuolisempia ja kestävämpiä energialähteitä, ja maakaasulla – fossiilisista polttoaineista puhtaimmalla – on tässä suuntauksessa merkittävä rooli. Sekä maakaasun kysyntä että tarjonta ovat viime vuosina kasvaneet tuntuvasti öljy- ja kaasuteollisuudessa. Muutos tuntuu myös merenkulkuteollisuudessa, missä kiinnostus kaasua kohtaan merenkulun polttoaineena lisääntyy nopeasti.

Wärtsilä kehittää tuotteita ja palveluita, jotka mahdollistavat maakaasun turvallisen käytön, käsittelyn ja jakelun merenkulkualalla sekä öljy- ja kaasuteollisuudessa. Wärtsilä on merenkulkualan kiistaton johtaja kaasukäyttöisissä propulsiojärjestelmissä. Tähän mennessä yhtiön keskinopeita monipolttoainemoottoreita on asennettu yli 250 alukseen, ja niille on kertynyt yli 12 miljoonaa käyttötuntia eri sovelluksissa sekä maalla että merellä. Yksikään toinen moottorivalmistaja ei ole yltänyt samaan. Maakaasun turvallisesta käytöstä LNG-kuljetusaluksissa on vahvat näytöt, mikä on lisännyt alan kiinnostusta laajentaa LNG:n käyttöä muihin alustyyppeihin.

Wärtsilän hyväksi todetuilla matalapaineteknologiaan perustuvilla monipolttoaineratkaisuilla on useita etuja:

- Pienemmät päästöt (kun polttoaineena käytetään kaasua): NO_x-päästöt vähenevät 85%, SO_x-päästöt vähenevät 99%, hiukkaspäästöt pienenevät jopa 99%, CO₂-päästöt vähenevät 20–30% ja savunmuodostus eliminoituu kokonaan
- Polttoainejoustavuus lisää toimintavarmuutta ja kilpailukykyä. Mahdollisuus käyttää raskasta polttoöljyä, meridieseliä, biopolttoaineita ja raakaöljyä
- 15–20% pienemmät investoinnit, koska matalapaineisen teknologian käyttö mahdollistaa yksinkertaisemmat (edullisemmat) kaasunkäsittelyjärjestelmät ja savukaasujen puhdistukseen ei tarvita lisäjärjestelmiä
- Jättemäärät pienenevät (nestemäinen jäte)
- Ei tarvita toissijaisia puhdistusjärjestelmiä (eikä niissä käytettäviä reagensseja)
- Varmennus ja turvallisuus
- Moottorin vakaa toiminta kaasukäytöllä koko tehoalueella, ei tarvetta siirtyä dieselpolttoaineen käyttöön alhaisella teholla
- Alhainen pilottipolttoaineen kulutus (vain 1% polttoaineen kokonaismäärästä).

Wärtsilälle kaasun käytön mahdollistaminen laivojen polttoaineena merkitsee muutakin kuin hyväksi todetun kaasumoottoriteknologian toimittamista. Se myös lujittaa yhtiön johtoasemaa kaasukäyttöisten alusten suunnittelijana sekä luotettavien ja kilpailukykyisten kaasun säilytys- ja käsittelyjärjestelmien tarjoajana. Wärtsilä tukee myös laajemmin kaasun arvoketjun kehitystä öljy- ja kaasuteollisuudessa esimerkiksi nesteytys- ja uudelleenkaasutusratkaisuillaan.

Ympäristömääräysten noudattaminen

Merenkulkuala toteuttaa nykyisten ympäristömääräysten edellyttämiä muutoksia ja arvioi samanaikaisesti vaihtoehtoja tulevien määräysten täyttämiseksi. Selvityksen alla ovat päästöt sekä ilmaan (CO₂, NO_x, SO_x, hiukkaspäästöt, haihtuvat orgaaniset yhdisteet (VOC) ym.) että veteen. Vastaavasti etenkin öljy- ja kaasuteollisuuden turvallisuus- ja päästömääräykset kiristyvät.

Wärtsilä tarjoaa useita ympäristömääräysten täyttämiseen liittyviä ratkaisuja, jotka sisältävät hyväksi todettua teknologiaa, nopean asennuksen sekä yhtiömme maailmanlaajuisen verkoston tuen. Wärtsilä on sitoutunut tarjoamaan asiakkailleen ja koko yhteiskunnalle luotettavia ja turvallisia teknologioita, jotka täyttävät myös tulevat ympäristömääräykset. Yhtiö voi myös auttaa asiakkaitaan arvioimaan, mikä on heidän operatiivisten tarpeidensa kannalta paras ratkaisu ympäristömääräysten täyttämiseksi.

Wärtsilän tarjonta merenkulkualan ympäristömääräysten täyttämiseksi:

- SO_x- ja NO_x-määräykset: kaasujärjestelmät, kaasukonversiot, NO_x-päästöjä alentavat ratkaisut, rikkipesurit ja jälkiasennuspalvelut
- Painolastivesimääräykset: UV-käsittelyyn ja sähköklooraukseen perustuvat tuotteet ja jälkiasennuspalvelut
- EEDI (Energy Efficient Design Index) -määräykset: yksittäisten tuotteiden parempi hyötysuhde, laivasuunnittelu
- Veteen joutuvia päästöjä koskevat määräykset: jäte-, pilssi- ja pesurivesien käsittelyjärjestelmät ja tiivistejärjestelmät.

Näiden lisäksi Wärtsilä tarjoaa öljy- ja kaasuteollisuudelle mm. seuraavia turvallisuus- ja päästöratkaisuja:

- VOC-päästöjen talteenotto
- Soidutuskaasun talteenotto
- Suojakaasu- ja typpijärjestelmät
- Öljynerotus
- Jätevesijärjestelmät
- Öljyisen veden ja päästöveden puhdistus
- Makean veden tuotanto
- Korkeapainekompressorit.

Painopiste hyötysuhteessa

Maailmantalouden laskusuhdanne on lisännyt valtavasti merenkulun kustannusrakenteeseen kohdistuvia paineita, ja öljyn matalan hinnan vaikutukset öljy- ja kaasuteollisuuteen ovat tuntuvia. Merenkulkualalla polttoainekustannukset vauhdittavat laitteiden modernisointia, toimintamallien uudistamista sekä laivateknisiä innovaatioita. Energiatohokkuuden parantamiseen suunnatut investoinnit tuovat sekä taloudellisia että ekologisia hyötyjä.

Wärtsilän tavoitteena on optimoida laitteiden elinkaarikustannukset. Näin toimitaan, koska se on asiakkaille taloudellisesti järkevää ja koska ymmärrämme paineet alentaa kustannuksia ja investoida merkittäviä säästöjä luovien tuotteiden ja ratkaisujen kehitykseen. Hyötysuhteen parantaminen parantaa myös ympäristösuorituskykyä.

Wärtsilälle yksi keino tehokkuuden parantamiseksi on tuotevalikoiman jatkuva uudistaminen. Vuonna 2015 lanseerattiin Wärtsilä 31 -moottori, jonka dieselpolttoaineen kulutus voi olla jopa niin matala kuin 165 g/kWh. Se on merkittävästi alhaisempi taso kuin millään muulla tällä hetkellä markkinoilla olevalla nelitahtimoottorilla. Moottoria voidaan ajaa erilaisilla polttoaineilla, ja siitä on kolme versiota: diesel-, monipolttoaine- ja kipinäsytytteinen kaasumoottori. Wärtsilä toi markkinoille myös uusia, erittäin polttoainetaloudellisia laivoja (konttien syöttöalus, AHTS- ja PSV-alukset ja LNG-kuljetusalus) sekä uuden, joki- ja sisävesisovelluksiin tarkoitetun WST-14-ohjauspotkurin, joka parantaa luotettavuutta ja tehokkuutta.

Marine Solutions -liiketoiminnan kehitys 2015

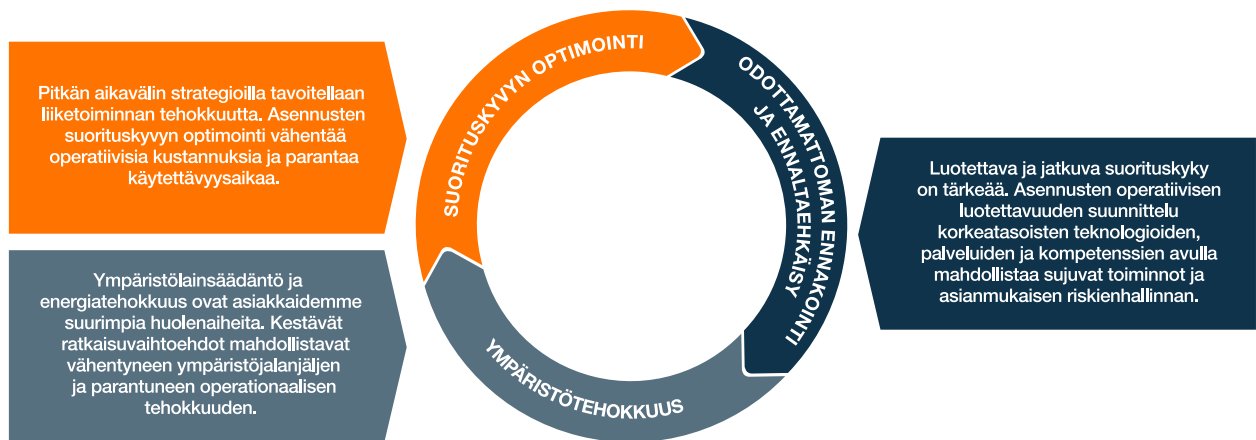
Vuoden 2015 aikana kirjattiin 1.371 sopimusta uusien alusten rakentamisesta, verrattuna 1.711 alukseen edeltävän vuoden aikana. Tilausaktiiviteetti perinteisillä kauppalaivamarkkinoilla oli hidasta ja kaasunkuljetusalusten tilausmäärä normalisoitui vuoden 2014 korkealta tasolta. Öljyn matalat hinnat johtivat offshore-alusten kysynnän laskuun edellisvuoteen verrattuna. Risteilyalusten ja lauttojen tilausaktiiviteetti oli hyvällä tasolla. Wärtsilän keskinopeiden päämoottoreiden markkinaosuus oli 59% (63% edellisen neljänneksen lopussa). Apumoottoreiden markkinaosuus kasvoi 12%:iin (9% edellisen neljänneksen lopussa).

Marine Solutions -liiketoiminnan tilauskertymä laski 8% 1.599 miljoonaan euroon. Alustilausten hidastumisen ja offshore-markkinoiden jatkuneen heikentymisen valossa kehitys oli tyydyttävää. Marine Solutions -strategian mukaisesti Wärtsilä sai useita tilauksia integroitujen ratkaisujen toimittamisesta. Kohokohtiin kuului tilaus integroiduista ratkaisuista maailman ensimmäiseen monipolttoaineella toimivaan hinaajaan, joka rakennetaan DEMA Groupille. Strategisesti merkittävien tilauksiin kuului myös kesäkuussa lanseeratun uuden sukupolven Wärtsilä 31 -moottorin ensimmäinen tilaus. Asiakkaiden kiinnostus ympäristöratkaisuja kohtaan kasvoi vuonna 2015. Marine Solutions -liiketoiminnan liikevaihdon kehitys oli tasaista, yhteensä 1.720 miljoonaa euroa eli 34% Wärtsilän kokonaisliikevaihdosta.

Services

Wärtsilä Services tukee asiakkaitaan toimialan kattavimmalla palveluvalikoimalla tavoitteenaan asiakkaiden liiketoiminnan ja laitosten koko elinkaaren aikaisen suorituskyvyn optimointi. Tarjoamme asiantuntevat ja ympäristöystävälliset palvelut nopeasti ja lähellä kaikkia asiakkaitamme. Wärtsilän palvelutarjonta hyödyntää vahvasti myös digitalisaation etuja, joita tosiaikainen tiedonkeruu ja analytiikka tuovat tarjolle. Asiakkaat näkevät Wärtsilän kilpailukykyisenä ja luotettavana huoltokumppanina, jonka kanssa on helppo asioida.

ELINKAAREN AIKAISEN HYÖTYSUHTEEEN OPTIMOINNIN KOLME PÄÄPERIAATETTA

Huoltotarjontamme

Services-liiketoiminnan tavoitteena ovat läheiset asiakassuhteet, joiden pohjalta pystytään perehtymään syvällisesti asiakkaiden tarpeisiin ja laajentamaan tarjontaa niiden mukaisesti. Services tarjoaa täyden ja kattavan tuen merenkulkuasiakkaille ja energiateollisuudelle sekä vesivoima- ja teollisuuslaitoksille maailmanlaajuisesti tarjottava kattava kokonaisuus tiivisteiden, laakereiden ja näiden oheislaitteiden huoltoratkaisuja vuodesta 2015. Huoltopalvelun ensisijaisena pohjana ovat Wärtsilän suunnittelemat ja myymät laitteet, kuten moottorit, propulsiolaitteet sekä muut järjestelmät. Valmiudet jälkiasennus- ja huoltopalvelujen tarjoamiseen myös muiden valmistajien laitteille ovat kuitenkin olemassa.

Kyky tarjota eritasoista tukea perustuu asiakkaiden liiketoiminnan ja sen haasteiden syvälliseen tuntemukseen sekä tekniseen asiantuntemukseen:

- laitteiden varaosat, painopisteenä erinomaiset toimituspalvelut sekä laajan osavaliokoman hyvä saatavuus
- kattava kunnossapidon ja suorituskyvyn seuranta, mukaan lukien sekä laitteet (varaosat) että huollot (kenttähuolto, kuntoon perustuva kunnossapito)
- asiakkaan toiminnan optimointi analytiikan, ennakoivien suositusten, tehostamistoimenpiteiden (esim. polttoainekustannusten säästö) ja laitteiden käytön ja hallinnoinnin yhteisten suorituskykytavoitteiden avulla.

Asiantuntemuksemme osa-alueita:

Moottorihuolto

Wärtsilä Services tarjoaa täysimittaiset huoltopalvelut keskinopeille ja hidaskäyntisille diesel-, kaasu- ja monipolttoainemoottoreille ja näiden oheislaitteille. Laaja tarjonta kattaa niin perushuollot kuin iäkkäiden moottorien suorituskyvyn kohottamiseen tähtäävät jälkiasennukset.

Propulsiohuolto

Wärtsilä tarjoaa propulsiojärjestelmille täyden huoltopalveluvalikoiman laitteiston koko elinkaaren ajan. Propulsiojärjestelmien suorituskyky ja tehokas toiminta taataan varaosahuollon, korjausten sekä modernisointien ja päivitysten avulla.

Tiiviste- ja laakerihuolto

Wärtsilä Services tarjoaa laajan valikoiman tiiviste-, laakeri- ja vannasputkiratkaisuja integroituina järjestelminä, paketteina ja yksittäisinä tuotteina. Palvelut tehostavat sekä merenkulku- että teollisuusasiakkaiden toimintaa, alentavat käyttökustannuksia ja pidentävät laitteiden käyttöikää.

Vesivoima- ja teollisuushuolto

Tarjonta käsittää vesivoimaloiden ja teollisuuslaitosten (kaivokset, paperi, öljy ja kaasu) tiivisteet, laakerit ja näiden oheislaitteet, mukaan lukien perinteisten vesivoimalaitosten ohella myös vuorovesivoimalat ja offshore-tuulivoimalat. Tuotevalikoimaa täydentää kattava palvelutarjonta, mm. vedenalaisten laitteiden rakennus- ja korjaustyöt, jälkiasennukset sekä komponenttien kunnostukset.

Ympäristöpalvelut

Wärtsilä tarjoaa laajan valikoiman palveluja, jotka parantavat sekä maalla toimivien voimalaitosten että laivakoneiden hyötysuhdetta ja vähentävät päästöjä. Tarjonta sisältää polttoainekonversiot, NOx-päästöjä alentavat ratkaisut sekä propulsiotehoa parantavat huoltopalvelut. Lisäksi Wärtsilän kenttähuolto-organisaatio tukee merenkulun jälkiasennusmarkkinoita ympäristöratkaisujen asennuksissa ja käyttöönotoissa.

Huoltosopimukset

Wärtsilä räätälöi huoltosopimukset tarpeen mukaan – sopiva kumppanuustaso on täysin asiakkaan valittavissa. Tekniset hallinnointisopimukset sisältävät säännölliset tarkastukset, kuukausiraportit ja varaosien vaihto-ohjelmat. Huoltosopimuksessa määritellään kiinteät hinnat tarkastuksille, tekniselle tuelle, varaosille, koulutukselle ja huoltotöille. Määrättyyn suorituskykytasoon sidotut käyttö- ja hallinnointisopimukset voivat sisältää kaikki laitoksen käyttöön, hallintaan ja huoltoon liittyvät palvelut.

Huoltoprojektit

Wärtsilän projektinhallintaosaaminen takaa asiakkaiden laitosten tehokkaat suorituskykypäivitykset, modernisoinnit, polttoainekonversiot ja turvallisuusratkaisut.

Koulutuspalvelut

Wärtsilän koulutuspalvelut kattavat kaikki laitosten hallinnointiin, käyttöön, kunnossapitoon ja turvallisuuteen liittyvät näkökohdat. Kurssit voidaan toteuttaa niin käytännönläheisesti paikan päällä kuin kehittyneinä etä- ja verkkokoulutuksina.

Services-liiketoimintaympäristö

Wärtsilä Services palvelee merenkulku-, energia- sekä öljy- ja kaasuteollisuutta. Vuonna 2015 palvelutarjonta laajeni, kun mukaan otettiin uutena markkinasegmenttinä myös vesivoimala- ja teollisuusasiakkaat.

Merenkuluasiakkaat ovat yleensä kauppamerenkulun ja risteily- ja lauttaliikenteen varustamoja ja laivayhtiöitä tai sotilasmerenkulun tai muiden erikoisalussegmenttien toimijoita. Öljy- ja kaasuteollisuusasiakkaat ovat tyypillisesti joko offshore-segmentin alusten operoijia tai maissa toimivia öljy- tai kaasulaitoksia. Vesivoima- ja teollisuusasiakkaat ovat vesi-, meri- tai offshore-tuulivoimaloita sekä teollisuuslaitoksia operoivia yrityksiä.

Huolto liiketoiminnan tärkein kysyntätekijä on Wärtsilän asennetun laitekannan suuruus ja kehitys. Tarjontaa ja osaamista kuitenkin kehitetään jatkuvasti niin, että Wärtsilällä on mahdollisuudet tarjota huoltopalveluja myös muiden valmistajien laitteille.

LAITEKANTA LIIKETOIMINNOITTAIN

YHTEENSÄ 181.000 MW

ENERGY SOLUTIONS, 26%

MARINE SOLUTIONS,
NELITAHTIMOOTTORIT, 36%

MARINE SOLUTIONS,
KAKSITAHTIMOOTTORIT, 38%

Wärtsilän loppuasiakkaiden markkinatilanne vaikuttaa suoraan kaluston ja laitosten käyttöasteeseen ja sanelee samalla myös kunnossapito-, telakointi- ja käyttöönottotarpeet. Lisäksi kunnossapito- ja mahdollisiin tasokorotus- tai modernisointitarpeisiin vaikuttaa kaluston elinkaarivaihe. Wärtsilän asiakkailta saattaa olla tarvetta jälkiasennuksiin ja

tasokorotuksiin johtuen toimintaympäristön rakennemuutoksista. Syynä voivat olla esimerkiksi polttoaineiden hintojen tai saatavuuden muutokset, uudet määräykset tai tiukentuneet turvallisuusvaatimukset. Sekä merenkulku-, energia- että öljy- ja kaasuteollisuusasiakkaat tarkastelevat toimintaansa yhä yleisemmin elinkaarinäkökulmasta. Näin saadaan edellytyksiä kunnossapidon ja suorituskyvyn optimointiin ja sitä kautta toiminnan tehostamiseen, kustannussäästöihin ja liiketoiminnan kasvuun. Voimalaitoksen operoinnin ja hallinnon ulkoistaminen luotettavalle yhteistyökumppanille on energiateollisuudessa tavanomainen käytäntö. Mielenkiinto pitkäaikaisiin huoltosopimuksiin on kasvussa myös merenkulun ja öljy- ja kaasuteollisuuden huoltomarkkinoilla.

Kilpailijat ja markkina-asema

Wärtsilällä on vahva asema myymiensä ja suunnittelemiensa laitteiden huollossa. Keskeisiä kilpailijoista erottavia tekijöitä ovat aidosti maailmanlaajuinen läsnäolo sekä kyky laitteiden koko elinkaaren läpäisevään käyttäjätukeen. Vain harva toimija pystyy tarjoamaan maailmanlaajuisesti yhtä laajan palveluvalikoiman. Kilpailijat ovat pääsääntöisesti OEM-valmistajia, jotka keskittyvät pääosin omien tuotteidensa huoltoon, sekä huoltoyrityksiä, joiden toiminta saattaa olla maailmanlaajuista, mutta yleisemmin kuitenkin paikallista.

Suurin osa kilpailijoista on siis paikallisia toimijoita: varaosakauppiaita, korjaustelakoita, paikallisia huoltoverstaita ja varaosatoimittajia (ei-OEM) sekä kenttähuoltoyrityksiä. Paikallisten toimijoiden määrä on suuri, joten kilpailu on varsin pirstoutunutta. Kilpailijat panostavat yleensä varsin rajalliseen valikoimaan ja nopeisiin toimitusaikoihin. Wärtsilä kehittää jatkuvasti maailmanlaajuista läsnäoloaan ja paikallista toimintaa pystyäkseen palvelemaan asiakkaita ylivoimaisen laadukkaasti ja reagoimaan yhtä nopeasti kuin pienemmät paikalliset kilpailijat.

Voimalaitosten pitkäaikaisista huoltosopimuksista kilpailevat muutamat alueelliset toimijat, jotka pystyvät toimittamaan laitosten käyttöpalveluja. Merenkulkumarkkinoilla kilpailu pitkäaikaisista huoltosopimuksista on vieläkin pirstoutuneempaa, sillä niistä voivat kilpailla myös laivayhtiöt. Wärtsilä Services tarjoaa erilaisia vaihtoehtoja, jotta voidaan varmistaa loppukäyttäjän kannalta paras ratkaisu.

Services-liiketoiminnan strategia

Wärtsilä Services pyrkii olemaan kilpailukykyinen ja luotettava huoltokumppani, jonka kanssa on helppo asioida. Wärtsilä on asettanut huoltotoiminnalleen seuraavat kasvutavoitteet:

- kasvatetaan nykyisiä huoltoasiakkuuksia ylivertaisella palvelulla
- hankitaan uusia kilpailuetuja tarjonnan kehittämisen ja digitalisaation kautta
- kartoitetaan nykyosaamisen pohjalta mahdollisuuksia uusilla asiakassegmenteillä
- kasvumarkkinoilla toimintaa laajennetaan yrityskaupoilla.

Services-liiketoiminta pyrkii jatkuvasti vastaamaan asiakkaiden odotuksiin ja ylittämään ne kasvattamalla maailmanlaajuista läsnäoloaan ja toimintaansa. Juuri tähän perustuu myös nykyisten asiakkuuksien kasvu. Kasvua haetaan myös laajentamalla palvelutarjontaa vastauksena pitkäaikaisten huoltosopimusten herättämään lisääntyvään kiinnostukseen. Näin asiakkaamme pystyvät sekä alentamaan kustannuksiaan että tehostamaan toimintaansa.

Tärkeä kasvualue on lisäksi nykytarjonnan digitalisaatio ja uuden digitaalisen tarjonnan kehittäminen – tämä kasvattaa niin liikevaihtoa, toiminnan avoimuutta, saatavuutta kuin tehokkuuttakin. Services-toiminnan digitalisaatiokehitystä jatkoi vuonna 2015 uusi Wärtsilä Genius -palvelu, joka luo mahdollisuuksia asiakkaiden laitosten käytön reaaliaikaiseen

optimointiin, toiminnan parempaan ennakkointiin ja digitaaliseen ongelmanratkaisuun. Muita tuloksia digi-innovaatioihin tehdystä investoinneista ovat Wärtsilä Online Services eli palvelualusta, jonka kautta voi tilata ja seurata varaosia ja teknisiä tukipalveluita, sekä uudet etäpalvelukonseptit kuten Virtual Service Engineer.

Wärtsilän nykyinen osaaminen ja palvelukyky (esim. koneistus-, kunnostus- ja kenttähuoltopalvelut paikan päällä) ovat ainutlaatuisia. Niiden pohjalta on mahdollista palvella myös uusia asiakassegmenttejä, kuten vesivoima- ja teollisuusasiakkaita, sekä tarjota entistä laajempaa, merkkiriippumatonta palvelua monenlaisia laitteita käyttäville asiakkaille.

Services-liiketoiminnan vahvuudet

- Pitkäaikaiset asiakassuhteet ja asiakkaiden toiminnan ja tarpeiden syvälinen ymmärtäminen
- Laitteiden koko elinkaaren kattava tarjonta
- Alan laajin huoltopalvelutarjonta
- Ainutlaatuinen maailmanlaajuinen huoltoverkosto

Services ja kestävä kehitys

Ympäristölainsäädäntö, tarve parantaa energiatehokkuutta ja turvallisuusvaatimukset kannustavat asiakkaitamme kehittämään liiketoimintaansa kestävämpään suuntaan.

Wärtsilä Services pyrkii olemaan edelläkävijä ja tukemaan asiakkaidensa pyrkimyksiä täyttää ja ylittää nykyiset ja tulevat liiketoiminnalle ja kestäväille kehitykselle asetettavat vaatimukset. Tämä on Wärtsilä Services -liiketoiminnan keskeisin rooli kestävä kehityksen kannalta: kehitämme jatkuvasti toimintaamme, jotta pystymme tarjoamaan asiakkaille näiden liiketoimintaa tehostavia ja kasvua mahdollisimman kestävästi luovia ratkaisuja.

Myös Wärtsilän oma toiminta hoidetaan vastuullisesti, mukaan lukien palveluiden tuotanto lähellä asiakasta, mikä puolestaan antaa edellytykset paikallisille investoinneille ja työmahdollisuuksille.

Energiatehokkuus ja päästöt

Vaihtoehtoisten nestemäisten polttoaineiden ja kaasun yhä parempi saatavuus sekä tiukentuneet ympäristö- ja turvallisuusmääräykset luovat Services-liiketoiminnalle mahdollisuuksia tehostaa asiakkaiden laitteistojen toimintaa sekä pienentää samalla niiden ympäristövaikutuksia. Wärtsilä kehittää ja tarjoaa päivitys-, kunnostus-, polttoainekonversio- ja jälkiasennuspalveluja, jotka parantavat sekä polttoainetehokkuutta että ympäristösuorituskykyä. Näin voidaan täyttää tiukimmatkin ympäristövaatimukset sekä jatkaa laitosten tehokasta käyttöikä.

Käytössä olevien laitosten ja laitteistojen ensisijaisia päivitysratkaisuja ovat esimerkiksi seuraavat:

- Moottorien ja propulsiolaitteistojen hyötysuhteen sekä sähkö- ja automaatiojärjestelmien tehokkuuden päivityspaketit, jotka vähentävät polttoaineen ja/tai voiteluöljyn kulutusta ja siten myös päästöjä ja kustannuksia
- NOx-päästöjä vähentävät ratkaisut, joissa yhdistellään erilaisia moottoreihin tehtäviä muutoksia tavoitteena ihanteellinen puristussuhteen sekä ruiskutuksen ajoituksen ja määrän yhdistelmä. Konseptin tavoitteena on NOx-päästöjen vähennyksen ja polttoaineen säästön mahdollisimman hyvä tasapaino
- Potkurinakselin tiivistäjärjestelmien konversio päästöjä rajoittaviksi, jolloin veden saostumisen vaara voidaan eliminoida

- Konversiot dieselistä kaasuun, jotka vähentävät olennaisesti laitoksen tai laitteiston päästöjä. Raskasta polttoöljyä tai meridieselöljyä käyttävän laitoksen tai laitteiston konversio maakaasukäyttöiseksi tuo merkittävät edut.

Sekä uusien että käytössä olevien laitosten ja laitteiden päästöjä voidaan vähentää myös toissijaisilla menetelmillä eli käytännössä asentamalla järjestelmään lisälaitte. Wärtsilä Services tarjoaa lyömättömät ympäristöratkaisut sekä osaavat ammattilaiset näiden asennukseen ja käyttöönottoon.

Asiakkaan toiminnan kestävyuden optimointi

Wärtsilän tarjonta ei lopu jälkiasennuksiin, päivityksiin, polttoainekonversioihin ja kenttähuoltoon. Elinkaariajatteluun perustuvien pitkäjänteisten huoltosopimusten kautta Wärtsilä pystyy takaamaan alhaisemman polttoaineen kulutuksen ja siten suoria päästövähennyksiä. Uudet Wärtsilä Genius -optimointipalvelut parantavat entisestään päivittäisen toiminnan kilpailukykyä ja tehokkuutta tehostamalla reaaliaikaisesti hyötysuhdetta ja vähentämällä päästöjä:

- Moottorin hyötysuhteen seuranta: Komentosillalla tai käyttöpaneelissa oleva monitori näyttää polttoaineen ominaiskulutuksen, joten polttoainetalous ei pääse unohtumaan ja miehistö saa edellytykset kulutusta optimoiviin säätöihin. Polttoaineen kulutuksen online-mittaus, visualisointi ja vertailu muuhun aिकासuhteutettuun suorituskykydataan on ensimmäinen askel kohti aluksen energiatehokkuuden hallintasuunnitelmaa
- Trimmin optimointi: Aluksen optimaalisen trimmin näyttö komentosillalla/käyttöpaneelissa. Optimoimalla aluksen trimmiä reaaliaikaisesti polttoaineenkulutuksessa voidaan saavuttaa 2–5%:n säästö ja vastaava päästövähennys
- Rungon ja potkureiden puhdistusvälin optimointi: Lasketaan optimaaliset puhdistusajankohdat rungolle ja potkureille. Tämän tuloksena vältetään pintojen likaantumisen johtuva, jopa 30%:n polttoaineenkulutuksen kasvu, ja samalla optimoidaan päästötaso.

Services-liiketoiminnan kehitys vuonna 2015

Huoltomarkkinoiden aktiviteetti kehittyi hyvin vuonna 2015. Aktiviteetti merenkulkualalla vahvistui maailmanlaajuisesti. Kehitystä tuki kunnossapitotoimien investointien kasvu sekä propulsiojärjestelmien modernisointipalvelujen ja potkureiden jälkiasennusten lisääntynyt kysyntä. Voimalaitosten huoltoaktiviteetti kehittyi hyvin. Sopimusten alaisuudessa olevien voimalaitosten käyttöaste lisääntyi ja vanhentuvan laitekannan varaosakysyntä vahvistui tietyillä alueilla. Vuoden 2015 lopussa Wärtsilän laitekanta oli 181.000 MW. Nelitahtimoottoreiden osuus laitekannasta oli noin 60% ja kaksitahtimoottoreiden noin 40%.

Services-liiketoiminnan tilikauden tilauskertymä kasvoi 14% yhteensä 2.324 miljoonaan euroon. Isompiin huoltoprojekteihin kuului Shanghai Electric Powerilta saatu tilaus maltalaisen Delimara-voimalaitoksen muuntamisesta maakaasulla toimivaksi. Asiakkaiden keskittyminen kunnossapidon ja suorituskyvyn optimointiin on lisännyt kiinnostusta pitkäaikaisia huoltosopimuksia kohtaan sekä energia- että merenkulkumarkkinoilla. Sopimukseen kuului Golar Management Oslon kanssa solmittu, yhtiön LNG-aluskantaa koskeva, viisivuotinen hallinnointisopimus ja Central Generadora Electrica Huinalan kanssa solmittu kymmenvuotinen käyttö- ja ylläpitosopimus Meksikon Monterreyn lähellä sijaitsevasta flexicycle-voimalaitoksesta. Services-liiketoiminnan liikevaihto saavutti ennätysellisen tason ja oli 2.184 miljoonaa euroa eli 43% Wärtsilän kokonaisliikevaihdosta.

Tuotantokatsaus

Wärtsilän valmistustoiminta keskittyy pääasiassa tuotteiden ja strategisten komponenttien kokoonpanoon, koeajoon ja viimeistelyyn. Yhtiön toimintamallin perustana on laaja toimittajaverkosto, jolla taataan kapasiteetin joustavuus. Keskeistä on toiminta lähellä asiakasta, laatulähtöisyys sekä teknologiajohtajuuden jatkuva painottaminen T&K-toiminnassa.

Wärtsilän tuotteissa ja järjestelmissä yhdistyvät luotettavuus, kustannustehokkuus, toimivuus, ympäristömyötäisyys ja johtavat teknologiat. Ne voidaan integroida kokonaisratkaisuiksi tai toimittaa erillisinä laitteina.

Tuotannon laajuus

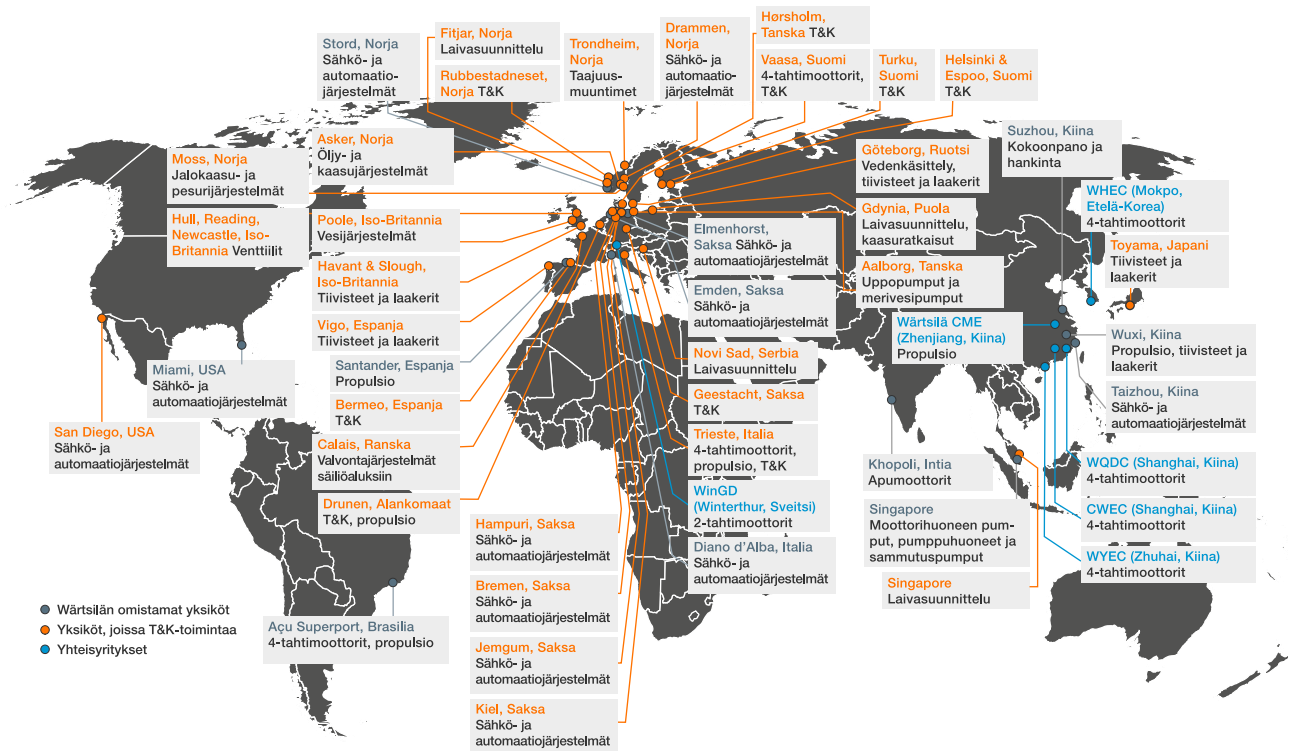
Wärtsilällä on tuotantoa eri puolilla maailmaa, ja toimintaa optimoidaan jatkuvasti työvoiman osaamisen ja saatavuuden, asiakkaiden toiminnan ja tehokkuusnäkökohtien perusteella. Koska loppumarkkinat ovat edelleen jatkuvassa rakennemuutoksessa, yhtiö keskittyy läsnäolon vahvistamisessa avainmarkkinoihin, esimerkiksi Kiinaan. Tämä parantaa mahdollisuuksia palvella asiakkaita paikallisesti ja säästää sekä tuotanto- että kuljetuskustannuksia.

Wärtsilällä on tällä hetkellä viisi yhteisyritystä eri puolilla maailmaa. Koreassa valmistetaan monipolttoainemoottoreita LNG-aluksiin yhteistyössä Hyundai Heavy Industries Co:n kanssa. Kiinassa valmistetaan moottoreita paikallisille markkinoille kahdessa yhteisyrityksessä, ja kolmas on rakenteilla. Wärtsilä Qiyao Diesel Company Ltd valmistaa keskinopeita apumoottoreita ja Wärtsilä Yuchai Engine Co., Ltd keskinopeita apu- ja päämoottoreita. Toimintansa aloitettuaan CSSC Wärtsilä Engine Company Ltd valmistaa keskikokoisia ja suuria keskinopeita diesel- ja monipolttoainemoottoreita. Niin ikään Kiinassa toimiva Wärtsilä CME Zhenjiang Propeller Co. Ltd. tuottaa kiinteälappaisia potkureita ja säätölappapotkureita. Näiden lisäksi Winterthur Gas & Diesel Ltd (WinGD) -yhteisyritys China State Shipbuilding Corporationin kanssa on ottanut vastuulleen Wärtsilän hidaskäyntisten kaksitahtimoottoreiden valmistuksen.

Wärtsilän maailmanlaajuinen toimittajaverkosto tuo valmistukseen joustavuutta

Hyvä yhteistyö, erinomaiset suhteet ja tiedon jakaminen toimittajiemme kanssa takaavat varmat komponenttitoimitukset ja markkinoiden odotuksia vastaavat toimitusajat. Wärtsilällä on maailmanlaajuisesti noin 1.100 toimittajaa. Wärtsilän hankintastrategiana on keskittää yhteistyö huolellisesti valituille toimittajille, joiden pääasiallisia valintakriteerejä ovat suorituskyky, innovatiivisuus sekä sijainti lähellä yhtiön valmistusyksiköitä ja yhteisyrityksiä. Yhtiö pyrkii jatkuvasti kehittämään ja vahvistamaan maailmanlaajuisia toimitusketjujaan ja painottaa toiminnassaan voimakkaasti laatua sekä kustannuskilpailukykyä.

WÄRTSILÄN TUOTANTO JA T&K MAAILMANLAAJUISESTI

Tutkimus ja kehitys

Vahva tutkimus- ja tuotekehityspanostus on kiinteä osa Wärtsilän toimintaa. T&K-toiminnan tarkoituksena on lujittaa jatkuvasti yhtiön teknologista johtoasemaa ja vahvistaa entisestään kilpailukykyä maailmanlaajuisilla merenkulku- ja energiamarkkinoilla. Siihen pyritään kehittämällä luotettavan, tehokkaan ja kustannuksiltaan kilpailukykyisen teknologian pohjalta asiakkaiden tarpeita vastaavia tuotteita.

Wärtsilän T&K-toiminta tähtää tuotteisiin ja ratkaisuihin, jotka ovat koko elinkaarensa ajan joustavia, tehokkaita, luotettavia, turvallisia, kustannustehokkaita käyttää ja ympäristökuormitukseltaan vähäisiä. Merkittävä osa tuotekehitysinvestoinneista tähtää ympäristömääräysten luotettavaan täyttymiseen, mikä hyödyttää asiakkaita sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Wärtsilä pystyy nopeuttamaan uusien ratkaisujen kehityssykliä laadusta, luotettavuudesta ja turvallisuudesta tinkimättä käyttämällä etupainoista kehittämisprosessia sekä modularisointia, simulointitekniikkaa, virtuaalitestausta ja -validointia.

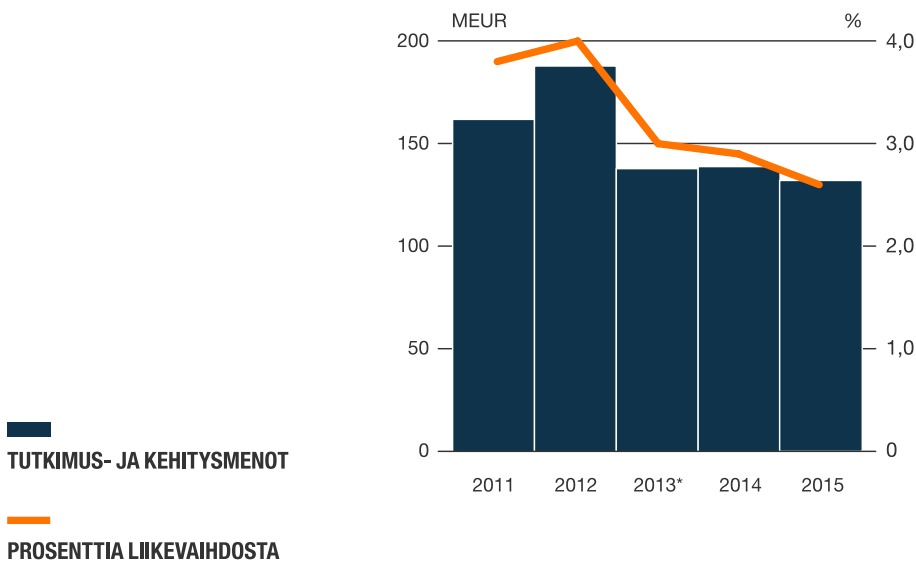
Validointitestausta toiminnassa olevissa laitoksissa yhteistyössä asiakkaiden kanssa on oleellinen keino nykyisten ratkaisujen suorituskyvyn parantamisessa. Todellisissa kenttäolosuhteissa saadun pitkäaikaisen kokemuksen lisäksi näin

voidaan myös löytää uusia, parempia ratkaisuja. Myös kenttäasennukset ovat arvokkaita tilaisuuksia saada lisää kokemusta ja laajempaa näkemystä uudesta teknologiasta ja ratkaisuista.

Tuote tuodaan markkinoille vasta, kun se on läpäissyt koko validointiprosessin kaikki laboratorio- ja kenttävaiheet ja sen suorituskyky täyttää Wärtsilän tiukat vaatimukset.

Wärtsilä suojelee innovaatioitaan ja kilpailukykyään kiinnittämällä erityistä huomiota aineettoman omaisuuden hallintaan ja yhtiön sisäisen avainosaamisen jatkuvaan kehittämiseen. Kehitämme verkostoja ja klustereita, joiden avulla laajennamme tietojamme, taitojamme ja kapasiteettiamme solmimalla pitkäaikaisia suhteita tavarantoimittajiin, insinööritoimistoihin, yliopistoihin sekä lisenssivalmistajiin ja muihin OEM-valmistajiin (Original Equipment Manufacturer).

TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

* Oikaistu, luvut sisältävät jatkuvat toiminnot.

YMPÄRISTÖJALANJÄLJEN MINIMOINTI T&K-TOIMINNAN KAUTTA

HYÖTYSUHTEEEN PARANTAMINEN	ILMAAN JOUTUVIEN PÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMINEN	VETEEN JOUTUVIEN PÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMINEN
<ul style="list-style-type: none"> • ALUSTEN KOKONAISHYÖTYSUHDE: Alukselle saadaan kokonaisuutena korkea hyötysuhde ja vähäiset päästöt yhdistämällä optimoituun laivasuunnitteluun Wärtsilän automaatio-, konetekniikka-, propulsio- ja ohjaujärjestelmätietämys. Wärtsilä on kehittänyt useita hyötysuhdetta parantavia konsepteja, kuten Low Loss (LLC) ja Low Loss Hybrid (LLH). • MOOTTORIEEN HYÖTYSUHTEEEN PARANTAMINEN: Wärtsilän moottorit lukeutuvat pitkäjänteisen tuotekehityksen tuloksena hyötysuhteeltaan markkinoiden tehokkaimpiin voimakoneisiin. Keskeinen edellytys tälle ovat integroidut tekniset ratkaisut, joiden avulla moottoreille saadaan pienet päästöt ja korkea hyötysuhde. Uusi Wärtsilä 31 -moottori on polttoainekulutukseltaan maailman tehokkain nelitahtidieselmoottori. • POTKURIEEN HYÖTYSUHTEEEN NOSTAMINEN: Propulsiotuotteet ovat osaltaan myös ympäristötekniisiä ratkaisuja, joilla on kriittinen merkitys aluksen kokonaisvaikutusten kannalta. Wärtsilän uuden sukupolven propulsioyksiköt parantavat oleellisesti alusten polttoainehyötysuhdetta (5–12%) ja vähentävät siten myös päästöjä. 	<ul style="list-style-type: none"> • KASVIHUONEKAASUT (GHG): Wärtsilä on erikoistunut kehittämään teknologiaa, joka vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä ja parantaa moottoreiden hyötysuhdetta. • SO_x PÄÄSTÖT: Wärtsilän kehittämän teknologian ansiosta aluksissa voidaan käyttää rikkiä sisältäviä polttoaineita ja/tai laivojen savukaasusta voidaan poistaa rikkiä tai käyttää vaihtoehtoisia polttoaineita, kuten maakaasua. • NO_x PÄÄSTÖT: Kaikki Wärtsilän moottoriportfolion tuotteet täyttävät IMO NO_x Tier II vaatimukset. Wärtsilän IMO NO_x TIER III vaatimukset täyttävät ratkaisut ovat: <ul style="list-style-type: none"> • Selektiivinen katalyyttinen pelkistys (SCR) • Kaasumoottori (monipolttoainemoottori kaasukäyttöisenä) 	<ul style="list-style-type: none"> • PAINOLASTIVEDENKÄSITTELYJÄRJESTELMÄT: Wärtsilä tarjoaa Aquarius®-painolastivesijärjestelmiä, jotka on kehitetty täyttämään sekä Kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n että Yhdysvaltain rannikkovartioston USCG:n vaatimukset.

HERCULES-ohjelma ja CLIC Innovation: kestäviä innovaatioita yhteistyössä

EU:n kuudenteen ja seitsemänten puiteohjelmaan kuuluva pitkäaikainen tutkimus- ja kehitysohjelma HERCULES käynnistettiin vuonna 2002. Johtavat hidaskäyntisten ja keskinopeiden moottoreiden valmistajat Wärtsilä, Winterthur Gas&Diesel ja MAN Diesel & Turbo ovat tehneet yhteisen visionsa mukaisesti yhteistyötä yliopistojen, tutkimuslaitosten ja muiden kumppaneiden kanssa uuden merimoottoriteknologian ja niihin liittyvien järjestelmien kehittämiseksi. Ohjelman neljäs vaihe, HERCULES-2, käynnistyi vuonna 2015. Sen tavoitteena on kehittää iso polttoainejoustava merimoottori, joka mukautuu parhaalla mahdollisella tavalla toimintaympäristöönsä.

HERCULES-2-projekti käsittää neljä tutkimus- ja tuotekehityksen osa-aluetta:

- I: Polttoainejoustava moottori
- II: Uudet materiaalit (moottorisovellukset)
- III: Mukautuva, suorituskykyensä koko käyttöajan säilyttävä voimakone
- IV: Lähes päästötön moottori

HERCULES-2-konsortiossa on mukana 32 tahoa, joista 30% on teollisuusyrityksiä ja 70% yliopistoja tai tutkimuslaitoksia. Kolmivuotiseksi (2015–2018) suunnitellun HERCULES-2-projektin budjetti on 25 miljoonaa euroa. Projektin rahoitusperustan muodosti Euroopan komission innovoinnin Horisontti 2020 -ohjelmalta saatu 20 miljoonan euron määräraha sekä Sveitsin valtiolta saatu rahoitus.

Vuonna 2015 CLEEN Oy ja Finnish Bioeconomy Cluster FIBIC Oy fuusioituivat yhdeksi yritykseksi nimeltä CLIC Innovation Oy. CLIC on innovaatioyhtiö, joka toteuttaa Suomen hallitusohjelman biotalouteen ja cleantechiin liittyvää kasvuohjelmaa. Sen tavoitteeksi on määritelty kansainvälinen vaikuttavuus. CLIC tunnistaa ja kokoaa arvoketjuja ja tarjoaa laajan kirjon uudenlaisia palveluita koko tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyön kentälle. Wärtsilä on mukana 1.5.2015 käynnistyneessä joustavia energiajärjestelmiä kehittävässä FLEXe-ohjelmassa (Future Flexible Energy Systems). FLEXe on suomalainen 27 organisaatiosta koostuva konsortio, joka kattaa energiajärjestelmien koko arvoverkoston. Tavoitteena on luoda uudenlaisia teknologia- ja liiketoimintakonsepteja, jotka edistävät laajamittaista siirtymistä nykyisistä energiajärjestelmistä kestäviin järjestelmiin. FLEXe-ohjelmassa yhdistyvät äly, joustavuus, ympäristömyötäisyys ja taloudellinen kannattavuus sekä asiakkaiden hyväksyntä ja sitoutuneisuus.

Kestävä kehitys

Wärtsilä ja kestävä kehitys	55	Energia	82
Sidosryhmäsuhteet	56	Vesi	83
Kestävän kehityksen johtaminen	61	Päästöt	84
Ohjaavat periaatteet	61	Jätevedet ja jätteet	85
Toimintaperiaatteet	63	Tuotteet ja palvelut	86
Laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja turvallisuuspolitiikka	66	Kustannukset	86
Henkilöstökäytännöt	66	Sosiaaliset tiedot	86
Johtamistapa	69	Rakennemuutokset	87
Henkilöstöjohtaminen	71	Työllistäminen	87
Ympäristöjohtaminen	73	Henkilöstön ja työnantajan väliset suhteet	89
Työterveys ja -turvallisuus	75	Työterveys ja -turvallisuus	89
Vastuullinen liiketoiminta	76	Koulutus	90
Tuotesuunnittelun periaatteet	77	Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet	91
Toimitusketjun hallinta	78	Tuote- ja palvelukohtaiset tiedot	91
Kestävän kehityksen lukuja		Määräystenmukaisuus	91
Taloudellinen vastuu	79	Raportointiprofiili	93
Taloudelliset tulokset	80	Olennaisuusarviointi	95
Markkina-asema	81	Raportointiperiaatteet	100
Ympäristö	81	Riippumaton varmennusraportti	103
Materiaalit	82	GRI- ja UNGC-indeksi	105

Wärtsilän lähestymistapa kestävään kehitykseen

Sitouksemme kestävään kehitykseen ja vastuulliseen liiketoimintaan perustuu missioomme, visioomme ja strategiaamme, jotka luovat perustan yhtiön toimintojen ja tuotteiden kehittämiseksi yhdessä kestävä kehityksen tavoitteidemme kanssa. Wärtsilän strategia rakentuu kolmelle keskeiselle kasvualueelle: energiatehokkaat ratkaisut, kaasu pohjaiset teknologiat ja innovatiiviset ratkaisut, mitkä kaikki osaltaan tukevat entistä kestävämpää tulevaisuutta energia- ja merenkulkualoilla.

Vahvuutemme on teknologisessa johtajuudessa, ja teknologia on keskeisessä asemassa myös kestävä kehityksen toiminnassamme. Wärtsilä Energy Solutions- ja Marine Solutions -liiketoiminnot keskittyvät kestävien ratkaisujen kehittämiseen ja tarjoamiseen omille toimialoilleen, kun taas Wärtsilä Servicesin keskeinen tehtävä on tarjota tukea ratkaisuillemme sekä uusinta teknologiaa käytössä oleviin laitoksiin päivitys- ja modernisointikokonaisuuksien kautta.

Wärtsilä määrittelee ja arvioi kestävän kehityksen riskinsä vuosittain. Nykyisen arvion mukaan riskit ovat kohtalaiset. Yleisesti ottaen kestävä kehitys nähdään Wärtsilässä mahdollisuutena.

WÄRTSILÄN LÄHESTYMISTAPA KESTÄVÄÄN KEHITYKSEEN

Wärtsilän kestävä kehityksen mukaiseen toimintaan kuuluu kolme toisiinsa läheisesti liittyvää elementtiä: talous, ympäristö ja sosiaalinen vastuu. Kestävä kehityksen osalta Wärtsilän pääpainopisteet ovat seuraavat:

- Talous: kannattavuus
- Ympäristö: ympäristömyötäiset tuotteet ja palvelut
- Sosiaalinen vastuu: vastuullinen liiketoiminta

Seuraavat näkökohdat on tunnistettu Wärtsilässä keskeisiksi kestävä kehityksen raportoinnin kannalta: Wärtsilän tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutukset, lakien ja määräysten noudattaminen, taloudelliset vaikutukset sidosryhmien kannalta, henkilöstön osaaminen ja kehitys, korruption ja lahjonnan vastaiset menettelyt sekä työterveys ja -turvallisuus.

Yleinen lähestymistapa kestävä kehityksen johtamiseen esitetään kuviossa Wärtsilän lähestymistapa kestäväan kehitykseen. Wärtsilän ympäristövastuun ja sosiaalisen vastuun tavoitteet esitetään Strategia-osiossa. Tärkeimmille osaluille Wärtsilässä asetetaan konsernitason kestävän kehityksen tavoitteet.

Sidosryhmäsuhteet

Wärtsilä pitää aktiivisesti yllä suhteita eri sidosryhmiin rakentavan ja avoimen vuorovaikutuksen kautta. Wärtsilän lähtökohta on, että avoin keskustelu sidosryhmien kanssa on olennaisen tärkeää toiminnan, tuotteiden ja palveluiden kehittämiseksi. Konsernitason Wärtsilä on määritellyt merkittävimmiksi sidosryhmikseen asiakkaat, omistajat, alihankkijat, henkilöstön ja laajasti ottaen koko yhteiskunnan. Tytäryhtiöt määrittelevät itse merkittävimmät sidosryhmänsä, joita ovat edellä mainittujen lisäksi mm. tuotantolaitosten naapurusto, oppilaitokset ja viranomaiset. Perusteet sidosryhmäsuhteiden hoitoon annetaan Wärtsilän toimintaperiaatteissa. Painotukset vaihtelevat tytäryhtiöittäin.

WÄRTSILÄN SIDOSRYHMIEN KESKEISET ODOTUKSET JA WÄRTSILÄN TAVOITTEET

Wärtsilä kehittää aktiivisia yhteyksiä asiakkaisiin esimerkiksi järjestämällä nykyisille ja potentiaalisille asiakkaille asiakaspäiviä eri puolilla maailmaa. Asiakaspäivillä käsitellään ajankohtaisia aiheita sekä paikallisesta että globaalista näkökulmasta ja keskustellaan nykyisistä ja tulevista tarpeista ja haasteista.

Vuonna 2015 Marine Solutions ja Energy Solutions olivat mukana järjestäjinä tai osallistujina 191:ssä alan tilaisuudessa eri puolilla maailmaa. Tilaisuudet käsittivät kansainvälisiä ja kansallisia seminaareja, näyttelyjä ja konferensseja, ja niihin osallistui nykyisiä ja potentiaalisia asiakkaita sekä muita sidosryhmiä, mm. sijoittajia, konsultteja, alihankkijoita, opiskelijoita ja muita alasta kiinnostuneita.

Yksi tärkeä keino keskeisten teollisuustoimijoiden ja tutkimuslaitosten avoimen keskusteluyhteyden ja yhteistyön edistämiseksi ovat pitkäjänteiset tutkimusohjelmat. Wärtsilä on käynnistänyt tutkimusohjelmia ja osallistunut niiden valmisteluun ja toteutukseen niin paikallisesti kuin kansainvälisesti.

Työnantajan ja henkilöstön vuorovaikutus on Wärtsilässä hyvin monimuotoista. Aktiivista ja osallistavaa henkilöstödialogia tukevia menettelyjä ja prosesseja selostetaan tarkemmin osiossa [Yhteistoiminta ja sisäinen tiedottaminen](#).

Wärtsilä pyrkii avoimeen ja hyvään keskusteluyhteyteen niin paikallisten kuin kansainvälisellä tasolla toimivien viranomaisten kanssa. Tavoitteena on tiedon jakaminen ja säännöksien laadun parantaminen. Wärtsilä osallistuu julkisiin konsultaatioihin yhtiölle olennaisissa asioissa.

Vuorovaikutuskanavat

SIDOSRYHMÄ	VUOROVAIKUTUSKANAVAT	ARVIOINTI (TOISTUVUUS)
Asiakkaat	Säännölliset asiakaskontaktit, tuotteiden elinkaarenaikainen asiakastuki, asiakastilaisuudet ja -seminaarit, asiakaspäivät, asiakaslehdet, internet, konferenssit ja messut, tuotedokumentit, asiakaspalautejärjestelmä, asiakastytyväisyyden mittausjärjestelmä	Asiakas- ja laatutyytyväisyyden mittausjärjestelmä (Jatkuva)
Henkilöstö	Avoin ja jatkuva kommunikointi johdon ja henkilöstön välillä, vuotuiset kehityskeskustelut, tiedotustilaisuudet ja sisäinen viestintä (intranet), henkilöstölehdet, koulutukset, kansalliset yt-toimikunnat ja Eurooppa-toimikunta, työterveys- ja turvallisuustoimikunnat, aloitejärjestelmä, toiminnan parantamisen prosessi, teknologia- ja innovaatiopalkinto, asiakassuhteen hoito -palkinto	Henkilöstön tyytyväisyystutkimukset - MyVoice (Joka toinen vuosi)
Omistajat, sijoittajat	Johdon tapaamiset sijoittajien, rahoittajien ja analyytikoiden kanssa, sidosryhmälehdet, yhtiökokoukset, tiedotustilaisuudet, pörssi- ja lehdistötiedotteet, vuosikertomukset ja osavuositarkastukset, pääomamarkkinapäivät, internet, sijoittajaviestintätutkimukset, kestävä kehitystä koskevat kyselytutkimukset	Sijoittajaviestintätutkimukset, kestävä kehityksen tutkimukset ja indeksit (Vuosittainen)
Tavarantoimittajat	Avoin ja aktiivinen vuorovaikutus hankintaorganisaation ja toimittajien välillä,	Toimittaja-arvioinnit (Jatkuva)

	toimittajaportaali, toimittajien kehittäminen, toimittajahallintajärjestelmä, toimittajapäivät, toimittajapalkinnot	
Yhteiskunta	Viranomaisyhteistyö ja -raportointi, joka liittyy mm. ympäristö-, työsuojelu- ja turvallisuuskysymyksiin, tapaamiset päätöksentekijöiden kanssa, kannanotot, avointen ovien päivät, kestävän kehityksen raportit, yritysesittelyt, paikallistason viestintä, internet	Sidosryhmäpalaute (Jatkuva), yrityskuvatutkimukset (Vuositainen)
Järjestöt	Jäsenyys, säännöllinen yhteydenpito, osallistuminen paikallisten toimiala- ja teollisuusjärjestöjen toimintaan, aktiivinen osallistuminen työryhmien toimintaan, yhteydenpito julkisiin toimielimiin mm. ministeriöihin, raportit	
Yliopistot	Harjoittelupaikkojen ja lopputyömahdollisuuksien tarjoaminen, tutkimus- ja kehitysprojektit, osallistuminen rekrytointimessuihin ja -seminaareihin sekä opiskelutoiminnan tukeminen ja luennot	Suosituimmat työnantajat -tutkimukset (Vuositainen)
Media	Kansalliset ja kansainväliset talous- ja aikakausjulkaisut, alan ammattijulkaisut, haastattelut ja tiedotteet, keskeiset vuosittaiset julkaisut, tapaamiset, vierailut, tutustumiskäynnit	Taloustoimittajien tutkimukset, mediaseurannat, raportointivertailut (Vuositainen)

Wärtsilä järjestöissä

Vuonna 2015 Wärtsilä osallistui useiden kansallisten ja kansainvälisten järjestöjen toimintaan. Wärtsilän kannalta tärkeimmät järjestöt ja Wärtsilän osallistumisen luonne esitetään alla olevassa taulukossa.

SIDOSRYHMÄ	JÄRJESTÖ	TOIMINNAN LUONNE
Etujärjestöt	Suomalaisen Työn Liitto, Elinkeinoelämän keskusliitto (EK), Kauppakamari (ICC Suomi), Teknologiateollisuus ry	Jäsenyys ja toimintaan osallistuminen.
Toimialajärjestöt	Association of Singapore Marine Industries, Brazilian Institute of Oil and Gas (IBP), Brazilian Thermoelectric Generators Association (ABRAGET), Cogen Europe, Confederation of Indian Industry (CII), Cruise Line International Association (CLIA), EnergyVaasa, Engine Manufacturers Association (EMA), EURELECTRIC, European Association of Engine Manufacturers (Euromot), European Cruise Council (ECC), European Engine Power Plants association (EUGINE), Exhaust Gas Cleaning System Association (EGCSA), Hong Kong Shipowner Association, Indian diesel engine manufacturers association (IDEMA), International Council on Combustion Engines (CIMAC), International shipping association (BIMCO), Verband Deutscher	Hallituksen jäsenyys ja työryhmien toimintaan osallistuminen (CIMAC, EMA, Euromot, EUGINE). Jäsenyys ja toimintaan osallistuminen (ABRAGET, Association of Singapore Marine Industries, BIMCO, CII, CLIA, Cogen Europe, ECC, EGSA, EURELECTRIC, EnergyVaasa, Hong Kong Shipowner Association, IBP, IDEMA, WaterBorne TP, VDMA, SolarPower Europe).

	Maschinen- und Anlagenbau (VDMA), WaterBorne TP, SolarPower Europe	
Standardisoi misjärjestöt	Euroopan standardointikomitea (CEN), Kansainvälinen standardisoi misjärjestö (ISO)	Toimintaan osallistuminen.
Kansainväliset järjestöt	European Sustainable Shipping Forum (ESSF), Kansainvälinen merenkulkujärjestö (IMO), YK:n Global Compact -aloitteen pohjoismainen verkosto, Euroopan talouskomissio (UNECE)	Toimintaan osallistuminen kansallisten valtuuskuntien kautta (IMO). Toimintaan osallistuminen (ESSF, UNECE, YK:n Global Compact -aloitteen pohjoismainen verkosto).
Muut	Cleantech Finland, Yritysvastuuverkosto FIBS, European Energy Forum (EEF), Euroopan laatujohtamissäätiö (EFQM), Global Reporting Initiative (GRI)	Toimintaan osallistuminen.

Wärtsilä sisältyy seuraaviin kestävän kehityksen indekseihin:

FTSE4Good Index

FTSE4Good

MSCI Global Sustainability Index Series

Ethibel Sustainability Index (ESI) Excellence Europe

OMX GES Sustainability Nordic Index &
OMX GES Sustainability Finland Index

ECPI Global Carbon Equity Index &
ECPI Global ESG Best in Class Equity index

Muut tunnustukset:

Wärtsilä sisältyy Ethibel Excellence Investment Register:iin

oekom research on luokitellut Wärtsilän Prime-yritykseksi

Wärtsilä on myös sisällytetty RobecoSAM:n Sustainability Yearbook 2015:een

Kestävän kehityksen johtaminen

Wärtsilän kestävään kehityksen tähtäävää toimintaa johdetaan järjestelmällisesti kestäväan kehityksen olennaiset näkökohdat ja vaikutukset kattavien konsernitason toimintaperiaatteiden ja hallintajärjestelmien kautta. Wärtsilän noudattamat maailmanlaajuiset periaatteet yhdessä yhtiön arvojen kanssa yhdenmukaistavat kestäväan kehityksen toimintatavat. Wärtsilän sisäinen konsernikäsikirja sisältää kuvauksen konserninlaajuisesti sovellettavista työtavoista ja vastuista sekä johtamisjärjestelmän rakenteesta. Wärtsilän hallinnointi- ja riskienhallintaperiaatteet sekä tärkeimmät kestäväan kehitykseen liittyvät riskit on esitetty [Hallinnointi-katsauksessa](#).

Wärtsilän kestäväan kehityksen johtamisen tärkeimmät elementit on kuvattu alla olevassa taulukossa. Toimintaperiaatteet luovat perustan yhtenäisille johtamiskäytännöille. Johtamismallia sovelletaan kaikkiin olennaisiin näkökohtiin, ja se kattaa tarvittavat työtavat, prosessit ja järjestelmät merkittävien taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöön liittyvien vaikutusten hallintaan ja seurantaan arvoketjussa.

TOIMINTAPERIAATTEET	JOHTAMISTAPA	OLENNAISET NÄKÖKOHDAT
<ul style="list-style-type: none"> • Toimintaperiaatteet (Code of Conduct) • Laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja turvallisuuspolitiikka • Henkilöstökäytännöt • Muut käytännöt ja ohjeet 	<ul style="list-style-type: none"> • Ihmisten johtaminen • Tuotesuunnittelun periaatteet • Ympäristöjohtaminen • Työterveys- ja turvallisuusjohtaminen • Vastuullinen liiketoiminta • Toimitusketjun hallinta 	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön osaaminen ja kehitys • Wärtsilän tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutukset • Työterveys ja -turvallisuus • Lakien ja määräysten noudattaminen • Korruption ja lahjonnan vastaiset menettelyt • Taloudelliset vaikutukset sidosryhmien kannalta

Ohjaavat periaatteet

Wärtsilän toimintaperiaatteet (Code of Conduct) määrittelevät koko henkilöstöä sitovat säännöt ja ohjaavat Wärtsilän liiketoiminnan vastuullisuutta koskevia päätöksiä. Toimintaperiaatteiden keskeisiä osa-alueita ovat mm. lainsäädännön noudattaminen, toiminnan läpinäkyvyys ja jatkuva sidosryhmädialogi, ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien kunnioittaminen, oikeudenmukaiset työsuhtekäytännöt, korruption ja petosten torjunta sekä tietoturva.

Wärtsilä soveltaa toimintaperiaatteitaan aktiivisesti, edistää niiden täytäntöönpanoa tehokkaalla henkilöstölle suunnatulla viestinnällä ja valvoo sisäisesti periaatteiden noudattamista. Toimittajien ja liikekumppaneiden edellytetään olennaisena ja kiinteänä osana Wärtsilän kokonaisarvoketjua noudattavan samoja korkeita juridisia ja eettisiä normeja sekä liiketapoja kuin Wärtsilä itsekkin noudattaa. Wärtsilä varmistaa toimintaperiaatteidensa soveltamista valvomalla toimittajiensa ja liikekumppaneidensa toimintaa.

TOIMINTAPERIAATTEIDEN IMPLEMENTOINTI

Toimintaperiaatteita täydentävät konsernipolitiikat sekä sitoumus kaiken toiminnan tinkimättömään lainmukaisuuteen ja eettisyyteen. Wärtsilän laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja työturvallisuuspolitiikka (QEHS) määrää yhtiön tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutusten hallinnan periaatteet. Työntekijöiden tasavertaisia mahdollisuuksia ja oikeudenmukaisia työsuhtekäytäntöjä koskeva konsernipolitiikka ohjaa yhtenäisesti kaikkien Wärtsilä-yhtiöiden käytäntöjä, jotka koskevat henkilöstön tasavertaisia mahdollisuuksia, ihmisoikeuksia ja työntekijöiden oikeuksia, työhyvinvointia, työpaikkakiusaamisen ehkäisyä sekä palkkausta. Wärtsilän konsernikäsikirja sisältää lisäksi mm. korruption torjuntaa, määräystenmukaisuusraportointia ja Wärtsilän alihankinta- ja ostotoimintaa koskevia politiikkoja, joiden tarkoituksena on turvata asianmukaisen lainsäädännön noudattaminen sekä ohjata päivittäistä liiketoimintaa.

Vapaaehtoiset sitoumukset

Wärtsilä liittyi YK:n Global Compact -aloitteeseen vuonna 2009 ja tukee aloitteen kymmentä ihmisoikeus-, työoikeus-, ympäristö- ja antikorruptioperiaatetta. Wärtsilä on sitoutunut sovittamaan strategiansa, yrityskulttuurinsa sekä päivittäisen toimintansa näiden periaatteiden mukaisiksi sekä osallistumaan kestävästä kehitystä edistäviin yhteistyöhankkeisiin. Wärtsilä edistää Global Compact -periaatteiden toteutumista vaikutuspiirissään käytännössä omien toimintaperiaatteidensa (Code of Conduct) ja kestävästä kehityksen ohjelmien avulla.

Wärtsilä on mukana myös Sustainable Shipping -aloitteessa, johon osallistuvat merenkulkualan suuryritykset pyrkivät parantamaan olennaisesti toimialan toiminnan vastuullisuutta ja kannattavuutta vuoteen 2040 mennessä.

Wärtsilä on edelleen mukana Sustainable Marine Biofuel -hankkeessa, joka pyrkii vauhdittamaan luotettavien, kestävästä kehityksen mukaisten, skaalautuvien ja edullisten merenkulun biopolttoaineiden kehitystä.

Wärtsilä on suomalaisen yritysvastuuverkosto FIBS:n monimuotoisuussitoumuksen allekirjoittaja. Wärtsilä allekirjoitti myös vuonna 2008 sopimuksen, jossa Suomen teollisuus vapaaehtoisesti sitoutuu energiatehokkuuden parantamiseen. Wärtsilä North America Inc. sitoutui vuonna 2003 USA:n tulli- ja rajavartiolaitoksen sekä liikemaailman vapaaehtoiseen kumppanuussopimukseen terrorismia vastaan (C-TPAT).

Wärtsilän toimintaperiaatteet

Yleistä

Wärtsilä on sitoutunut kestävään liiketoimintaan. Edistääkseen konsernin ja sen sidosryhmien pitkän aikavälin etuja Wärtsilä pyrkii liiketoiminnassaan ylläpitämään korkeimpia juridisia ja eettisiä normeja. Jokaisen Wärtsilän työntekijän odotetaan toimivan vastuullisesti ja rehellisesti sekä noudattavan näitä periaatteita ja niihin liittyviä politiikkoja ja ohjeita.

Lainmukaisuus

Wärtsilä sitoutuu kaikessa liike- ja muussa toiminnassaan noudattamaan soveltuvaa lainsäädäntöä ja toimimaan hyvänä yrityskansalaisena kaikkialla missä yritys toimii. Kunkin työntekijän odotetaan noudattavan Wärtsilän toimintaa ja hänen omia tehtäviään koskevien lakien ja määräysten vaatimuksia sekä Wärtsilän periaatteita hyvästä yrityskansalaisuudesta.

Avoimuus

Wärtsilä edistää avoimuutta, läpinäkyvyyttä ja jatkuvaa vuoropuhelua sidosryhmiensä kanssa asiakkaat, muut liikekumppanit, osakkeenomistajat, henkilöstö, viranomaiset, yhteiskunta ja tiedotusvälineet mukaan luettuina. Pörssisäännöt ja kilpailunäkökohdat saattavat kuitenkin rajoittaa tätä avoimuutta.

Wärtsilä pyrkii avoimeen ja täsmälliseen viestintään sidosryhmiensä kanssa, ja Wärtsilän työntekijöiden on noudatettava samaa periaatetta omissa lausunnoissaan.

Ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien kunnioittaminen

Wärtsilä tukee ja kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa määriteltyjä ihmisoikeuksia. Työntekijät eivät saa rikkoa näitä oikeuksia millään tavoin, suoraan tai välillisesti.

Wärtsilä tukee Kansainvälisen työjärjestön (ILO) määrittelemiä työntekijöiden perusoikeuksia ja huolehtii näin ollen yhdistymisvapauden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden ylläpitämisestä. Mikäli paikallinen lainsäädäntö rajoittaa näitä oikeuksia, Wärtsilä pyrkii tarjoamaan työntekijöille vaihtoehtoisia menetelmiä näkemystensä esittämiseen. Wärtsilä ei hyväksy minkäänlaista pakkotyötä eikä lapsityövoiman käyttöä.

Oikeudenmukaiset työsuhdekäytännöt

Wärtsilä ei syrji ketään rodun, etnisen tai kansallisen alkuperän, ihonvärin, sukupuolen, siviilisäädyn, sukupuolisen suuntautuneisuuden, uskonnon tai vakaumuksen, vamman, iän, poliittisen mielipiteen tai jonkin muun lain suojaaman ominaisuuden perusteella. Wärtsilä tukee tasavertaisia mahdollisuuksia, ja työntekijät valitaan ja heitä kohdellaan heidän pätevyytensä ja osaamisensa perusteella.

Wärtsilä ei hyväksy työntekijöiltään syrjintää, häirintää tai kiusaamista missään muodossa.

Työterveys ja -turvallisuus

Wärtsilän tavoitteena on luoda turvallinen työpaikka työntekijöilleen, aliurakoitsijoilleen sekä muille eri toimipaikoissa työskenteleville soveltamalla korkeita työterveys- ja työturvallisuusnormeja. Wärtsilä pyrkii varmistamaan tuotteidensa ja ratkaisujensa turvallisuuden maailmanluokan tuote- ja ratkaisunkehitysprosesseillaan.

Kukin työntekijä on vastuussa työturvallisuusohjeiden noudattamisesta ja tarvittaessa henkilösuojaimeiden käytöstä sekä turvallisuusohjeiden tai -toimenpiteiden noudattamiseen liittyvien puutteiden raportoinnista.

Eturistiriidat

Wärtsilä odottaa työntekijöiltään täydellistä lojaalisuutta. Työntekijöiden tulee välttää tilanteita, joissa heidän henkilökohtaiset etunsa saattavat olla ristiriidassa Wärtsilän etujen kanssa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että työntekijöiden ei ole sallittua hyväksyä sidosryhmiltä lahjaa tai vieraanvaraisuutta lukuun ottamatta satunnaista, arvoltaan nimellistä lahjaa tai vieraanvaraisuutta, joka ei aiheuta eturistiriitatilannetta.

Lahjonnan ja lahjusten torjunta

Yksikään Wärtsilän yhtiö tai sen työntekijä ei saa, suoraan tai välillisesti, luvata, tarjota, maksaa, pyytää tai vastaanottaa minkäänlaisia lahjuksia tai kynnyksärahoja, kuten rahaa, etuja, palveluja tai muuta asiaa, jolla on arvoa. Tällaiset maksut ja edut voidaan katsoa lahjonnaksi, joka rikkoo paikallista lainsäädäntöä ja kansainvälisesti tunnustettuja periaatteita korruption ja lahjonnan estämiseksi.

Ympäristö

Wärtsilän tavoitteena on kehittää ja tuottaa asiakkailleen edistyksellisiä ja ympäristöä säästäviä ratkaisuja ja palveluita, jotka täyttävät olennaiset vaatimukset, esimerkiksi vähäpäästöisyyteen ja hyvään hyötysuhteeseen liittyen. Kestävän kehityksen mukaisessa toiminnassa pyritään raaka-aineiden, prosessien, tuotteiden, jätteiden ja päästöjen osalta hyödyntämään uusinta tekniikkaa. Jokaisen työntekijän on noudatettava ympäristönsuojelua koskevia politiikkoja ja ohjeita.

Viranomais- ja paikallisyhteisösuhteet

Wärtsilä ylläpitää rakentavaa yhteistyötä viranomaisten ja sääntelyelinten kanssa sekä paikallisella että kansainvälisellä tasolla. Wärtsilä haluaa osaltaan auttaa paikallisyhteisöjen tarpeisiin vastaamisessa aina kun mahdollista.

Innovointi ja luottamuksellisen tiedon suojeleminen

Wärtsilä tukee ja rohkaisee työntekijöiden innovatiivisuutta kaikissa toiminnoissaan.

Wärtsilän teollisoikeudet kuuluvat yhtiön arvokkaimpaan omaisuuteen, ja patenteja, tavaramerkkejä, tekijänoikeuksia, liikesalaisuuksia ja muuta luottamuksellista tietoa on suojeltava. Wärtsilän työntekijöiden on kunnioitettava myös muiden teollisoikeuksia.

Kirjanpidon virheettömyys

Wärtsilän kirjanpidon on oltava kaikilta olennaisilta osiltaan virheetöntä ja luotettavaa. Varojen kirjaamatta jättäminen on kiellettyä. Väärien, harhaanjohtavien tai tekaistujen tietojen kirjaaminen ei ole sallittua.

Kilpailu ja reilu liiketoiminta

Kilpailulainsäädännön tarkoitus on suojella kuluttajia ja yrityksiä epäreiluilta liiketoimintatavoilta. Jokaisen työntekijän on noudatettava kyseisiä lakeja. Osallistuminen kartelliin, määräävän markkina-aseman väärinkäyttö sekä hintatietojen tai

muun kaupankäyntiin liittyvän tiedon vaihtaminen kilpailijoiden kesken on kiellettyä. Wärtsilän työntekijöiden on kiinnitettävä kilpailuasioihin erityistä huomiota tilanteissa, joissa kilpailijoita tai potentiaalisia kilpailijoita voi olla läsnä.

Petosten torjunta

Wärtsilä ei hyväksy vilpillistä käytöstä tai toimintaa, kuten kavaltamista, väärentämistä tai varastamista. Tällaiset rikkomukset johtavat työsuhteen välittömään irtisanomiseen ja voivat johtaa rikosseuraamuksiin.

Toimeenpano

Wärtsilä soveltaa näitä periaatteita aktiivisesti, edistää niiden täytäntöönpanoa viestittämällä niiden sisällöstä työntekijöilleen tehokkaasti ja valvoo niiden noudattamista yhtiön sisällä.

Toimittajat ja liikekumppanit ovat tärkeä ja olennainen osa konsernin tuotteiden ja palveluiden kokonaisarvoketjua ja niiden edellytetään noudattavan samoja korkeita juridisia ja eettisiä normeja sekä liiketoiminnan käytäntöjä, joita Wärtsilä itsekin noudattaa. Wärtsilä edistää näiden periaatteiden soveltamista valvomalla toimittajiensa ja liikekumppaneidensa toimintaa.

Näiden periaatteiden tulkintaan tai noudattamiseen liittyvissä kysymyksissä on otettava yhteyttä Wärtsilän lakiasiainosastoon.

Konsernin johtokunta arvioi periaatteiden soveltuvuutta aika ajoin ja päättää tarvittaessa muutoksista tai tulkinnoista.

Rikkomusten raportointi

Wärtsilän työntekijöiden on raportoitava toimintaohjeiden vastaisesta toiminnasta joko omalle esimiehelleen tai Wärtsilän lakiasiainosastolle. Kyseessä olevan tytäryhtiön toimitusjohtajalle on ilmoitettava rikkomuksesta, ellei hän ole osallinen väitettyyn rikkomukseen, missä tapauksessa on otettava yhteyttä Wärtsilä Oyj Abp:n lakiasiainjohtajaan. Wärtsilä tutkii kaikki raportoidut asiat luottamuksellisesti. Wärtsilä ei ryhdy minkäänlaisiin vastatoimiin periaatteiden rikkomuksesta hyvässä uskossa raportoinutta henkilöä vastaan.

Seuraamukset

Toimintaperiaatteiden rikkominen voi johtaa varoitukseen, työsuhteen päättymiseen ja korvausvelvollisuuteen. Luonteeltaan rikollinen periaatteiden rikkominen voi johtaa myös rikosseuraamuksiin, kuten sakkoihin tai vankilatuomioon.

Wärtsilän johtokunnan hyväksymä vuonna 2011.

Wärtsilän laatu-, ympäristö-, työterveys- ja -turvallisuuspolitiikka

Muovaamme merenkulku- ja energiamarkkinoita edistyksellisellä teknologialla ja keskittymällä ratkaisujen koko elinkaaren aikaiseen suorituskykyyn. Ratkaisumme edistävät asiakkaiden liiketoimintaa ja suojelevat ympäristöä olemalla:

- luotettavia ja turvallisia
- tehokkaita ja ympäristömyönteisiä
- lakien ja määräysten mukaisia.

Parannamme jatkuvasti suorituskykyämme ja vähennämme haitallisia ympäristövaikutuksia ja täytämme siten asiakkaidemme ja sidosryhmien odotukset.

Kaikkien toimintojemme työpaikat ovat turvallisia ja terveellisiä sekä työntekijöillemme että yhteistyökumppaneille. Työntekijöillämme on oikeus keskeyttää työskentely, jos olosuhteet ovat turvattomat tai jos työn laatu vaarantuu.

Osaava organisaatiomme toimii hyvän yrityskansalaisuuden periaatteita noudattaen.

Wärtsilän johtokunta on hyväksynyt politiikan 10.12.2015.

Jaakko Eskola
Konsernijohtaja

Henkilöstökäytännöt

Kaikkien Wärtsilän yhtiöiden henkilöstökäytäntöjen yhtenäisyys perustuu tasavertaisia mahdollisuuksia ja oikeudenmukaisia työsuuhdekäytäntöjä koskevaan konsernitason politiikkaan, joka sisältää seuraavat osiot: tasavertaiset mahdollisuudet, ihmis- ja työoikeudet, hyvinvointi työpaikalla, ehdoton häirintäkielto, palkitseminen, toimeenpano ja rikkomukset.

Tasavertaiset mahdollisuudet

Wärtsilä on sitoutunut kaikkien työntekijöiden ja -hakijoiden tasavertaiseen kohteluun. Työntekijät valitaan ja heitä kohdellaan heidän pätevyytensä ja osaamisensa perusteella ja heille taataan tasavertaiset mahdollisuudet.

Wärtsilän periaatteena on työntekijöiden tasavertainen kohtelu heidän pätevyytensä perusteella. Ketään ei syrjitä rodun, etnisen tai kansallisen alkuperän, ihonvärin, sukupuolen, siviilisäädyn, sukupuolisen suuntautuneisuuden, uskonnon tai vakaumuksen, vamman, iän tai poliittisen kannan perusteella.

Henkilöstön etuudet ja palkitseminen

Palkkauksen peruseriaatteena on, että yhtiössä maksetaan samaa palkkaa samasta työstä ja samasta suorituksesta. Palkan tulee olla oikeudenmukainen, reilu ja kannustava. Nämä tavoitteet saavutetaan käyttämällä päätöksenteon pohjana työn vaativuutta. Pätevyys-, kokemus- ja suorituserot näkyvät eri henkilöiden – ei sukupuolten – välisinä palkkaeroina.

Määräaikaisessa ja osapäiväisessä työsuhteessa oleville tarjotaan yleisesti ottaen samat etuudet kuin toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oleville. Joissakin maissa oikeus etuuksiin riippuu palvelukuukausista tai -vuosista. Tällaiset erot johtuvat yleensä paikallisen lainsäädännön mukaisista työehtosopimuksista.

Henkilökohtaiset palkat tarkistetaan vuosittain kehityskeskustelun yhteydessä ja vuosittaisten palkankorotusohjeiden mukaisesti. Yhtiö voi maksaa henkilöstölle vuosittaisen bonuksen yhtiön sääntöjen mukaisesti ja erillisten bonussopimusten perusteella. Bonus määritellään kerran vuodessa perustuen taloudelliseen tulokseen ja henkilökohtaiseen suoritukseen. Henkilöstölle voidaan maksaa erityisbonuksia poikkeuksellisen hyvästä suorituksesta. Etuudet, kuten työsuhdeauto, palvelusvuosipalkkiot ja hyvinvointi-, kuntoilu- ja terveydenhuoltopalvelut, suunnitellaan ja toteutetaan paikallisesti sekä yhtiön ohjeistuksen että kansallisten käytäntöjen mukaan.

Vähimmäisirtisanomisaika

Wärtsilä noudattaa Euroopan unionin direktiivejä, yhteistoiminnasta yrityksissä ja yhteisöissä annettuja paikallisia lakeja, työehtosopimuksia ja muita vastaavia henkilöstön kuulemista ja työehtosopimuksia koskevia määräyksiä. Työsuhteen päättymiseen liittyvissä asioissa Wärtsilä noudattaa kansallisia työehtosopimuksia ja työlainsäädäntöä.

Tapauksissa, joilla on kansainvälisiä tai merkittäviä liiketoiminnallisia tai sosiaalisia vaikutuksia, kuten henkilöstön irtisanomiset, tuotantolaitoksen tai sen osan siirtäminen toiseen paikkaan ja rakennemuutokset, kuullaan Eurooppa-toimikunnan työkomiteaa ja/tai henkilöstön paikallisia edustajia ennen kuin asiassa tehdään päätöksiä, tai jollei se ole mahdollista, mahdollisimman nopeasti. Tavoitteena on tiedottaa kaikista merkittävistä toimintaa koskevista muutoksista jo niitä suunniteltaessa.

Osaamisen johtaminen

Wärtsilän osaamisen johtamisen ja kehittämisen kehys on järjestelmällinen tapa kehittää pitkäjänteisesti liike- ja tukitoimintojen osaamista. Wärtsilä on määritellyt 16 maailmanlaajuista tehtäväryhmää, jotka koostuvat seitsemästä vaatimustasosta. Työkuvauksissa määritellään työn kannalta tärkeimmät osaamisalueet, ja näitä käytetään henkilökohtaisten tehtävien osaamisvaatimusten perustana. Vuosittaisten kehityskeskusteluiden yhteydessä henkilökohtaiset osaamiset arvioidaan työ- ja tehtäväprofiiliin mukaan. Arvioimalla henkilöstön osaamista ja vertaamalla sitä tavoitteisiin pystytään analysoimaan osaamisessa olevia puutteita ja laatimaan tarvittavia kehittämissuunnitelmia.

Kaikella Wärtsilän henkilöstön koulutus- ja kehittämistoiminnalla pyritään kehittämään, ylläpitämään ja päivittämään strategiamme toteuttamiseen tarvittavaa lyhyen ja pitkän aikavälin osaamista. Tarkoituksenmukaisen osaamisen oikea-aikainen saatavuus ja kyky sopeutua jatkuvasti muuttuvaan liiketoimintaympäristöön ovat tärkeitä menestystekijöitä Wärtsilälle.

Yhteistoiminta ja sisäinen tiedottaminen

Wärtsilän yhteistoiminta ja sisäinen tiedottaminen on järjestetty jokaisessa maassa paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Wärtsilän toimintaperiaatteiden mukaisesti avointa vuorovaikutusta ylläpidetään yhtiön johdon ja työntekijöiden edustajien välillä yt-toimikunnissa ja organisaatio pidetään tietoisena sekä konsernin että kyseessä olevan yhtiön tilanteesta. Myös sellaisissa maissa, joissa ei ole varsinaisia yt-toimikuntia, henkilöstön ja yhtiön johdon välillä käydään avointa keskustelua. Wärtsilän yhtiöiden toimintatapoihin kuuluvat säännölliset tiedotustilaisuudet. Yhteistoimintaa harjoitetaan myös työsuojelussa. Useimmissa Wärtsilän yksiköissä on työsuojelutoimikunta, jossa on edustus kaikista henkilöstöryhmistä.

Paikallisen yhteistoiminnan lisäksi Eurooppa-toimikunnassa käsitellään kysymyksiä, jotka koskevat vähintään kahta EU:n alueella toimivaa yhtiötä, sekä koko konsernia koskevia kysymyksiä. Eurooppa-toimikunnalla ja sen työkomitealla on aktiivinen rooli ylikansallisten kysymysten käsittelyssä ja edistämisessä.

Yksilötason vuoropuhelu tapahtuu vähintään kerran vuodessa pidettävissä kehityskeskusteluissa. Kehityskeskustelun aiheita ovat konsernin ja oman yksikön tavoitteet, ko. henkilön työnkuva, osaamisen kehittäminen, uravaihtoehdot, henkilökohtaiset tavoitteet ja palaute. Kehityskeskustelut käydään lähtökohtaisesti kaikkien työntekijöiden kanssa.

Henkilöstöllä on mahdollisuus vaikuttaa välittömästi yrityksen toiminnan kehittämiseen kehitysehdotustoiminnan kautta. Jokainen wärtsiläläinen voi tehdä toiminnan parannusehdotuksia joko jatkuvan parantamisen prosessin (Continuous improvement process, CIP) tai aloitetoiminnan kautta. CIP-ehdotukset käsitellään yhdessä ja toteutetaan yhteisellä päätöksellä. Henkilökohtaiset aloitteet annetaan yhtiön asiantuntijoiden arvioitavaksi, minkä jälkeen toteuttamiskelpoiset ideat toteutetaan. Toinen globaali kanava uusien ideoiden esittämiseen on Idea Management -portaalissa oleva MyDea-työkalu. Sen kautta esitettävät uudet ideat, jotka koskevat tuotteita ja ratkaisuja, toiminnan kehittämistä ja liiketoimintaa, ohjataan asianomaisille henkilöille kommentoitaviksi ja vietäväksi eteenpäin.

Henkilöstölle annetaan säännöllisin väliajoin päivityksiä liiketoiminnan tuloksista Wärtsilän osavuosisraportoinnin yhteydessä. Yrityksen intranet "Compass" ja henkilöstölehti "Wattsup" ovat yhteisiä maailmanlaajuisen sisäisen viestinnän kanavia.

Tunnustus erinomaisista suorituksista

Wärtsilä kannustaa henkilöstöään innovatiivisuuteen myöntämällä vuosittain teknologiapalkinnon joko yksittäiselle työntekijälle tai työryhmälle parhaasta teknologisesta innovaatiosta. Palkintokriteerit ovat innovatiivisuus, ympäristömyötäisyys, teknologiajohtajuus, tuote- tai prosessiparannus ja kustannusten vähentämismahdollisuudet. Wärtsilä myöntää myös vuosittain Customer Care -palkinnon yksittäiselle työntekijälle tai työryhmälle, joka on ollut aktiivisesti myötävaikuttamassa liiketoimintatapojen kehittymiseen, laadun parantamiseen, asiakassuhteiden hoitoon, asiakastytytyväisyyteen tai Wärtsilän arvojen toteutumiseen.

Johtamistapa

Wärtsilä hyödyntää lukuisia työkaluja ja prosesseja kestävän kehityksen mukaisen toiminnan hallinnointiin ja kehittämiseen. Kestävän kehityksen avaintyökalut esitellään alla olevassa taulukossa.

Wärtsilän kestävän kehityksen työkalut

PERUSPERIAATTEET	JÄRJESTELMÄT JA PROSESSIT	MUUT
Visio, missio ja strategia	Laatujärjestelmä	Kestävän kehityksen tavoitteiden asettaminen
Corporate Governance	Ympäristöjärjestelmä	Johdon katselmukset
Konsernin politiikat ja periaatteet: toimintaperiaatteet, laatu-, ympäristö- sekä työterveys- ja turvallisuuspolitiikka, tasavertaisia mahdollisuuksia ja oikeudenmukaisia työsuhdekäytäntöjä koskeva politiikka, korruption vastainen politiikka, säännöstenmukaisuuden raportointia koskeva politiikka ym.	Työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmä	Liiketoiminnan kehittämisen työkalut: Due diligence, ympäristötutkimukset
Konsernikäsikirja	Toimittajahallintajärjestelmä	Sidosryhmävuoropuhelu
Toimittajavaatimukset	Riskienhallintaprosessi	Kestävää kehitystä koskeva raportointi

Wärtsilän johtamisjärjestelmä

Wärtsilän johtamisjärjestelmän tavoitteena on luoda lisäarvoa yhtiön sidosryhmille, saavuttaa yhtiön strategiset tavoitteet, tukea kestävän kehityksen mukaista toimintaa, hallita toimintaan liittyviä riskejä sekä parantaa yhtiön suorituskykyä jatkuvan parantamisen periaatetta noudattamalla. Johtamisjärjestelmä sisältää erilaisia työkaluja, kuten järjestelmät laadun, ympäristövastuun sekä työterveyden ja -turvallisuuden hallintaan. Eri organisaatitasoilla suoritettavissa johdon katselmuksissa seurataan järjestelmän toimivuutta, tavoitteiden toteutumista sekä tärkeimpien tunnuslukujen kehittymistä. Wärtsilän prosesseja kehitetään liiketoiminto-, liiketoiminta-alue- ja toimintotasolla. Näitä kehitysprojekteja johdetaan Wärtsilän Controller-kokouksen ja toiminnankehityksen ja toimintojen johtoryhmien toimenpiteillä sekä Wärtsilän toimitusjohtajan ja liiketoimintalinjojen laatukatselmuksilla.

Wärtsilän johtokunta vastaa keskeisten strategioiden, periaatteiden ja politiikkojen määrittämisestä ja itse johtamisjärjestelmästä. Johtokunta seuraa säännöllisesti johtamisjärjestelmän toimivuutta ja tuloksia. Vastuut on jaettu linjaorganisaatioon kaikilla organisaatiotasoilla, ja jokaiselle wärtsiläläiselle on määritelty johtamisjärjestelmässä oma vastuualue. Sekä konsernitasolla että useimmissa tytäryhtiöissä on erilliset työryhmät johtamisjärjestelmän kehittämiseksi. Konsernitasolla seuraavat työryhmät koordinoivat tuotteisiin ja toimintaan liittyvää kehitystyötä:

TYÖRYHMÄ	PAINOPISTE	PÄÄTEHTÄVÄT
Wärtsilän toimitusjohtajan laatukselmuks	Laatu	Kokonaisvastuu Wärtsilän laadusta, laatuprosessien parantamisesta ja strategisten laatuavoitteiden saavuttamisesta
Wärtsilän Controller-kokous	Strateginen toiminnan kehittäminen	Kokonaisvastuu Wärtsilän toiminnan kehittämisestä ja toiminnankehittämissuunnitelmista, IM-toiminnan ja prosessien kehityksen ohjaaminen
Liiketoimintalinjojen laatukselmuks	Laatu	Tukee ja valvoo laadun kehitystä asiakkaan laatukselmuksien ja elinkaariajattelun pohjalta. Keskittyy alueisiin, joilla tehtävillä parannuksilla on suurin vaikutus asiakkaisiin. Toimintojen rajat ylittävä päätöksenteko tehokkuuden parantamiseksi ja päätösten nopeuttamiseksi
Wärtsilän toiminnankehityksen johtoryhmä	Toiminnan kehittäminen	Liiketoiminnan strategiaan ja tavoitteisiin sekä toiminnankehittämisprosessin yleisvastuuseen perustuvien toiminnan kehittämisen toimintasuunnitelman, tavoitteiden ja ohjeiden valmistelu Wärtsilän Controller-tiimin hyväksyttäväksi, divisioonien rajat ylittävän toiminnankehittämistyön koordinointi ja yhtenäistäminen
Wärtsilän EHSS-johtoryhmä	Ympäristö, työterveys, työsuojelu ja turvallisuus (EHSS)	Kokonaisvastuu Wärtsilän EHSS-asioista, EHSS-johtamisjärjestelmän kehittäminen, konsernitaso kokonaisvastuu laadun mittaamisesta ja tavoitteiden asettamisesta sekä lainsäädännön kehityksen seuraaminen

Johtamisjärjestelmät

SERTIFIOITUJEN YHTIÖIDEN OSUUS

Laatu (ISO 9001)	82%
Ympäristö (ISO 14001)	66%
Työterveys ja turvallisuus (ISO 18001)	65%

Henkilöstöjohtaminen

Wärtsilän henkilöstöstrategian päätavoitteena on tukea konsernin liiketoimintastrategiaa ja sen menestyksellistä toteuttamista kehittämällä yhtiön organisaatiota ja osaamista liiketoiminnan nykyisten ja tulevien tarpeiden mukaisesti.

Henkilöstöstrategian keskeisiä painopisteitä ovat edelleen johtamisen ja johtamiskulttuurin kehittäminen sekä vahvasti tuloshakuisen ja ensiluokkaiseen laatutasoon tähtäävän toimintakulttuurin rakentaminen koko organisaatiossa. Tulosvastuuta ja henkilökohtaista sitoutumista edistetään avoimeen viestintään, rehellisyyteen ja innovointiin perustuvalla yrityskulttuurilla. Strategia varmistaa, että liiketoiminnoilla on käytettävissään tarvitsemansa resurssit sekä osaavat ja motivoituneet työntekijät. Strategian keskeisiä komponentteja ovat organisaatiomuutosten toteutus, osaamisen jatkuva kehittäminen sekä tavoitejohtaminen, joka perustuu laatutavoitteiden asettamiseen, rakentavaan ja säännölliseen palautteeseen, suoritusten kokonaisarviointiin ja hyvien suoritusten palkitsemiseen.

Wärtsilän henkilöstötoiminto kehittää jatkuvasti yhtenäisiä henkilöstöjohtamisen prosesseja ja työkaluja sekä yhteisiä toimintatapoja yli maa- ja organisaatorajojen. Erityiseksi painopisteeksi on asetettu ihmisten johtamiseen liittyvien esimiestaitojen kehittäminen käynnistämällä linjaesimiehille tarkoitettu Management Focus koulutusohjelma. Pyrkimyksenä on että kaikki linjaesimiehet osallistuvat koulutusohjelmaan, ja heidän osallistumisestaan onkin tullut standardi toimintatapa Wärtsilässä. Wärtsilän henkilöstötoiminto investoi teknologiaan ja työkaluihin, joiden avulla sekä paikalliset että useita eri maita hoitavat tiimit saavat nopeasti käyttöönsä tarvittavat verkkoraportit, henkilöstötiedot ja palkkauksen vuosisuunnitelmat.

Rakenteilla osallistava yrityskulttuuri

Wärtsilä jatkoi henkilöstön monimuotoisuutta edistävää työtä myös vuonna 2015. Monimuotoinen henkilöstö on yhtiön arvoja – energia, innostus ja erinomaisuus – vahvistava tekijä. Wärtsilä pyrkii hyödyntämään tarjolle tulevat tilaisuudet ja saavuttamaan kilpailijoita parempia tuloksia. Erinomaisiin tuloksiin tähdätään avoimuutta, kunnioitusta ja luottamusta vaalivalla ilmapiirillä. Monimuotoinen henkilöstö tekee parempaa tulosta, pystyy ratkaisemaan tehokkaammin monimutkaisia ongelmia ja tarjoaa yrityksen käyttöön laajemman osaamispohjan.

Wärtsilän vuonna 2012 käynnistämä monimuotoisuusaloite pyrkii vastaamaan globaaleihin vaatimuksiin edistämällä osallistavaa yrityskulttuuria kaikilla organisaatiotasolla. Monimuotoisuuteen panostaminen ja eri-ikäisten, eri sukupuolta olevien ja persoonallisuudeltaan ja koulutustaustaltaan erilaisten ihmisten tukeminen tekee Wärtsilästä innovatiivisemman liikekumppanin ja vetovoimaisemman työnantajan.

Aloite on lisännyt tietoisuutta henkilöstön monimuotoisuudesta. Seuranta-analyyysien mukaan asiaan suhtaudutaan yleensä myönteisesti ja monimuotoisuudesta on tullut Wärtsilässä tärkeä puheenaihe.

Vuonna 2015 painopisteenä oli paikallisten monimuotoisuustoimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen. Paikallisten toimenpiteiden lisäksi Wärtsilä osallistui erilaisiin hankkeisiin, esimerkiksi Suomessa Dialogi 2015 -ohjelmaan yhdessä yhdeksän muun suuryrityksen kanssa. Dialogi-hankkeen teemana oli tällä kertaa tukea naisten johtajuutta ja urakehitystä. Wärtsilä pyrkii puhuttelemaan nuoria naispuolisia korkeakouluopiskelijoita kiinnostavana työnantajana. Wärtsilä oli myös yhtenä pääsponsoreista mukana joka toinen vuosi järjestettävän Women in Tech -tapahtumassa, joka kansainvälisen tapahtumaverkoston osana pyrkii rohkaisemaan naisia aiempaa laajemmin teknisille aloille.

Tavoitejohtaminen

Yksi Wärtsilän henkilöstöstrategian keskeisistä elementeistä on vahvasti tuloshakuisen työkultuurin korostaminen ja kehittäminen koko organisaatiossa.

Wärtsilän tavoitejohtamisprosessi tukee liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamista konkretisoimalla liiketoimintastrategiat tiimi- sekä yksilötason tavoitteiksi. Jokaisen on tunnettava ja ymmärrettävä Wärtsilän liiketoiminnan strategiset tavoitteet sekä ennen kaikkea oman yksikkönsä tavoitteet ja oman työnsä keskeiset vaatimukset.

Suunniteltujen kehityskeskustelujen toteutuminen kehittyi edelleen myönteisesti. Kehityskeskustelut kattoivat vuositasaalla globaalisti keskimäärin 92% henkilöstöstä. Tavoitejohtamisprosessiin kuuluu olennaisena osana kunkin työntekijän saama rakentava palaute, kokonaissuorituksen arviointi ja henkilökohtainen kehityssuunnitelma. Kokonaissuorituksen arviointi otetaan suoritusperusteisen palkitsemisen periaatteen mukaisesti huomioon yhtenä tekijänä palkkausta koskevilla päätöksillä.

Oppiminen ja osaamisen kehittäminen

Wärtsilä jatkoi esimiesten johtamistaitojen monipuolista kehittämistä. Linjaesimiehille on kehitetty uusia oppimiskursseja, joilla heitä tuetaan ihmisten johtamisessa. Marraskuussa järjestettiin vuosittainen ylimmän johdon kehittämisohjelma, ja vuonna 2015 järjestettiin yhteensä kuusi muuta globaalia johtamisen kehittämisohjelmaa. Myyntiin, projektinjohtamiseen ja teknologiaan liittyvillä ydinosaamisalueilla on kehitetty ja toteutettu uusia oppimiskursseja, jotka sisältyvät koulutustarjontaan myös vuonna 2016.

Wärtsilän henkilöstötoiminnon Leading Change-intranetsivusto tarjoaa muutosjohtamista koskevaa tukimateriaalia koko organisaation käyttöön. Näiden työkalujen lisäksi syyskuussa 2015 otettiin käyttöön puolen päivän mittainen ”kouluttajien koulutus”. Ohjelman tarkoituksena on kehittää Wärtsilälle oma fasilitaattoriverkosto, joka pystyy tukemaan projektijohtajia muutostilanteissa.

Olennainen rooli oppimisessa ja osaamisen kehittämisessä on lisäksi työssäoppimisella, itseoppimisella, mentoroinnilla, valmentavalla johtamisella ja työkierrolla sekä tehtävien jakamisella siten, että osaamista voidaan kehittää ja sitä saadaan siirrettyä kokeneilta tekijöiltä nuoremmille. Työntekijöille annetaan muodollista lähikoulutusta organisaation kaikilla tasoilla tulokkaiden perehdytyksestä aina yrityksen ylimpään johtoon. Wärtsilässä järjestettiin vuonna 2015 yhteensä 55.620 koulutuspäivää eli keskimäärin 3,0 koulutuspäivää työntekijää kohti.

Henkilöstön sitouttaminen

Työntekijöiden tasavertaiset mahdollisuudet ja henkilökohtainen kasvu ovat Wärtsilälle keskeisiä arvoja. Työntekijöitä kannustetaan omaehtoiseen osaamisensa kehittämiseen sekä aktiiviseen oman uran rakentamiseen yhtiön sisällä. Rekrytoimalla ja myös pitämällä talossa parhaat mahdolliset osaajat Wärtsilällä on edellytykset olla ensisijainen yhteistyökumppani asiakkaille ja kiinnostava työnantaja uusille työntekijöille niin nyt kuin tulevaisuudessa.

Kaikki Wärtsilän yksiköt pyrkivät vahvistamaan henkilöstön sitoutumista aktiivisella strategiaviestinnällä, aidolla vuoropuhelulla sekä antamalla ja ottamalla vastaan palautetta. Työ on kantanut selvästi hedelmää, sillä MyVoice-henkilöstökyselyssä mitattu sitoutumisindeksi on kehittynyt viime vuosina myönteisesti.

Toukokuussa 2015 julkistettiin kahdeksannen MyVoice-kyselyn tulokset. MyVoice on Wärtsilän koko henkilöstön kattava työtyytyväisyyskysely. Tutkimuksen tarkoituksena on kerätä henkilöstöltä palautetta työhyvinvointiin, työympäristöön, johtamiseen ja yhtiön strategiaan liittyvistä asioista sekä hankkia perusteita kehittämistoimenpiteille.

Konsernitason tulokset osoittavat, että kehitys on jatkunut myönteisenä. Vuoden 2015 tuloksista voi yleisesti mainita, että Wärtsilän arvot tunnetaan hyvin, ja että ylpeys Wärtsilästä työpaikkana on aiempaa korkeammalla tasolla. Yrittäjähenkisyys, asiakaslähtöisyys ja halu tehdä asiat oikein näkyvät vahvoina arvoina kaikissa liiketoiminnoissa. Myös esimiesviestintä sai erittäin myönteistä palautetta. Tulokset osoittavat, että tietoisuus työntekijöiden tasavertaisista mahdollisuuksista ja monimuotoisuudesta on kasvanut Wärtsilässä. Haasteina nousivat esiin mm. palkitseminen sekä viestinnän määrä. Kaikissa tiimeissä toivottiin selkeämpää työohjeiden koordinoitua.

Ympäristöjohtaminen

Wärtsilä korostaa kestävään kehitykseen tähtäävässä toiminnassaan ympäristövastuuta. Meille ympäristövastuulla on kaksi ulottuvuutta: tuotteet ja toiminta. Ympäristösuorituskykymme parantaminen tapahtuu – myös toimintamme osalta – pitkälti tuotekehityksen ja tuotteiden jatkuvan parantamisen kautta. Työtä tukee myös operatiivisen toiminnan kehittäminen, joka perustuu tiukkoihin ympäristövaatimuksiin ja jatkuvan parantamisen periaatteeseen.

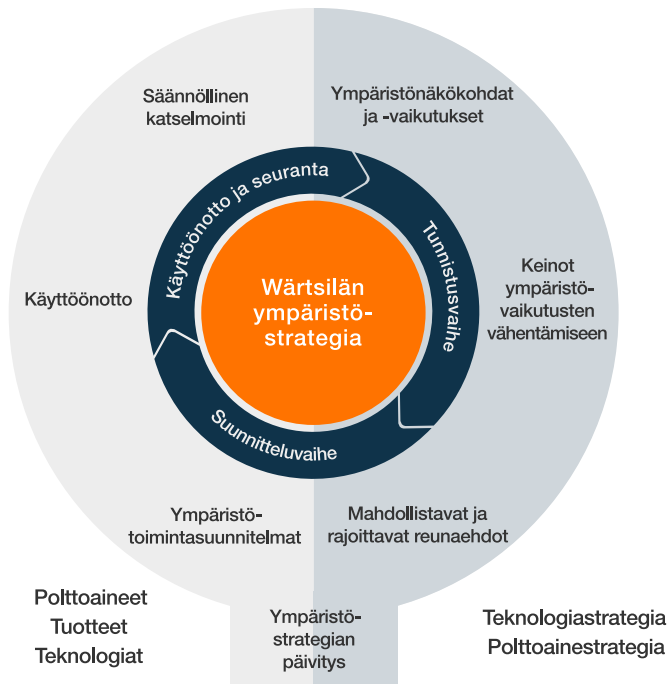
Toimintamme ympäristösuorituskyvyn jatkuva parantaminen vaatii organisaatioltamme jatkuvaa järjestelmällistä työtä. Työtä ohjaavat yhtiön strategia, ympäristötavoitteet, toimintaperiaatteet (Code of Conduct) sekä laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja työturvallisuuspolitiikka, ja sitä koordinoi ja valvoo EHSS-johtoryhmä. Toimintamme, prosessiemme ja tuotteidemme kehittämisessä sovelletaan uusinta saatavilla olevaa tekniikkaa ja pienennetään siten materiaalien ja energian kulutusta sekä vähennetään ja hallitaan syntyviä päästöjä ja jätteitä. Parantaakseen Wärtsilän henkilöstön tietoisuutta ympäristöasioista otettiin vuonna 2015 käyttöön verkkokurssi, joka käsittelee Wärtsilän tuotteiden ympäristövaikutuksia sekä yksittäisten ihmisten mahdollisuuksia vähentää ympäristövaikutuksia toimistoympäristössä.

Wärtsilä on määritellyt prosessin tuotteita koskevan ympäristöstrategian laatimiseen ja siihen liittyvien tavoitteiden asettamiseen. Prosessissa määritetään tuotteiden vaikutukset ja keinot vaikutusten pienentämiseksi sekä mahdollistavat ja rajoittavat reunaehdot, analysoidaan tiedot ja laaditaan sekä jalkautetaan itse strategia ja tavoitteet.

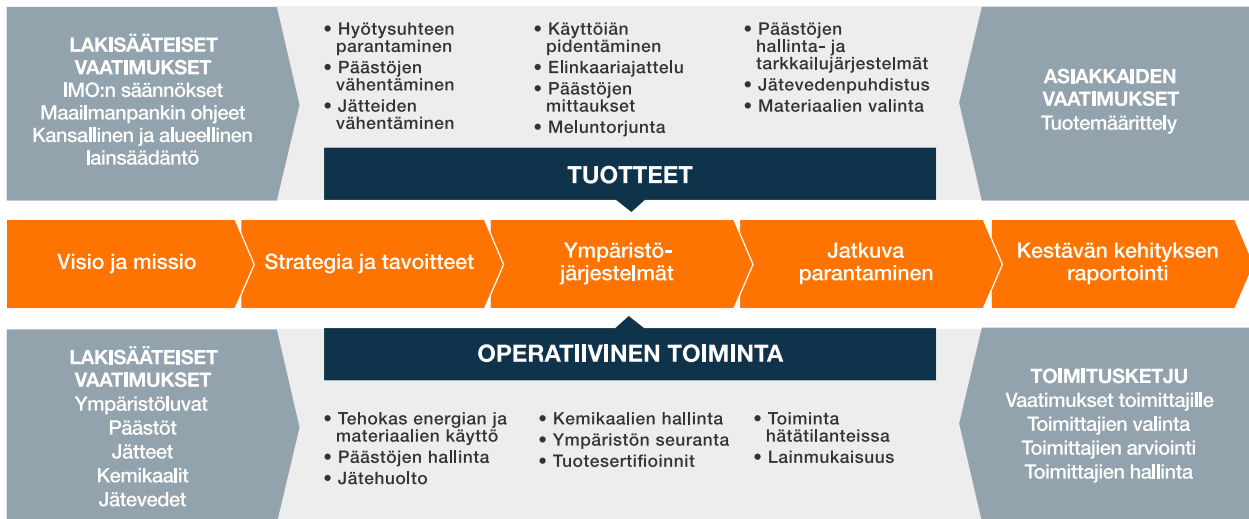
Operatiivisia toimintoja ja tuotteita kehitetään ja parannetaan jatkuvasti sertifoitujen ympäristöjärjestelmien avulla. Periaatteenamme on noudattaa ISO 14001:n ja OHSAS 18001:n mukaisia ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmiä (EHS-johtamisjärjestelmiä) kaikkialla konsernissa. Tämä ei kuitenkaan koske puhtaasti myyntiin keskittyviä yhtiöitä, joissa sovelletaan Wärtsilän sisäistä EHS-mallia. EHS-johtamisjärjestelmät kattavat kaikki tytäryhtiöidemme toiminnot, mikä osaltaan edistää ympäristönsuojelua ja pienentää kattavasti toiminnan haitallisia ympäristövaikutuksia.

Wärtsilän ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuusjärjestelmässä kiinnitetään huomiota erityisesti lakimääräisten vaatimusten täyttämiseen, toiminnan ympäristönäkökohtien tunnistamiseen ja ympäristövaikutusten ja -riskien torjuntaan, henkilöstön koulutukseen ja selkeästi määriteltyihin vastuisiin, toiminnan ja menettelytapojen kattavaan dokumentointiin, toimintaan poikkeustilanteissa sekä ympäristösuorituskyvyn jatkuvaan parantamiseen. Tytäryhtiöt asettavat omat tavoitteensa, joissa otetaan kattavasti huomioon toiminnan merkittävät ympäristönäkökohdat. Ne myös seuraavat johtamisjärjestelmiensä toiminnan tuloksellisuutta. Vuoden 2015 lopussa 49:llä Wärtsilän yhtiöllä oli sertifoitu ympäristöjärjestelmä. Sertifoitujen ympäristöjärjestelmien piirissä on noin 88% Wärtsilän koko henkilöstöstä.

**WÄRTSILÄN YMPÄRISTÖSTRATEGIA
– JATKUVA PROSESSI**

WÄRTSILÄN YMPÄRISTÖJOHTAMINEN

Työterveys ja -turvallisuus

Wärtsilän työterveys- ja turvallisuusperiaatteet määritellään yhtiön toimintaperiaatteissa, laatu-, työterveys- ja työturvallisuus- ja ympäristöpolitiikassa (QEHS) sekä ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuusdirektiivissä (EHS). Wärtsilän tytäryhtiöillä tulee olla QEHS-politiikan sekä EHS-direktiivin mukainen johtamisjärjestelmä.

Johtamisjärjestelmien keskeisiä painopisteitä ovat toiminnan lainmukaisuus, työterveys- ja työturvallisuusriskien tunnistaminen ja minimointi, henkilöstön koulutus, tehokkaiden terveys- ja turvallisuusohjelmien ja ohjeiden käyttöönotto, sattuneiden poikkeamien kirjaaminen ja selvittäminen sekä työterveys- ja työturvallisuustason jatkuva parantaminen. Wärtsilän tytäryhtiöiden OHSAS 18001 sertifiointien määrä kasvoi vuonna 2015. Vuoden 2015 lopussa Wärtsilän yrityksistä 48:lla oli sertifioitu työterveys- ja työturvallisuusjohtamisjärjestelmä. Järjestelmät kattavat noin 79% Wärtsilän henkilöstöstä.

Johtamisjärjestelmän lisäksi Wärtsilä-yhtiöissä on käytössä paikallisen lainsäädännön edellyttämiä työsuojeluohjelmia. Niitä kehitetään yleensä yhtiöiden johdon ja henkilöstön edustajien muodostamissa työsuojelutoimikunnissa. Wärtsilän yhtiöistä 78%:lla on työsuojelutoimikunta.

Työsuojelun toteutumista mitataan tunnusluvuihin, joita ovat esimerkiksi tapaturmien määrä, sairauspoissaolojen määrä sekä tapaturmataajuus. Wärtsilä on asettanut konsernitason tavoitteeksi poissaoloon johtavien tapaturmien nollassa. Tavoite osoittaa yhtiön pitkäjänteistä sitoutumista turvallisuuskulttuurin lujittamiseen ja edellyttää toimenpiteitä kaikilta Wärtsilän yhtiöiltä ja työntekijöiltä. Turvallisuusasioita seurataan yhtiöissä kuukausittain, ja tulokset käsitellään johtokunnassa. Wärtsilän turvallisuuskulttuuria vahvistettiin edelleen ottamalla käyttöön uusi globaali ohjelma nimeltä ZeroMindset, joka keskittyy kolmeen keskeiseen osa-alueeseen: esimiehiin, kaikille yhteiseen turvallisuusajatteluun ja tehokkaihin turvallisuustyökaluihin ja -käytäntöihin.

Vuonna 2015 Wärtsilä jatkoi ennalta ehkäisevän WeCare-ohjelmansa laajentamista. WeCare on koko konsernissa käytettävä ohjelmisto ja toimintatapa vaara- ja läheltä piti -tilanteiden ja tapaturmien raportointiin ja selvittelyyn. Vuonna 2015 WeCare-järjestelmään raportointiin yhteensä 8.960 poikkeamaa, joista 88% oli vaara- tai läheltä piti -havaintoja. Poikkeamien raportointiin ja selvittelyyn sekä toimenpiteiden käsittelyyn WeCaren kautta osallistui yli 3.820 wärtsiläläistä, mikä osoittaa, että järjestelmä on omaksuttu hyvin ja siitä on tiedotettu riittävästi. Poikkeamien selvittelytyön tuloksena Wärtsilässä toteutettiin 6.150 erilaista parannustoimenpidettä. Vuonna 2015 lanseerattiin uutuuksena WeCare-mobiilisovellus, jonka tavoitteena on lisätä raportointia erityisesti Wärtsilän ulkopuolisissa kohteissa.

Vuonna 2015 Wärtsilä jatkoi globaalia Zero Injury -koulutusohjelmaa, joka koostuu neljän tunnin verkkokoulutuksesta sekä neljän tunnin käytännön harjoituskerrasta. Koulutuksen kohderyhmä on Wärtsilän tehtaissa, konepajoissa ja asiakkaiden tiloissa työskentelevä oma tuotantohenkilöstö. Verkkokoulutusosio on käännetty 11 yleisimmälle kielelle tehokkaan koulutuksen varmistamiseksi eri maissa. Ohjelman käynnistämisestä (2012) lähtien verkkokoulutuksen on suorittanut yhteensä 8.940 ja käytännön koulutuksen kaikkiaan 5.100 henkilöä. Vuoden 2015 aikana käytännön harjoitteluun osallistuvien määrä kasvoi 2.000:lla. Uutuutena otettiin käyttöön toimihenkilöiden Zero Injury -verkkokoulutus, jotta koko henkilöstö saataisiin koulutuksen piiriin.

Wärtsilä järjesti 10.3.2015 ensi kertaa maailmanlaajuisen työturvallisuuspäivän, jonka teemana oli ”säästä sormesi”, sillä käsivammojen osuus Wärtsilän kaikista poissaoloon johtaneista tapaturmista on yli 40%. Ensimmäinen turvallisuuspäivä oli menestys: paikallisia tapahtumia järjestettiin eri puolilla Wärtsilän verkostoa. Tilaisuudessa työntekijät ikuistivat oman kädenjälkensä banneriin ja lupasivat siten säästää sormensa.

Wärtsilän QEHS-politiikkaan sisällytettiin vuonna 2015 selvä maininta, että työntekijöillä on oikeus keskeyttää työt, jos työskentelyolosuhteet eivät ole turvalliset.

Vastuullinen liiketoiminta

Ihmis- ja työelämän oikeudet

Wärtsilä tukee ja kunnioittaa YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen kirjattuja ihmisoikeuksia. Wärtsilä tukee myös YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta, joista kuusi liittyy ihmisoikeuksiin ja työelämän oikeuksiin.

Wärtsilän työntekijät edustavat 131 kansallisuutta, ja yhtiö edellyttää koko henkilöstönsä tasapuolista kohtelua. Wärtsilä tukee kansainvälisen työjärjestön ILO:n määrittelemiä työhön liittyviä oikeuksia ja huolehtii yhdistymisvapauden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden ylläpitämisestä yhtiössä. Niissä maissa, joissa paikallinen lainsäädäntö ei tunnusta näitä oikeuksia, yhtiö pyrkii tarjoamaan henkilöstölleen muita keinoja näkemystensä esittämiseen.

Wärtsilä ei hyväksy missään muodossa tapahtuvaa pakkotyötä eikä lapsityövoiman käyttöä. Ihmis- ja työelämän oikeudet on sisällytetty Wärtsilän toimintaperiaatekoulutukseen sekä toimittajakäsikirjaan. Vuoden 2015 loppuun mennessä 87% Wärtsilän työntekijöistä on suorittanut toimintaperiaatekoulutuksen.

Korruption ja lahjonnan vastaiset menettelyt

Wärtsilän toimintaperiaatteet, korruption vastainen politiikka ja itsenäisiä välittäjiä koskeva ohjeistus (Broker Directive) nimenomaisesti kieltävät yhtiötä ja sen työntekijöitä ottamasta ja tarjoamasta minkäänlaisia lahjuksena pidettävää etua sekä ryhtymästä minkäänlaisiin toimiin, jotka voisivat johtaa eturistiriitaan tai luottamuksen rikkoutumiseen. Ohjeissa veloitetaan noudattamaan paikallisia korruption vastaisia lakeja kaikissa maissa, joissa Wärtsilä toimii tai aikoo toimia, sekä raportoidaan mahdollisista rikkomuksista. Wärtsilä järjestää henkilöstölleen laajalti ja jatkuvasti koulutusta lahjonnan vastaisista periaateista ja lainsäädännöstä sekä yhtiön niitä koskevista politiikoista ja toimintatavoista.

Poliittinen toiminta

Wärtsilän politiikkana on avoimuus ja hyvä keskusteluyhteys niin paikallisten kuin kansainvälisellä tasolla toimivien viranomaisten kanssa. Tavoitteena on tiedon jakaminen ja säännöksiä laadun parantaminen. Wärtsilä osallistuu julkisiin konsultaatioihin yhtiölle tärkeissä asioissa. Wärtsilä on rekisteröity Euroopan komission avoimuusrekisteriin.

Kilpailusäännökset

Wärtsilällä on kilpailuoikeudellisten riskien hallintaan tarkoitettu lainnoudattamisohjelma ja yrityksen johto on vahvasti sitoutunut ohjelman toteuttamiseen. Toimintaohjelman kulmakiviä ovat kilpailuoikeudellinen käsikirja, joka pidetään ajan tasalla ja jossa on kuvaus kilpailuoikeuden säännöistä, sekä ohjeistukset Wärtsilän henkilöstölle. Kuten aikaisemminkin, Wärtsilässä järjestettiin myös vuonna 2015 kilpailuoikeudellista koulutusta avainhenkilöille. Tavoitteena on lisätä kilpailulainsäädännön tuntemusta ja siten varmistaa lakien ehdoton noudattaminen.

Turvallisuusjohtaminen

Wärtsilällä on konsernitason turvallisuuspolitiikka ja erilaisia ohjeita, jotka sisältävät ihmisoikeusasiat ja kansainväliset parhaat käytännöt. Johtajiston turvallisuuskokous, johon osallistuvat liiketoimintojen johtajat, konsernin yhteiskuntasuhteista ja lakiasioista sekä talousasioista ja valvonnasta vastaavat johtajat ja turvallisuusasiantuntijat, arvioi ja hyväksyy Wärtsilän turvallisuusjohtamisen periaatteet. Wärtsilän turvallisuusjohtaminen on jaoteltu kuuteen turvallisuusalueeseen: henkilöstö, toimitilat, tieto, kyber, kriisinhallinta sekä matkustus. Operatiivinen turvallisuusjohtaminen näillä alueilla hoidetaan liiketoiminto- ja paikallistasolla. Wärtsilän suosituksena on että turvallisuuspalvelutarjoajat olisivat ICoCA (International Code of Conduct Association) yhdistyksen jäseniä.

Yhteiskuntasuhteet

Wärtsilän tavoitteena on edistää hyvinvointia yhteisöissä, joissa yhtiö toimii. Tavoitteeseen päästään esimerkiksi luomalla työpaikkoja, maksamalla veroja ja sosiaalimaksuja, tarjoamalla työntekijöille koulutusta, tekemällä yhteistyötä paikallisten sidosryhmien kanssa ja tukemalla paikallista kehitystä. Wärtsilän toimintaperiaatteiden lähtökohtana on avoimuus ja rakentava yhteistyö paikallisten sidosryhmien kanssa. Tämä koskee niin paikallisia viranomaisia kuin työntekijöiden perheitä, yhtiön naapureita, oppilaitoksia ja mediaa. Keinoina on käytetty mm. avointen ovien päiviä, lehdistötilaisuuksia ja erimuotoista viestintää eri kohderyhmille.

Wärtsilän toiminta on kansainvälistä ja yhtiön ratkaisuja on toimitettu yli 170 maahan. Wärtsilä takaa ratkaisuilleen käyttäjätuen koko niiden elinkaaren ajaksi, mikä usein tarkoittaa jopa 30:tä vuotta. Näin ollen Wärtsilä voi joskus joutua toimimaan myös alueilla, joilla esiintyy kapinaliikkeitä, etnisiä konflikteja, aluekiistoja tai ihmisoikeusrikkomuksia. Paikallisessa toiminnassa yritystoiminnan vastuullisuuden merkitys korostuu entisestään. Valtiot ja kansainvälinen yhteisö määräävät yritysten asianmukaisen toiminnan rajat. Wärtsilä noudattaa sitä koskevaa lainsäädäntöä ja kansainvälisiä sopimuksia. Wärtsilä noudattaa toiminnassaan kaikkia asiaankuuluvia OECD:n ja Kansainvälisen Kauppakamarin ohjeita sekä YK:n ja EU:n asettamia pakotteita tukemalla niiden täytäntöönpanoa. Wärtsilän liiketoimintaperiaatteet (Code of Business Conduct) koskevat yhtiön kaikkia työntekijöitä. Wärtsilä on sitoutunut kestävään kehitykseen ja vastuulliseen yritystoimintaan vaikutuspiirissään YK:n Global Compact -aloitteen kymmenen periaatteen mukaisesti.

Wärtsilän vaikutus työllisyyteen ja julkiseen sektoriin sekä yhtiön hyväntekeväisyystoiminta on esitetty tämän raportin Taloudellinen vastuu -osiossa. Wärtsilän tytäryhtiöiden toiminnassa tapahtuvien muutosten vaikutukset paikallisyhteisöihin arvioidaan tapauskohtaisesti.

Tuotesuunnittelun periaatteet

Wärtsilä pyrkii kehittämään asiakkailleen ympäristömyötäisiä, luotettavia ja turvallisia tuotteita. Wärtsilä tukee asiakkaidensa toimintaa tuotteidensa käyttöänsä ajan tarjoamalla niiden koko elinkaaren kattavia huolto-, kunnostus- ja jälkiasennuspalveluita. Moottoreiden ja komponenttien kunnostaminen pidentää tuotteiden luotettavaa käyttöikää. Modernisointi voi parantaa käytössä olevien laitosten suorituskykyä ja auttaa asiakkaita vastaamaan tuleviin, entistä tiukempiin viranomaisvaatimuksiin.

Wärtsilän tuotteita ja ratkaisuja koskevat kansainväliset ympäristöperiaatteet ja vaatimukset määritellään lähinnä seuraavissa organisaatioissa: Kansainvälinen merenkulkujärjestö (IMO), YK:n Euroopan talouskomissio (UNECE) sekä Maailmanpankki. Kansallisella ja alueellisella tasolla organisaatiot kuten Yhdysvaltain ympäristönsuojeluvirasto EPA ja

Euroopan komissio sekä Saksan, Japanin ja Intian markkina-alueet ovat Wärtsilän tuotteiden kannalta tärkeimpiä periaatteiden ja säännösten laatijoita.

IMO vastaa meriliikenteen turvallisuutta sekä meren saastumisen ja alusten päästöjen hallintaa koskevien standardien laadinnasta, asettaa rajat tyypin ja rikin oksidipäästöille sekä sääntelee painolastiveden käsittelyä ja rajoituksia. Maailmanpankin IFC-organisaatio laatii yleisiä sekä toimialakohtaisia ohjeita hyvistä kansainvälisistä käytännöistä, joista esimerkiksi lämpövoimalaitosten EHS-ohjeet (ympäristö, terveys ja turvallisuus) määrittelevät nykyään kansainvälisten voimalaitosprojektien ympäristövaikutuksia koskevat vähimmäisvaatimukset. Kyseisten ohjeiden noudattamista edellytetään useimmissa kehittyvien markkinoiden projektien rahoitusehdoissa. EU:n teollisuuspäästöjä koskevassa direktiivissä määritellään vaatimukset, joilla minimoidaan teollisesta toiminnasta johtuva saastuminen koko Euroopan unionin alueella.

Wärtsilän moottorit on suunniteltu Euroopan komission konedirektiivin, SOLAS-yleissopimuksen ja muiden keskeisten turvallisuusvaatimusten mukaisesti. Propulsiotuotteet on suunniteltu SOLAS:n sekä keskeisten luokituslaitosten turvallisuusvaatimusten mukaisesti. Uusien moottorityyppien tulee täyttää myös kansainväliset turvallisuusvaatimukset. Ennen markkinoille tuloa uusille tuotteille hankitaan tyyppi hyväksyntä luokituslaitoksilta. Wärtsilä Ship Design noudattaa suunnitteluprosessissaan luokituslaitosten ja lippuvaltioiden sääntöjä varmistaakseen, että asiakkaille suunnitellut tuotteet ovat turvallisia ja säännösten mukaisia. Ennen aluksen rakentamisen aloittamista asiakkaalle toimitettaville piirustuksille ja laskelmille on hankittava luokituslaitoksen hyväksyntä. Wärtsilän tuotteiden mukana toimitetaan asianmukaiset käyttöoppaat, jotka sisältävät muun muassa tarvittavat tuotteiden perustiedot ja kattavat käyttöohjeet. Wärtsilä tarjoaa asiakkailleen myös asianmukaista koulutusta varmistaakseen tuotteidensa ympäristön kannalta parhaan ja turvallisen päivittäisen käytön.

Wärtsilä seuraa aktiivisesti ympäristölainsäädäntöä koskevia aloitteita ja muutoksia voidakseen valmistautua yhtiön toiminnalle tulevaisuudessa asetettaviin rajoituksiin. Wärtsilä keskittyy tuotekehityksessään ympäristömyötäisiin tuotteisiin ja ratkaisuihin, jotka vastaavat muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin myös tulevaisuudessa.

Toimitusketjun hallinta

Toimittajilla on merkittävä rooli Wärtsilän toimitusprosesseissa. Pyrimme tiiviisiin ja erinomaisiin suhteisiin tärkeimpien toimittajiemme kanssa ja siten varmistamaan, että molemmat osapuolet ymmärtävät hyvin toisiaan ja pystyvät vastaamaan tiukkoihin vaatimuksiin niin prosessien kuin tuotteidenkin suhteen. Taloudellisen hyödyn lisäksi toimiva kumppanuus tukee tiedon jakamista ja auttaa luomaan toimintaympäristön, joka edistää innovointia ja strategisten toimittajien vahvempaa integroimista Wärtsilän arvoketjuun. Wärtsilän yli 25.000 aktiivisesta tavarantoimittajasta suurin osa toimii Euroopassa, jossa ovat myös suurimmat tuotantoyksikkömme. Panostamme jatkuvasti vahvan toimitusketjuverkoston kehittämiseen myös Aasiassa.

Wärtsilällä on vakioprosessit tavarantoimittajien valintaan, vaatimusten määrittelyyn ja toimitussuhteen kehittämiseen. Wärtsilä tarjoaa toimittajilleen molempien osapuolien kilpailukykyä vahvistavaa kumppanuutta. Kumppanuuden edellytys on avoin ja jatkuva vuorovaikutus. Kumppanuusajattelua sovelletaan myös Wärtsilän tutkimus- ja kehitystyöhön, jossa toimitaan usein tiiviissä yhteistyössä yliopistojen, tutkimuslaitosten ja keskeisten toimittajien kanssa.

Wärtsilä asettaa toimittajilleen sekä yleisiä odotuksia että laatuun, tuotteisiin, ympäristönsuojeluun, työterveyteen ja -turvallisuuteen, sosiaaliseen vastuuseen ja lainsäädännön noudattamiseen liittyviä vaatimuksia. Nämä vaatimukset

sisältyvät vakiooimitussopimuksiin. Toimittajat ovat vastuussa lainsäädännön ja Wärtsilän vaatimusten noudattamisesta. Wärtsilä valvoo erilaisten suorituskykykymittareiden ja auditointien avulla, että keskeiset toimittajat noudattavat näitä vaatimuksia. Hyväksytyt toimittajan aseman saavuttaminen edellyttää asetettujen vaatimusten noudattamista. Wärtsilän toimittaja-arviointien painopisteet liittyvät vaatimustenmukaisuuteen ja suorituskyvyn katselmointiin.

Wärtsilä arvioi avaintoimittajiaan ja hoitaa suhteitaan näihin toimittajien hallintajärjestelmän avulla. Toimittaja-arvioiteja järjestetään säännöllisesti. Toimittaja-arvioinnit jaetaan kolmeen luokkaan, jotka ovat alkutarkastus, auditointi ja katselmus. Alkutarkastus tehdään potentiaalisille uusille toimittajille ennen yhteistyön aloittamista. Auditointi tehdään kriittisten komponenttien uusille toimittajille ja toimittajille, joiden suorituskyvyssä on havaittu puutteita Wärtsilän vaatimuksiin nähden. Katselmointi suoritetaan poikkeamien havaitsemiseksi ja selvittämiseksi. Toimittajiensa arvioinnissa Wärtsilä keskittyy kriittisiin indikaattoreihin, joissa toimittajilta odotetaan korkeita standardeja ja hyvää suorituskykyä. Niitä ovat asiaankuuluvan lainsäädännön noudattaminen, ympäristö-, työterveys-, työturvallisuus- ja laatuasioiden hoito, prosessikartoitus, riskienhallinta, laatusuunnitelmat ja sosiaalinen vastuu.

Toimittajat luokitellaan toimittaja-arviointien yhteydessä Wärtsilän toimittajavaatimusten perusteella. Luokittelussa käytetään erilaisia tietolähteitä, kuten esivalintakyselyjä, toimittajavuoropuhelua ja/tai suoritettuja auditointeja.

Luokituksen perusteella toimittaja voidaan hyväksyä, hyväksyä tietyin rajoituksin tai huomautuksin tai hylätä. Vuonna 2015 luokiteltiin 544 toimittajaa, joilla ei ollut voimassa olevaa luokitusta, ja 139 toimittajan luokitus uusittiin. Vuoden 2015 loppuun mennessä Wärtsilä oli luokitellut 688 tärkeintä toimittajaansa (yhteensä 1.128), mikä vastaa tavoitteiden mukaisesti 96%:a konsernin hankintatoiminnon (WSM) hankinnoista.

Luokitus on osa WSM:n neljännesvuosittain suorittamia toimittajakatselmuksia. Luokitus tarkistetaan säännöllisesti samoin kuin toteutettujen auditointien tulokset.

Vuonna 2015 kuusi toimittajaa hylättiin, koska ne eivät täyttäneet Wärtsilän vaatimuksia.

Wärtsilällä on asettanut toimittajilleen selkeät lainsäädännön noudattamista, ympäristö-, työterveys-, työturvallisuus- ja laatuasioiden hoitoa sekä sosiaalista vastuuta koskevat odotukset, joiden täyttymistä myös seurataan. Wärtsilä kehittää johdonmukaisesti hankintojen hallintajärjestelmää.

Taloudellinen vastuu

Wärtsilän tarkoituksena on luoda lisäarvoa eri sidosryhmilleen painottaen kannattavuutta ja omistaja-arvon kasvua. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi Wärtsilän tulee täyttää muidenkin sidosryhmien odotukset, kuten kehittää ja toimittaa asiakkaille korkealaatuisia ja ympäristömyötäisiä tuotteita, ratkaisuja ja palveluja, rakentaa pitkäjänteisiä kumppanuussuhteita toimittajiin, tarjota henkilöstölle kilpailukykyinen palkkaus ja hyvät työolosuhteet sekä edistää toimipaikkojensa paikallisyhteisöjen hyvinvointia. Hyvä taloudellinen tulos rakentaa perustan muille kestävän kehityksen osa-alueille – sosiaaliselle vastuulle ja ympäristövastuulle.

Taloudelliset tulokset

Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen (G4-EC1)

MEUR	2015	2014	2013	2012	2011
Asiakkaat					
Liikevaihto	5 029	4 779	4 654	4 725	4 209
Toimittajat					
Ostetut tuotteet, materiaalit ja palvelut	3 136	3 066	2 901	3 007	2 694
Luotu lisäarvo	1 893	1 713	1 753	1 717	1 514
Lisäarvon jakaminen					
Jaettu sidosryhmille	1 555	1 475	1 443	1 432	1 286
Henkilöstö					
Palkat	935	906	903	887	770
Julkinen sektori					
Verot ja sosiaalikulut	349	313	314	317	322
Luotonantajat					
Nettorahoituskulut	-34	-28	-19	-30	-16
Omistajat					
Osingot	237	227	207	197	178
Yhteisöt					
Lahjoitukset	1	1	1	1	1
Liiketoiminnan kehittäminen	338	239	310	285	228

Asiakkaat	2015	2014	2013	2012	2011
Liikevaihto (MEUR)	5 029	4 779	4 654	4 725	4 209
Liikevaihto markkina-alueittain (MEUR)					
Eurooppa	1 566	1 402	1 329	1 202	1 249
Aasia	2 051	1 989	1 759	2 009	1 594
Amerikka	1 006	840	1 068	994	845
Afrikka	329	398	405	398	443
Muut	78	150	93	122	77
Toimittajat					
Ostetut tuotteet, materiaalit ja palvelut (MEUR)	3 136	3 066	2 901	3 007	2 694
Henkilöstö					
Palkat (MEUR)	935	906	903	887	770
Palkat markkina-alueittain (MEUR)					
Eurooppa	632	637	649	631	552
Aasia	163	144	138	145	119
Amerikka	112	99	91	91	80
Afrikka	21	18	14	12	11
Muut	8	8	10	8	7
Liikevaihto/työntekijä (TEUR)	271	265	248	250	238
Julkinen sektori					
Verot ja sosiaalikulut (MEUR)	349	313	314	317	322
Verot ja sosiaalikulut markkina-alueittain (MEUR)					
Eurooppa	246	220	232	234	240
Aasia	50	42	34	39	41
Amerikka	44	37	39	36	38
Afrikka	6	12	8	6	2
Muut	2	2	2	2	1
Saadut julkisen sektorin tuet (TEUR)	9 669	11 486	6 331	5 543	8 263

Nettorahoituserät (MEUR)	-34	-28	-19	-30	-16
Yhteisö					
Hallituksen myöntämät lahjoitukset (TEUR)	110	110	111	104	60
Wärtsilän yhtiöiden myöntämät lahjoitukset (TEUR)	511	608	609	456	940

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset sekä muut riskit ja mahdollisuudet liittyen organisaation toimintaan (G4-EC2)

Wärtsilän ainoa EU:n päästökaupan (ETS) piiriin kuuluva tytäryhtiö on Wärtsilä Italia S.p.A. Syynä on tehtaan lämpövoimala. Päästökauppa ei ole vaikuttanut yhtiön kannattavuuteen. Wärtsilä vastaa ilmaston muuttumiseen kehittämällä ja toimittamalla tuotteita, ratkaisuja ja palveluja, joiden avulla asiakkaat voivat vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä. Lisätietoja ilmastonmuutokseen liittyvistä Wärtsilän ratkaisuista löytyy verkkosivuiltamme www.wartsila.com. Ilmastonmuutokseen ja Wärtsilän tuotteisiin liittyvät liiketoimintariskit käsitellään Hallinnointi-katsauksen Riskienhallinta-osan kohdassa Kestävään kehitykseen ja ilmastonmuutokseen liittyvät riskit.

Organisaation eläkesitoumusten kattavuus (G4-EC3)

Wärtsilän työntekijöiden eläketurva perustuu kunkin maan lainsäädäntöön ja voimassa oleviin sopimuksiin. Suomessa valtaosa eläkevelvoitteista hoidetaan työeläkejärjestelmän (TyEL) kautta. Suurimmat etuusperusteiset eläkejärjestelmät ovat Sveitsissä, Saksassa, Isossa-Britanniassa ja Ruotsissa. Suurin osa etuusperusteisista eläkejärjestelmistä on eläkesäätiöiden hallussa, eivätkä niiden varat sisälly konsernin varoihin. Wärtsilän tytäryhtiöiden maksut eläkesäätiöille suoritetaan kunkin maan lainsäädännön ja käytännön mukaisesti. Etuusperusteisten eläkejärjestelmien vakuutuslaskelmat ovat kussakin maassa valtuutettujen aktuaarien suorittamia. Lisätietoja konsernin eläkevelvoitteista on tilinpäätöksen liitetiedostossa 22. Eläkevelvoitteet.

Valtiolta saadut avustukset (G4-EC4)

Saadut julkisen sektorin tuet (TEUR)	2015	2014	2013	2012	2011
	9 669	11 486	6 331	5 543	8 263

Wärtsilä sai julkiselta sektorilta tukea vuonna 2015 yhteensä 9.669 tuhatta euroa mm. tutkimus- ja tuotekehitysprojekteihin. Eniten tukia vuonna 2015 myönsivät Norja, Suomi ja Espanja.

Markkina-asema

Palkkataso (G4-EC5)

Wärtsilä soveltaa ja noudattaa kaikissa maissa paikallista työlainsäädäntöä sekä työehtosopimuksia, joissa yleensä määritellään minimipalkka. Lisäksi alkupalkkoja verrataan tehtäväkohtaisesti ja koulutuksen perusteella alan yleiseen palkkatasoon. Laki ja muut määräykset asettavat minimitason, mutta todelliset palkat ovat usein tätä tasoa korkeampia. Palkkaus ja palkitseminen kokonaisuudessaan perustuu Wärtsilän palkitsemispolitiikkaan ja -ohjeisiin sekä maakohtaisiin käytäntöihin. Peruspalkka määräytyy paikallisten olosuhteiden, työn vaativuuden ja työntekijän pätevyyden ja työsuorituksen mukaan.

Rekrytointiperiaatteet (G4-EC6)

Periaatteessa kaikista avoimena olevista tehtävistä ilmoitetaan sekä sisäisesti että ulkoisesti, jotta varmistetaan, että kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet hakea Wärtsilässä avoimeen tehtävään. Rekrytoinnissa otetaan huomioon ensisijaisesti paikalliset hakijat, jollei ole nimenomaista syytä palkata tehtävään ulkomainen työntekijä, esimerkiksi tarvittaessa osaamisen siirtoa toisesta maasta. Tämä periaate pätee myös ylempään johtoon. Ylempään johtoon luetaan globaalien toimialojen johto, konsernin johtajisto ja paikallisten tytäryhtiöiden johtotehtävät. Wärtsilän koko ylempää johdosta maailmanlaajuisesti 78% on rekrytoitu paikallisesti, ts. henkilöt ovat lähtöisin kyseisen tytäryhtiön sijaintimaasta.

Ympäristö

Wärtsilän toiminnan ympäristövaikutukset aiheutuvat pitkälti valmistustoiminnasta. Valmistuksen merkittävimmät ympäristönäkökohdat liittyvät energian ja luonnonvarojen käyttöön ja näin ollen myös toiminnasta aiheutuviin päästöihin. Valmistuksen lisäksi ympäristöä kuormittaa tuotekehityksen edellyttämä tuotteiden ja komponenttien testaustoiminta. Tuotteiden ympäristösuorituskyvyn parantamisen myönteiset vaikutukset ovat kuitenkin merkittävästi suuremmat kuin testauksen aiheuttama ympäristökuormitus, kun otetaan huomioon tuotteiden koko elinkaari.

Tärkeimmät syyt joidenkin raportissa esitettyjen ympäristövastuun tunnuslukujen huomattaviin vuosittaisiin vaihteluihin ovat:

- Muutokset tuotantomäärissä
- Muutokset T&K-testausohjelmissa
- Muutokset yhtiörakenteessa (liiketoimintojen myynnit, fuusiot ja yrityskaupat)
- Muutokset raportoinnin laajuudessa ja kattavuudessa.

Ympäristövaikutusten seuranta

Wärtsilä seuraa toimintansa ympäristövaikutuksia seuraavasti:

- Ilmanlaatutarkkailuun osallistuminen muiden paikallisten sidosryhmien kanssa
- Ilmaan vapautuvien päästöjen mittaaminen
- Melutasojen kartoittaminen
- Säännölliset jätevesianalyysit
- Maaperäanalyysit
- Leviämiselvitykset ja bioindikaattoritutkimukset.

Materiaalit

Materiaalien käyttö painon tai määrän mukaan (G4-EN1)

Tärkeimpiä Wärtsilän tuotteissa käytettäviä materiaaleja ovat metallit: valurauta, seos- ja rakenneteräkset, alumiiniseokset ja pronssi. Vuonna 2015 materiaalien kokonaiskulutus oli 100.767 tonnia (88.736). Tärkeimmät materiaalityypit olivat metallit 73% (74), hiekka 21% (19) ja kemikaalit 5% (6).

Materiaalit	2015	2014	2013	2012	2011
Materiaalien kokonaiskulutus (t)	100 767	88 736	91 720	99 570	98 142
Metallit (t)	73 285	65 363	69 991	70 323	65 263
Hiekka (t)	20 915	16 445	16 537	21 279	23 072
Kemikaalit (t)	5 025	5 447	3 865	6 730	7 963
Muut (t)	1 542	1 481	1 327	1 238	1 844

Kierrätettyjen materiaalien osuus (G4-EN2)

Tärkeimmät Wärtsilän tuotteissa käytetyt materiaalit ovat metalleja: valurauta, seos- ja rakenneteräkset, alumiiniseokset ja pronssi. Kierrätysmateriaalin osuus vaihtelee metallin ja toimittajan mukaan. Kierrätysmateriaalia, kuten käytöstä poistettuja kolikoita ja pronssipotkureita, käytetään esim. uusien potkureiden valamiseen.

Energia

Organisaation oma energiankulutus (G4-EN3)

Kokonaisenergiankulutus (terajouleina, TJ) kattaa Wärtsilän yhtiöiden viime vuosina kuluttaman sähkön, lämmön ja polttoaineet. Polttoaineita käytetään pääasiassa moottoreiden testaustoiminnassa. Muut käyttötarkoitukset ovat mm. lämmitys, tuotanto ja kuljetus. Vuonna 2015 polttoaineet olivat uusiutumattomista lähteistä.

Sähköä käytetään valmistustoiminnassa, esimerkiksi komponenttien koneistuksessa, sekä huoltoverstailla ja toimistoissa. Moottoreiden koeajoissa syntyvää sähkö- ja lämpöenergiaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan. Wärtsilän tavoitteena on käyttää tuotettu sähköenergia omiin tarkoituksiinsa ja mahdollisesti myydä osa paikallisille energiayhtiöille. Moottoreiden koeajotoiminnan luonteen vuoksi sähköntuotanto ja yhtiön sähkön tarve eivät ole tasapainossa, minkä vuoksi ylijäämäenergiaa voidaan myydä paikallisille energiayhtiöille.

Wärtsilän lämmönkulutus koostuu lähinnä kiinteistöjen lämmityksestä. Koeajoissa tuotettua lämpöä pyritään mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään lämmityksessä. Osa kiinteistöistä kuuluu kaukolämpöverkkoon, osalla on oma lämpökeskus ja osa on sähkölämmitteisiä.

Energia	2015	2014	2013	2012	2011
Kokonaisenergiankulutus (TJ)	1 539	1 475	1 613	1 691	1 735
Sähkönkulutus (MWh)	142 819	140 713	143 833	143 810	145 078
Ostettu sähkö (MWh)	131 501	131 896	136 098	125 761	129 885
Tuotettu sähkö (MWh)	11 318	8 817	7 735	18 007	15 109
Myyty sähkö (MWh)	21 834	25 548	23 527	22 568	36 893
Lämmönkulutus (MWh)	30 161	25 073	29 077	27 910	31 805
Kevyt polttoöljy (t)	4 801	4 461	4 765	5 096	3 409
Raskas polttoöljy (t)	3 675	3 579	3 755	5 920	7 652
Maakaasu (t)	9 750	8 721	9 806	9 767	10 486
Muut polttoaineet (t)	2 834	3 348	4 214	4 025	4 173

Energiaintensiiteetti (G4-EN5)

Energia	2015	2014	2013	2012	2011
Kokonaisenergiankulutus (TJ)/liikevaihto	0,334	0,319	0,354	0,406	0,417

Energiankulutuksen vähentäminen (G4-EN6)

Wärtsilän energiatehokkuusohjelma käynnistettiin vuonna 2008. Ohjelman perimmäisenä tavoitteena on yhtiön absoluuttisen energiankulutuksen (GWh) vähentäminen vähintään 10% vuoden 2005 keskikulutuksesta vuoteen 2016 mennessä. Ohjelman käynnistämisen jälkeen yhdeksässä energialaisten kuluttavassa maassa on suoritettu kattavat energia-auditoinnit. Auditoinneissa on tunnistettu mahdollisuuksia sekä säästää energiaa että tehostaa energian käyttöä, ja niiden pohjalta on toteutettu konkreettisia toimenpiteitä energian säästämiseksi. Energiasäästötoimenpiteillä on onnistuttu pienentämään mm. sähkön, lämmön ja polttoaineiden kulutusta. Vähemmän energiaa kuluttavissa yrityksissä Wärtsilä on kehittänyt työkaluja energiasäästöpotentiaalain tunnistamiseksi. Vuoden 2015 loppuun mennessä energiasäästöjä on kertynyt 42,0 GWh.

Energiasäästö	2015	2014	2013	2012	2011
Vuosittainen energiasäästö	4,6 GWh	1,9 GWh	15,7 GWh	7,5 GWh	5,9 GWh
Kumulatiivinen energiasäästö	42,0 GWh	37,5 GWh	35,6 GWh	19,9 GWh	12,4 GWh

Vesi

Kokonaisvedenotto lähteittäin (G4-EN8)

Wärtsilän käyttämä vesi voidaan jakaa kahteen kategoriaan: talousvesi ja jäähdytysvesi. Talousvettä käytetään pääasiassa valmistustoiminnoissa, kuten osavalmistuksen työstö- ja pesukoneissa, ja muutamilla tehtailla myös valumuottien tuotannossa sekä suljetun kierron jäähdytysjärjestelmissä. Wärtsilä käyttää merivettä moottoreiden ja prosessien jäähdytykseen.

Vuosittaisen vedenkulutuksen kokonaismäärä jaoteltuna käyttötarkoituksen mukaan: Jäähdytysvedestä noin 99% saadaan paikallisista pintavesistä, jonne vapautuu ainoastaan lämpöä puhtaan veden mukana, ja noin 1% jäähdytysvedestä hankitaan kunnallisilta vesilaitoksilta. Wärtsilän kokonaisvedenkulutuksesta vuonna 2015 noin 90% oli jäähdytysvetenä käytettyä merivettä, noin 10% oli vesijohtovettä, noin 0,3% otettiin suoraan pohjavedestä, ja noin 0,04% toiselta organisaatiolta saatua, uudelleenkäytettyä jätevettä.

Vesi	2015	2014	2013	2012	2011
Kokonaisvedenkulutus (1 000 m ³)	6 971	7 774	7 534	9 546	9 775
Vesijohtoveden kulutus (1 000 m ³)	703	683	744	799	830
Jäähdytysveden kulutus (1 000 m ³)	6 268	7 091	6 790	8 747	8 945

Vesilähteet, joihin organisaation vedenotolla on merkittävä vaikutus (G4-EN9)

Yhdenkään Wärtsilän tytäryhtiön vedenotolla ei ole havaittu olevan merkittävää vaikutusta niiden käyttämiin vesilähteisiin.

Kierrätetyn ja uudelleenkäytetyn veden osuus ja kokonaismäärä (G4-EN10)

Wärtsilä Italia S.p.A. kierrätti 325.118 m³ vettä vuonna 2015 johtamalla sen vedenpuhdistuslaitokseen ja käyttämällä puhdistetun veden uudelleen tuotantoprosesseissaan. Määrä vastaa noin 113% Wärtsilä Italian vuotuisesta vedenkulutuksesta ja 5% Wärtsilän kokonaisvedenkulutuksesta vuonna 2015. Muissa Wärtsilän tuotantolaitoksissa ei ole käytössä merkittäviä vedenkierrätysprosesseja.

Päästöt

Kasvihuonekaasujen päästöt (G4-EN15–EN18)

Suorien CO₂ -päästöjen lisäksi Wärtsilän toiminnasta aiheutuu epäsuoria CO₂ -päästöjä. Vuonna 2015 laskennalliset sekundääriset CO₂-päästöt (ostosähköstä ja -lämmöstä) olivat 60.317 tonnia (55.989) ja lentomatkoista aiheutuneet CO₂-päästöt olivat 39.033 tonnia (39.619).

Kasvihuonekaasupäästöt	2015	2014	2013	2012	2011
Hiilidioksidipäästöt (t) (suorat) (SCOPE 1)	63 441	57 477	59 631	63 762	68 897
Hiilidioksidipäästöt (t) (epäsuorat) (SCOPE 2)	60 317	55 989	57 040	54 011	56 610
Hiilidioksidipäästöt (t) (epäsuorat – lentomatkat) (SCOPE 3)	39 033	39 619	40 596	39 033	37 459
Kasvihuonekaasujen päästöintensiiteetti (kaikki)	35,30	33,10	34,50	37,70	39,10

Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen (G4-EN19)

Wärtsilä on ryhtynyt toimenpiteisiin vähentääkseen epäsuoria CO₂-päästöjä. Energiatieteiden tutkimuskeskuksen tavoitteena on energiankulutuksen ja päästöjen vähentäminen. Lisäksi Wärtsilän keskeisenä tavoitteena on matkustamisen vähentäminen tiukan matkustuspolitiikan ja virtuaalokokoustyökalujen avulla. Työkaluista kolme tärkeintä ovat: Skype-pikaviestintä, joka mahdollistaa kahden tai useamman henkilön välisen reaaliaikaisen yhteydenpidon; Skype-kokous, jonka avulla useat henkilöt voivat kokoontua verkossa ja jakaa esitysmateriaalin, sekä Telepresence-videokokousjärjestelmä. Wärtsilässä Skype ja Telepresence ovat päivittäisessä käytössä. Skype-kokouksia järjestetään päivittäin noin 1.300, ja Wärtsilän toimistoissa on yhteensä 52 videokonferenssihuonetta 28:ssa maassa, sekä 38 Telepresence-videokokoustilaa 19 maassa.

NO_x- ja SO_x-päästöt sekä muut merkittävät päästöt ilmaan (G4-EN21)

Ilmaan vapautuvat päästöt aiheutuvat pääasiassa moottoreiden koeajoista ja valmiiden moottoreiden tai muiden tuotteiden maalaamisesta. Koeajojen päästöt muodostuvat typen oksideista (NO_x), rikkidioksidista (SO₂), hiilidioksidista (CO₂) ja hiukkasista sekä vähäisemmässä määrin muista päästökemikaaleista. Moottoreiden ja muiden tuotteiden maalauksessa syntyy haihtuvia orgaanisia yhdisteitä eli VOC-päästöjä (VOC = volatile organic compounds). Moottoripäästöjä vähennetään tutkimuksen ja tuotekehityksen sekä tuotetestauksen avulla. Nämä toimenpiteet aiheuttavat myös päästöjä, mutta niiden tulokset vähentävät valmistettujen moottoreiden tulevia päästöjä.

	2015	2014	2013	2012	2011
Päästöt					
Typen oksidien päästöt (t)	553	519	549	697	765
Rikkioksidien päästöt (t)	63	76	91	145	265
Hiilivetyjen kokonaispäästöt (t)	145	87	130	180	166
Hiukkaset (t)	9	9	10	13	20
VOC-päästöt (t)	40	40	49	51	58

Valmistusprosessista aiheutuva melu syntyy pääasiassa moottoreiden koeajoista ja tuotantolaitosten katolla olevista ilmanvaihtolaitteista. Melu on pääasiassa matalataajuisista ja siten ihmiskorvalla heikosti havaittavissa. Wärtsilä on panostanut meluntorjuntaan käyttämällä asianmukaisia teknisiä ratkaisuja ja onnistunut alentamaan melutasoja huomattavasti. Meluntorjuntatyö on kuitenkin jatkuvaa ja edellyttää säännöllistä seuranta.

Jätevedet ja jätteet

Päästöt vesistöön jaoteltuna päästölajeittain ja kohteen mukaan (G4-EN22)

Wärtsilä käyttää merivettä moottoreiden ja prosessien jäähdytykseen. Tällöin jäähdytysvesijärjestelmä on erillinen järjestelmä, jossa lämpö on ainoa luonnonvesistöön vapautuva päästö. Jätevedet viemäroidään ja johdetaan paikallisille jätevesien puhdistamoille tai puhdistetaan paikan päällä. Mikäli jätevedet eivät sovellu tavanomaiseen puhdistukseen, ne toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn, esimerkiksi ongelmajätelaitokselle.

Useilla Wärtsilän tytäryhtiöillä on ympäristöluvut, jotka sallivat puhtaan tai asianmukaisesti puhdistetun veden laskemisen luonnonvesistöihin. Suurin osa tästä purkuvedestä on puhdasta jäähdytysvettä, jossa lämpö on ainoa paikalliseen pintavesistöön vapautuva päästö.

Kokonaisvesipäästöt vuonna 2015 olivat 6.881.130 m³.

Vesipäästöjen kohteet 2015	Kunnallinen viemäri	Meri	Joki	Maaperä
Määrä (m ³)	304 941	6 244 650	330 610	929
% vesien kokonaispäästöistä	4%	91%	5%	0%

Jätteiden kokonaismäärä jaoteltuna jätelajeittain ja käsittelytavan mukaisesti (G4-EN23)

Tuotantotoiminta synnyttää monenlaista jätettä, joka voidaan jakaa kahteen pääluokkaan: ongelmajätteet ja tavanomaiset jätteet. Ongelmajätteet sisältävät lastuamisnesteet, erilaiset jäteöljyt, maali- ja liuotinjätteet, öljyiset jätteet, kiinteät jätteet jne. Tavanomaiset jätteet sisältävät romumetallin, metallilastut, puujätteen, yhdyskuntajätteen, kartongin ja jätöpaperin. Kaikki Wärtsilän yhtiöt lajittelevat jätteensä paikallisten jätehuoltomääräysten mukaisesti. Yleisesti ottaen jäteluokat ovat poltettava jäte, kaatopaikkajäte ja kierrätettävä jäte.

Wärtsilällä on neljä jätehuoltoon liittyvää päämäärää, jotka ovat tärkeysjärjestyksessä seuraavat:

- vähentää prosesseissa syntyvän jätteen määrää
- hyödyntää jäte raaka-aineena
- hyödyntää jäte energianlähteenä
- hävittää jäte ympäristöä säästävällä tavalla.

Jätteet	2015	2014	2013	2012	2011
Jätteet yhteensä (t)	52 037	46 829	44 741	62 517	85 153
Tavanomaiset jätteet (t)	44 864	39 409	33 623	39 512	42 865
Ongelmajätteet (t)	7 173	7 420	11 118	23 005	42 288
Kaatopaikkajäte (t)	8 593	9 621	16 875	21 988	27 808
Kierrätettävä jäte (t)	34 074	27 328	14 622	15 423	12 444
Poltettava jäte (t)	2 197	2 460	2 125	2 101	2 614
Loppusijoitettava ongelmajäte (t)	2 586	2 504	6 360	17 376	38 054
Kierrätettävä ongelmajäte (t)	3 502	3 792	2 796	3 200	2 082
Poltettava ongelmajäte (t)	1 084	1 124	1 963	2 429	2 152

Tuotteet ja palvelut

Tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutusten vähentämistoimenpiteiden laajuus (G4-EN27)

Ympäristötuotteet ja -palvelut ovat Wärtsilälle tärkein väylä ympäristövaikutusten pienentämiseksi. Ympäristömyötäisten ratkaisujen ja palveluiden toimittajana Wärtsilä voi auttaa asiakkaitaan kehittämään liiketoimintaansa kestäväan suuntaan. Kestävää kehitystä edistävän innovoinnin arvo näkyy laajassa ympäristömyötäisten tuotteiden ja palveluiden valikoimassamme, johon sisältyy hyötysuhdetta parantavia, kaasu- ja nestepäästöjä vähentäviä ja jäteveden ja painolastiveden käsittelyyn liittyviä tekniikoita sekä muita tuotteita ja ratkaisuja, jotka ovat koko elinkaarensa ajan joustavia, tehokkaita, luotettavia, turvallisia, edullisia käyttää ja ympäristökuormitukseltaan vähäisiä.

Kustannukset

Ympäristönsuojelun kokonaiskustannukset ja investoinnit tyypeittäin (G4-EN31)

Wärtsilän toimintaan liittyvät kustannukset on määritelty ympäristökustannuksiksi, jos ne liittyvät ilman-, maaperän- tai vesiensuojeluun, jätehuoltoon, ympäristöasioiden hallintaan tai meluntorjuntaan.

Merkittävä osa tuotekehitysinvestoinneista käytetään ympäristömääräysten noudattamisen varmistamiseen, mistä on sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä hyötyä koko arvoketjulle ja viime kädessä ympäristölle.

Kustannukset	2015	2014	2013	2012	2011
Tutkimus- ja tuotekehityskustannukset (MEUR)	132	139	185	188	162
Ympäristökustannukset					
Ympäristöinvestoinnit (MEUR)	0,5	1,9	0,6	0,8	0,9
Ympäristökäyttökustannukset (MEUR)	4,6	4,8	5,1	6,3	6,1

Sosiaaliset tiedot

Wärtsilä pyrkii tarjoamaan asiakkailleen parasta lisäarvoa ja palvelua kehittämällä jatkuvasti osaamistaan ja työskentelytapojaan. Wärtsilän sosiaalisen vastuun ja henkilöstöstrategian tavoitteena on muuttaa liiketoimintastrategia teoiksi kehittämällä jatkuvasti yhtiön organisaatiota ja osaamista muuttuvien liiketoimintatarpeiden täyttämiseksi.

Tavoitteena on tarmokas, osaava ja motivoitunut henkilöstö, joka työskentelee innostavissa, mielekkäissä ja etenemismahdollisuuksia tarjoavissa tehtävissä erinomaisten esimiesten johdolla. Annamme tunnustusta hyvistä suorituksista ja kunnioitamme erilaisuutta. Wärtsilä pyrkii tarjoamaan henkilöstölleen, urakoitsijoilleen sekä muille eri puolilla konsernia työskenteleville henkilöille turvalliset työolosuhteet asettamalla toiminnalle korkeat työterveys- ja turvallisuusvaatimukset.

Hyvän yrityskansalaisuuden peruskiviä ovat aktiivinen yhteistyö, avoin viestintä ja hyvät suhteet sidosryhmiin. Wärtsilän liiketoiminta ja sidosryhmäsuhteet perustuvat yhtiön toimintaperiaatteisiin (Code of Conduct), joita jokainen Wärtsilän yhtiö ja työntekijä on velvollinen noudattamaan.

Rakennemuutokset vuonna 2015 (G4-13)

Wärtsilä aloitti tammikuussa 2014 prosessin, jonka tarkoituksena on uudistaa organisaatiota tulevan kannattavuuden ja kilpailukyvyn varmistamiseksi. Konserninlaajuisen tehostamisohjelman myötä henkilöstön tarpeen arvioitiin vähenevän maailmanlaajuisesti noin 1.000 henkilöllä, josta Suomen ennakoitu osuus oli noin 200. Kokonaisuudessaan vuonna 2015 toteutettu ohjelma tuotti Wärtsilälle 60 miljoonan euron vuotuiset säästöt. Henkilöstövähennykset toteutettiin noudattaen kunkin maan paikallisia menettelytapoja ja lainsäädäntöä. Yhtiö on järjestänyt henkilöstövähennysten kohteeksi joutuneille tukea ja neuvontapalveluja sekä avustanut uudelleentyöllistymisessä.

Wärtsilä ja China State Shipbuilding Corporation (CSSC) sopivat voimien yhdistämisestä uuteen yhteisyritykseen, jonka perustana on Wärtsilän kaksitahtimoottoritoiminta. Sopimuksen mukaan CSSC omistaa 70% yhteisyrityksestä ja Wärtsilä 30%. Wärtsilän kaksitahtimoottoreiden huoltovastuu säilyy Wärtsilä Services -liiketoiminnalla. Sopimuksen perusajatuksena on hyödyntää kahden vahvan osapuolen synergiaetuja ja vahvistaa siten Wärtsilän asemaa kaksitahtisten merimoottoreiden markkinoilla. Yhteisyritys perustettiin ja se aloitti toimintansa 19. tammikuuta 2015. Yhtiöllä on 330 työntekijää Sveitsissä, Kiinassa, Etelä-Koreassa ja Japanissa.

Wärtsilä Oyj Abp ilmoitti joulukuussa 2014 ostavansa L-3 Marine Systems Internationalin New Yorkin pörssissä noteeratulta L-3 Communications Holdings Inc:ltä. Yrityskauppa saatiin päätökseen toukokuussa 2015, ja Marine Solutions -divisioonaan perustettavaan globaaliin Electrical & Automation -liiketoiminta-alueeseen tähtäävä integrointiohjelma aloitettiin välittömästi kaupan vahvistamisen jälkeen. Yrityskauppaa solmittaessa L-3 MSI:llä oli runsaat 1.700 työntekijää 38 toimipisteessä 14 maassa.

Wärtsilä Marine Solutions (ent. Ship Power) julkisti 17. heinäkuuta 2015 suunnitelman organisaationsa, toimintansa ja resurssiensa muokkaamisesta johtuen merenkulkualan maailmanlaajuisesti heikosta markkinatilanteesta. Suunnitelma vaikuttaa Marine Solutionsin koko henkilöstöön ja kaikkiin toimintoihin maailmanlaajuisesti. Uudelleenjärjestelyn johdosta menetetään maailmanlaajuisesti arviolta 600 työpaikkaa, joista 160 on Suomessa. Yhteistoimintaneuvottelujen tuloksena Marine Solutionsin Suomen-toimintojen henkilöstövähennykseksi vahvistettiin 110 pysyvää työpaikkaa. Menetetävien työpaikkojen määrä pieneni johtuen neuvotteluissa sovituista lomautuksista. Marine Solutionsin uudelleenjärjestelyohjelma toteutetaan vuonna 2016.

Työllistäminen

Henkilöstö vuonna 2014 (G4-10, G4-11, G4-LA1, G4-LA12)

Suoran työllistämisen lisäksi Wärtsilän toimipaikoilla toimi aliurakoitsijoita, joiden yhteenlaskettu työllisyysvaikutus oli 3.946 henkilötyövuotta. Suomen-yksiköiden henkilöstömäärä oli 3.531.

Vuonna 2015 Wärtsilän palveluksesta lähti eri syistä yhteensä noin 2.421 työntekijää ja yhtiöön palkattiin 1.641 työntekijää. Wärtsilän henkilöstön yhteismäärä oli vuoden 2015 lopussa 18.856.

Henkilöstö	2015	2014	2013	2012	2011
Henkilöstön määrä vuoden lopussa	18 856	17 717	18 663	18 887	17 913
Henkilöstö liiketoiminnoittain					
Services	10 592	10 692	10 785	11 163	11 168
Marine Solutions	6 847	5 603	3 612	2 139	999
Energy Solutions	959	978	1 053	932	855
PowerTech	*	*	2 449	3 811	4 091
Muut	459	444	764	842	800
Henkilöstö markkina-alueittain					
Eurooppa	10 893	9 633	10 507	10 490	9 813
Aasia	5 297	5 477	5 628	6 084	5 830
Amerikka	1 917	1 840	1 876	1 693	1 700
Afrikka	656	676	563	533	484
Muut	92	91	89	87	86
Henkilöstön keski-ikä	41,0	40,2	39,7	39,4	38,8
Toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet (%)	89	88	88	88	88
Määräaikaiset työsuhteet (%)	11	12	12	12	12
Kokoaikaiset työsuhteet (%)	98	98	97	97	97
Osa-aikaiset työsuhteet (%)	2	2	3	3	3
Henkilöstön vaihtuvuus (irtisanoutuneet, %)	5,2	6,2	7,7	6,9	8,6
Nettotyöllisyysvaikutus	-755	-283	-477	-416	-191

*PowerTech yhdistyi Marine Solutions:iin vuonna 2014.

Henkilöstön määrä työsuhteen ja sukupuolen mukaan 2015	Toistaiseksi voimassa olevat	
	Määräaikaiset	Määräaikaiset
Kokonaismäärä	16 824	2 033
Miehiä	14 314	1 722
Naisia	2 510	311

Toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet koko-/osa-aikaisuuden mukaan 2015	Kokoaikaiset		Osa-aikaiset
	Kokonaismäärä	16 488	336
Miehiä	14 028	286	
Naisia	2 460	50	

Kokonaistyövoima henkilöstön ja valvotun ulkopuolisen työvoiman sekä sukupuolen mukaan 2015*	Valvottu ulkopuolinen työvoima	
	Henkilöstö	Henkilöstö
Kokonaismäärä	18 857	820
Miehiä	16 036	697
Naisia	2 821	123

* Kokonaistyövoima käsittää Wärtsilän työntekijät ja valvotun ulkopuolisen työvoiman.

Kokonaistyövoima yht. markkina-alueittain vuonna 2015*		Henkilöstö
Eurooppa	Miehiä	9 434
	Naisia	1 930
Aasia	Miehiä	4 895
	Naisia	640
Amerikka	Miehiä	1 640
	Naisia	302
Afrikka	Miehiä	660
	Naisia	81
Muut	Miehiä	86
	Naisia	9

* Kokonaistyövoima käsittää Wärtsilän työntekijät ja valvotun ulkopuolisen työvoiman.

Uudet rekrytoinnit 2015		Uudet työsuhteet	Aste (%)
Sukupuoli	Kokonaismäärä	1 641	9,3
	Miehiä	1 345	8,9
	Naisia	296	11,7
Ikäryhmä	< 30 vuotta	658	24,7
	30 - 50 vuotta	882	7,5
	> 50 vuotta	101	3,1

Markkina-alue			
	Eurooppa	816	8,3
	Aasia	416	8,0
	Amerikka	316	17,7
	Afrikka	77	11,0
	Muut	16	16,5

Henkilöstön vaihtuvuus (irtisanoutuneet) 2015		Lukumäärä	Aste (%)
	Kokonaismäärä	840	5,3
Sukupuoli	Miehiä	732	4,8
	Naisia	108	4,3
Ikäryhmä	< 30 vuotta	238	8,9
	30 - 50 vuotta	494	4,2
	> 50 vuotta	108	3,3
Markkina-alue	Eurooppa	365	4,3
	Aasia	310	6,0
	Amerikka	123	7,6
	Afrikka	37	6,2
	Muut	5	6,3

Kokoaikaisen henkilöstön henkilöstöetuudet, joita ei tarjota määrä- tai osa-aikaiselle henkilöstölle (G4-LA2)

Määräaikaisessa ja osapäiväisessä työsuhteessa oleville tarjotaan yleisesti ottaen samat etuudet kuin toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oleville. Joissakin maissa oikeus etuuksiin riippuu palvelukuukausista tai -vuosista. Tällaiset erot johtuvat yleensä paikallisen lainsäädännön mukaisista työehtosopimuksista.

Henkilöstön ja työnantajan väliset suhteet

Uudelleenjärjestelytilanteissa noudatettava vähimmäisirtisanomisaika (G4-LA4)

Wärtsilän vähimmäisirtisanomisaikaa koskevat menettelytavat on kuvattu osiossa Henkilöstökäytännöt.

Työterveys ja -turvallisuus

Osuus kokonaistyövoimasta, joka on edustettuna henkilöstön ja johdon yhteisissä virallisissa työsuojelutoimikunnissa (G4-LA5)

Wärtsilä-yhtiöissä on käytössä paikallisen lainsäädännön edellyttämiä työsuojeluohjelmia, jotka kehitetään yleensä yhtiöiden johdon ja henkilöstön edustajien muodostamissa työsuojelutoimikunnissa. Työsuojelutoimikunta on 78%:ssa Wärtsilän yhtiöistä, ja toimikuntien toiminnan piirissä on 93% Wärtsilän henkilöstöstä.

Tapaturmatyypit, tapaturmataajuus, ammattitautitaajuus, menetetyt työpäivät, poissaolot ja työhön liittyvät kuolemantapaukset (G4-LA6)

Poissaoloihin johtaneiden tapaturmien väheneminen jatkui. Wärtsilän tapaturmaluvut kehittyivät vuonna 2015 myönteisesti: poissaoloon johtaneiden tapaturmien taajuusindeksi oli 18 % alempi kuin edellisvuonna. Tapaturmataajuus on laskenut johdonmukaisesti vuodesta 2008 lähtien.

Silti on valitettavasti todettava, että yksi Wärtsilän työntekijä menetti henkensä tapaturman seurauksena. Kyseinen henkilö puristui kahden hammaspyörän väliin koneiston asennustöiden yhteydessä Liettuassa ja menehtyi välittömästi. Wärtsilä tutkii tapaturmaa yhteistyössä viranomaisten kanssa. Uhri oli mieshenkilö.

Tapaturmat	2015	2014	2013	2012	2011
Tapaturmat yhteensä	461	510	730	742	987
Poissaoloon johtaneet tapaturmat, vähintään 1 päivä, yhteensä	157	168	199	238	267
Poissaoloon johtaneet tapaturmat – töissä	104	130	162	194	221
Poissaoloon johtaneet tapaturmat – työmatkaliikenne	53	38	37	44	46
Poissaoloon johtaneita tapaturmia/miljoona työtuntia	2,8	3,5	4,4	5,5	6,3
Poissaolotaajuus					
Sairauspoissaolot (% tehdyistä työtunneista)	1,9	2,0	2,1	2,0	2,1
Tapaturmien aiheuttamat poissaolot (% tehdyistä työtunneista)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Työperäisten sairauksien aiheuttamat poissaolot (% tehdyistä työtunneista)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kuolemantapaukset					
Kuolemantapauksia yhteensä	1	5	1	0	1
Työntekijät	1	3	1	0	1
Alihankkijat	0	2	0	0	0

Työperäisille sairauksille altistavissa tehtävissä työskentelevät työntekijät (G4-LA7)

Wärtsilän huolto- ja testaushenkilöstö työskentelee jatkuvasti käynnissä olevien moottoreiden läheisyydessä ja altistuu siksi kovalle melulle. Kuulon aleneminen pyritään estämään Wärtsilän työterveys- ja työturvallisuusohjelmilla, mm. hankkimalla melulle altistuville työntekijöille asianmukaiset kuulosuojaimet.

Koulutus

Koulutuspäivien vuotuinen keskimäärä (G4-LA9)

Vuonna 2015 Wärtsilän miespuolisille työntekijöille kertyi 3,1 koulutuspäivää ja naispuolisille työntekijöille 2,2 koulutuspäivää.

Koulutuspäivät (päivää/työntekijä)	2015	2014	2013	2012	2011
Kaikki	3,0	4,2	4,1	3,4	3,0
Johto	3,5	5,1	4,6	3,3	3,4
Muut toimihenkilöt	2,9	3,5	4,1	3,9	2,5
Työntekijät	3,1	4,4	3,6	3,0	3,4

Osaamisen kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvät ohjelmat (G4-LA10)

Osaamisen kehittämiseen liittyvät Wärtsilän ohjelmat on kuvattu osiassa Ihmisten johtaminen. Wärtsilä tarjoaa henkilöstölleen laajasti erilaisia sisäisiä koulutuksia yli 20 eri aihekategoriassa. Koulutusteemoista mainittakoon mm. konetekniikka, työturvallisuus ja -terveys, kielet ja kulttuuri, projektijohtaminen, ympäristö, turvallisuus ja johtaminen.

Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus (G4-LA11)

Vuosittaisten kehityskeskustelujen toteutuminen	2015	2014	2013	2012	2011
Kattavuus %	92	92	91	84	89

Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet

Hallintoelinten kokoonpano ja henkilöstön jakauma henkilöstöryhmittäin (G4-LA12)

Monimuotoinen henkilöstö tekee parempaa tulosta, pystyy paremmin ratkaisemaan monimutkaisia ongelmia ja tarjoaa yrityksen käyttöön laajemman osaamispohjan. Wärtsilän vuonna 2012 käynnistämän monimuotoisuusaloitteen tavoitteena on edistää osallistavaa yrityskulttuuria kaikilla tasoilla yhtiön globaalien vaatimusten täyttämiseksi. Monimuotoisuuteen panostaminen ja eri-ikäisten, eri sukupuolta olevien ja persoonallisuudeltaan ja koulutustaustaltaan erilaisten ihmisten tukeminen tekee Wärtsilästä innovatiivisemman liikekumppanin ja vetovoimaisemman työnantajan.

Sukupuolijakauma	2015	2014	2013	2012	2011
Miehiä/naisia (%)	85/15	86/14	85/15	84/16	86/14
Miesten/naisten osuus johtotehtävissä (%)	89/11	90/10	90/10	90/9	90/10
Alueellinen monimuotoisuus					
Kansallisuudet	131	122	120	107	114

Tuote- ja palvelutiedot

Asiakastytyväisyytutkimusten tulokset (G4-PR5)

Koska asiakkaan tarpeet tulevat aina ensin, Wärtsilä ottaa asiakaspalautteen huomioon ja reagoi siihen niin operatiivisella tasolla kuin yritysjohton taholta. Wärtsilän vakaa käsitys on, että asiakkaiden luottamus ansaitaan pitkäjänteisesti pitämällä annetut lupaukset. Asiakassuhteita voidaan lujittaa korostamalla jatkuvasti asiakastytyväisyyttä ja asiakkuuksien pitkäjänteistä hoitoa myös toimialamme haastavassa liiketoimintaympäristössä.

Otamme mielellämme vastaan asiakaspalautetta projektien toimitusvaiheessa sekä laitteiden käytön aikana. Tieto toimivista ratkaisuista ja parantamisen mahdollisuuksista sekä asiakkaiden toimintaympäristön ymmärtäminen ovat elintärkeitä edellytyksiä yhtiön tuotteiden ja palveluiden kehittämiseksi. Varmistaaksemme asiakastytyväisyyden, seuraamme järjestelmällisesti saatua palautetta ja tarvittaessa reagoimme siihen asianmukaisesti. Lisäksi Wärtsilä kerää palautetta erilaisissa tapahtumissa ja pitämällä muutoin jatkuvasti yhteyttä asiakkaisiin.

Asiakastytyväisyys	2015	2014	2013	2012	2011
Marine Solutions	7,9	8,0	8,2	8,1	8,1
Services	8,6	8,5	8,5	8,4	8,3
Energy Solutions	8,3	8,7	8,5	8,5	8,4
Vastaajia	4 342	4 225	3 911	3 022	2 188

Määräystenmukaisuus

Wärtsilä on sitoutunut kestäväan liiketoimintaan. Edistääkseen konsernin ja sen sidosryhmien pitkän aikavälin etuja Wärtsilä pyrkii liiketoiminnassaan ylläpitämään korkeimpia juridisia ja eettisiä normeja. Wärtsilä sitoutuu kaikessa liike- ja muussa toiminnassaan noudattamaan soveltuvaa lainsäädäntöä ja toimimaan hyvänä yrityskansalaisena kaikkialla, missä yrityksellä on toimintaa. Tämä edellyttää koko henkilöstöltä vastuullista käytöstä ja rehellisyyttä.

Wärtsilä on sitoutunut varmistamaan, että yhtiön toimintaperiaatteita (Code of Conduct) noudatetaan sen liiketoiminnassa poikkeuksetta kaikkialla maailmassa. Väärinkäytösten ja toimintaperiaatteiden epäiltyjen rikkomusten ilmoittamista varten on perustettu konsernin raportointikäytäntö. Wärtsilän henkilöstöä kehoitetaan tuomaan esille epäillyt

toimintaperiaatteiden ja sitä tukevien toimintapolitiikoiden ja ohjeiden rikkomukset. Raportoidut tapaukset tutkitaan tilanteen mukaan joko paikallisesti tai konsernitason tasolla. Epäillyt väärinkäytökset tulee ensisijaisesti raportoida omalle linjaesimiehelle, mutta henkilöstö voi ilmoittaa epäilyksistään myös muilla tavoin, halutessaan nimettömänä, jolloin tieto menee suoraan määräystenmukaisuustoiminnolle tai lakiasiainosastolle. Jos epäilyyn väärinkäytökseen liittyy Wärtsilä Oyj Abp:n ylintä johtoa tai jos asia muutoin katsotaan erityisen merkittäväksi, se voidaan ohjata suoraan Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen tarkastusvaliokunnan käsiteltäväksi. Mahdollisesta toimintaperiaatteiden rikkomuksesta hyvässä uskossa ilmoittanut työntekijä ei saa joutua minkäänlaisen häirinnän, kostotoimenpiteiden tai muun kielteisen seuraamuksen kohteeksi. Wärtsilän henkilöstöä kehoitetaan tarvittaessa pyytämään ohjeita eettisesti moitteettomasta ja laillisesta toiminnasta Wärtsilän lakimiehiltä tai määräystenmukaisuustoiminnolta.

Ympäristömääräysten noudattaminen

Wärtsilän yhtiöt noudattavat kaikkia paikallisia ympäristölainsäädäntöjä. Wärtsilän tuotantoyhtiöiden toiminta edellyttää voimassa olevia ympäristölupia, joiden ehdot yleisesti ottaen täytetään. Poikkeamat on kuvattu seuraavissa kappaleissa.

Ympäristöhäiriöt (G4-EN24) ja valitukset (G4-EN34)

Häiriötilanteiden, valitusten ja poikkeamien lukumäärä on esitetty alla olevassa taulukossa. Tyypillisesti raportoidut häiriötilanteet kattavat tapahtumat, joissa Wärtsilän yhtiö on ollut velvollinen raportoimaan tilanteesta viranomaisille.

Merkittävimmät Wärtsilän toimipaikoissa vuonna 2015 tapahtuneet ympäristöhäiriöt olivat kaksi öljyisen veden päästöä ja yksi nokipäästö. Nämä häiriötilanteet tutkittiin, ja kaikissa tapauksissa toteutettiin asianmukaiset korjaavat toimenpiteet ympäristövaikutusten minimoimiseksi. Lisäksi kaksi toimipaikkaa sai naapurikiinteistön asukkailta valituksen melusta. Valitukset tutkittiin, ja melutasot palautettiin pikaisesti tavanomaiselle tasolle.

Poikkeamat (G4-EN29)

Wärtsilä India Pvt. Ltd:n Khopolin tehtaalla sattui jätevedenpuhdistamon tilapäinen toimintahäiriö, josta yhtiö sai 3.600 euron suuruisen sakon. Korjaavia toimenpiteitä toteutetaan jatkuvasti, jotta laitos saavuttaisi mahdollisimman pian lupaehtojen mukaisen suorituskyvyn.

Wärtsilä de Mexico S.A. sai 1.851 euron sakon johtuen ympäristöviranomaisen tarkastuksessa todetuista ongelmajätekirjanpidon puutteista.

Wärtsilä Hungary Kft sai viranomaisilta huomautuksen turvallisuusmääräysten laiminlyönnistä. Syynä oli öljyn varastointi tarkoitukseen sopimattomassa säiliössä.

Häiriötilanteet, valitukset ja poikkeamat	2015	2014	2013	2012	2011
Ympäristövastuu					
Häiriötilanteet	3	11	5	3	6
Poikkeamat	3	1	2	2	6
Valitukset	2	1	1	7	5
Sosiaalinen vastuu					
Poikkeamat	4	1	4	3	4
Maksetut sakot (EUR)	30 111	9 824	9 787	45 079	7 869

Ihmisoikeuksien ja työelämän oikeuksien toteutuminen (G4-LA16, G4-HR3, G4-HR4, G4-HR5, G4-HR6, G4-HR12, G4-SO8, G4-SO11)

Wärtsilä tukee ja kunnioittaa YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen perustuvia oikeuksia. Wärtsilä tukee myös YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta, joista kuusi liittyy ihmisoikeuksiin ja työelämän oikeuksiin.

Wärtsilän työntekijät edustavat 131 kansallisuutta. Yhtiö edellyttää koko henkilöstön reilua ja tasapuolista kohtelua. Wärtsilä tukee kansainvälisen työjärjestön ILO:n määrittelemiä työhön liittyviä oikeuksia ja huolehtii yhdistymisvapauden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden ylläpitämisestä yhtiössä. Niissä maissa, joissa paikallinen lainsäädäntö ei tunnusta näitä oikeuksia, yhtiö pyrkii tarjoamaan henkilöstölleen muita keinoja näkemystensä esittämiseen.

Wärtsilä ei hyväksy pakkotyötä eikä lapsityövoiman käyttöä minkäänlaisessa muodossa. Wärtsilän tiedossa ei ole ihmisoikeusrikkomuksia,

syrijntätapauksia, työelämän oikeuksien rikkomuksia tai pakko- tai lapsityövoiman käyttöä. Katsauskaudella todettiin seuraavat poikkeamat:

Wärtsilä Korea Ltd. sai 20.438 euron sakon, koska yhtiö ei täyttänyt lakisääteistä velvoitetta, jonka mukaan vähintään kuuden työntekijän on oltava vajaakuntoisia henkilöitä. Yhtiö työllistää lähinnä tuotantotyöntekijöitä, minkä johdosta vajaakuntoisille on vaikea löytää sopivia tehtäviä.

Wärtsilä Brasil Ltda sai huomautuksen pakollisen työsuojelutoimikunnan puuttumisesta eräästä voimalaitoksesta, jota Wärtsilä hoitaa käyttö- ja huoltopalvelusopimuksen perusteella. Rikkeestä seurannee myös sakko.

Wärtsilä Brasil Ltda valitti useista väitetyistä työlakien rikkomuksista, jotka olisi todettu maan työvoimaministeriön rutiin tarkastuksessa Manauksen tehtaalla.

Wärtsilä L.L.C. (UAE) sai 4.222 euron sakon, jonka syynä on pakollisen työterveyskortin puuttuminen osalta työntekijöistä. Puute korjattiin välittömästi.

Korruption ja lahjonnan vastaiset menettelyt (G4-SO5)

Wärtsilä Finland Oy:n entistä ylemmän johdon jäsentä vastaan nostettiin toukokuussa 2009 Pohjanmaan (aiemmin Mustasaaren) kärjäoikeudessa syyte törkeästä lahjonnasta. Syyte liittyi erään voimalaitosprojektin yhteydessä Keniassa vuonna 1997 tehtyyn konsulttisopimukseen. Tämän seurauksena Wärtsilä Finland Oy, joka oli Wärtsilää edustava sopimusosapuoli ja johtajan entinen työnantaja, joutui lokakuussa 2009 syytteen törkeästä lahjuksen antamisesta (yhteisö rangaistusvaatimus). Syyttäjä vaati, että Wärtsilä Finland Oy tuomitaan yhteisösakkoon. Sekä entinen johtaja että Wärtsilä Finland Oy katsoivat syytteet perusteettomiksi. Wärtsilä teki koko tutkinnan ajan yhteistyötä viranomaisten kanssa. Kärjäoikeus hylkäsi kaikki syytteet ja vaatimukset 18. joulukuuta 2009. Pitkittyneen valitusprosessin jälkeen juttu palautettiin prosessioikeudellisista syistä kärjäoikeuteen uutta käsittelyä varten, koska todisteiden arviointi kärjäoikeudessa oli ollut puutteellista. Asiaa toistamiseen käsitellyt Pohjanmaan kärjäoikeus antoi päätöksensä 21. maaliskuuta 2013. Oikeus hylkäsi Wärtsilä Finland Oy:tä vastaan nostetut syytteet, mutta tuomitsi entisen johtajan 1 vuoden 6 kuukauden ehdolliseen vankeustuomioon törkeästä lahjuksen antamisesta. Vaasan hovioikeus kumosi yksimielisellä päätöksellä Pohjanmaan kärjäoikeuden tuomion ja katsoi, ettei Wärtsilä Finland Oy:n entinen ylimmän johdon jäsen ole syyllistynyt törkeään lahjuksen antamiseen. Toisin sanoen ylempi oikeusaste hylkäsi kaikki entistä johtajaa ja Wärtsilä Finland Oy:tä vastaan nostetut syytteet. Syyttäjä haki valituslupaa korkeimpaan oikeuteen, joka hylkäsi hakemuksen 3. helmikuuta 2015 antamassaan päätöksessä. Näin ollen Vaasan hovioikeuden päätös jää lopulliseksi ja lainvoimaiseksi.

Poliittinen vaikuttaminen (G4-SO6)

Wärtsilä ei tehnyt lahjoituksia poliittisille puolueille vuoden 2015 aikana.

Kilpailun rajoitukset (G4-SO7)

Wärtsilässä järjestettiin perinteiseen tapaan vuonna 2015 kilpailuoikeudellista koulutusta avainhenkilöstölle. Tavoitteena on lisätä kilpailulainsäädännön tuntemusta ja siten varmistaa lakien ehdoton noudattaminen.

Tuotevastuu (G4-PR2, G4-PR4, G4-PR7, G4-PR8, G4-PR9)

Raportointijaksolla ei havaittu tuotevastuuseen tai asiakkaiden yksityisyydensuojaan liittyviä poikkeamia.

Raportointiprofiili

Tiedonkeruu

Tuotteiden ympäristösuorituskykyä kuvaavat tiedot perustuvat mittaustuloksiin. Toiminnan ympäristövastuuta ja sosiaalista vastuuta mittaavat suorituskykytiedot on kerätty Wärtsilä-yhtiöiltä kyselylomakkeella. Taloudellisen vastuun indikaattorit perustuvat pääasiassa tarkastettuihin tilinpäätöksiin.

Kestävän kehityksen tiedot kerätään ja raportoidaan erityisen sisäisen ohjeiston mukaisesti, joka sisältää tarvittavat määritelmät ja ohjeet kerättävästä tiedosta. Ympäristökustannukset ja -investoinnit kirjataan Eurostatin ohjeiden mukaisesti.

Jokaisella yhtiöllä on nimetty vastuullinen koordinaattori, joka vastaa tiedon keräämisestä ja konsolidoinnista sekä sen laadusta ja luotettavuudesta. Kunkin yhtiön johto hyväksyy yhtiötään koskevat tiedot ennen niiden konsolidointia konsernin luvuiksi. Kestävän kehityksen tiedot raportoidaan Wärtsilän CSM-nimisellä raportointijärjestelmällä. Raportoidut tiedot tarkastetaan sekä paikallisesti että konsernitasolla ennen konsolidointia. Wärtsilän johtokunta on katselmoinut ja hyväksynyt kestävä kehityksen raportin tiedot.

Riippumaton varmennusraportti

KPMG Oy Ab on riippumattomana osapuolena varmentanut kestävä kehityksen raportin GRI:n raportointiperiaatteita vastaan koskien sisällön ja laadun määrittystä. Osana varmistusprosessia KPMG arvioi tiedonkäsittelyä ja prosesseja paikallistasolla, pääkonttorille raportoidun tiedon merkitystä ja luotettavuutta sekä sitä, miten hyvin Wärtsilän raportointiohjeistus on ymmärretty ja miten sitä noudatetaan. Tämä toteutetaan toimipaikkakohtaisilla varmennuskäynneillä ja videokokousten välityksellä. Toimipaikkakohtainen varmennuskäynti suoritettiin Wärtsilä Kiinassa Shanghaissa, Wärtsilä Suzhou:ssa ja Wärtsilä Propulsion (Wuxi):ssa. Wärtsilä Iberica, Wärtsilä Deutschland, Wärtsilä Korea ja Wärtsilä Oil and Gas Systems varmennettiin videokokousten välityksellä.

Muut tietolähteet

Wärtsilä on julkaissut seuraavat raportit:

Wärtsilän ympäristöraportti 2000
Wärtsilän kestävä kehityksen raportti 2002
Wärtsilän kestävä kehityksen raportti 2004
Wärtsilän kestävä kehityksen raportti 2005
Wärtsilän vuosikertomus 2006
Wärtsilän vuosikertomus 2007
Wärtsilän vuosikertomus 2008
Wärtsilän vuosikertomus 2009
Wärtsilän vuosikertomus 2010
Wärtsilän vuosikertomus 2011
Wärtsilän vuosikertomus 2012
Wärtsilän vuosikertomus 2013
Wärtsilän vuosikertomus 2014

Raportit ja kestävä kehityksen tiedot on esitetty Wärtsilän internet-sivuilla osoitteessa: www.wartsila.com.

Kestävä kehityksen raportointiryhmä

Marko Vainikka Johtaja, yhteiskuntasuhteet ja kestävä kehitys (yhteyshenkilö: marko.vainikka@wartsila.com)

Harri Mäkelä Sustainability Officer

Natalia Valtasaari Sijoittaja- ja mediasuhdejohtaja

Olennaisuusarviointi

Tunnistetut olennaiset näkökohdat ja laskentarajat

Konsernin laskentaraja (G4-17)

Wärtsilän konsernitilinpäätökseen sisällytetyt yhtiöt on lueteltu [konsernitilinpäätöksen liitteessä 32. Tytäryhtiöt](#).

Wärtsilän kestävä kehityksen raportointi käsittää kaikki konserniyhtiöt. Raportin tiedot kattavat Wärtsilän liiketoiminnat. Yhtiötasolla raportti sisältää emoyhtiön lisäksi Wärtsilän tytäryhtiöt, mukaan lukien tuotanto-, huolto- ja myyntiyksiköt. Raportti ei sisällä Wärtsilän osakkuusyhtiöitä, yhteisyrityksiä tai toimitusketjun yhtiöitä.

Raportin sisällön määrittelyprosessi (G4-18)

Wärtsilän kestävä kehityksen raportointi vuodelta 2015 noudattaa GRI:n (Global Reporting Initiative) G4-ohjeistoa kestävä kehityksen raportoinnista ja raportin sisällönmäärittelyn raportointiperiaatteita. Tämä raportti on laadittu GRI:n G4-ohjeistossa määriteltyjä menettelytapoja ja comprehensive-sovelluslaajuuksia noudattaen. Toisin sanoen raportti kattaa kaikki G4-ohjeistuksen edellyttämät vakiotiedot sekä kaikki toiminnassamme olennaisiksi katsotut kestävä kehityksen näkökohdat.

Wärtsilä päivitti vuonna 2014 olennaisiksi katsotut kestävä kehityksen teemat. Prosessi sisälsi toiminnan taloudelliset, ympäristöön liittyvät ja sosiaaliset näkökohdat sidosryhmien ja Wärtsilän liiketoiminnan kannalta. Sidosryhmien näkemykset kerättiin kyselytutkimuksella, johon vastasi 96 keskeistä Wärtsilän eri yksiköiden ja toimintojen sidosryhmien edustajaa ympäri maailmaa. Sidosryhmäkyselyn tarkoitus oli arvioida, kuinka tärkeitä eri kestävyysnäkökohdat ovat Wärtsilän sidosryhmien näkemyksissä ja päätöksissä. Sidosryhmien arvioitavaksi annettujen kestävä kehityksen näkökohtien valintaperusteena oli Wärtsilän aiempi kokemus, vertaisarvioinnit teollisuuden piirissä sekä analyysi Wärtsilän arvoketjulle olennaisimmista taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista ja ympäristövaikutuksista. Keskeisimpiä arviointiin osallistuneita sidosryhmiä olivat sijoittajat ja rahoittajat, merkittävät asiakkaat, henkilöstö, paikallisyhteisöt ja media.

Tunnistettuja näkökohtia analysoimalla määritettiin niiden merkitys Wärtsilän nykyiselle tai tulevalle toiminnalle. Kestävyysnäkökohtien liiketoimintavaikutusten arviointiperustana oli niiden suora taloudellinen merkitys sekä niihin liittyvät riskit ja mahdollisuudet. Mahdollisen liiketoimintavaikutuksen indikaattorina käytettiin myös yhtiön ohjeistusten tai käytäntöjen tasoa.

Arvioinnin tuloksena Wärtsilän kannalta olennaisiksi tunnistettiin seuraavat näkökohdat:

- Wärtsilän tuotteiden ja palvelujen ympäristövaikutukset
- Lakien ja määräysten noudattaminen
- Taloudelliset vaikutukset sidosryhmien kannalta
- Henkilöstön osaaminen ja kehitys
- Korruption ja lahjonnan vastaiset menettelyt
- Työterveys ja -turvallisuus.

Tunnistettujen olennaisten näkökohtien lisäksi Wärtsilä julkistaa runsaasti myös muita kestävän kehityksen tietoja, joita Wärtsilän sidosryhmät säännöllisesti kysyvät tai joiden julkistaminen muutoin katsotaan raportoinnin jatkuvuuden kannalta aiheelliseksi.

Tunnistettujen olennaisten näkökohtien laskentarajat arvioitiin sen perusteella, mikä niiden taloudellinen ja sosiaalinen vaikutus ja ympäristövaikutus on Wärtsilän arvoketjulle. Perusteellinen selvitys tunnistettujen olennaisten näkökohtien laskentarajoista ja tiedonkeruun kattavuudesta on luettavissa kohdassa G4-20 Olennaisten näkökohtien laskentarajat organisaation sisällä ja G4-21 Olennaisten näkökohtien laskentarajat organisaation ulkopuolella.

Olennaiset näkökohdat (G4-19)

Kestävän kehityksen näkökulmasta Wärtsilälle merkittävimmät ympäristökysymykset liittyvät tuotteisiin. Wärtsilän tuotteiden käyttö vaikuttaa ympäristöön sekä paikallisesti että maailmanlaajuisesti. Muiden kestävän kehityksen näkökohtien osalta toiminnallamme on lähinnä paikallisia vaikutuksia.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN VAIKUTUSALUEET	PAIKALLISESTI	KOKO MAAILMA
Taloudellinen vastuu	•	
Ympäristövastuu		
- tuotteisiin liittyvä	•	•
- toimintaan liittyvä	•	
Sosiaalinen vastuu	•	

Seuraavat GRI G4 -näkökohdat määritettiin Wärtsilän kestävän kehityksen raportoinnissa olennaisiksi:

Luokka	Näkökohta	Wärtsilän toiminnassa olennaiset näkökohdat (GRI G4)	Muut Wärtsilän kestävän kehityksen raportointiin sisältyvät näkökohdat	Jätetty pois Wärtsilän kestävän kehityksen raportoinnista*
Taloudellinen vastuu	Taloudelliset tulokset	•		
	Markkina-asema		•	
	Välilliset taloudelliset vaikutukset			•
	Ostokäytännöt			•
Ympäristövastuu	Materiaalit		•	
	Energia		•	
	Vesi		•	

	Luonnon monimuotoisuus			•
	Päästöt		•	
	Jätevedet ja jätteet		•	
	Tuotteet ja palvelut	•		
	Määräystenmukaisuus	•		
	Kuljetukset			•
	Yleiset		•	
	Toimittajien ympäristöarvioinnit		•	
	Ympäristöasioihin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit		•	
Henkilöstö ja työolosuhteet	Työllistäminen		•	
	Henkilöstön ja työnantajan väliset suhteet		•	
	Työterveys ja -turvallisuus	•		
	Koulutus	•		
	Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet		•	
	Tasa-arvoinen palkitseminen			•
	Toimittajien työolojen arviointi		•	
	Työoloihin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit		•	
Ihmisoikeudet	Investoinnit			•
	Syrjintäkielto			•
	Yhdistymisen vapaus ja työehtosopimus oikeudet			•
	Lapsityövoima			•

	Pakko- ja rangaistustyövoima			•
	Turvallisuuskäytännöt			•
	Alkuperäiskansojen oikeudet			•
	Ihmisoikeusarviointit		•	
	Toimittajien ihmisoikeusarviointit			•
	Ihmisoikeuksiin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit		•	
Yhteiskunta	Paikallisyhteisöt		•	
	Korruption ja lahjonnan vastaiset menettelyt	•		
	Poliittinen vaikuttaminen		•	
	Kilpailun rajoitukset		•	
	Määräystenmukaisuus	•		
	Toimittajien yhteiskunnallisten vaikutusten arviointi			•
	Yhteiskunnallisiin vaikutuksiin liittyvien epäkohtien valitusmekanismit		•	
Tuotevastuu	Asiakkaiden terveys ja turvallisuus		•	
	Tuote- ja palvelutiedot		•	
	Markkinointiviestintä			•
	Asiakkaiden yksityisyyden suoja			•
	Määräystenmukaisuus	•		

* Useita määräystenmukaisuuteen liittyviä indikaattoreita raportoinnin ulkopuolelle jäävistä näkökohdista on myös sisällytetty raportointiin täydentämään kokonaisvaltaista kuvausta määräystenmukaisuuden tärkeydestä Wärtsilälle.

Wärtsilän kestävä kehitysraportointi antaa kattavan kuvan yhtiön johtamistavasta ja GRI G4 -ohjeistuksen mukaisista tulostuloksista.

Olennaisten näkökohtien laskentarajat organisaation sisällä (G4-20)

Olennaisten näkökohtien laskentarajan muodostavat kaikki Wärtsilä-konserniin kuuluvat yritykset. Taloudellisen vastuun tiedot kattavat kaikki Wärtsilä-yhtiöt. Ympäristövastuun ja sosiaalisen vastuun tiedot kattavat kaikki Wärtsilän yhtiöt lukuun ottamatta seuraavia:

- Wärtsilä Operations Guyana Inc.
- Wärtsilä Yuchai Engine Co. Ltd.
- Wärtsilä Egypt Power S.A.E
- Wärtsilä Tanzania Ltd
- Wärtsilä Muscat LLC
- Tilikauden 2015 aikana hankitun L-3 Marine Systems Internationalin yksiköt:
 - Funa International Oy
 - Wärtsilä SAM Electronics Nederland B.V.
 - Wärtsilä JOVYATLAS EUROATLAS GmbH
 - Wärtsilä ELAC Nautik GmbH
 - Wärtsilä SAM Electronics GmbH
 - Wärtsilä FUNA International GmbH
 - Wärtsilä APSS Srl
 - Wärtsilä Lyngsø Marine A/S
 - Wärtsilä Valmarine AS
 - Wärtsilä FUNA International Inc.
 - Wärtsilä Dynamic Positioning Inc.
 - Wärtsilä SAM Electronics (Taizhou) Co. Ltd.
 - Wärtsilä Marine Systems Korea Co Ltd.

Nämä yhtiöt sisällytetään Wärtsilän kestävä kehityksen raportointiin tulevina vuosina. Wärtsilän kestävä kehityksen raportointi on osa vuosiraportointia, joten kestävä kehityksen tiedot julkaistaan vuosittain.

Toiminnallisten tietojen kattavuus

Toiminnalliset tiedot, osuus yhtiöistä, %

	2015	2014	2013	2012	2011
Taloudellinen vastuu	100	100	100	100	100
Ympäristövastuu	83	94	93	79	92
Sosiaalinen vastuu	100	100	93	79	92

Toiminnalliset tiedot, osuus henkilöstöstä, %

	2015	2014	2013	2012	2011
Taloudellinen vastuu	100	100	100	100	100
Ympäristövastuu	91	98	99	94	98
Sosiaalinen vastuu	100	100	99	94	98

Toiminnalliset tiedot, osuus valmistuksesta, %

	2015	2014	2013	2012	2011
Taloudellinen vastuu	100	100	100	100	100
Ympäristövastuu	95	100	99	93	100
Sosiaalinen vastuu	100	100	99	93	100

Olellaisten näkökohtien laskentarajat organisaation ulkopuolella (G4-21)

Wärtsilän kestäväen kehityksen raportti ei sisällä konsernin ulkopuolisten yritysten tietoja.

Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa (G4-22)

Aiemmin raportoituihin tietoihin ei ole tullut olennaisia muutoksia.

Merkittävät muutokset raportin laajuudessa ja näkökohtien laskentarajoissa (G4-23)

Raportin laajuus tai laskentarajat eivät ole muuttuneet olennaisesti. Vuoden 2015 tiedot sisältävät jatkuvan toiminnan tilinpäätössääntöjen mukaisesti. Aiempien vuosien tiedot sisältävät kaikki kyseisen jakson päättyessä konserniin kuuluneet raportointiyksiköt.

Raportointiperiaatteet

Taloudellisen vastuun tiedot

Taloudellisen vastuun tiedot perustuvat tilintarkastettuun tietoon ja kattavat Wärtsilän kaikki tytäryhtiöt, ellei toisin mainita.

Lahjoitukset: vuoden 2015 lukuun sisältyvät Wärtsilän 15 suurimman tytäryhtiön ja emoyhtiön tiedot.

Tuet: vuoden 2015 lukuun sisältyvät Wärtsilän kaikkien tytäryhtiöiden ja emoyhtiöiden tiedot.

Työntekijöiden sosiaalimaksuilla rahoitetaan eläkkeet, työttömyysturva ja muut sosiaaliset edut, jotka luovat turvallisuutta ja parantavat yhtiön työntekijöiden ja heidän perheidensä elämänlaatua.

Ylin johto sisältää kaikki työn vaativuustasoille 10–15 kuuluvat työntekijät, joita oli vuoden 2015 lopussa yhteensä 443.

Ympäristövastuun tiedot

Materiaaleihin sisältyvät kaikki tuotantoprosesseissa globaalisti käytetyt tärkeimmät materiaalivirrat. Eniten materiaaleja kuluttavia tuotteita ovat moottorit, potkurit ja propulsiojärjestelmät.

Kokonaisenergiankulutus sisältää sekä suoran että epäsuoran energiankulutuksen. Suora energiankulutus kattaa Wärtsilän tytäryhtiöiden kuluttaman polttoaineen. Energiankulutus jouleina lasketaan käyttäen polttoaineiden alempia lämpöarvoja (LHV = lower heating value), jotka perustuvat myyjien toimittamiin tietoihin tai polttoaineanalyysiin. Välillinen energiankulutus kattaa ostetun sähkön ja lämmön. Koska ostetun sähkön ja lämmön tuotannon tehokkuutta ei tunneta, energiamuunnos perustuu suoraan ostoarvoihin.

Polttoaineen kulustiedot perustuvat joko laskutukseen tai mitattuihin arvoihin.

Lämpö- ja sähkö tiedot perustuvat joko laskutukseen tai mitattuihin arvoihin.

Energiaintensiteetti kuvaa kunakin vuonna tiedonkeruuseen osallistuneiden tytäryhtiöiden kokonaisenergiankulutuksen suhdetta niiden kokonaisliikevaihtoon.

Kasvihuonekaasujen päästöintensiteetti kuvaa kunakin vuonna tiedonkeruuseen osallistuneiden tytäryhtiöiden kasvihuonekaasupäästöjen kokonaismäärän suhdetta niiden kokonaisliikevaihtoon.

Energiankulutuksen vähentämiseen liittyvät tiedot perustuvat energiantehokkuutta parantaviin toimenpiteisiin, joihin on ryhdytty kolmansien osapuolten energia-auditointien perusteella. Energia-auditointiraporteissa annetaan ehdotuksia energiaa säästävästä toimenpiteistä ja laskelmat kullakin toimenpiteellä mahdollisesta saavutettavasta energiansäästöstä.

Vedenkulutus: Luvut perustuvat joko mitattuihin arvoihin tai laskutukseen. Jäähdytysveden käyttö voidaan joissakin yksiköissä laskea myös lämpökuormasta.

Kierrätetty vesi: Raportoitu määrä on Wärtsilä Italia S.p.A:ssa käytetyn kierrätetyn veden mitattu kokonaismäärä. Yhtiön vedenpuhdistuslaitoksella käsitelty vesi voidaan käyttää uudelleen valmistusprosesseissa.

Vedenkulutus: Luvut perustuvat joko mitattuihin arvoihin tai laskutukseen. Jäähdytysveden käyttö voidaan joissakin yksiköissä laskea myös lämpökuormasta. Vesilähteet on määritetty kussakin Wärtsilän tytäryhtiössä suoritettun yksityiskohtaisen kyselyn perusteella.

Päästöt vesistöön: Luvut perustuvat joko mitattuihin arvoihin tai laskutukseen. Jäähdytysveden purkumäärät voidaan joissakin yksiköissä laskea myös lämpökuormasta. Purkukohteet on määritetty kussakin Wärtsilän tytäryhtiössä suoritettun yksityiskohtaisen kyselyn perusteella.

Päästötiedot: Luvut perustuvat lähinnä mitattuihin arvoihin, joiden perusteella ominaispäästökertoimet on laskettu. Ominaispäästökertoimet määritetään erikseen eri polttoaineille ja moottorimalleille. Lämpökattiloiden päästöt perustuvat joko mittauksiin tai laskelmiin. Ajoneuvojen päästöt lasketaan VTT:n Lipasto-tietokannan päästökertoimia käyttäen. Epäsuorien CO₂-päästöjen (scope 2) laskennassa sovelletaan GHG Protocol -ohjeistuksen päästökertoimia. Lentomatkoista aiheutuvat CO₂-päästöt perustuvat matkatoimiston laskelmiin ja Ison-Britannian ympäristö-, elintarvike-

ja maaseutuasioista vastaavan ministeriön DEFRA:n kertoimiin. Metaanipäästöjen muuntamiseen hiilidioksidiekvivalentiksi on käytetty GWP-kerrointa 25 (Global Warming Potential = lämmityspotentiaali).

Ympäristöpoikkeamiksi luokitellaan merkittävät tapaukset, jotka on pääsääntöisesti ilmoitettava paikallisviranomaisille.

Sosiaalisen vastuun tiedot

Tapaturmat yhteensä: Luvut sisältävät kaikki raportoidut työtapaturmat, myös työmatkalla tapahtuneet ja mahdolliset kuolemantapaukset.

Poissaoloon johtaneet tapaturmat: Luvut sisältävät kaikki vähintään päivän poissaoloon johtaneet raportoidut työtapaturmat.

Tapaturmataajuus: Luku ilmaisee poissaoloon johtaneiden tapaturmien ja mahdollisten kuolemantapausten määrän miljoonaa työtuntia kohti. Työtunneiksi lasketaan palkallinen työaika. Tapaturmataajuus ei sisällä kodin ja työpaikan välisellä matkalla tapahtuneita tapaturmia.

Nettotyöllisyysvaikutus lasketaan vähentämällä vuoden aikana palkattujen uusien työntekijöiden määrästä yhtiön palveluksesta mistä tahansa syystä poistuneiden vakituisten työntekijöiden määrä.

Henkilöstön vaihtuvuus lasketaan vakituisista työntekijöistä. Yhtiön jättäneiden vakituisten työntekijöiden määrä jaetaan vakituisten työntekijöiden määrällä raportointikauden alussa.

Riippumaton varmennusraportti

Käännös alkuperäisestä englanninkielisestä raportista

Wärtsilä Oyj Abp:n johtokunnalle

Olemme Wärtsilä Oyj Abp:n (myöhemmin Wärtsilä) johtokunnan pyynnöstä suorittaneet rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena ovat olleet Wärtsilän sähköisessä vuosikertomuksessaan 2015 raportoidut kestävän kehityksen tiedot raportointiajanjaksolta 1.1.-31.12.2015.

Rajoitetun varmuuden antavan varmennuksen kohteena olleet tiedot (myöhemmin: kestävän kehityksen tiedot) sisältävät luvut ja tekstit, jotka on esitetty Wärtsilän vuosikertomuksen seuraavissa osioissa:

- ”Kestävä kehitys”-osiossa ja sen alaosioissa
- ”Tämä on Wärtsilä”-osion seuraavissa alaosioissa: ”Konsernijohtajan katsaus”, ”Wärtsilä lyhyesti”, ”Konsernin strategia”, ”Kestävän kehityksen tavoitteet”, ”Kestävän innovoinnin arvo”, ”Kestävän kehityksen kohokohtia”, ”Energy Solutions ja kestävä kehitys”, ”Marine Solutions ja kestävä kehitys”, ”Services ja kestävä kehitys” ja ”Tutkimus ja kehitys”
- ”Hallinnointi”-osioon sisältyvät GRI-G4 indikaattorit
- ”Kestävän kehityksen varmennus 2015” -merkinnällä varustetuissa Stories -osion teksteissä.

Wärtsilän johtokunta vastaa vastuullisuustietojen laatimisesta ja esittämisestä Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines G4 -ohjeiston mukaisesti.

Meidän velvollisuutenamme on esittää rajoitetun varmuuden antavan toimeksiantomme perusteella riippumaton johtopäätös varmennuksen kohteena olevista tiedoista. Olemme toteuttaneet toimeksiannon kansainvälisen ISAE 3000 International Standard on Assurance Engagements (*Assurance Engagements other than Audits or Reviews of Historical Financial Information*) -varmennustoimeksiantostandardin mukaisesti. Noudatamme kansainvälistä ISCQ1 -laatustandardia ja näin ollen ylläpidämme kattavaa laadunvalvontajärjestelmää dokumentoituine toimintaperiaatteineen. Lisäksi noudatamme IESBAn (International Ethics Standards Board for Accountants) antamia *Eettisiä sääntöjä tilintarkastusammattilaisille*. Emme vastaa työstämme, raportista tai johtopäätöksistämme muille tahoille kuin Wärtsilälle.

Toimeksiannon rajoitukset

Varmennusraporttiamme lukiessa tulee ottaa huomioon kestävään kehitykseen liittyvien tietojen luonteeseen kuuluvat, tiedon tarkkuutta ja täydellisyyttä koskevat rajoitukset. Esitettyjä kestävän kehityksen tietoja tulee arvioida yhdessä Wärtsilän antamien tietojen keräämiseen, laskemiseen ja arvioimiseen liittyvien selvitysten kanssa.

Varmennusraporttiamme ei ole tarkoitettu käytettäväksi arvioitaessa Wärtsilän suoriutumista määrittelemiensä kestävään kehitykseen liittyvien periaatteiden toteuttamisessa. Wärtsilän taloudellisen aseman ja toiminnan tuloksen arvioimiseksi tulee tutustua Wärtsilän tilintarkastettuun tilinpäätökseen 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta.

Toimeksiannossa tehdyt toimenpiteet

Varmennustoimenpiteemme on suunniteltu antamaan rajoitettu varmuus siitä, ovatko varmennustoimeksiannon kohteena olleet tiedot olennaisilta osiltaan *Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines G4-ohjeiston* mukaisesti esitetty. Rajoitetun varmuuden antava toimeksianto toteutetaan tekemällä tiedusteluja pääasiassa henkilöille,

joiden tehtävänä on laatia esitetyt kestävä kehityksen tiedot, sekä soveltamalla analyttisiä ja muita asianmukaisia evidenssin hankkimismenetelmiä. Rajoitetun varmuuden antavassa toimeksiannossa yllä mainitut evidenssin hankkimistoiimenpiteet ovat vähemmän kattavia kuin kohtuullisen varmuuden antavassa toimeksiannossa, minkä vuoksi siinä annetaan alemman tason varmuus.

Toimeksiannossamme olemme suorittaneet seuraavat toimenpiteet:

- Olemme haastatelleet kahta ylimmän johdon edustajaa vahvistaaksemme ymmärrystämme kestävä kehityksen johtamiselle asetetuista tavoitteista ja kestävä kehityksen yhteydestä Wärtsilän liiketoimintastrategiaan ja toimintoihin.
- Olemme arvioineet kestävä kehityksen tietojen yhdenmukaisuutta G4-ohjeiston raportoinnin sisällönmäärittelyä ja raportoinnin laatua koskevien periaatteiden kanssa.
- Olemme arvioineet kestävä kehityksen tietoihin valittujen olennaisten näkökohtien kattavuutta sekä raportointirajojen määrittelyä suhteessa Wärtsilän liiketoimintaan ja toimialaan.
- Olemme arvioineet esitettyjen kestävä kehityksen tietojen keräämiseen ja yhdistelemiseen pääkonttorilla käytettyjä tiedonhallinnan prosesseja, tietojärjestelmiä ja käytännön menettelytapoja, sekä tutkineet niihin liittyviä Wärtsilän sisäisiä dokumentteja.
- Olemme verranneet esitettyjä kestävä kehityksen tietoja niiden taustalla oleviin toimintaohjeisiin, johtamis- ja raportointijärjestelmiin sekä dokumentointiin.
- Olemme käyneet läpi esitetyt, varmennustoimeksiannon kohteena olleet kestävä kehityksen tiedot ja väittämät, ja arvioineet tietojen laatua ja laskentarajojen määrittelyä.
- Olemme arvioineet tietojen oikeellisuutta ja täydellisyyttä käymällä läpi tytäryhtiöiltä saadut alkuperäiset numeeriset tiedot sekä testaamalla otospohjaisesti konsernin tietojärjestelmistä saatuja tietoja.
- Olemme arvioineet tytäryhtiöiden paikallisia raportointiprosesseja otospohjaisesti suorittamalla kolme toimipaikkakäyntiä ja neljä videoneuvottelua kohteisiin, jotka valittiin sekä laadulliset että numeeriset tiedot huomioivan riskianalyysin perusteella.

Johtopäätökset

Tekemämme varmennustyön perusteella tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aiheen olettaa, että varmennustoimeksiannon kohteena olleet tiedot eivät olisi olennaisilta osiltaan *Global Reporting Initiative:n Sustainability Reporting Guidelines G4* -ohjeiston mukaisesti esitetty.

Helsinki, 5. helmikuuta 2016

KPMG OY AB

Virpi Halonen
KHT

Nathalie Clément
Senior Manager, Advisory

GRI- ja UNGC-indeksi

Yleinen sisältö

STRATEGIA JA ANALYYSI

GRI Sisällysluettelo	Linkit	Huomiot	UNGC
G4-1 Toimitusjohtajan katsaus	Konsernijohtajan katsaus		•
G4-2 Keskeiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet	Riskit ja riskien hallinta Konsernin strategia Tavoitteemme Energy Solutions ja kestävä kehitys Marine Solutions ja kestävä kehitys Services ja kestävä kehitys Kestävän innovoinnin arvo	Ks. myös liiketoimintastrategiaosiot	•

ORGANISAATION TAUSTAKUVAUS

GRI Sisällysluettelo	Linkit	Huomiot	UNGC
G4-3 Organisaation nimi	Wärtsilä lyhyesti		•
G4-4 Tärkeimmät tavaramerkit/brändit sekä tuotteet ja palvelut	Wärtsilä lyhyesti Energy Solutions Marine Solutions Services		•
G4-5 Organisaation pääkonttorin sijainti	Osakkeet ja osakkeenomistajat	Helsinki, Suomi	•
G4-6 Toimintamaiden lukumäärä ja maat, joissa organisaatio toimii	Wärtsilä lyhyesti Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	www.wartsila.com	•
G4-7 Omistusrakenne ja yhtiömuoto	Osakkeet ja osakkeenomistajat		•
G4-8 Markkina-alueet	Wärtsilä lyhyesti		•
G4-9 Organisaation koko	Wärtsilä lyhyesti Osakkeenomistajat		•
G4-10 Henkilöstön määrä työsuhteen ja työsopimuksen mukaan, alueellisesti ja sukupuolen mukaan	Sosiaaliset tiedot		•
G4-11 Kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin kuuluva henkilöstö	Vastuullinen liiketoiminta	55% Wärtsilän työntekijöistä kuului kollektiivisten työehtosopimusten piiriin vuonna 2015.	•
G4-12 Organisaation toimitusketju	Toimitusketjun hallinta		•
G4-13 Merkittävät muutokset organisaation koossa, rakenteessa, omistusrakenteessa tai toimitusketjussa raportointijaksolla	Rakennemuutokset Hallituksen toimintakertomus		•
G4-14 Varovaisuuden periaatteen noudattaminen	Tuotesuunnittelun periaatteet Riskit ja riskien hallinta Tutkimus ja kehitys		
G4-15 Organisaation hyväksymät tai edistämät ulkopuolisten toimijoiden periaatteet(tai aloitteet)	Ohjaavat periaatteet		

G4-16 Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	Sidoryhmäsuhteet		
---	----------------------------------	--	--

TUNNISTETUT OLENNAISET NÄKÖKOHDAT JA LASKENTARAJAT

GRI Sisällysluettelo	Linkit	Huomiot	UNGC
G4-17 Konsernin laskentaraja	Olellisuusarviointi		
G4-18 Raportin sisällön määrittely	Olellisuusarviointi		
G4-19 Olellaiset näkökohdat	Olellisuusarviointi		
G4-20 Olellaisia näkökohtia koskevat laskentarajat organisaation sisällä	Olellisuusarviointi		
G4-21 Olellaisia näkökohtia koskevat laskentarajat organisaation ulkopuolella	Olellisuusarviointi		
G4-22 Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	Olellisuusarviointi		
G4-23 Merkittävät muutokset raportin laajuudessa ja näkökohtien laskentarojoissa	Olellisuusarviointi		

SIDOSRYHMÄVUOROVAIKUTUS

GRI Sisällysluettelo	Linkit	Huomiot	UNGC
G4-24 Luettelo organisaation sidoryhmistä	Sidoryhmäsuhteet		•
G4-25 Sidoryhmien määrittely- ja valintaperusteet	Sidoryhmäsuhteet		•
G4-26 Sidoryhmätoiminnan periaatteet	Sidoryhmäsuhteet		•
G4-27 Sidoryhmien esiin nostamat tärkeimmät asiat ja huolenaiheet	Sidoryhmäsuhteet		•

RAPORTIN KUVAUS

GRI Sisällysluettelo	Linkit	Huomiot	UNGC
G4-28 Raportointijakso	Raportointiprofiili		•
G4-29 Edellisen raportin päiväys	Raportointiprofiili		•
G4-30 Raportin julkaisuviite	Raportointiprofiili		•
G4-31 Yhteystiedot josta voi tilata raportin ja kysyä siihen liittyviä lisätietoja	Raportointiprofiili		•
G4-32 GRI-sisältövertailu	Olellisuusarviointi Riippumaton varmennusraportti		•
G4-33 Lähestymistapa ulkoiseen varmennukseen	Riippumaton varmennusraportti		•

HALLINTO

GRI Sisällysluettelo	Linkit	Huomiot	UNGC
G4-34 Hallintorakenne ja valiokunnat	Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä Hallitus		•
G4-35 Vastuunjako	Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä Hallitus		•
G4-36 Vastuuhenkilöt	Johtokunta		•
G4-37 Sidoryhmien konsultointi	Varsinainen yhtiökokous Sisäinen valvonta		•
G4-38 Hallituksen kokoonpano	Hallitus		•

G4-39 Hallituksen puheenjohtajan asema	Hallitus		•
G4-40 Hallituksen valinta	Varsinainen yhtiökokous Hallitus	Nimitysvaliokunta ehdottaa uusia jäseniä hallitukseen. Valiokunta konsultoi suurimpia osakkeenomistajia ja ottaa ehdotuksissaan huomioon hallituksen erityistarpeet, mukaan lukien osaaminen kestävästä kehityksen alueella ja monimuotoisuus / kestävästä kehitystä koskeva osaaminen ja monimuotoisuus.	•
G4-41 Eturistiriitojen välttäminen	Hallitus Sisäpiirihallinto Osakkeenomistajat		•
G4-42 Hallituksen rooli organisaation tarkoituksen, arvojen ja strategian määrittelyssä	Hallitus Sisäinen valvonta		•
G4-43 Hallituksen pätevyys	Sisäinen valvonta Johtokunta		•
G4-44 Hallituksen suorituksen arviointi	Hallitus	Arviointi on yleisluontoinen, mutta siihen sisältyvät tarvittaessa myös kestävästä kehitystä koskevat kysymykset. Arviointi vaikuttaa osittain hallituksen jäsenten vaihdoksiin.	•
G4-45 Hallituksen rooli riskien tunnistamisessa ja hallinnassa	Hallitus Riskit ja riskien hallinta		•
G4-46 Hallituksen rooli riskienhallinnan tehokkuuden arvioinnissa	Hallitus		•
G4-47 Riskiarviointien frekvenssi	Hallitus Hallituksen valiokunnat Sisäinen valvonta	11 kokousta vuonna 2015.	•
G4-48 Yritysvastuuraportin hyväksyminen	Raportointiprofiili		•
G4-49 Epäkohtien kommunikointi	Sisäinen valvonta		•
G4-50 Hallitukselle raportoidut epäkohdat		Tietoa ei julkisteta.	
G4-51 Hallituksen ja ylimmän johdon palkitseminen	Palkat ja palkitseminen 2015		•
G4-52 Palkitsemisjärjestelmät	Hallituksen valiokunnat Henkilöstökäytännöt		•
G4-53 Sidosryhmien näkemysten huomiointi	Palkat ja palkitseminen 2015		•
G4-54 Korkeimman ja keskimääräisen vuosiansion suhde toimintamaittain		Tietoa ei julkisteta.	
G4-55 Korkeimman ja keskimääräisen vuosiansion muutos toimintamaittain		Tietoa ei julkisteta.	

LIIKETOIMINNAN EETTISYYS

GRI Sisällysluettelo	Linkit	Huomiot	UNGC
G4-56 Arvot ja liiketoimintaperiaatteet	Konsernin strategia Ohjaavat periaatteet		•

G4-57 Toiminnan eettisyyteen ja lainmukaisuuteen liittyvä neuvonanto	Toimintaperiaatteet Määräystenmukaisuus		•
G4-58 Epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittaminen	Toimintaperiaatteet Määräystenmukaisuus		•

Erityinen sisältö

Johtamistavan kuvaus ja tunnusluvut

LUOKKA: TALOUDELLINEN VASTUU

GRI Sisällysluettelo	Linkit	Huomiot	UNGC	Olellaisen näkökohdan tunnusluvut
G4-Yleinen johtamistavan kuvaus (DMA)	Johtamistapa	www.wartsila.com/sustainability	•	•
Olellainen näkökohta: TALOUDELLISET TULOKSET				
G4-EC1 Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	Taloudelliset tulokset			•
G4-EC2 Ilmastonmuutoksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset sekä muut riskit ja mahdollisuudet liittyen organisaation toimintaan	Taloudelliset tulokset			•
G4-EC3 Organisaation eläkesitoumusten kattavuus	Taloudelliset tulokset			•
G4-EC4 Valtiolta saadut avustukset	Taloudelliset tulokset			•
MARKKINA-ASEMA				
G4-EC5 Tavanomaisten alkupalkkojen ja paikallisen minimipalkan suhde organisaation merkittävissä toimipaikoissa	Markkina-asema	Raportoitu osittain.	•	
G4-EC6 Paikallisyhteisöstä palkatun ylemmän johdon prosentiosuus organisaation merkittävissä toimipaikoissa	Markkina-asema		•	

LUOKKA: YMPÄRISTÖ

GRI Sisällysluettelo	Linkit	Huomiot	UNGC	Olellaisen näkökohdan tunnusluvut
MATERIAALIT				
G4-EN1 Materiaalien käyttö painon tai määrän mukaan	Materiaalit		•	
G4-EN2 Kierrätettyjen materiaalien osuus	Materiaalit	Raportoitu osittain. Kierrätettyjen materiaalien osuus vaihtelee välillä 20-95% riippuen toimitusketjuun kuuluvien metallinkierrätysyritysten käyttämästä uunista ja valimosta. Yritysten suuren määrän vuoksi tarkkaa	•	

		prosenttilukua on mahdoton antaa.		
ENERGIA				
G4-EN3 Organisaation oma energian kulutus	<u>Energia</u>		•	
G4-EN5 Energiantensiteetti	<u>Energia</u>		•	
G4-EN6 Energiankulutuksen vähentäminen	<u>Energia</u>		•	
VESI				
G4-EN8 Kokonaisvedenotto vesilähteittäin	<u>Vesi</u>		•	
G4-EN9 Vesilähteet, joihin organisaation vedenotolla on merkittävä vaikutus	<u>Vesi</u>		•	
G4-EN10 Kierrätetyn ja uudelleenikäytetyn veden osuus ja kokonaismäärä	<u>Vesi</u>		•	
PÄÄSTÖT				
G4-EN15 Suorat kasvihuonekaasujen päästöt (scope 1)	<u>Päästöt</u>		•	
G4-EN16 Epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (scope 2)	<u>Päästöt</u>		•	
G4-EN17 Muut epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (scope 3)	<u>Päästöt</u>		•	
G4-EN18 Kasvihuonekaasujen päästöintensiteetti	<u>Päästöt</u>		•	
G4-EN19 Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	<u>Päästöt</u>	Matkustamisen vähenemisestä johtuvan kasvihuonepäästöjen vähenemisen tarkkaa määrää on mahdoton arvioida, eli luku olisi täysin hypoteettinen.	•	
G4-EN21 Typen oksidien (NOx), rikkioksidien (SOx) päästöt sekä muut merkittävät päästöt ilmaan	<u>Päästöt</u>		•	
JÄTEVEDET JA JÄTTEET				
G4-EN22 Päästöt vesistöön jaoteltuna päästölajeittain ja kohteen mukaan	<u>Jätevedet ja jätteet</u>		•	
G4-EN23 Jätteiden kokonaismäärä jaoteltuna jätelajeittain ja käsittelytavan mukaisesti	<u>Jätevedet ja jätteet</u>		•	
G4-EN24 Merkittävien vuotojen määrä ja suuruus	<u>Määräystenmukaisuus</u>		•	
Oleellinen näkökohta: TUOTTEET JA PALVELUT				
G4-EN27 Tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutusten vähentämistoimenpiteiden laajuus	<u>Tuotteet ja palvelut</u>	www.wartsila.com/sustainability	•	•
G4-EN28 Kierrätettyjen tuotteiden ja pakkausmateriaalien suhteellinen osuus myydyistä tuotteista tuoteryhmittäin		Ei koske Wärtsilää	•	•

Olellainen näkökohta: MÄÄRÄYSTENMUKAISUUS				
G4-EN29 Merkittävät ympäristölainsäädännön ja -säännösten rikkomiseen liittyvät sakot ja sanktiot	Määräystenmukaisuus		•	•
YLEISET				
G4-EN31 Ympäristönsuojelun kokonaiskustannukset ja investoinnit tyypeittäin	Kustannukset		•	
YMPÄRISTÖASIOIHIN LIITTYVIEN EPÄKOHTIEN VALITUSMEKANISMIT				
G4-EN34 Ympäristöasioihin liittyvän valitusmekanismin kautta rekisteröityjen, käsiteltyjen ja ratkaistujen epäkohtien lukumäärä	Määräystenmukaisuus		•	

LUOKKA: SOSIAALINEN VASTUU

GRI Sisällysluettelo	Linkit	Huomiot	UNGC	Olellaisen näkökohdan tunnusluvut
ALALUOKKA: HENKILÖSTÖ JA TYÖOLOSUHTEET				
TYÖLLISTÄMINEN				
G4-LA1 Uuden palkatun henkilöstön kokonaismäärä ja osuus sekä henkilöstön vaihtuvuus jaoteltuna ikäryhmittäin, sukupuolen mukaan ja alueittain	Työllistäminen		•	
G4-LA2 Kokoaikaisen henkilöstön henkilöstöetuudet, joita ei tarjota määräaikaiselle tai osa- aikaiselle henkilöstölle	Työllistäminen			
HENKILÖSTÖN JA TYÖNANTAJAN VÄLISET SUHTEET				
G4-LA4 Uudelleenjärjestelytilanteissa noudatettava vähimmäisilmoitusaika ja sen sisältäminen kollektiivisiin työehtosopimuksiin	Henkilöstön ja työnantajan väliset suhteet		•	
Olellainen näkökohta: TYÖTERVEYS JA -TURVALLISUUS				
G4-LA5 Osuus kokonaistyövoimasta, joka on edustettuna henkilöstön ja johdon yhteisissä virallisissa työsuojelutoimikunnissa	Työterveys- ja turvallisuus		•	•
G4-LA6 Tapaturmatyypit, tapaturmataajuus, ammattitautitaajuus, menetetyt työpäivät, poissaolot ja työhön liittyvät kuolemantapaukset jaoteltuna alueittain ja sukupuolen mukaan	Työterveys- ja turvallisuus	Raportoitu osittain.	•	•
G4-LA7 Työperäisille sairauksille altistavissa tehtävissä työskentelevät työntekijät	Työterveys- ja turvallisuus		•	•
G4-LA8 Ammattiliittojen kanssa tehtyjen sopimusten sisältämät terveys- ja turvallisuusteemat	Vastuullinen liiketoiminta	Joissakin tapauksissa työehtosopimuksiin sisällytetään myös työterveys- ja -turvallisuusasioita. Tällä hetkellä tarkkaa tietoa ei ole saatavilla.	•	•
Olellainen näkökohta: KOULUTUS				
G4-LA9 Keskimääräiset koulutustunnit vuodessa henkilöä kohden jaoteltuna sukupuolen mukaan ja henkilöstöryhmittäin	Koulutus		•	•
G4-LA10 Osaamisen kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvät ohjelmat, jotka tukevat henkilöstön jatkuvaa työllisyyttä ja antavat tukea työsuhteen päättymistilanteissa	Koulutus	Uudelleenjärjestelytilanteissa voidaan tarjota erityyppistä koulutusta, mutta toimenpiteet yksilöidään kuitenkin tapauskohtaisesti.		•

G4-LA11 Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus	Koulutus		•	•
MONIMUOTOISUUS JA TASAVERTAISET MAHDOLLISUUDET				
G4-LA12 Organisaation hallintoelinten kokoonpano ja henkilöstön jakauma henkilöstöryhmittäin jaoteltuna sukupuolen, ikäryhmän, vähemmistöryhmän ja muiden monimuotoisuuteen liittyvien tekijöiden mukaan	Työllistäminen Monimuotoisuus ja tasavertaiset mahdollisuudet		•	
TYÖOLOIHIN LIITTYVIEN EPÄKOHTIEN VALITUSMEKANISMIT				
G4-LA16 Työoloihin liittyvän valitusmekanismin kautta rekisteröityjen, käsiteltyjen ja ratkaistujen epäkohtien lukumäärä	Määräystenmukaisuus		•	
ALALUOKKA: IHMISOIKEUDET				
SYRJINTÄKIELTO				
G4-HR3 Syrjintätapausten lukumäärä ja niihin liittyvät korjaavat toimenpiteet	Määräystenmukaisuus		•	
YHDISTYMISEN VAPAAUS JA TYÖEHTOSOPIMUSOIKEUDET				
G4-HR4 Toiminnot ja toimittajat, joiden osalta yhdistymisen vapautta ja oikeutta kollektiivisesti neuvoteltuihin työehtosopimuksiin on rikottu tai sen on tunnistettu olevan vaarassa olla toteutumatta, ja näiden oikeuksien tukemiseksi toteutetut toimenpiteet	Määräystenmukaisuus Toimitusketjun hallinta		•	
LAPSITYÖVOIMA				
G4-HR5 Toiminnot ja toimittajat, joiden osalta on tunnistettu merkittävä lapsityövoiman käytön riski, ja lapsityövoiman käytön estämiseksi toteutetut toimenpiteet	Määräystenmukaisuus Toimitusketjun hallinta		•	
PAKKO- JA RANGAISTUSTYÖVOIMA				
G4-HR6 Toiminnot ja toimittajat, joiden osalta on tunnistettu merkittävä pakko- ja rangaistustyövoiman käytön riski, ja pakko- ja rangaistustyövoiman käytön estämiseksi toteutetut toimenpiteet	Määräystenmukaisuus Toimitusketjun hallinta		•	
IHMISOIKEUKSIIN LIITTYVIEN EPÄKOHTIEN VALITUSMEKANISMIT				
G4-HR12 Ihmisoikeuksien liittyvän valitusmekanismin kautta rekisteröityjen, käsiteltyjen ja ratkaistujen epäkohtien lukumäärä	Määräystenmukaisuus		•	
ALALUOKKA: YHTEISKUNTA				
Olennainen näkökohta: LAHJONTA JA KORRUPTION VASTAISUUS				
G4-SO3 Lahjontaan liittyvän riskiarvioinnin läpikäyneiden liiketoimintayksiköiden lukumäärä ja prosenttiosuus sekä tunnistetut merkittävät riskit	Riskit ja riskien hallinta	Riskienhallintaprosessit kattavat 100% toiminnoistamme.	•	•
G4-SO4 Korruption vastaisiin politiikkoihin ja menettelytapoihin liittyvä kommunikointi ja koulutus	Kestävän kehityksen tavoitteet	Raportoitu osittain.	•	•
G4-SO5 Poliittisten tukien kokonaisarvo jaoteltuna maittain ja edunsaajittain	Määräystenmukaisuus		•	•
POLIITTINEN VAIKUTTAMINEN				
G4-SO6 Poliittisten tukien kokonaisarvo jaoteltuna maittain ja edunsaajittain	Määräystenmukaisuus		•	

KILPAILUN RAJOITUKSET				
G4-SO7 Kilpailuoikeudellisten säännösten rikkomiseen, kartelleihin ja määrävän markkina-aseman väärinkäyttöön liittyvien oikeustoimien lukumäärä ja oikeuden päätökset	Määräystenmukaisuus			
Oleellinen näkökohta: MÄÄRÄYSTENMUKAISUUS				
G4-SO8 Merkittävien lainsäädännön ja säännösten rikkomiseen liittyvien sakkojen rahamääräinen arvo määrä sekä ei-rahallisten sanktioiden lukumäärä	Määräystenmukaisuus			•
YHTEISKUNNALLISIIN VAIKUTUKSIIN LIITTYVIEN EPÄKOHTIEN VALITUSMEKANISMIT				
G4-SO11 Yhteiskunnallisiin vaikutuksiin liittyvän valitusmekanismin kautta rekisteröityjen, käsiteltyjen ja ratkaistujen epäkohtien lukumäärä	Määräystenmukaisuus			
ALALUOKKA: TUOTEVASTUU				
ASIAKKAIDEN TERVEYS JA TURVALLISUUS				
G4-PR2 Tuotteiden elinkaarenaikaisiin terveys- ja turvallisuusvaikutuksiin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomusten lukumäärä jaoteltuna lopputulosten mukaan	Määräystenmukaisuus			
TUOTE- JA PALVELUTIEDOT				
G4-PR4 Tuote- ja palveluinformaatioon ja -merkintöihin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomusten lukumäärä jaoteltuna lopputulosten mukaan	Määräystenmukaisuus			
G4-PR5 Asiakastytyväisyytustulosten tulokset	Tuote ja palvelukohtaiset tiedot			
MARKKINOINTIVIESTINTÄ				
G4-PR7 Markkinoitivistintään, mainontaan ja sponsorointiin liittyvien määräysten ja vapaaehtoisten periaatteiden rikkomusten lukumäärä jaoteltuna lopputulosten mukaan	Määräystenmukaisuus			
ASIAKKAIDEN YKSITYISYYDEN SUOJA				
G4-PR8 Asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen ja asiakastietojen häviämiseen liittyvien vahvistettujen valitusten lukumäärä	Määräystenmukaisuus			
Oleellinen näkökohta: MÄÄRÄYSTENMUKAISUUS				
G4-PR9 Tuotteiden ja palveluiden käyttöön liittyvän lainsäädännön ja säännösten rikkomisesta aiheutuneiden merkittävien sakkojen rahamääräinen arvo	Määräystenmukaisuus			•

Hallinnointi

Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä	114	Liiketoimintaprosessit	138
Varsinainen yhtiökokous	115	Ohjeistus ja viestintä	138
Hallitus	116	Seuranta	139
Hallituksen toiminta	120	Tarkastus	139
Hallituksen tehtävät	122	Lähipiiritapahtumat	140
Hallituksen valiokunnat	122	Sisäpiirihallinto	140
Johtokunta	125	Palkat ja palkitseminen 2015	141
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	129	Riskit ja riskien hallinta	145
Johtokunnan toiminta	129	Strategiset riskit	147
Muu johtajisto	130	Operatiiviset riskit	150
Liiketoimintojen johtoryhmät	131	Vahinkoriskit	154
Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat	134	Rahoitusriskit	155
Sisäinen valvonta	134	Riskiprofiilit ja vastuut	156
Arvot ja valvontaympäristö	138		

Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

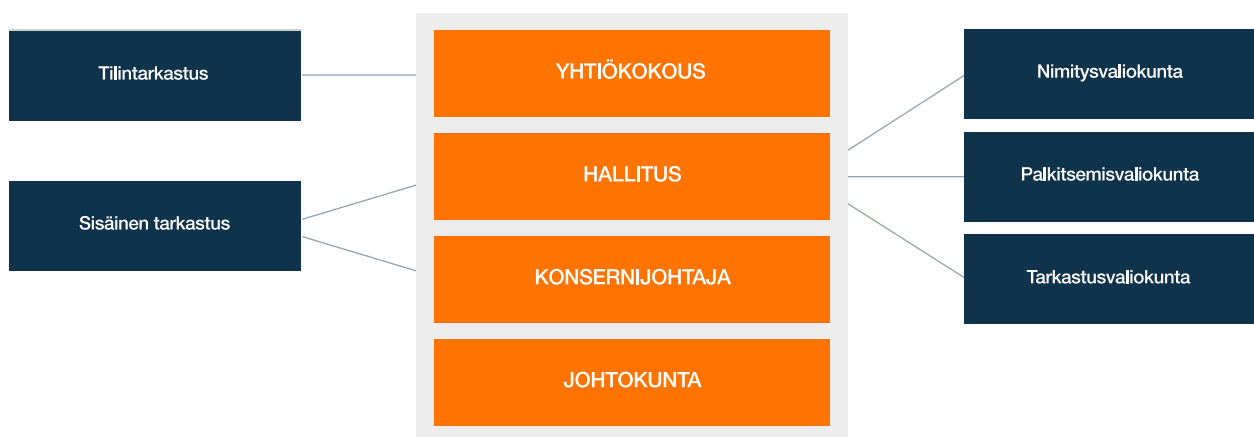
Wärtsilä Oyj Abp noudattaa yhtiöjärjestyksen, Suomen osakeyhtiölain sekä NASDAQ OMX:n Helsingin pörssin antamia, listattuja yhtiöitä koskevia sääntöjä ja määräyksiä. Lisäksi Wärtsilä noudattaa Global Reporting Initiative:n G4-ohjeistoa kestävä kehityksen raportoinnista sekä Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaisemaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia ("koodi") 2015. Koodi on julkisesti saatavissa internetosoitteessa www.cgfinland.fi/. Wärtsilä ei ole poikennut yhdestäkään koodin suosituksesta.

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suositusten mukaan laadittu selvitys Wärtsilän hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä julkaistaan myös erillisenä kertomuksena Wärtsilän internetsivustolla ja vuosikertomuksessa. Vuosikertomuksen Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä -osion sisältö vastaa täysin edellä mainittua selvitystä. Wärtsilän tarkastusvaliokunta on tarkastanut hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen, ja yhtiön tilintarkastaja on valvonut selvityksen antamista ja tarkastanut, että kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä vastaa tilinpäätöstä.

Toimielimet

Wärtsilän käyttämän yksitasoisen hallintomallin mukaan konsernin johtamisesta vastaavat yhtiökokous, hallitus ja konsernijohtaja, joiden tehtävät määräytyvät pääosin Suomen osakeyhtiölain mukaisesti. Yhtiökokous valitsee hallituksen ja tilintarkastajat. Hallitus vastaa yhtiön strategisesta johtamisesta. Hallitus nimittää konsernijohtajan, joka vastaa yhtiön päivittäisestä operatiivisesta johtamisesta. Konsernijohtajan tukena konsernin johtamisessa on johtokunta.

TOIMIELIMET

Varsinainen yhtiökokous

Yhtiökokous on Wärtsilän korkein päättävä elin. Se päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista tehtävistä, joita ovat:

- tilinpäätöksen vahvistaminen
- osingonjaosta päättäminen
- vastuuvapauden myöntäminen hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tilikaudelta
- hallituksen ja tilintarkastajien valinta ja näille maksettavista palkkioista päättäminen.

Wärtsilä Oyj Abp:n yhtiökokous kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä viimeistään kesäkuun loppuun mennessä. Tarvittaessa yhtiö voi järjestää myös ylimääräisiä yhtiökokouksia. Kutsu yhtiökokoukseen julkaistaan vähintään kahdessa hallituksen määräämässä, Suomessa yleisesti julkaistavassa päivälehdessä aikaisintaan kaksi kuukautta ennen yhtiökokousta ja viimeistään kolme viikkoa ennen kokousta, kuitenkin viimeistään yhdeksän päivää ennen osakkeenomistajien täsmäytyspäivää. Tämän lisäksi Wärtsilä julkaisee yhtiökokouskutsun pörssitiedotteena sekä kotisivuillaan internetissä, missä julkaistaan myös yhtiökokoukselle esitettävät asiakirjat ja päätösesitykset.

Osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi. Asiaa koskeva vaatimus on esitettävä hallitukselle kirjallisesti riittävän ajoissa, jotta asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Wärtsilä julkaisee kotisivuillaan internetissä määräpäivän, johon mennessä osakkeenomistajan tulee ilmoittaa vaatimuksestaan hallitukselle. Tieto julkaistaan yhtiökokousta edeltävän tilikauden loppuun mennessä, ja se sisältää posti- tai sähköpostiosoitteen, johon vaatimus tulee lähettää. Vaatimuksen katsotaan joka tapauksessa saapuneen ajoissa, jos hallitukselle on ilmoitettu vaatimuksesta viimeistään neljä viikkoa ennen yhtiökokouskutsun lähettämistä.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on kaikilla osakkeenomistajilla, jotka viimeistään täsmäytyspäivänä on merkitty osakkeenomistajiksi Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen. Yhtiökokous järjestetään siten, että mahdollisimman monet osakkeenomistajat voivat osallistua siihen. Kokouksessa ovat läsnä hallituksen puheenjohtaja, hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja. Varsinaiseen yhtiökokoukseen osallistuu myös päävastuullinen tilintarkastaja. Myös hallitusehdokkaiden tulee olla läsnä heidän valinnastaan päättävässä varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Varsinainen yhtiökokous 2015

Wärtsilän varsinainen yhtiökokous pidettiin 5.3.2015. Kokoukseen osallistui henkilökohtaisesti tai valtakirjalla 1.171 osakkeenomistajaa, joiden yhteenlaskettu äänimäärä oli 109.547.854. Varsinainen yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi hallituksen jäsenille ja yhtiön toimitusjohtajalle vastuuvapauden tilivuodelta 2014. Yhtiökokous vahvisti osingoksi hallituksen ehdotuksen mukaisesti 1,15 euroa osakkeelta. Osinko maksettiin 16.3.2015. Kaikki päätökset tehtiin ilman äänestystä. Yhtiökokouksen pöytäkirja ja muut kokoukseen liittyvät asiakirjat ovat saatavissa yhtiön internetsivuilla www.wartsila.com > Sijoittajat > Governance.

Hallitus

Mikael Lilius

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen puheenjohtaja. Syntynyt 1949, diplomiekonomi. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2010, hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2011.

Keskeinen työkokemus

Fortum Oyj, toimitusjohtaja, 2000–2009; Gambro AB, toimitusjohtaja, 1998–2000; Incentive AB, toimitusjohtaja, 1991–1998; KF Industri AB (Nordico), toimitusjohtaja, 1989–1991 ja Huhtamäki Oy, Pakkausdivisioonan johtaja, 1986–1989.

Muut luottamustehtävät

Ahlström Capital Oy, Metso Oyj ja Mehiläinen Oy, hallitusten puheenjohtaja; Evli Pankki Oyj, hallituksen jäsen; Ab Kelonia Oy, hallintoneuvoston jäsen; East Office of Finnish Industries, hallituksen varajäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: 16.949 osaketta

Sune Carlsson

Riippumaton yhtiöstä, ei-riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista perustuen hallituksen kokonaisarvioon. Syntynyt 1941, diplomi-insinööri. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2013, hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2015.

Keskeinen työkokemus

AB SKF, toimitusjohtaja, 1998–2003; ABB Ltd, varatoimitusjohtaja, 1988–1998 ja ASEA AB, varatoimitusjohtaja, 1977–1988.

Muut luottamustehtävät

Patricia Industries AB, hallituksen jäsen.

Tärkeimmät aikaisemmat luottamustehtävät

Hallituksen puheenjohtaja: Atlas Copco AB, 2003–2014. Hallituksen jäsen: Investor AB, 2002–2015; Stena AB, 2009–2011; Autoliv Inc, 2003–2011 ja Scania AB, 2004–2007.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: 12.203 osaketta

Maarit Aarni-Sirviö

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1953, diplomi-insinööri, eMBA. Directors' Institute of Finland – Hallitusammattilaiset ry:n pääsihteeri; Boardview Oy:n toimitusjohtaja; Eera Oy:n Senior Adviser. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2007.

Keskeinen työkokemus

Suomen Rahapaja Oy, toimitusjohtaja, 2008–2010; Borealis Group, 1994–2008, erilaisia ylimmän johdon tehtäviä, joista viimeksi Fenoli-liiketoimintayksikön johtaja 2001–2008 ja Olefiini-liiketoimintayksikön johtaja 1997–2001 Kööpenhaminassa, Tanskassa sekä Neste Oyj, 1977–1994.

Muut luottamustehtävät

Berendsen plc, johtaja; Directors' Institute of Finland – Hallitusammattilaiset ry ja ecoDa (The European Confederation of Directors Associations), hallitusten jäsen.

Tärkeimmät aikaisemmat luottamustehtävät

Hallituksen jäsen: Rautaruukki Oyj, 2005–2012; Ponsse Oyj, 2007–2010 ja Vattenfall AB, Ruotsi, 2004–2007.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: 9.078 osaketta

Kaj-Gustaf Bergh

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1955, diplomiekonomi, oikeustieteen kandidaatti. Föreningen Konstsamfundet r.f.:n toimitusjohtaja. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2008.

Keskeinen työkokemus

Skandinaviska Enskilda Banken, johtoryhmän jäsen, 2000–2001; SEB Asset Management, johtaja, 1998–2000; Ane Gyllenberg Ab, toimitusjohtaja, 1986–1998; Oy Bensow Ab, johtaja, varatoimitusjohtaja, 1985–1986; Ane Gyllenberg Ab, hallintopäällikkö, 1984–1985 ja Ky von Konow & Co, hallintopäällikkö, 1982–1983.

Muut luottamustehtävät

Sponda Oyj, Stockmann Oyj Abp, Julius Tallberg Oy Ab, Ab Forum Capita Oy ja KSF Media Holding Ab, hallitusten puheenjohtaja; Ramirent Group ja JM AB, hallitusten jäsen.

Tärkeimmät aikaisemmat luottamustehtävät

Hallituksen puheenjohtaja: Fiskars Oyj Abp, 2006–2014, Ålandsbanken Abp, 2011–2013 ja Aktia Abp, 2005–2009. Hallituksen jäsen: Fiskars Oyj Abp, 2014–2015 ja Stockmann Oyj Abp, 2007–2013.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: 8.300 osaketta

Tom Johnstone

Riippumaton yhtiöstä, ei-riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista johtuen Investor AB:n hallituksen jäsenyydestä. Syntynyt 1955, filosofian maisteri, kunniaohtori liiketaloustieteessä ja luonnontieteissä. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2015.

Keskeinen työkokemus

Erilaisia johtotehtäviä SKF Groupissa, viimeksi konsernijohtaja AB SKF:ssä 2003–2014.

Muut luottamustehtävät

Investor AB ja Volvo Cars, hallitusten jäsen; British Swedish Chamber of Commerce ja Husqvarna AB, hallitusten puheenjohtaja.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: 628 osaketta

Risto Murto

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1963, kauppatieteiden tohtori. Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman toimitusjohtaja. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2014.

Keskeinen työkokemus

Sijoitukset, Varma, varatoimitusjohtaja, 2010–2013; Sijoitukset, Varma, sijoitusjohtaja, 2006–2010; Opstock Oy, toimitusjohtaja, 2000–2005; Opstock Oy, johtaja, 1997–2000.

Muut luottamustehtävät

Oulun yliopisto, hallituksen puheenjohtaja; Finanssialan Keskusliitto ry ja Sampo Oyj, hallitusten jäsen; Työeläkevakuuttajat TELA ry, hallituksen I varapuheenjohtaja.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: 1.248 osaketta

Gunilla Nordström

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1959, diplomi-insinööri. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2012.

Keskeinen työkokemus

Johtaja, Electroluxin kodinkoneet, Aasia/Tyynimeri ja varatoimitusjohtaja, Electrolux AB, 2007–2015; ylimmän johdon tehtäviä Telefonaktiebolaget LM Ericssonissa ja Sony Ericssonissa Euroopassa, Latinalaisessa Amerikassa ja Aasiassa vuosina 1983–2007.

Muut luottamustehtävät

Atlas Copco AB, Ruotsi, hallituksen jäsen; Swedish Business Association of Singapore, komitean jäsen.

Tärkeimmät aikaisemmat luottamustehtävät

Hallituksen jäsen: Luulajan yliopisto, Ruotsi, 2007–2010 ja Videocon Industries Limited, Intia, 2009–2010.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: 2.691 osaketta

Markus Rauramo

Riippumaton yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Syntynyt 1968, valtiotieteiden maisteri. Fortum Oyj:n Heat, Electricity Sales and Solutions -divisioonan johtaja ja johtoryhmän jäsen. Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen jäsen vuodesta 2011.

Keskeinen työkokemus

Fortum Oyj, talousjohtaja, 2012–2014; Stora Enso Oyj Helsinki, talousjohtaja ja johtoryhmän jäsen, 2008–2012; Stora Enso International, Lontoo, konsernin rahoitusjohtaja, 2004–2008; Stora Enso Oyj Helsinki, johtaja, strategia ja investoinnit, 2001–2004; Stora Enso Financial Services, Bryssel, johtaja, varainhankinta, 1999–2001, Enso Oyj Helsinki, useita rahoitustehtäviä, 1993–1999.

Muut luottamustehtävät

Ahlström Oyj ja Teollisuuden Voima Oyj, hallitusten jäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: 3.802 osaketta

Hallituksen toiminta

Yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, johon kuuluu 5–10 varsinaista jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi on yksi vuosi, ja heidät valitsee yhtiökokous. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen 10 mukaan enemmistön hallituksen jäsenistä on oltava yhtiöstä riippumattomia, ja vähintään kahden mainittua enemmistöä edustavan jäsenen on oltava myös riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista. Hallitus arvioi jäsenten riippumattomuutta vuosittain ja lisäksi tarvittaessa.

Nimitysvaliokunta valmistelee yhtiökokouksen käsiteltäväksi tulevat hallituksen jäsenten nimityksiä koskevat ehdotukset ja on tarpeen mukaan yhteydessä merkittäviin osakkeenomistajiin hallituksen jäsenten ehdotusta liittyvissä asioissa. Yhtiökokouskutsussa on ehdotus hallituksen kokoonpanoksi. Samoin kokouskutsuun sisällytetään vähintään 10% yhtiön osakkeiden tuomasta äänimäärästä edustavien osakkeenomistajien tekemä ehdotus hallituksen kokoonpanosta edellyttäen, että ehdotetut henkilöt ovat antaneet suostumuksensa ja että ehdotus on toimitettu yhtiölle riittävän ajoissa, jotta se voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Kokouskutsun julkaisemisen jälkeen asetetut ehdokkaat julkistetaan erikseen vastaavalla tavalla. Wärtsilä julkistaa ehdokkaiden henkilötiedot internetsivuillaan yhtiökokouskutsun yhteydessä.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimintaa ja päättää keskeisistä toimintaperiaatteista, tavoitteista ja strategioista. Hallituksen käytännön työssä noudatettavat periaatteet on vahvistettu hallituksen työjärjestyksessä. Hallitus on hyväksynyt myös hallituksen valiokuntien työjärjestykset, joissa määritellään valiokuntien keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet. Päätösasioiden lisäksi hallitukselle annetaan sen kokouksissa ajankohtaista tietoa konsernin toiminnasta, taloudellisesta asemasta ja riskeistä.

Hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työtapojaan sisäisenä itsearviointina. Itsearvioinnin tarkoituksena on arvioida hallituksen toimintaa vuoden aikana sekä luoda perusteita hallitustyöskentelyn kehittämiseksi.

Hallitus kokoontuu etukäteen sovitun aikataulun mukaisesti 7–10 kertaa vuodessa ja lisäksi tarvittaessa. Kaikista kokouksista pidetään pöytäkirjaa.

Monimuotoisuutta koskevat periaatteet

Mahdollisimman tehokas hallitustyöskentely edellyttää jäseniltä erinomaista pätevyyttä ja riittävää monimuotoisuutta. Nimitysvaliokunta ottaa hallituskokoonpanoa koskevaa ehdotusta valmistellessaan huomioon ehdokkaiden koulutus- ja ammattitaidon sekä kansainvälisen kokemuksen, jotta hallituksessa on edustettuna laajalti eri alojen osaamista ja koulutusta. Nimitysvaliokunta ottaa myös huomioon ehdokkaiden iän, sillä eri-ikäisten jäsenten kokemukset täydentävät toisiaan. Wärtsilän periaatteena on, että hallituksessa on edustettuna molempia sukupuolia. Joulukuussa 2015 Wärtsilän hallituksen kahdeksasta jäsenestä kaksi oli naisia. Yhtiön tavoitteena on ajan myötä saavuttaa tasaisempi sukupuolijakauma Wärtsilän hallituksessa. Wärtsilä raportoi sukupuolta koskevien tavoitteiden toteuttamisessa käytettävistä keinoista ja tapahtuneesta edistyksestä vuoden 2016 selvityksessä yhtiön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä.

Nimitysvaliokunta arvioi ehdokkaiden pätevyyden ja henkilökohtaisten ominaisuuksien lisäksi näiden yhteistyökykyä sekä kykyä tukea ja haastaa toimivaa johtoa ennakoivasti ja rakentavasti.

Hallitus vuonna 2015

Hallituksen muodostivat 5.3.2015 alkaen seuraavat kahdeksan jäsentä: Maarit Aarni-Sirviö, Kaj-Gustaf Bergh, Sune Carlsson (varapuheenjohtaja), Tom Johnstone, Mikael Lilius (puheenjohtaja), Risto Murto, Gunilla Nordström ja Markus Rauramo.

Kaikki kahdeksan hallituksen jäsentä arvioitiin riippumattomiksi yhtiöstä ja kuusi jäsentä arvioitiin riippumattomiksi merkittävistä osakkeenomistajista. Tom Johnstone arvioitiin ei-riippumattomaksi merkittävistä osakkeenomistajista johtuen Investor AB:n hallituksen jäsenyydestä. Perustuen hallituksen kokonaisarvioon, Sune Carlsson arvioitiin ei-riippumattomaksi merkittävistä osakkeenomistajista johtuen pitkän aikavälin hallituksen tehtävistä Investor-yhtymässä.

Hallituksen aiemmat jäsenet 5.3.2015 saakka olivat Maarit Aarni-Sirviö, Kaj-Gustaf Bergh (varapuheenjohtaja), Sune Carlsson, Alexander Ehrnrooth, Paul Ehrnrooth, Mikael Lilius (puheenjohtaja), Risto Murto, Gunilla Nordström ja Markus Rauramo.

Wärtsilän hallitus kokoontui 11 kertaa vuonna 2015. Kaikkien jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100%. Hallitustyöskentelyn keskeisiä teemoja olivat mm. Wärtsilän taloudellinen kehitys, strateginen kehitys ja markkina-asema, kasvumahdollisuudet ja yleinen kehitys. Henkilöstö- ja seuraajasuunnittelu ovat merkittäviä aiheita hallitustyöskentelyssä, sillä ne tukevat yhtiön pitkäaikaista menestystä. Uuden konsernijohtajan nimitys ja vastuiden sujuvan siirron varmistaminen olivat keskeisiä aiheita hallituksen työssä vuonna 2015. Painopisteessä oli myös L-3 Marine Systems Internationalin oston käsittely ja sitä seuranneen integrointiprosessin valvonta. Lisäksi hallituksen asialistalla oli Wärtsilän toimintaympäristöön liittyviä asioita.

Hallitusjäsenten kokousohallistumiset 2015

	Hallituksen kokoukset	Osallistuminen %
Mikael Lilius, puheenjohtaja	11/11	100
Sune Carlsson, varapuheenjohtaja	11/11	100
Maarit Aarni-Sirviö	11/11	100
Kaj-Gustaf Bergh	11/11	100
Tom Johnstone	11/11	100
Risto Murto	11/11	100
Gunilla Nordström	11/11	100
Markus Rauramo	11/11	100
5.3.2015 saakka		
Alexander Ehrnrooth	2/2	100
Paul Ehrnrooth	2/2	100

Hallituksen tehtävät

Hallitus käsittelee kaikki ne asiat, joista se lain, muiden säädösten ja yhtiöjärjestyksen mukaan nimenomaisesti vastaa. Näistä keskeisimpiä ovat:

- tilinpäätös ja osavuosikatsaukset
- yhtiökokoukselle esitettävät asiat
- toimitusjohtajan, toimitusjohtajan mahdollisen sijaisen ja johtokunnan jäsenten nimittäminen
- yhtiön taloudellisen valvonnan järjestäminen.

Hallituksen tehtävänä on myös käsitellä sellaiset asiat, jotka ovat konsernin toiminnan huomioon ottaen niin laajakantoisia, ettei niitä voida katsoa konsernin juoksevaan hallintoon kuuluviksi. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi:

- konsernin ja sen liiketoiminta-alueiden pitkän aikavälin tavoitteiden sekä niiden toteuttamiseen tähtäävien strategioiden hyväksyminen
- ulkoisessa ympäristössä tapahtuvien kehityssuuntausten, mahdollisuuksien ja riskien seuranta, mukaan lukien niiden vaikutus tavoitteisiin ja strategiaan
- konsernin vuosittaisen liiketoimintasuunnitelman ja tavoitteenasetannan hyväksyminen
- riskienhallinnan periaatteiden hyväksyminen
- toimitusjohtajan toiminnan seuraaminen ja arvioiminen
- toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja johtokunnan jäsenten palkka- ja eläke-etujen hyväksyminen
- hallinointiperiaatteiden hyväksyminen
- lakien ja määräyksien, yhtiön omien toimintaperiaatteiden sekä muiden vakiintuneiden arvojen ja eettisten periaatteiden noudattamisen valvominen
- yhtiön T&K- ja tuotekehityssuunnitelmien käsitteleminen ja seuraaminen
- hallituksen valiokuntien nimittäminen
- lahjoitusten myöntäminen hyväntekeväisyyteen
- päättäminen muista strategisesti tai taloudellisesti merkittävistä asioista, kuten merkittävistä investoinneista tai yritysostoista tai -myynneistä.

Hallituksen valiokunnat

Hallitus asettaa vuosittain yhtiökokouksen jälkeen pidettävässä järjestäytymiskokouksessaan tarkastus-, nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan sekä tarvittaessa muita valiokuntia. Hallitus nimittää valiokuntien jäsenet ja puheenjohtajan ottaen huomioon valiokunnan tehtävien edellyttämän asiantuntemuksen ja kokemuksen. Hallituksella on myös oikeus erottaa valiokuntien jäseniä. Valiokuntien jäsenet nimitetään hallituksen toimikauden ajaksi. Valiokuntien jäsenten lisäksi myös muut hallituksen jäsenet voivat niin halutessaan osallistua valiokuntien kokouksiin. Valiokuntien tehtävänä on valmistella hallituksen kokouksissa päätettäväksi tulevia asioita. Valiokunnilla ei ole omaa itsenäistä päätösvaltaa.

Tarkastusvaliokunta

Hallitus nimittää tarkastusvaliokunnan avustamaan hallitusta sille kuuluvan valvontatehtävän hoitamisessa. Hallitus valitsee keskuudestaan tarkastusvaliokuntaan vähintään kolme jäsentä. Valiokunnan jäsenillä tulee olla tehtävään tarvittava pätevyys. Enemmistön tarkastusvaliokunnan jäsenistä tulee olla yhtiöstä riippumattomia ja vähintään yhden jäsenen tulee olla riippumaton yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallitus määrittelee tarkastusvaliokunnan tehtävät vahvistamassaan työjärjestyksessä. Tarkastusvaliokunta seuraa tilinpäätösraportoinnin prosessia, valvoo taloudellista raportointiprosessia sekä seuraa sisäisen valvonnan ja tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta. Lisäksi valiokunta tarkastaa kuvauksen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä, seuraa tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen lakisäätteistä tilintarkastusta, arvioi lakisäätteen tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta sekä valmistelee päätösehdotuksen tilintarkastajan valinnasta. Tarkastusvaliokunnan muihin tehtäviin lukeutuu yhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteiden arviointi ja niihin tehtyjen muutosten hyväksyminen, yhtiön osavuositarkastusten ja tilinpäätösten sekä tilintarkastajan tarkastusvaliokunnalle laatimien raporttien käsittely, lakien ja määräysten noudattamisen varmistamiseen laadittujen prosessien arviointi sekä yhtiön rahoitustilanteen ja verotuksen seuraaminen. Tarkastusvaliokunta käsittelee myös yhtiön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä annetun selvityksen sekä käsittelee ja ratkaisee muut hallituksen mahdollisesti esille nostamat asiat, jotka kuuluvat tarkastusvaliokunnan vastuulle.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja kutsuu valiokunnan koolle tarvittaessa. Hän myös esittelee valiokunnan ehdotukset hallitukselle ja raportoi säännöllisesti hallitukselle valiokunnan kokouksista.

Tarkastusvaliokunta vuonna 2015

Puheenjohtaja Markus Rauramo; jäsenet Maarit Aarni-Sirviö ja Risto Murto. Kaikki jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja merkittävistä osakkeenomistajista. Tarkastusvaliokunta kokoontui viisi kertaa vuonna 2015. Kaikkien jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100%.

Nimitysvaliokunta

Hallitus nimittää nimitysvaliokunnan avustamaan hallitusta tehtävissään. Hallitus nimittää keskuudestaan valiokuntaan vähintään kolme jäsentä. Enemmistön valiokunnan jäsenistä tulee olla yhtiöstä riippumattomia.

Hallitus määrittelee nimitysvaliokunnan tehtävät vahvistamassaan työjärjestyksessä. Nimitysvaliokunta valmistelee yhtiökokouksen käsiteltäväksi tulevat hallituksen jäsenten nimityksiä koskevat ehdotukset. Nimitysvaliokunta on tarpeen mukaan yhteydessä merkittäviin osakkeenomistajiin hallituksen jäsenten valintaa koskeviin ehdotuksiin liittyvissä asioissa. Nimitysvaliokunta valmistelee hallituksen jäsenten palkitsemista koskevia asioita. Nimitysvaliokunta seuraa hallituksen monimuotoisuustavoitteiden kehittymistä. Seurannasta raportoidaan vuosittain hallitukselle ja tarvittaessa komitea ehdottaa muutoksia monimuotisuusperiaatteisiin.

Nimitysvaliokunnan puheenjohtaja kutsuu valiokunnan koolle tarvittaessa. Hän myös esittelee valiokunnan ehdotukset hallitukselle ja raportoi säännöllisesti hallitukselle valiokunnan kokouksista.

Nimitysvaliokunta vuonna 2015

Puheenjohtaja Mikael Lilius; jäsenet Kaj-Gustaf Bergh, Sune Carlsson ja Risto Murto. Kaikki jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja kolme jäsentä riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Nimitysvaliokunta kokoontui kerran vuonna 2015. Kaikkien jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100%.

Palkitsemisvaliokunta

Hallitus nimittää palkitsemisvaliokunnan avustamaan työtään. Hallitus nimittää keskuudestaan valiokuntaan vähintään kolme jäsentä. Enemmistön valiokunnan jäsenistä tulee olla yhtiöstä riippumattomia.

Hallitus määrittelee palkitsemisvaliokunnan tehtävät vahvistamassaan työjärjestyksessä. Palkitsemisvaliokunta valmistelelee tarpeen mukaan toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja muiden johtokunnan jäsenten nimitysasiat ennen hallituksen käsittelyä. Palkitsemisvaliokunta valmistelelee hallituksen käsiteltäväksi toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten palkitsemisperiaatteita, kannustinjärjestelmiä sekä heidän palkitsemistaan koskevia ehdotuksia. Valiokunnan käyttämät konsultit ovat riippumattomia yhtiöstä ja sen johdosta.

Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja kutsuu valiokunnan koolle tarvittaessa. Hän myös esittelee valiokunnan ehdotukset hallitukselle ja raportoi säännöllisesti hallitukselle valiokunnan kokouksista.

Palkitsemisvaliokunta vuonna 2015

Puheenjohtaja Mikael Lilius; jäsenet Maarit Aarni-Sirviö ja Tom Johnstone. Kaikki jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä, ja kaksi riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajista. Palkitsemisvaliokunta kokoontui neljä kertaa vuonna 2015. Kaikkien jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100%.

Hallitusjäsenten osallistuminen valiokuntakokouksiin 2015

	Tarkastusvaliokunta	Nimitysvaliokunta	Palkitsemisvaliokunta
Mikael Lilius	-	1/1	4/4
Sune Carlsson	-	1/1	-
Maarit Aarni-Sirviö	5/5	-	3/3
Kaj-Gustaf Bergh	-	1/1	-
Tom Johnstone	-	-	3/3
Risto Murto	4/4	1/1	1/1
Gunilla Nordström	-	-	-
Markus Rauramo	5/5	-	-
5.3.2015 saakka			
Alexander Ehrnrooth	1/1	-	-
Paul Ehrnrooth	-	-	1/1

Johtokunta

Jaakko Eskola

Wärtsilä Oyj Abp:n konsernijohtaja 1.11.2015 lähtien. Syntynyt 1958, diplomi-insinööri. Yhtiön palveluksessa vuodesta 1998.

Keskeinen työkokemus

Wärtsilä Oyj Abp, varatoimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, 2013–2015; Marine Solutions -liiketoiminnan johtaja, 2006–2015; Power Plants -liiketoiminta, myynti- ja markkinointijohtaja, 2005–2006; Wärtsilä Development & Financial Services Oy, toimitusjohtaja, 1998–2005; PCA Corporate Finance, johtaja, 1997–1998; Kansallis-Osake-Pankki, kansainvälisen projektirahoituksen johtotehtävät, 1986–1997; Teollistamisrahasto, yritystutkija, 1984–1986; VTT, tutkija, 1983–1984.

Luottamustehtävät

ALMACO Group ja Teknologiateollisuus ry., hallitusten jäsen.

Tärkeimmät aikaisemmat luottamustehtävät

European Marine Equipment Council (EMEC), puheenjohtaja, 2008–2011.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: 3.320 osaketta

Pierpaolo Barbone

Toimitusjohtajan sijainen 1.11.2015 lähtien ja Services-liiketoiminnan johtaja vuodesta 2013. Syntynyt 1957, diplomi-insinööri. Yhtiön palveluksessa vuodesta 1996.

Keskeinen työkokemus

Wärtsilä Oyj Abp, Services-liiketoiminnan johtaja, Etelä-Eurooppa ja Afrikka, tammi–syyskuu 2013; Wärtsilä Oyj Abp, Services-liiketoiminnan johtaja, Lähi-itä & Aasia, 2010–2013; Wärtsilä Italia S.p.A., johtaja, 2000–2003; Ciserv Group, johtaja, 2001–2006; Wärtsilä Oyj Abp, kenttähuollon johtaja, 1997–2009; Wärtsilä Italia S.p.A., johtaja Services-liiketoiminnassa, 1997–2003; Fincantieri C.N.I. S.p.A., Isotta Fraschini - dieselmoottoriyksikön myyntipäällikkö, 1989–1996.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: 2.000 osaketta

Päivi Castrén

Henkilöstöjohtaja vuodesta 2012. Syntynyt 1958, psykologian maisteri. Yhtiön palveluksessa vuodesta 2005.

Keskeinen työkokemus

Wärtsilä Oyj Abp, henkilöstöjohtaja (Vice President, Human Resources), 2005–2011; Nokia Oyj, henkilöstöjohtaja, Nokia Finland, 2002–2005; Nokia Networks, HR-johtaja, 2000–2002; Nokia Networks, Networks Systems, HR-johtaja, 1999–2000; Nokia Networks, HR-päällikkö, 1995–1998; Valmet Paper Machinery, HR-päällikkö, 1988–1995.

Luottamustehtävät

Elinkeinoelämän keskusliitto EK, koulutus- ja työvoimatyöryhmän puheenjohtaja; Teknologiateollisuus ry, koulutus- ja työvoimatyöryhmän puheenjohtaja; Wilhelm Wahlforss -säätiö, hallituksen puheenjohtaja.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: 2.250 osaketta

Javier Cavada Camino

Energy Solutions -liiketoiminnan johtaja 4.11.2015 lähtien. Syntynyt 1975, tekniikan tohtori. Yhtiön palveluksessa vuodesta 2002.

Keskeinen työkokemus

Wärtsilä Oyj Abp, Etelä-Euroopan ja Afrikan alueen Services-liiketoiminnan johtaja, 2013–2015; johtaja, Propulsion Services, 2015; Wärtsilä Propulsion, johtaja, laatu ja toiminnan kehittäminen, 2012–2013; Wärtsilä Propulsion Wuxi Co., Ltd., toimitusjohtaja, 2011–2013; Cedervall Zhangjiagang Marine Components Co., Ltd., toimitusjohtaja, 2011–2013; Wärtsilä CME Zhenjiang Propeller Co. Ltd., tekninen johtaja, 2009–2011; professori, Cantabrian yliopisto, Espanja, 2007–2009; Wärtsilä Propulsion Spain, S.A., johtaja, toimituskeskus, 2008–2009; tuotantopäällikkö, 2002–2007; Robert Bosch Spain, S.A., tuotantopäällikkö, käynnistysmoottorit, 1999–2002; tekninen päällikkö, tuotanto, 1997–2002.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: ei osakkeita

Kari Hietanen

Johtaja, yhteiskuntasuhteet ja lakiasiat, vuodesta 2012. Hallituksen sihteeri vuodesta 2002. Syntynyt 1963, oikeustieteen kandidaatti. Yhtiön palveluksessa vuodesta 1989.

Keskeinen työkokemus

Wärtsilä Oyj Abp, henkilöstöstä ja lakiasioista vastaava johtaja, 2002–2011; Wärtsilän Power-toimialat, päälakimies, 2000–2002; Wärtsilä Diesel -ryhmä, päälakimies, 1994–1999; Metra Oyj Abp ja Wärtsilä Diesel -ryhmä, lakimies, 1989–1994.

Luottamustehtävät

European Engine Power Plants Association, EUGINE, puheenjohtaja; Saksalais-Suomalainen Kauppakamari, hallituksen puheenjohtaja; Suomen ja Venäjän talouskomissio, II varapuheenjohtaja; Suomalais-Korealainen kauppayhdistys ry, hallituksen varapuheenjohtaja; East Office of Finnish Industries Oy, hallituksen jäsen; Elinkeinoelämän Keskusliitto EK, kauppapoliittisen valiokunnan puheenjohtaja.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: 2.244 osaketta

Roger Holm

Marine Solutions -liiketoiminnan johtaja 1.11.2015 lähtien. Syntynyt 1972, kauppatieteiden maisteri. Yhtiön palveluksessa vuodesta 1997.

Keskeinen työkokemus

Wärtsilä Oyj Abp: johtaja, Engines, 2013–2015; johtaja, Seals & Bearings, 2011–2013; johtaja, Solutions Management, Services, 2010–2011; johtaja, Business Development, Services, 2008–2010; tietohallintojohtaja 2006–2008; hankejohtaja, globaali ERP-järjestelmä, 2002–2006; talouspäällikkö, 2001–2002; Wärtsilä Finland Oy & Wärtsilä NSD Finland Oy: erilaisia johtotehtäviä, 1997–2001.

Luottamustehtävät

Meriteollisuus ry, hallituksen jäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: ei osakkeita

Atte Palomäki

Viestintäjohtaja vuodesta 2008. Syntynyt 1965, valtiotieteiden maisteri. Yhtiön palveluksessa vuodesta 2008.

Keskeinen työkokemus

Nordea Bank AB (publ.), viestintäjohtaja, 2007–2008 ja Suomen viestinnän johtaja, 2005–2006; Kauppalehti, taloustoimittaja, 2002–2005; MTV3, erikoistoimittaja/talous, 2000–2002, uutispäällikkö, 1995–2000 sekä uutistoimittaja/uutisankkuri, 1993–1995.

Luottamustehtävät

Taloudellinen Tiedotustoimisto TAT, Euroopan viestintäjohtajien liitto EACD ja Talentum Oyj, hallitusten jäsen; Finland Promotion Board, neuvottelukunnan jäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: 2.121 osaketta

Marco Wirén

Talous- ja rahoitusjohtaja vuodesta 2013. Syntynyt 1966, kauppatieteiden maisteri. Yhtiön palveluksessa vuodesta 2013.

Keskeinen työkokemus

SSAB, talous- ja rahoitusjohtaja, 2008–2013; SSAB, Business Control -johtaja, 2007–2008; Eltel Networks, talous- ja rahoitusjohtaja ja liiketoiminnan kehittämisestä vastaava johtaja, 2002–2007; NCC, liiketoiminnan kehittämisestä vastaava johtaja ja talousjohtaja, 1995–2001.

Luottamustehtävät

Neste Oil Oyj, hallituksen jäsen.

Osakeomistus Wärtsilä Oyj Abp:ssä 31.12.2015: 2.000 osaketta

Björn Rosengren

Björn Rosengren toimi Wärtsilä Oyj Abp:n konsernijohtajana 31.10.2015 saakka.

Rakesh Sarin

Rakesh Sarin toimi Energy Solutions -liiketoiminnan johtajana 3.11.2015 saakka.

Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen

Yhtiön hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan, joka on samalla konsernijohtaja. Toimitusjohtaja johtaa konsernin liiketoimintaa ja hallintoa yhtiöjärjestyksen, Suomen osakeyhtiölain ja hallituksen ohjeiden mukaan. Toimitusjohtajan tukena konsernin johtamisessa on johtokunta. Toimitusjohtajan palvelussuhteen ehdot määritellään kirjallisesti hänen työsopimuksessaan. Yhtiön toimitusjohtaja on 1.11.2015 alkaen Jaakko Eskola nykyisen konsernijohtajan Björn Rosengrenin siirryttyä maailmanlaajuisesti toimivan ruotsalaisen teollisuuskonsernin Sandvikin toimitusjohtajaksi. Toimitusjohtajan sijaisena toimii 1.11.2015 alkaen Services-liiketoiminnan johtaja Pierpaolo Barbone.

Johtokunnan toiminta

Yhtiön johtokunnassa on kahdeksan jäsentä: toimitusjohtaja, Energy Solutions-, Marine Solutions- ja Services-liiketoimintojen johtajat, talous- ja rahoitusjohtaja, viestintäjohtaja, henkilöstöjohtaja sekä yhteiskuntasuhteista ja lakiasioista vastaava johtaja. Yhtiön hallitus nimittää johtokunnan jäsenet ja vahvistaa heidän palkka- ja muut sopimusehtonsa.

Johtokunnan puheenjohtajana toimii yhtiön toimitusjohtaja. Johtokunta käsittelee konsernin ja liiketoimintojen strategia-asioita, investointeja, tuotepolitiikkaa, konsernirakennetta ja ohjausjärjestelmiä sekä valvoo yhtiön toimintaa.

Talous- ja rahoitusjohtajan päävastuita ovat konsernin taloushallinto, rahoitustoiminta (mukaan lukien projekti- ja asiakasrahoitus), verotus ja prosessien kehittäminen sekä konsernin suunnittelu- ja tiedonhallintatoiminnan tukitoiminnot. Liiketoimintojen johtajat vastaavat kukin oman globaalien toimialansa myyntivolyymista ja kannattavuudesta apunaan konsernin eri maissa toimivat tytäryhtiöt. Konsernin yhteiskuntasuhteista ja lakiasioista vastaavan johtajan päävastuita ovat yhteiskuntasuhteet ja lakiasiat, aineettoman omaisuuden hallinta, kestävä kehitys, ympäristöasiat sekä työterveys- ja työturvallisuusasiat. Konsernin henkilöstöjohtaja vastaa henkilöstöjohtamisen prosesseista. Konsernin viestintäjohtajan päävastuuna on sisäinen ja ulkoinen viestintä sekä brändin rakentaminen. Johtokunnan jäsenten henkilötiedot, vastualueet ja omistukset on esitetty johtokunnan jäsenten CV:t -osiossa sekä hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää koskevassa selvityksessä.

Johtokunta vuonna 2015

Johtokunta kokoontui 15 kertaa vuonna 2015. Tärkeimpiä johtokunnan käsittelemiä asioita olivat markkinoiden kehittyminen ja liiketoimintastrategia, uudet kasvualueet ja yhtiön kannattavuus sekä kilpailukyvyyn kehittämiseen ja kustannuksiin liittyvät asiat. Yhtenä keskeisenä aiheena oli L-3 Marine Systems Internationalin osto ja siihen liittyvän integraatioprosessin suunnittelu ja toteutus. Tärkeä painopistealue oli myös Wärtsilän organisaatorakenteen jatkuva kehittäminen ja organisaatiomuutosten toteutus. Johtokunta kiinnitti erityistä huomiota myös markkinoiden, toimintaympäristöä säätelevien määräysten, tilauskertymän ja tuotantokapasiteetin kehitykseen sekä alihankkija- ja muihin sidosryhmäsuhteisiin.

Johtajisto

Yhtiön johtajistoon kuuluvat johtokunnan jäsenten lisäksi seuraavat konsernihallinnon eri toiminnoista vastaavat johtajat:

Juha Hiekkänen

Talousjohtaja
Syntynyt 1978, KTM

Riitta Hovi

Lakiosaston apulaisjohtaja
Syntynyt 1960, OTK, MBA

Anu Hämäläinen

Rahoitusjohtaja
Syntynyt 1965, KTM

Johan Jägerroos

Sisäisen tarkastuksen johtaja
Syntynyt 1965, KTM

Sari Kolu

Johtaja, Compliance
Syntynyt 1967, OTK, Executive MBA

Jukka Kumpulainen

Tietohallintojohtaja (CIO)
Syntynyt 1968, diplomi-insinööri

Antti Kuokkanen

Johtaja, yritysjärjestelyt, Business Control & Analysis
Syntynyt 1977, KTM, diplomi-insinööri

Vesa Riihimäki

Laatujohtaja
Syntynyt 1966, diplomi-insinööri

Marko Vainikka

Johtaja, yhteiskuntasuhteet ja kestävä kehitys
Syntynyt 1970, diplomi-insinööri

Natalia Valtasaari

Sijoittaja- ja mediasuhdejohtaja
Syntynyt 1984, KTM

Liiketoimintojen johtoryhmät

Kunkin liiketoiminnon johtajan tukena on johtoryhmä.

Energy Solutions

Javier Cavada Camino

Energy Solutions -liiketoiminnan johtaja ja vt. myyntijohtaja, Eurooppa ja Afrikka
Syntynyt 1975, tekniikan tohtori

Tore Björkman

Johtaja, LNG & Ydinvoima
Syntynyt 1957, insinööri

Minna Blomqvist

Henkilöstöjohtaja
Syntynyt 1969, diplomi-insinööri

Jussi Heikkinen

Johtaja, markkinointi ja liiketoiminnan kehittäminen
Syntynyt 1955, diplomi-insinööri

Thomas Hägglund

Johtaja, teknologia ja ratkaisut
Syntynyt 1962, diplomi-insinööri

Antti Kämi

Johtaja, projektihallinta
Syntynyt 1964, diplomi-insinööri

Caj Malmsten

Talous- ja rahoitusjohtaja
Syntynyt 1972, KTM

Markus Pietikäinen

Myyntijohtaja, Amerikka
Syntynyt 1975, KTM

Sushil Purohit

Myyntijohtaja, Lähi-itä ja Aasia
Syntynyt 1972, insinööri, MBA

Laura Susi-Gamba

Johtaja, lakiasiat

Syntynyt 1963, oikeustieteen kandidaatti

Niklas Åberg

Laatujohtaja

Syntynyt 1967, diplomi-insinööri

Marine Solutions**Roger Holm**

Marine Solutions -liiketoiminnan johtaja

Syntynyt 1972, KTM

Arjen Berends

Talous- ja rahoitusjohtaja

Syntynyt 1968, MBA

Aaron Bresnahan

Myyntijohtaja, Marine Solutions

Syntynyt 1969, MBA & MA (Strategic Studies)

Sinikka Ilveskoski

Johtaja, lakiasiat ja sopimushallinta

Syntynyt 1967, oikeustieteen kandidaatti

Timo Koponen

Johtaja, pumppu- ja kaasuratkaisut

Syntynyt 1969, KTM

Stephan Kuhn

Johtaja, sähkö- ja automaatiojärjestelmät

Syntynyt 1962, MBA

Juha Kytölä

Johtaja, ympäristöratkaisut

Syntynyt 1964, diplomi-insinööri

Arto Lehtinen

Johtaja, propulsiolaitteistot

Syntynyt 1971, diplomi-insinööri

Helena Telaranta

Henkilöstöjohtaja

Syntynyt 1973, KTM

Stefan Wiik

Johtaja, moottorit
Syntynyt 1971, insinööri

Services**Pierpaolo Barbone**

Services-liiketoiminnan johtaja ja toimitusjohtajan sijainen
Syntynyt 1957, diplomi-insinööri

Guido Barbazza

Johtaja, Emerging Business
Syntynyt 1960, diplomi-insinööri

Serge Begue

Johtaja, Etelä-Eurooppa & Afrikka
Syntynyt 1954, koneinsinööri

Peter Bjurs

Talous- ja rahoitusjohtaja
Syntynyt 1965, KTM

Henri van Boxel

Johtaja, Lähi-itä ja Aasia
Syntynyt 1959, diplomiekonomi, merenkulku

Tamara de Gruyter

Johtaja, Propulsion System Services ja WQDC:n toimitusjohtaja
Syntynyt 1972, laivanrakennusinsinööri

Tomas Hakala

Johtaja, 4-tahtimoottoreiden huolto
Syntynyt 1968, insinööri

Kai Kamila

Henkilöstöjohtaja
Syntynyt 1960, kasvatustieteiden maisteri

Ralf Lindbäck

Lakiasiaintohtaja
Syntynyt 1958, oikeustieteen kandidaatti

Stefan Nysjö

Johtaja, Pohjois-Eurooppa
Syntynyt 1970, insinööri

Vesa Riihimäki

Laatujohtaja

Syntynyt 1966, diplomi-insinööri

Tomas Rönn

Johtaja, Amerikat

Syntynyt 1961, insinööri

Sini Spets

Johtaja, liiketoiminnan kehittäminen

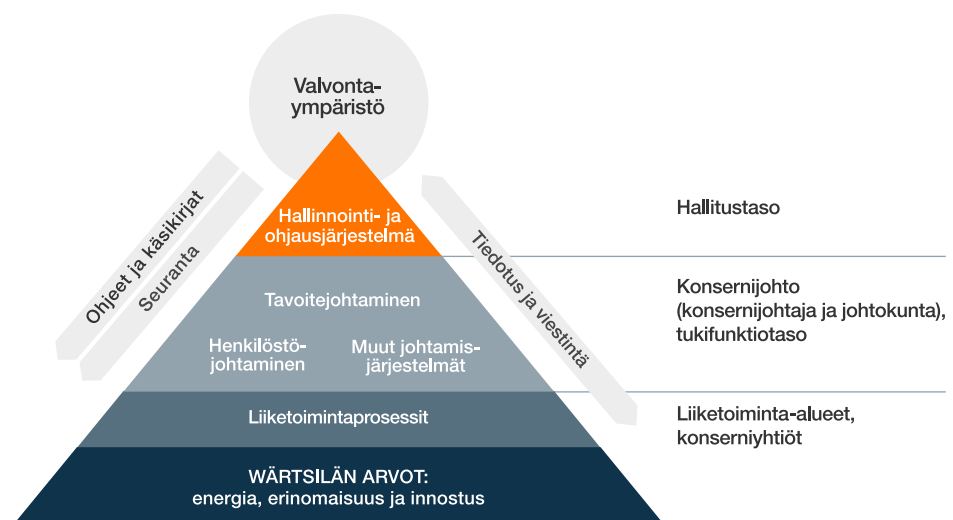
Syntynyt 1974, psykologian maisteri

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat

Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat vastaavat siitä, että paikalliset resurssit ovat oikeassa suhteessa liiketoiminnan tarpeisiin, henkilöstöä kehitetään asianmukaisesti, toiminta täyttää konsernin prosessin, mukaan lukien laatujohtajajärjestelmän, asettamat vaatimukset, toiminnassa noudatetaan soveltuvia lakeja ja hyviä kauppatapoja ja että tytäryhtiön viestintä vastaa konsernin tavoitteita.

Sisäinen valvonta

WÄRTSILÄN SISÄISEN VALVONNAN PÄÄTEKIJÄT

Wärtsilän sisäisen valvonnan tavoitteet perustuvat kansainväliseen COSO-malliin. Wärtsilän määritelmän mukaan sisäinen valvonta on Wärtsilän hallituksen, johdon, konserniyhtiöiden hallitusten ja muun henkilöstön toteuttama prosessi, jonka tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus yhtiön toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta.

Sisäisen valvonnan piiriin kuuluvat Wärtsilän kaikki politiikat, prosessit, käytännöt ja organisaatorakenteet, jotka auttavat johtoa ja viime kädessä hallitusta varmistamaan, että Wärtsilän asettamat tavoitteet täyttyvät, että liiketoimintaa hoidetaan eettisesti ja kaikkien soveltuvien lakien ja määräysten mukaisesti, että yhtiön omaisuutta, brändi mukaan lukien, hoidetaan vastuullisesti ja että taloudellinen raportointi on asianmukaista. Sisäinen valvonta ei ole erillinen prosessi tai toimintakokonaisuus vaan kiinteä osa Wärtsilän kaikkea toimintaa.

Sisäisen valvonnan järjestelmä toimii konsernin kaikilla tasoilla. Sisäisen valvonnan järjestelmän ylläpidossa ja kehittämisessä päämääränä on entistä tuloksellisempi liiketoiminta ja samalla lakien ja määräysten noudattaminen kaikissa maissa, joissa Wärtsilällä on toimintaa.

Tavoitejohtaminen

Suunnittelu ja tavoitteiden asettaminen ovat kiinteä osa Wärtsilän tavoitejohtamista. Ne ovat normaalia johtamistoimintaa eivätkä kuulu yhtiön sisäisen valvonnan järjestelmään. Tavoitteiden asettaminen on kuitenkin sisäisen valvonnan tärkeä edellytys. Tavoitejohtamisprosessin kautta asetetaan vuosittain Wärtsilän konsernitason taloudelliset ja muut tavoitteet. Konsernitason tavoitteista johdetaan liiketoimintojen, konserniyhtiöiden ja viime kädessä yksittäisten työntekijöiden tavoitteet.

Vuositavoitteiden saavuttamista seurataan kuukausittaisessa johdon raportoinnissa. Liiketoimintojen tuloksia ja vuositavoitteiden saavuttamista tarkastellaan kuukausittain näiden johtoryhmien kokouksissa. Johtokunta seuraa konsernin ja liiketoimintojen tavoitteisiin liittyviä tuloksia kuukausittain. Johtoryhmät ja johtokunta valvovat myös Wärtsilän taloudellisen raportoinnin luotettavuutta.

Wärtsilän taloudellista raportointia hoidetaan yhtenäisin menetelmin kaikissa konserniyhtiöissä hyödyntäen mm. toiminnanohjausjärjestelmää (ERP) ja yhteistä tilikarttaa. Koko konsernissa sovelletaan kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (IFRS). Wärtsilän tilinpäätös- ja valvontaprosessilla on sisäisen valvonnan toimivuudelle oleellinen merkitys. Taloudellisen raportoinnin luotettavuus edellyttää taloushallinnon ja laskentatoimen prosessien asianmukaista valvontaa.

Hallitus arvioi säännöllisesti Wärtsilän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja tehokkuutta. Hallituksen vastuulla on myös varmistaa, että laskentatoimen ja taloushallinnon sisäinen valvonta on järjestetty asianmukaisesti. Taloudellisen raportointiprosessin valvonnasta vastaa Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen tarkastusvaliokunta. Konsernin talous- ja valvontatoiminnon vastuulla on tiedottaa asiaankuuluville johdon jäsenille, jos tulokset poikkeavat suunnitelmista, sekä analysoida poikkeamien syyt ja ehdottaa korjaavia toimenpiteitä. Talous- ja valvontatoiminto tukee liiketoimintoja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen edellyttämässä päätöksenteossa ja analyyseissä. Talous- ja valvontatoiminto vastaa myös yhtiön tavoitejohtamisprosessien ylläpidosta ja kehittämisestä niin, että eri organisaatiotasojen johto saa ajoissa luotettavaa ja asianmukaista tietoa organisaation tavoitteiden saavuttamisesta. Lisäksi talous- ja valvontatoiminto vastaa taloudellisen raportointiprosessin ja siihen liittyvien valvontajärjestelyiden kehittämisestä.

Lain- ja säännöstenmukaisuuden johtaminen

Lain- ja säädöstenmukaisuuden johtamisessa sovellettavilla käytännöillä ja prosesseilla on keskeinen merkitys Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmässä. Wärtsilä noudattaa paikallista lainsäädäntöä ja muita määräyksiä kaikkialla, missä sillä on toimintaa.

Lain- ja säännöstenmukaisuuden johtamiseen liittyviä asioita hoidetaan ennen muuta ennakoivasti. Lakiasianosasto tukee toimitusjohtajaa ja toimialoja näiden analysoidessa ja tehdessä päätöksiä asioissa, joihin liittyy sopimuspolitiikkaa, riskienhallintaa ja viranomaismääräyksiä koskevia näkökohtia. Keskeistä on myös säännöstenmukaisuuden johtaminen ja asianmukaista toimintaa ja käyttäytymistä niin sisäisesti kuin ulkoisestikin korostavan yrityskulttuurin vahvistaminen ja turvaaminen. Säännöstenmukaisuuden johtaminen perustuu yhtiön toimintaperiaatteisiin ja asianomaisiin konsernitason politiikkoihin ja ohjeisiin. Koko yhtiötä koskevat valvontamekanismit ja -prosessit ovat osa sisäistä valvontaa.

Henkilöstöjohtaminen

Henkilöstöjohtamisen käytännöt ja prosessit ovat merkittävä osa Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmää. Sisäisen valvonnan kannalta tärkeimmät henkilöstöjohtamisen prosessit koskevat palkkausta ja työsuhte-etuja, henkilöstön kehittämistä, rekrytointia, resursoinnin hallintaa ja henkilökohtaista tavoitejohtamista sekä henkilöstön palauteprosesseja. Henkilöstötoiminto vastaa yhtiön henkilöstöjohtamisen prosessien ylläpidosta ja kehittämisestä niin, että ne tukevat tehokasta sisäistä valvontaa myös työntekijätasolla.

Muut johtamisjärjestelmät

Johtokunta on vastuussa Wärtsilän johtamisjärjestelmän kehittämisestä ja soveltamisesta, järjestelmän toiminnan jatkuvasta parantamisesta sekä järjestelmän tehokkaan toiminnan varmistamisesta. Wärtsilän johtamisjärjestelmä kattaa yhtiön kaikki globaalit prosessit ja johtamiskäytännöt, joiden tarkoituksena on varmistaa, että asiakkaiden odotukset täyttyvät. Seuraavassa kuvattujen johtamisjärjestelmien kaikin puolin moitteeton toiminta varmistaa osaltaan Wärtsilän sisäisen valvonnan tavoitteiden saavuttamisen.

Laatu

Wärtsilän ratkaisujen laatu, ja siten laatujohtamisen tuloksellisuus, on yhtiölle ensiarvoisen tärkeää. Wärtsilän ISO 9001:2000 -laatujohtamisjärjestelmän noudattamista edellytetään kaikessa konsernin toiminnassa, ja sitä myös valvotaan kurinalaisesti.

Kestävä kehitys

Wärtsilä on sitoutunut vahvasti kestävään kehitykseen. Wärtsilän toiminnan kestävä kehitys perustuu yhtiön visioon, missioon ja arvoihin sekä taloudelliseen kannattavuuteen. Wärtsilän noudattamat maailmanlaajuiset periaatteet, kuten laatu-, ympäristö- ja työterveys- ja työturvallisuuspolitiikka (QEHS) sekä toimintaperiaatteet ja yhtiön arvot antavat yhdenmukaiset perusteet kestävä kehitystä edistävälle toimintatavoillemme. Edellä mainittujen lisäksi Wärtsilän sisäinen konsernikäsikirja sisältää muita politiikoita ja direktiivejä, menettelytapaohjeita, vastuiden määrittelyjä sekä johtamisjärjestelmän rakenteen selityksiä.

Wärtsilän johtokunta kantaa kokonaisvastuun yhtiön kestävä kehityksen mukaisesta toiminnasta. Johtokunta hyväksyy toimintaperiaatteet ja tarkistaa niiden sisällön säännöllisesti. Johtokunta määrittelee kestävä kehityksen tavoitteet ja valvoo asetettujen tavoitteiden täyttymistä. Toiminnan tuloksellisuutta seurataan sekä johtokunnan että liiketoimintojen johtoryhmien katselmuksissa.

Hallitus katselmoi vuosittain tärkeimmät kestäväan kehitykseen liittyvät asiat. Lisäksi johtokunta määrittää keskeisimmät kestäväan kehitykseen liittyvät epäkohdat ja tarvittaessa tiedottaa niistä hallitukselle.

Wärtsilän kestäväan kehityksen toiminto vastaa johdon tarvitseman tiedon hankkimisesta, kehittämistarpeiden tunnistamisesta ja kestäväan kehityksen ohjelmien koordinoinnista sekä toiminnan ohjeistamisesta. Toiminto toimii läheisessä yhteistyössä sekä liiketoimintojen että tukifunktioiden kuten henkilöstö-, lakiasiain-, Compliance- ja laatutoimintojen kanssa. Lisäksi toiminto kerää tytäryhtiöiltä kestäväan kehitystä koskevat tiedot ja laatii niistä konsernitason yhteenvedon.

Vastuut on määritelty tarkkaan ja niiden tukena on tarvittava ohjeistus ja koulutus. Koulutuksissa käsiteltäviä aiheita ovat mm. liiketoimintaperiaatteet, korruption vastaiset periaatteet sekä ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuusasiat. Wärtsilä seuraa kestäväan kehitykseen liittyvän toimintansa tuloksellisuutta hyödyntämällä eri työkalujen ja toimintojen, kuten sisäisten tarkastusten ja compliance-prosessien, tuottamaa tietoa.

Riskienhallinta

Wärtsilän sisäisen valvonnan tarkoituksena on tukea yhtiön tavoitteiden saavuttamista. Tavoitteiden saavuttamista uhkaavat riskit on tunnistettava ja arvioitava, jotta niitä voidaan hallita. Riskien tunnistaminen ja arviointi ovat siis sisäisen valvonnan perusedellytyksiä. Wärtsilän sisäisen valvonnan mekanismit ja käytännöt antavat johdolle varmuutta siitä, että riskienhallinta toteutuu suunnitellulla tavalla.

Wärtsilä on määritellyt yksikkö- ja prosessitasojen ja tietojärjestelmien valvonnan edellyttämät toimenpiteet ja toteuttanut ne. Eri tasojen valvontatoimenpiteitä tarvitaan, jotta kaiken tasoisia riskejä voidaan suoraan torjua. Wärtsilän riskienhallinnan prosessit käsittävät konsernitason riskiarvioinnit ja riskienhallintaprosessit sekä projektikohtaiset riskiarvioinnit ja projektien riskienhallinnan. Konsernitason riskiarviointiprosessin tuloksena laaditaan toimintasuunnitelmia tunnistettujen ja ensisijaisiksi katsottujen riskien varalta.

Kukin liiketoiminto raportoi tärkeimmistä riskeistään johtokunnalle. Johtokunta myös seuraa määriteltyjen riskienhallintasuunnitelmien toteutusta säännöllisesti. Wärtsilän hallitus on vastuussa konsernin kokonaissietokyvyn määrittelystä eri riskien suhteen. Tarkoituksena on varmistaa, että Wärtsilällä on riittävät välineet ja resurssit riskien hallintaan. Hallitus katselmoi riskiprofiilin säännöllisesti. Toimitusjohtaja on johtokunnan avustuksella vastuussa Wärtsilän koko toiminnan riskienhallinnan organisoinnista ja sen asianmukaisuuden varmistamisesta. Liiketoimintojen johdon vastuulla on laatia toimintasuunnitelmat tärkeimpien riskien varalta.

Wärtsilän keskeisimmät strategiset ja operatiiviset riskit ja rahoitusriskit on esitetty osassa [Riskit ja riskien hallinta](#).

Tietohallinto

Tietohallinnolla on keskeinen merkitys Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmässä. Tietojärjestelmät ovat tehokkaan sisäisen valvonnan kannalta kriittisen tärkeitä, sillä monet valvontatoimenpiteet perustuvat tietotekniikkaan.

Arvot ja valvontaympäristö

Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmän perustana ovat yhtiön arvot: energia, innostus ja erinomaisuus. Yhtiön arvot heijastuvat päivittäiseen kanssakäymiseen toimittajien, asiakkaiden ja sijoittajien kanssa sekä myös Wärtsilän sisäisiin ohjeistuksiin, politiikkoihin, käsikirjoihin, prosesseihin ja käytäntöihin. Sisäinen valvontaympäristö määrittää sisäisen valvonnan periaatteet ja vaikuttaa henkilöstön tietoisuuteen valvonnasta. Valvontaympäristö tuo kurinalaisuutta ja antaa perusteet kaikille muille sisäisen valvonnan komponenteille. Wärtsilän valvontaympäristön elementit sisältyvät yrityskulttuuriin, siis henkilöstön rehellisyyteen, eettisiin arvoihin ja ammattitaitoon, sekä henkilöstön hallitukselta saamaan huomioon ja ohjaukseen. Wärtsilän arvot ja valvontaympäristö antavat hallitukselle ja johdolle kohtuullisen varmuuden siitä, että sisäisen valvonnan tavoitteet saavutetaan. Toimitusjohtaja ja johtokunta määrittelevät Wärtsilän arvot ja eettiset periaatteet joita toimintaperiaatteet heijastavat ja näyttävät esimerkkiä asianmukaisesta yrityskulttuurista. Arvot, eettiset periaatteet ja yrityskulttuuri luovat yhdessä pohjan sisäiselle valvonnalle. Toimitusjohtaja ja johtokunta vastaavat yhdessä liiketoimintojen johdon kanssa Wärtsilän arvojen välittämisestä koko organisaatioon.

Liiketoimintaprosessit

Wärtsilän liiketoimintaprosesseihin nivotut valvontamekanismit ovat sisäisen valvonnan tehokkuuden kannalta keskeisen tärkeitä. Liiketoimintaprosessien valvonta auttaa varmistamaan, että kaikki Wärtsilän sisäisen valvonnan tavoitteet saavutetaan. Tämä pätee erityisesti toiminnan tehokkuuden ja Wärtsilän kannattavuuden ja maineen turvaamiseen. Liiketoimintojen johto on velvollinen varmistamaan, että määritellyt konsernitason prosessit ja valvontamekanismit ovat käytössä kunkin omalla vastuualueella ja että niitä noudatetaan. Jos konsernitason prosesseja tai valvontamekanismeja ei ole, liiketoimintojen johto on velvollinen varmistamaan, että ko. tarkoitusta varten on määritelty ja otettu käyttöön liiketoiminnan omat prosessit, jotka takaavat riittävän valvonnan.

Ohjeistus ja viestintä

Ohjeet ja käsikirjat

Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmän, eli esim. hallinnointijärjestelmän, johtamisjärjestelmän, tavoitejohtamisprosessin ja muiden liiketoiminta-, ym. prosessien, osa-alueet on kuvattu erilaisissa ohjeissa ja käsikirjoissa. Tärkeimmät konsernitason politiikat ja ohjeet on koottu Wärtsilän konsernikäsikirjaan. Konsernin laskentatoimen käsikirja sisältää kaikissa konserniyhtiöissä noudatettavat laskentatoimen ja taloudellisen raportoinnin ohjeistukset. Käsikirja tukee Wärtsilän taloudelliselle raportoinnille asetettujen luotettavuustavoitteiden saavuttamista. Wärtsilän johtokunnan jäsenen on hyväksyttävä politiikat ja niiden muutokset.

Konsernitason ohjeiden ja käsikirjojen lisäksi liiketoiminnoilla on kunkin tarpeita vastaavia omia ohjeistuksia. Liiketoimintojen ohjeet ja käsikirjat yhdenmukaistetaan konsernin ohjeiden ja käsikirjojen kanssa siten, että ristiriitaisuuksia ei synny.

Tiedotus ja viestintä

Tehokas sisäisen valvonnan järjestelmä vaatii riittävää, oikea-aikaista ja luotettavaa tietoa, jotta johto pystyy arvioimaan yhtiön tavoitteiden saavuttamista. Tarvitaan sekä taloudellista että muuta tietoa niin yhtiön sisäisistä kuin ulkoisistakin tapahtumista ja toiminnasta. Henkilöstöllä on mahdollisuus antaa johdolle (esim. suoraan lakiasianosastolle, Compliance-toiminnolle tai sisäiselle tarkastukselle) vapaamuotoista palautetta ja kertoa havaitsemastaan kyseenalaisesta toiminnasta. Kaikki ulkoinen viestintä hoidetaan konsernin tiedotuspolitiikan mukaisesti.

Seuranta

Seurannalla tarkoitetaan prosessia, jonka avulla Wärtsilän sisäisen valvonnan järjestelmää ja sen suorituskykyä arvioidaan pitkällä aikavälillä. Oma toimintaa seurataan Wärtsilässä toisaalta jatkuvasti ja toisaalta erillisissä arvioinneissa, kuten sisäisissä tarkastuksissa, tilintarkastuksissa ja laatutarkastuksissa. Liiketoimintojen johdon vastuulla on varmistaa, että kunkin vastuualueella noudatetaan kaikkia soveltuvia lakeja ja määräyksiä. Wärtsilän johto seuraa sisäistä valvontaa osana normaalia johtamistyötä. Hallituksen tarkastusvaliokunta arvioi ja varmentaa Wärtsilän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden ja tehokkuuden.

Sisäinen tarkastus avustaa tarkastusvaliokuntaa Wärtsilän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuuden ja tehokkuuden arvioinnissa ja varmentamisessa tekemällä vuosisuunnitelmansa mukaisesti säännöllisiä sisäisiä tarkastuksia konsernin tukitoiminnoissa ja juridisesti itsenäisissä yksiköissä. Wärtsilän sisäistä valvontaa arvioivat myös yhtiön tilintarkastaja ja muut varmentavat tahot, mm. laatuauditointien suorittajat. Konsernin talous- ja valvontatoiminto valvoo taloudellisen raportoinnin prosessien ja valvonnan noudattamista. Talous- ja valvontatoiminto seuraa myös ulkoisen ja sisäisen talousraportoinnin oikeellisuutta. Lakiasianosasto ja Compliance-toiminto seuraavat konsernitason politiikkojen noudattamista. Ulkoinen tilintarkastaja tarkastaa ulkoisen vuositalousraportoinnin oikeellisuuden.

Tarkastus

Sisäinen tarkastus

Konsernin sisäisestä tarkastuksesta huolehtii yhtiön sisäinen tarkastusyksikkö, joka raportoi toimitusjohtajalle. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida yrityksen toimintaa ja prosesseja sekä valvonnan tehokkuutta ja laatua. Lisäksi sisäinen tarkastus osallistuu tarvittaessa tarkastuksiin yritysostojen yhteydessä sekä hoitaa tarvittaessa erityistehtäviä.

Sisäisen tarkastuksen toimialaan kuuluvat kaikki organisaatiotasot ja tytäryhtiöt. Merkittävimmissä tytäryhtiöissä suoritetaan sisäinen tarkastus vuosittain ja verkostoyhtiöissä kolmen vuoden välein. Sisäinen tarkastus laatii vuosiohjelman, jonka mukaan se tekee itsenäisesti tarkastuksia eri puolilla konsernia, mutta se voi suorittaa myös erikoistarkastuksia. Vuosiohjelman hyväksyy tarkastusvaliokunta, jolle sisäinen tarkastus myös raportoi säännöllisesti. Lisäksi tarkastajilla on aina mahdollisuus ottaa tarvittaessa suoraan yhteyttä tarkastusvaliokunnan tai hallituksen jäseniin.

Tilintarkastus

Yhtiöllä on yksi tilintarkastaja, jonka tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö. Yhtiökokous valitsee tilintarkastajan tarkastamaan kuluvaan tilikauteen tilit. Tilintarkastajan tehtävät päättyvät seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa konsernin ja emoyhtiön tilinpäätös ja kirjanpito sekä emoyhtiön hallinto.

Yhtiön tilintarkastaja antaa vuositilinpäätöksen yhteydessä osakkeenomistajille lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen ja raportoi säännöllisesti havainnoistaan hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Tilintarkastajan on yleisten kelpoisuusedellytysten lisäksi täytettävä tietyt lakimääräiset esteettömyysvaatimukset, jotka ovat takeena riippumattoman ja luotettavan tilintarkastuksen toimittamiselle.

Tilintarkastaja vuonna 2015

Yhtiökokous valitsi Wärtsilä Oyj Abp:n tilintarkastajaksi vuodeksi 2015 KHT-yhteisö KPMG Oy Ab:n. Päävastuullisena tilintarkastajana toimi Virpi Halonen. Kaikkien konserniyhtiöiden tilintarkastajille maksettiin vuonna 2015 palkkioina yhteensä 3,2 miljoonaa euroa. Muuhun kuin tilintarkastukseen liittyviä konsulttipalkkioita maksettiin tilintarkastajille yhteensä 1,3 miljoonaa euroa. Nämä palkkiot liittyivät pääasiassa verokonsultointiin.

Lähipiiritapahtumat

Wärtsilän lähipiiriin muodostavat hallitus, toimitusjohtaja, johtokunta sekä osakkuus- ja yhteisytykset. Talous- ja valvontatoiminto arvioi ja seuraa yhtiön ja sen lähipiiriin välisiä tapahtumia varmistaakseen, että mahdolliset eturistiriidat otetaan asianmukaisesti huomioon Wärtsilän päätöksentekoprosessissa.

Sisäpiirihallinto

Wärtsilä noudattaa lakimääräisen sisäpiirisääntelyn lisäksi Nasdaq Helsingin hyväksymää listayhtiöiden sisäpiiriohjetta sekä Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita.

Wärtsilän pysyvään sisäpiiriin kuuluvat lakimääräiset sisäpiiriläiset eli hallitus, toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja päävastuullinen tilintarkastaja. Näiden lisäksi pysyviä, ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä ovat johtokunnan jäsenet.

Yrityskohtaiseen ei-julkiseen sisäpiirirekisteriin kuuluu lisäksi osa muusta johtajistosta ja toimihenkilöstöstä kunkin toimenkuvan mukaisesti. Merkittävien projektien valmisteluvaiheessa yhtiö pitää hankekohtaista sisäpiirirekisteriä. Sisäpiiriläisille annetaan kirjallinen ilmoitus sisäpiiriin kuulumisesta sekä ohjeet sisäpiiriläisen velvollisuuksista.

Yhtiön sisäpiiriin kuuluvat eivät saa käydä kauppaa yhtiön osakkeilla 14 päivän (Wärtsilän suositus 30 päivän) aikana ennen osavuosikatsausten ja tilinpäätöstiedotteiden julkaisemista.

Wärtsilän sisäpiirekisteriä ylläpitää emoyhtiön lakiasianosasto, joka myös huolehtii tietojen päivittämisestä. Yhtiön ilmoitusvelvollisten lakimääräisten sisäpiiriläisten sekä näiden lähimpiin omistustiedot ovat saatavissa Wärtsilän kotisivuilta.

Palkat ja palkitseminen 2015

Hallituksen jäsenten palkkiot

Varsinainen yhtiökokous päättää vuosittain hallituksen jäsenten palkkioista toimikaudeksi kerrallaan.

Yhtiökokous hyväksyi vuodelle 2015 seuraavat hallitusten jäsenten palkkiot:

- jäsenet 66.000 euroa/vuosi
- varapuheenjohtaja 99.000 euroa/vuosi
- puheenjohtaja 132.000 euroa/vuosi.

Noin 40% vuosipalkkiosta maksetaan Wärtsilän osakkeina. Lisäksi maksetaan 600 euron kokouspalkkio kustakin kokouksesta, jossa jäsen on ollut läsnä. Puheenjohtajan kokouspalkkio maksetaan kaksinkertaisena. Kullekin nimitysvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan jäsenelle maksetaan toteutuneesta valiokunnan kokouksesta 700 euron kokouspalkkio ja tarkastusvaliokunnan jäsenille 1.200 euron kokouspalkkio. Puheenjohtajan kokouspalkkio maksetaan kaksinkertaisena. Wärtsilän hallituksen jäsenille maksettiin 31.12.2015 päättyneeltä tilivuodelta palkkioita rahana yhteensä 727 tuhatta euroa. Hallituksen jäsenet eivät kuulu yhtiön optio-ohjelmaan eivätkä bonusjärjestelmään.

Hallitukselle maksetut palkkiot

TEUR	Kokouspalkkiot		Vuosipalkkiot		Yhteensä	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Hallitus						
Mikael Lilius, puheenjohtaja	20	16	132	120	152	136
Sune Carlsson, varapuheenjohtaja	7	6	99	60	106	66
Maarit Aarni-Sirviö	15	11	66	60	81	71
Kaj-Gustaf Bergh	7	6	66	90	73	96
Tom Johnstone	8	-	66	-	74	-
Risto Murto	13	6	66	60	79	66
Gunilla Nordström	7	5	66	60	73	65
Markus Rauramo	19	15	66	60	85	75
5.3.2015 saakka						
Alexander Ehrnrooth	2	10	-	60	2	70
Paul Ehrnrooth	2	6	-	60	2	66

Vuonna 2015 Wärtsilän osakkeina maksetut palkkiot

Hallitus	Osakkeita, kpl
Mikael Lilius, puheenjohtaja	1 257
Sune Carlsson, varapuheenjohtaja	943
Maarit Aarni-Sirviö	628
Kaj-Gustaf Bergh	628
Tom Johnstone	628
Risto Murto	628
Gunilla Nordström	628
Markus Rauramo	628

Hallituksen jäsenten Wärtsilä-osakkeiden omistus 31.12.2015

Hallitus	Osakkeita, kpl
Mikael Lilius, puheenjohtaja	16 949
Muutos 2015	1 257
Sune Carlsson, varapuheenjohtaja	12 203
Muutos 2015	943
Maarit Aarni-Sirviö	9 078
Muutos 2015	628
Kaj-Gustaf Bergh	8 300
Muutos 2015	628
Tom Johnstone	628
Muutos 2015	628
Risto Murto	1 248
Muutos 2015	628
Gunilla Nordström	2 691
Muutos 2015	628
Markus Rauramo	3 802
Muutos 2015	628

Toimitusjohtajan ja johtokunnan palkitseminen

Hallitus päättää toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten palkitsemisesta ja sen perusteista. Toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten palkka muodostuu kuukausipalkasta ja bonuksesta. Bonuspalkkion ehdot päättää yhtiön hallitus vuosittain. Toimitusjohtajan ja johtokunnan bonuspalkkiot maksetaan tilikaudelle asetettujen kannattavuustavoitteiden ja muiden taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen perusteella. Tulospalkan osuus kokonaispalkasta voi olla korkeintaan 43% toimitusjohtajan ja yksi kolmannes muiden johtokunnan jäsenien osalta. Lisäksi hallitus on päättänyt pitkäaikaisesta, yhtiön osakkeiden kurssikehitykseen sidotusta bonusohjelmasta konsernin ylimmälle johdolle.

Toimitusjohtajan peruspalkka on 780.000 euroa vuodessa (1.11.2015 alkaen). Toimitusjohtajalla on oikeus osallistua lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinjärjestelmiin edellä kuvatuin ehdoin. Toimitusjohtajalla on oikeus jäädä eläkkeelle täytettyään 63 vuotta. Hänen eläkkeensä määräytyy maksuperusteisen eläkejärjestelmän mukaisesti. Eläkemaksu on tietty prosenttiosuus vuosipalkasta. Yhtiön toimesta tapahtuvan irtisanomisen yhteydessä 6 kuukauden irtisanomisajan palkan lisäksi maksettavan korvauksen määrä vastaa 18 kuukauden palkkaa.

Johtokunnan jäsenillä on yhtiökohtainen eläkejärjestelmä. Näiden henkilöiden lisäeläke ja eläkeikä vaihtelevat ja perustuvat yleensä siihen julkiseen eläkejärjestelmään, jonka piirissä ko. henkilöt ovat. Heidän eläkkeensä määräytyy etuus- tai maksuperusteisen eläkejärjestelmän mukaisesti.

Toimitusjohtaja Jaakko Eskolan taloudelliset etuudet 1.11.-31.12.2015:

- Palkka ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet: 125 tuhatta euroa
- Bonukset: -
- Osakkeen markkina-arvon kehitykseen perustuvat tulospalkkiot: -
- Valinnainen eläkeikä: 63
- Irtisanomisaika: 6 kuukautta
- Yhtiön toimesta tapahtuvan irtisanomisen yhteydessä maksettava korvaus: 18 kuukauden palkka + 6 kuukauden irtisanomisajan palkka

Aikaisemman toimitusjohtajan Björn Rosengrenin taloudelliset etuudet 1.1.-31.10.2015:

- Palkka ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet: 753 tuhatta euroa
- Bonukset: 369 tuhatta euroa
- Osakkeen markkina-arvon kehitykseen perustuvat tulospalkkiot: 1.200 tuhatta euroa

Lisätietoja johtokunnan palkitsemisesta on konsernitilinpäätöksessä, liite 29: [Lähipiiritapahtumat](#).

Johtokunnan jäsenten Wärtsilä-osakkeiden omistus 31.12.2015

Johtokunta	Osakkeita, kpl
Jaakko Eskola	3 320
Muutos 2015	3 320
Pierpaolo Barbone	2 000
Muutos 2015	2 000
Päivi Castrén	2 250
Muutos 2015	2 250
Javier Cavada Camino	-
Muutos 2015	-
Kari Hietanen	2 244
Muutos 2015	2 100
Roger Holm	-
Muutos 2015	-
Atte Palomäki	2 121
Muutos 2015	1 521
Marco Wirén	2 000
Muutos 2015	2 000

Kuukausittain päivitettävät tiedot toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten omistamista osakkeista ovat saatavissa yhtiön internetsivuilta osoitteessa www.wartsila.com.

Kannustinjärjestelmät

Toimitusjohtajan ja johtokunnan jäsenten kannustinjärjestelmistä ja niiden perusteista päättää yhtiön hallitus. Hallitus päättää myös mahdollisista ylimmän johdon pitkäaikaisista kannustinjärjestelmistä, elleivät ne lain mukaan kuulu yhtiökokouksen päätettäviksi. Muiden johtajien ja päälliköiden bonusjärjestelmistä päättää johtokunta.

Johdon lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmät

Konsernissa on globaalisti kaikissa liiketoiminnoissa käytössä oleva bonusjärjestelmä. Bonus perustuu konsernin kannattavuuteen ja sovittuihin henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Bonusjärjestelmän piirissä on noin 2.800 johtajaa ja päällikköä.

Konsernin toimihenkilöt ja työntekijät kuuluvat erilaisten bonus- tai tulospalkkiojärjestelmien piiriin. Kussakin maassa toimitaan asianomaisen maan palkkiojärjestelmistä säädettyjen lakien tai sopimusten mukaisesti. Konsernin bonusjärjestelmien ja muiden tulospalkkiojärjestelmien piiriin kuuluu yhteensä noin 65% konsernin henkilöstöstä.

Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmät

Hallitus on päättänyt pitkäaikaisesta, yhtiön osakkeiden kurssikehitykseen sidotusta bonusohjelmasta konsernin ylimmälle johdolle. Bonusohjelman piirissä on noin 100 johtajaa. Bonuksen suuruus riippuu osakkeiden kurssikehityksestä ennalta määrättyllä aikavälillä. Bonukselle on asetettu yläraja. Johtokunnan jäsenten on käytettävä kolmannes mahdollisesta bonuksesta Wärtsilän osakkeiden hankintaan.

Vuoden 2012 bonusohjelma käsitti 1.847.000 bonusoikeutta. Bonuksen suuruus riippuu kurssikehityksestä kolmen vuoden pituisen jakson aikana; perusteena on 33,28 euron kurssinoteeraus. Bonuksen yläraja on 10,00 euroa bonusoikeutta kohti, ja bonus huomioi 50% maksetuista osingoista. Vuoden 2012 bonusohjelman bonukset eräännyivät maksettavaksi helmikuussa 2016.

Vuoden 2013 bonusohjelma käsitti 1.846.000 bonusoikeutta. Bonuksen suuruus riippuu kurssikehityksestä kolmen vuoden pituisen jakson aikana; perusteena on 37,05 euron kurssinoteeraus. Bonuksen yläraja on 10,00 euroa bonusoikeutta kohti, ja bonus huomioi 50% maksetuista osingoista. Vuoden 2013 bonusohjelman bonukset eräännyivät maksettavaksi helmikuussa 2017.

Vuoden 2014 bonusohjelma käsitti 2.076.000 bonusoikeutta. Bonuksen suuruus riippuu kurssikehityksestä kolmen vuoden pituisen jakson aikana; perusteena on 44,25 euron kurssinoteeraus. Bonuksen yläraja on 10,60 euroa bonusoikeutta kohti, ja bonus huomioi 100% maksetuista osingoista. Vuoden 2014 bonusohjelman bonukset eräännyivät maksettavaksi helmikuussa 2018.

Arviointi

Hallitus on tarkastellut konsernin lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinjärjestelmiä ja arvioinut niiden perustana olevien tavoitteiden täyttymistä. Kannustinjärjestelmien todettiin olevan tasapainoisia ja markkinakäytännön mukaisia.

Riskit ja riskien hallinta

Wärtsilän normaaliin toimintaan liittyy kaiken yritystoiminnan tapaan erilaisia riskejä. Mikään yritys ei voi toimia hyväksymättä jonkinlaista riskiä, ja liiketoiminnasta odotettavissa olevat tuotot on suhteutettava niihin liittyviin riskeihin.

Riskienhallinnan tehtävänä on varmistaa Wärtsilän strategian tehokas toteutuminen ja tavoitteiden toteutuminen niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä. Olennaista on tunnistaa yhtiön tavoitteiden saavuttamisen mahdollisesti estävät riskit ja arvioida, ovatko ne hyväksyttävällä tasolla.

Riskien välttäminen, lieventäminen, siirtäminen ja valvonta edellyttävät joka tapauksessa toimenpiteitä. Wärtsilän järjestelmälliseen riskienhallintaprosessiin kuuluu aktiivisia, ennakoivia, suojaavia ja ehkäiseviä työkaluja, joilla yhtiö sekä suojautuu uhilta että kääntää osan riskeistä mahdollisuuksiksi.

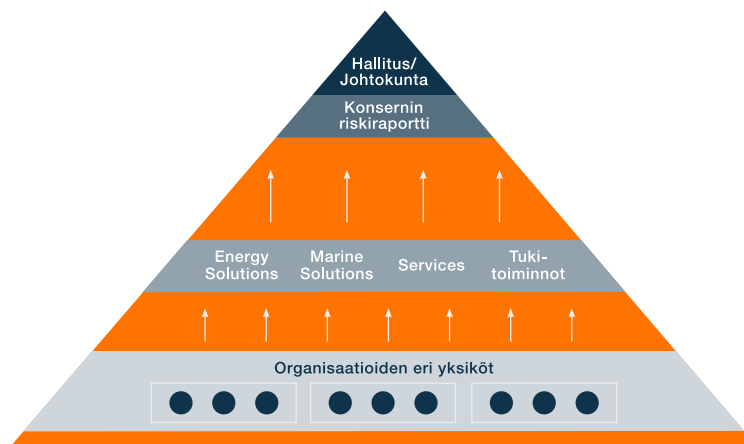
Riskejä voi hallita vain, jos ne tunnistetaan ja ymmärretään etukäteen, jos niiden käsittelemiseksi ja minimoimiseksi laaditaan suunnitelmia ja jos riskienhallintaan liittyy jatkuva seurantaprosessi. Riskienhallinta on siksi olennainen osa Wärtsilän strategista ja operatiivista johtamista.

Riskienhallinnan periaatteet

Wärtsilän riskienhallinnan tehtävä on arvioida ja hallita jatkuvasti kaikkia yritystoiminnassa esiintyviä mahdollisuuksia ja uhkia asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi. Riskienhallinnan perustana ovat Wärtsilän toimintojen ja tuotteiden koko elinkaaren aikainen korkea laatu sekä jatkuvat, systemaattiset ponnistelut vahinkojen ennalta ehkäisemiseksi kaikilla organisaatiotasolla periaatteella ”jokainen on vastuullinen”. Vain näin menetellen voidaan pitkällä aikavälillä alentaa riskeihin liittyvä kokonaiskustannuksia.

Hallitus ja johtokunta tekevät päätökset ja antavat ohjeet strategisissa asioissa. Kukin liiketoiminta vastaa omien strategisten tavoitteidensa saavuttamisesta sekä riskiensä hallinnasta ja torjunnasta. Konsernin riskienhallintatoiminto on osa rahoitustoimintoa, joka raportoi talous- ja rahoitusjohtajalle. Toiminto on vastuussa riskiraportointiprosessista ja riskiarviointien toteuttamisesta liiketoimintojen sekä niiden eri organisaatioiden kanssa. Se koordinoi konsernin kaikkea riskienhallintatoimintaa, kartoittaa eri liiketoiminta-alueiden riskit ja tekee liiketoiminta-alueiden kanssa yhteistyötä käytännön riskientorjunnassa. Lisäksi se vastaa konsernin riskienhallintapolitiikasta, jossa kuvataan nykyiset riskien raportoinnissa noudatettavat käytännöt. Wärtsilän politiikka on johdettu konsernin ja liiketoimintojen todellisista tarpeista, ja se on pitkälti ISO 31000 -standardin mukainen. Siinä on käytetty ISO 31000 -standardin käsitteitä konsernin riskiestinnän yhdenmukaistamiseksi. Lisäksi riskienhallintatoiminto kehittää yhdessä vakuutusyhtiöiden ja meklareiden kanssa tarvittavat globaalit ja paikalliset vakuutusratkaisut ja hallinnoi niitä. Tarkastusvaliokunta tarkastaa ja arvioi riskienhallinnan riittävyyden. Sisäinen tarkastus on vastuussa riskienhallintaprosessin tarkistamisesta vuosittain.

RISKIRAPORTOINTI

Riskien torjunta kuuluu normaaliin liiketoiminnan johtamiseen. Kunkin liiketoiminnan johto pitää vuosittain johtokunnan kokouksessa kyseistä liiketoimintaa sekä tiettyjä tärkeimpiä tukitoimintoja koskevan katselmuksen, joka käsittää myös riskit ja riskientorjunnan. Kerran vuodessa järjestetään taloutta koskeva johdon katselmus, jossa esitetään konsernin riskikartta.

Riskit määritellään joko sisäisiksi tai ulkoisiksi ja kvantifioidaan euromääräisiksi, ja niiden todennäköisyys arvioidaan. Sen jälkeen valmistellaan konsernin riskiraportti ja se esitellään hallitukselle.

Riskienhallinta on osa liiketoimintojen johtamisprosesseja ja liiketoimintojen johtoryhmien normaalia työjärjestystä. Liiketoiminnat ovat vastuussa niihin kuuluvien maantieteellisten liiketoiminta-alueiden, tuotelinjojen, organisaatioiden ja toimitusyksiköiden riskienhallinnan organisoinnista ja raportoinnista. Myös jatkotoimenpiteet ovat liiketoimintojen vastuulla.

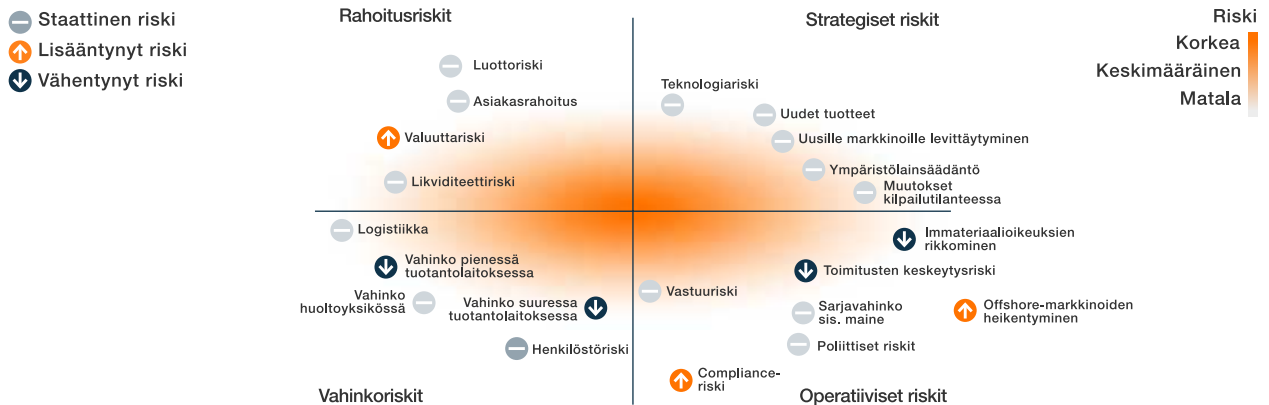
Riskikategoriat

Wärtsilässä riski määritellään epävarmuuden vaikutukseksi yhtiön tavoitteisiin. Mahdollisuuden hyödyntämättä jättäminen on myös potentiaalinen riski. Riskin suuruus määritetään tapahtuman todennäköisyyden ja siitä todennäköisesti aiheutuvien vahinkojen perusteella asetettuihin tavoitteisiin nähden. Wärtsilän keskeisimmät riskit on jaettu neljään kategoriaan: strategiset, operatiiviset, vahinko- ja compliance- sekä rahoitusriskit. Todennäköiset vahingot ovat suurimmat strategisissa ja operatiivisissa riskeissä ja pienimmät vahinko- ja rahoitusriskeissä.

Riskikategorioiden tärkeimmät riskit määritellään Wärtsilän riskiluotaimen avulla. Riskiluotaimet laaditaan liiketoimintojen ja konsernin riskienhallintatoiminnon vuosittaisissa riskienarviointikokouksissa liiketoimintojen johtoryhmien käyttöön ja arvioitavaksi. Liiketoimintojen johtoryhmät myös katselmoivat ja päivittävät ne säännöllisin väliajoin.

Liiketoimintakohtaiset luotaimet yhdistetään yhdeksi konsernin riskiluotaimeksi, joka esitellään hallitukselle ja tarkastusvaliokunnalle vuosittain. Tarkoituksena on tukea riskeihin liittyvää keskustelua ja tarjota nopea katsaus alueista, joihin riskienhallinnan tulisi painottua.

RISKILUOTAIN

Strategiset riskit

Strategisten riskien kartoitus on osa konsernin strategista suunnitteluprosessia. Wärtsilässä riski määritellään strategiseksi, jos sillä voi toteutuessaan olla pitkäaikaisia vaikutuksia liiketoimintaan.

Liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit

Maailmantalouden ja asiakastoimialojen syklisyys vaikuttaa Wärtsilän tuotteiden kysyntään sekä yhtiön rahoitusasemaan ja liiketulokseen. Wärtsilän asemaa syklisillä markkinoilla vakauttavat tietyssä määrin kapasiteetin ulkoistamiseen perustuva joustava tuotantomalli sekä vakaa liiketoiminnan jakauma, jossa suuri osa liikevaihdoista tulee Services-liiketoiminnasta. Tärkeitä Wärtsilään ja sen asiakkaisiin ja toimittajiin epäsuorasti vaikuttavia taloudellisia seikkoja ovat mm. rahoituslaitosten likviditeetti ja omavaraisuus, ja näin ollen niiden mahdollisuudet ja halukkuus myöntää luottoa, valtiolliset elvytysohjelmat varsinkin energia- ja infrastruktuurisektoreilla, monenkeskisten instituutioiden kuten IFC:n (International Finance Corporation) aktivoituminen sekä vientiluottojen ja -takuiden saatavuus. Wärtsilän suhteellisen suuri tilauskanta antaa yhtiölle kuitenkin aikaa sopeutua markkinaolosuhteiden muutoksiin.

Tiukempien ympäristömääräysten toimeenpano on Wärtsilän tulevan kasvupotentiaalin kannalta merkittävä tekijä, sillä asiakkaat pystyvät täyttämään tiukentuneet vaatimukset yhtiön kattavan tuote- ja palveluvalikoiman avulla. Lainsäädännön toimeenpanon viivästyminen voi olla Wärtsilälle riski. Tästä syystä mahdollisia muutoksia ympäristömääräysten aikataulussa ja laajuudessa seurataan jatkuvasti.

Markkina- ja asiakasriskit

Energy Solutions -liiketoiminnassa markkinatilanne pysyi koko vuoden 2015 haastavana, sillä makrotalouden epävarmuus rajoitti uuteen voimalaitoskapasiteettiin tehtäviä investointeja. Alhainen öljyn hinta vaikutti infrastruktuurin kehitykseen ja johti valtion budjettien tarkistuksiin öljyä ja kaasua tuottavissa maissa. Öljyntuojamaat hyötyvät edullisesta öljystä, mutta investointipäätökset tehdään kuitenkin pitkän aikavälin hintaennusteiden perusteella. Asiakkaiden

päätöksenteon viivästyminen on edelleen riski alueilla, joilla esiintyy geopoliittisia jännitteitä tai merkittäviä valuuttakurssivaihteluja. Tilauksia saatiin kaikilta maantieteellisiltä alueilta, mikä pienensi yksittäisistä markkina-alueista johtuvia riskejä. Energy Solutions -liiketoiminnan kaikki kolme asiakassegmenttiä – teollisuusasiakkaat, itsenäiset voimantuottajat ja sähkölaitokset – olivat edustettuina tilauskertymässä.

Wärtsilällä on hyvä asema kaikilla laivanrakentamisen päämarkkinoilla ja kaikissa merkittävässä alustyypeissä, mikä pienentää yksittäiseen asiakkaaseen tai maantieteelliseen alueeseen liittyviä riskejä. Meriteollisuuden markkina-aktiiviteetti oli alhaisella tasolla vuonna 2015. Maailmantalouden sekä merenkulun ja laivanrakennuksen epävarmuuden aiheuttamat haasteet heikentävät markkinoita edelleen. Maailmantalouden heikot lyhyen aikavälin näkymät, ylikapasiteetti ja rahtitonniaston alhainen kysyntä hidastavat perinteisten merenkulkumarkkinoiden elpymistä. Öljyn matala hinta, öljyn ja kaasun ylitarjonta sekä öljy-yhtiöiden supistuneet investoinnit vaikuttavat edelleen offshore-investointeihin. Matkustajalussegmentissä kehitys jatkui koko vuoden 2015 positiivisena, sillä Aasian matkustajaliikenteen ennakoitu kasvu lisäsi risteilylaivojen kysyntää. Merkit talouden elpymisestä sekä kasvavat matkustajamäärät Yhdysvalloissa ja Euroopassa tukivat matkustajalauttojen kysyntää. Polttoainetehokkuus- ja ympäristövaatimusten merkittävä vaikutus avaa Wärtsilälle mahdollisuuksia. Ympäristömääräykset lisäävät myös kiinnostusta kaasun laajempaan käyttöön laivapolttoaineena. Aasialaiset, erityisesti kiinalaiset ja eteläkorealaiset telakat hallitsivat edelleen laivanrakennusmarkkinoita.

Huoltomarkkinoiden aktiiviteetti kehittyi hyvin vuonna 2015. Kysyntä lisääntyi sekä meriteollisuudessa että energiamarkkinoilla. Wärtsilän Services-liiketoiminnan aktiiviteetin uskotaan lisääntyvän sekä keskipitkällä että pitkällä aikavälillä samaa tahtia moottorikannan ja maailmantalouden yleisen kehityksen kanssa. Wärtsilällä on yli 10.000 palvelu- ja varaosa-asiakasta ja noin 181.000 MW:n aktiivinen Wärtsilän asentama moottorikanta, joten riippuvuutta yksittäisistä asiakkaista tai asiakassegmenteistä ei juuri ole. Wärtsilä on viime vuosina kiinnittänyt voimakkaammin huomiota luotonhallintaprosesseihinsa voidakseen paremmin hallita riskejä, jotka johtuvat tiettyjen asiakassegmenttien kasvavasta velkaantumistasesta ja heikentyneestä kannattavuudesta. Yksittäisistä asiakkaista aiheutuvat riskit ovat pieniä, mutta koko toimialan tilanteen heikkeneminen voisi heikentää Wärtsilän Services-liiketoiminnan kannattavuutta.

Kilpailutilanne- ja hintariski

Nestemäisiä polttoaineita käyttävien voimalaitosten markkinoilla Wärtsilän pääkilpailijoita ovat MAN D & T, Caterpillar (MAK) ja Rolls-Royce. Maakaasuun perustuvassa voimantuotannossa pääkilpailijoita ovat kaasuturbiinien valmistajat, kuten GE ja Siemens. Wärtsilän päämarkkinoilla eli suuruusluokkaan 500 MW yltävissä, kaasua ja nestemäisiä polttoaineita käyttävissä voimalaitoksissa tilaukset olivat yhteensä 17,0 GW (16,5) vuoden 2015 ensimmäisten yhdeksän kuukauden aikana. Wärtsilän markkinaosuus oli 9,9% (10,5). Wärtsilän menestyksen taustalla on joustava voimantuotantoratkaisu, joka käy moniin eri sovelluksiin ja voimalakokoluokkiin.

Marine Solutions -liiketoiminnan kilpailutilanne säilyi pitkälti muuttumattomana 2015. Merkittävimmät kilpailijat päämoottorimarkkinoilla ovat MAN D & T, Caterpillar (MAK) ja Hyundai Heavy Industries (HiMSEN). Wärtsilällä on vahva asema keskinopeissa moottoreissa 59%:n markkinaosuudella vuonna 2015. Wärtsilän markkinaosuus apumoottorimarkkinoilla oli 12%. Propulsiolaitteistoissa kilpailutilanne on hajanainen, ja eri tuotekategorioissa on eri kilpailijoita. Yksi tärkeimmistä kilpailijoista näissä tuotteissa on Rolls-Royce. Ympäristöratkaisuissa sekä pumppu- ja kaasuratkaisuissa markkinat ovat erittäin pirstoutuneet. Ympäristöratkaisuissa tärkeimpiä kilpailijoita on Alfa Laval, ja sähkö- ja automaatiosegmentissä pääkilpailijoita ovat mm. Kongsberg, General Electric ja Siemens. Hintakilpailu jatkui tiukkana merenkulun markkinoilla. Wärtsilän kehittyminen järjestelmäintegraattoriksi, jolla on automaatio- ja laivasuunnitteluosaamista, on osoittautunut tärkeäksi kilpailualueesta uusista, entistä laajemmista ja jalostusarvoltaan isommista projekteista. Kokonaisratkaisujen myynti vähentää hintavaihteluita.

Services-liiketoiminnassa Wärtsilällä ei ole suoranaisia kilpailijoita, jotka pystyisivät yksinään tarjoamaan yhtä laajan valikoiman palveluja. Muiden moottoritoimittajien verkostoja lukuun ottamatta huoltomarkkinoilla on vain harvoja

globaaleja toimijoita. Asiakkaiden jatkuva pyrkimys käyttökustannusten optimointiin voi lisätä kilpailua palveluista, joissa hinta on laatua tärkeämpää. Tärkein keino tämän riskin torjumiseksi on markkinoida lisäarvoon perustuvaa tarjontaa.

Poliittiset ja lainsäädännölliset riskit

Wärtsilällä on toimintaa yli 200 paikkakunnalla yli 70 maassa, ja voimalaitoksia on toimitettu 170 maahan. Poliittisen toimintaympäristön sekä lainsäädännön kehittymisellä voi olla merkittäviä vaikutuksia Wärtsilän liiketoimintaan. Wärtsilä seuraa aktiivisesti eri markkina-alueiden poliittista kehitystä ja lainsäädäntöä ja on vuorovaikutuksessa eri toimielimien kanssa konsernin liiketoiminnalle ja immateriaalioikeuksille merkittävässä hankkeissa. Merkittävä osa vaikuttamisesta tapahtuu etu- ja toimialajärjestöjen kautta. Poliittisen ympäristön ja lainsäädännön kehittymistä seurataan sekä konsernitasolla että tytäryhtiöissä.

Viime vuosina valtiovallan harjoittama sääntely on lisääntynyt kaikkialla maailmassa, minkä vuoksi asianmukaisiin sisäisiin prosesseihin on jouduttu kiinnittämään enemmän huomiota määräystenmukaisuuden varmistamiseksi. Esimerkiksi jatkuvia ja muuttuvia kauppapakotteita seurattiin tiiviisti vuonna 2015. Se edellytti lisää sisäisiä toimia riittävien menettelyjen varmistamiseksi.

Ilmastonmuutokseen ja kestäväan kehitykseen liittyvät riskit

Wärtsilä on arvioinut kestäväan kehitykseen liittyviä riskejään, mukaan lukien ilmastonmuutokseen liittyvät riskit, sekä strategisissa että operatiivisissa riskikartoituksissa. Niiden ei kuitenkaan todettu olevan merkittäviä. Kestäväan kehitykseen, ilmastonmuutokseen ja Wärtsilän tuotteisiin liittyvät mahdolliset liiketoimintariskit liittyvät päästörajoituksiin ja asiakkaiden asennemuutoksiin polttomoottoreiden ja fossiilisten polttoaineiden käytön osalta. Ympäristölainsäädännön muutoksista johtuvat riskit liittyvät erilaisten päästöjen muodostamaan monimutkaiseen kokonaisuuteen, kaupallisesti saatavissa olevien polttoaineiden ja niiden aiheuttamien päästöjen väliseen tasapainoon, käytettävissä olevaan ympäristötekniikkaan, sen vaikutukseen laitosten kokonaishyötysuhteeseen sekä viranomaisvaatimusten täyttämiseksi käytettävissä olevien vaihtoehtojen taloudelliseen kannattavuuteen.

Edelläkävijän asema teknologian kehittämisessä pienentää Wärtsilän yritys vastuuseen liittyviä riskejä ja tukee tiukkenevien ympäristömääräyksien tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämistä. Wärtsilä on vuosien varrella jatkuvasti parantanut tuotteidensa hyötysuhdetta ja samalla etsinyt keinoja alentaa niistä aiheutuvia päästöjä. Wärtsilän tuotteiden polttoainejoustavuus mahdollistaa useiden eri polttoaineiden käytön, kaasu ja uusiutuvat polttoaineet mukaan lukien, ja joustava käytettävyys antaa mahdollisuuden suuren tuuli- ja aurinkoenergiakapasiteetin asentamiseen sähköverkon luotettavuutta heikentämättä. Wärtsilän teknologian avulla voidaan minimoida myös energiantuotannon vedenkulutus. Makean veden puutteen arvioidaan olevan yksi suurimmista ihmiskunnan tulevaisuuden haasteista. Merenkulkualalla Wärtsilä voi pienentää alusten hiilijalanjälkeä optimoidun laivasuunnittelun ja optimaalisten propulsioratkaisujen avulla.

Environmental Solutions -toiminto tarjoaa vaihtoehtoisia teknologioita SO_x-päästöjen pienentämiseen sekä jäte- ja painolastiveden käsittelyyn. Energy Solutions -liiketoiminnassa Wärtsilän Smart Power Generation -konsepti tukee vähähiilistä voimantuotantoa, kuten tuuli- ja aurinkoenergian hyödyntämistä sekä maakaasukäyttöisiä voimaloita. Wärtsilä tarjoaa monenlaisia päästöjä vähentäviä ja polttoainetehokkuutta parantavia jälkiasennusratkaisuja.

Lisätietoja on vuosikertomukseen liitettyssä erillisessä [kestävän kehityksen raportissa](#).

Teknologiariskit

Wärtsilä pyrkii kasvattamaan ratkaisujensa kilpailukykyä ja hallitsemaan teknologiariskejä vahvalla T&K-työllä ja innovaatioilla. Tuotekehityksen lähtökohtana on Wärtsilän strategian mukaisesti optimoida elinkaariarvo asiakkaille nykyaikaisten ja kestävien voimaratkaisujen avulla esimerkiksi hyödyntämällä kaasuratkaisuja, ympäristötekniikkaa, laivasuunnittelua sekä sähkö- ja automaatoratkaisuja. Teknologiajohtajana Wärtsilä painottaa erityisesti päästöjen torjuntaa, hyötysuhteen parantamista ja tuotteiden optimaalista kustannustehokkuutta.

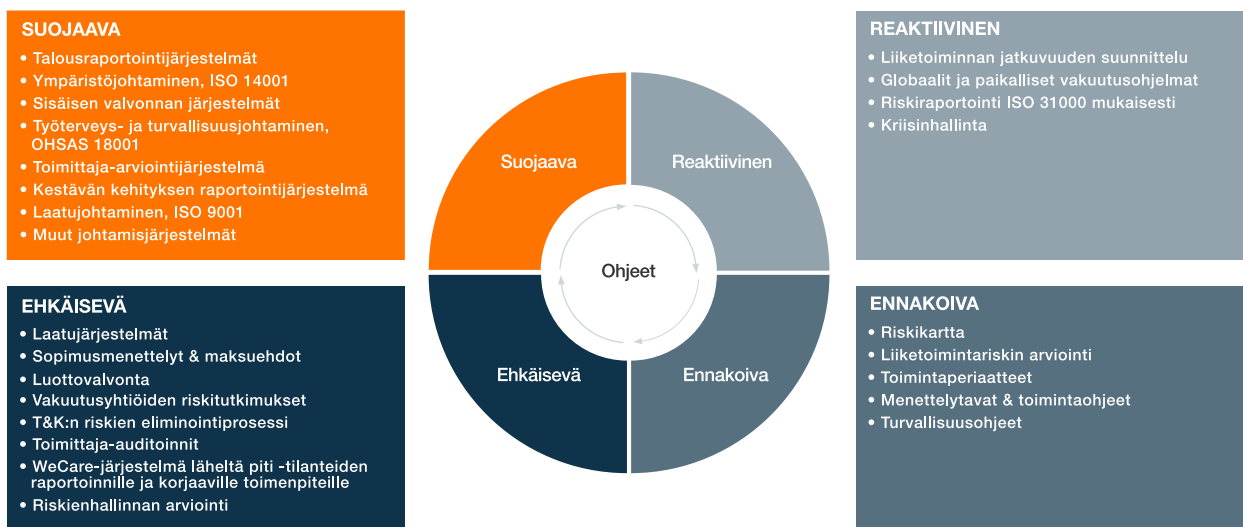
LIIKETOIMINTA, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET

Operatiiviset riskit

Operatiivisten riskien hallinta on osa liiketoiminta-alueiden päivittäistä työtä. Mahdollisuuksia ja riskejä tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan päivittäin, ja niistä raportoidaan ja niiden hallinta osoitetaan asianmukaiselle johtamistasolle. Mahdollisuuksien ja uhkien tila arvioidaan säännöllisesti ja tarvittaessa ryhdytään asianmukaisiin toimenpiteisiin.

RISKIENHALLINTAPROSESSI

Valmistusriski

Wärtsilä analysoi jatkuvasti tuotantoon ja koko toimitusketjun kapasiteettikustannuksia. Kaikissa suurimmissa toimituskeskuksissa on toteutettu riskiarvioinnit. Lisäksi on tehty merkittäviä turvallisuuden parantamiseen ja riskien torjuntaan liittyviä investointeja. Riskien tunnistamiseen, arviointiin ja torjuntaan liittyvää toimintaa toteutetaan säännöllisesti osana operatiivista johtamista. Käytössä on laatu-, ympäristö-, työterveys- ja turvallisuusjärjestelmät sekä muita tuottavuutta edistäviä järjestelmiä. Tärkeimmille toimituskeskuksille on laadittu turvallisuus- ja toiminnan jatkuvuussuunnitelmat.

Toimittaja- ja alihankkijariski

Wärtsilän hankintatoiminnot on integroitu liiketoimintalinjoihin tavoitteena laadun, läpimenoaikojen ja kustannusten varmistaminen liiketoimintakohtaisten vaatimusten mukaisesti. Käytössä on kategorioihin perustuva johtamisjärjestelmä, jonka avulla varmistetaan yhtenäiset rajapinnat ja synergiaedut divisioonien rajat ylittävälle toimittajakannalle. Epäsuora hankinta -toiminto säilytettiin keskitettynä toimintona, joka vastaa epäsuorien materiaalien ja palvelujen strategisista hankinnoista kaikissa liiketoiminnoissa ja tukitoiminnoissa.

Hankintayksiköt noudattavat yhtenäistä prosessia, jonka avulla ne johtavat ja valvovat Wärtsilän toimittajaverkostoa ja todentavat, että toimittajien suorituskyky vastaa Wärtsilän odotuksia. Toimittajien suorituskykyä mitataan siksi jatkuvasti. Toiminnan jatkuvuuden suunnitteluun kuuluu olennaisena osana jatkuva toiminnan keskeytysriskin arviointi yhteistyössä yhtiön toimittajien kanssa. Vakuutusyhtiöiden kanssa on toteutettu useita toimittajariskiauditointeja yhtenä riskien torjuntaan tähtäävänä toimenpiteenä. Auditoinnit ovat nykyisin osa hankintakategorioiden päälliköiden ja riskienhallintatoiminnon työtä.

Wärtsilä on kehittänyt hankintatoimintaa pyrkimällä tiiviimpään yhteistoimintaan tärkeimpien toimittajien kanssa ja luomalla heihin pitkäaikaisia suhteita. Tämän toimittajayhteistyön avulla varmistetaan yhteinen näkemys toiminnan arvoista ja

tavoitteista, mikä vuorostaan tukee Wärtsilää strategisten riskien hallinnassa. Lisäksi toimittajien ja alihankkijoiden luottokelpoisuutta seurataan kattavasti riskien torjumiseksi. Toimittajariskejä torjutaan myös käyttämällä keskeisiin komponenttitoimituksiin kahta tai useampaa toimittajaa.

Tuotteiden elinkaari ja tuotevastuuriski

Uusien tuotteiden lanseeraus sisältää aina riskejä, joita pyritään hallitsemaan T&K-prosessissa eri tavoin, esimerkiksi soveltamalla FMEA-menetelmää (Failure Modes and Effects Analysis), muita riskien eliminointivälineitä ja sisäistä validointitestausta. Wärtsilä hallitsee laaturiskejä huolellisella suunnittelulla ja valmistuksella sekä valvomalla toimitusketjun laatua. Wärtsilä soveltaa tuotekehitysprosessin ohjauksessa ns. porttimallia: Uusi tuote päästetään markkinoille aluksi vain rajoitetusti, ja vasta testien ja jatkovalidoinnin jälkeen myyntiorganisaatiolle annetaan täydet valtuudet myydä tuotetta.

Wärtsilä hallitsee valmistuksen laaturiskejä noudattamalla useita laadunvarmistus- ja laadunvalvontaperiaatteita. Laadunvarmistukselle ja -valvonnalle asetettavien edellytysten taso määräytyy komponentin kriittisyyden mukaan, ja niitä sovelletaan kaikkialla koko toimitusketjussa. Kaikki tuotantoyksiköt soveltavat laadun parantamiseksi ja lean-toimintamallin vahvistamiseksi 5S-periaatetta (englanninkielisistä sanoista sort, shine, set, standardise, sustain).

Sekä Services-liiketoiminta että liiketoimintalinjat ovat vastuussa asiakkaiden tukemisesta kaikissa takuuasioissa. Näin muodostuu palautekanava kentältä tuotantoon ja T&K-toimintaan, ja asiakkaan laitteista otetaan vastuu koko niiden elinkaaren ajalta. Yhtiö tekee luovutettuja tuotteita koskevan takuuvarauksen mahdollisten kustannusten kattamiseksi. Odottamattomat vahingot katetaan tuotevastuuvakuutuksella.

Wärtsilä pyrkii jatkuvasti parantamaan tuotteidensa ja palvelujensa laatua noudattamalla alan parhaita käytäntöjä ja hyvää hallintotapaa. Johto on kaikilla tasoilla vastuussa oman organisaationsa tuotannon laadusta ja siitä, että käytössä on asianmukaiset arviointi- ja palautemekanismit. Wärtsilän keskitetty laatutoiminto vastaa liiketoimintojen laatuhyönteiden koordinoinnista ja ylimmän tason ohjaus- ja hallintomekanismien toimivuudesta ja tehokkuudesta.

Sopimusriskit

Wärtsilän myynti koostuu Services-liiketoimintaa lukuun ottamatta eri kokoisista projekti- ja laitetoimituksista. Merkittävimmät toimitukset ovat kokonaisratkaisuna rakennettavia voimalaitoksia. Yksittäisiin projekteihin liittyvät riskit eivät kuitenkaan nouse koko liiketoiminnan volyyymiin nähden merkittäviksi. Tuotevastuuseen perustuvien korvausvaatimusten riskejä vähentävät tuotteiden ja työn koko elinkaaren – alkaen suunnittelusta kaikkien tuotantovaiheiden kautta aina kenttähuoltoon – kattava laatu, vakiomuotoiset myyntisopimukset sekä sopimusten tarkistusprosessi.

Services-liiketoiminnan sopimusriskit liittyvät pääasiassa pitkäaikaisiin sopimuksiin ja projekteihin, kuten moottoreiden päivitykset, jälkiasennukset tai muutokset. Näiden osuus Services-liiketoiminnasta on noin 25%, mutta yksittäisiin sopimuksiin liittyvät riskit eivät nouse merkittäviksi liiketoiminnan laajan asiakaspohjan ja maantieteellisen laaja-alaisuuden vuoksi. Sekä laitetoimituksissa että palveluissa noudatetaan tarkasti määriteltyä myyntiprosessia, jolloin riskejä voidaan havainnoida monesta eri tarkastuspisteestä ja suunnitella niiden torjuntakeinoja sekä sopimusteknisin keinoin että toteutuksen aikana.

Poikkeamiin, korruption ja vilppiin liittyvät riskit

Wärtsilä noudattaa lakeja ja omia sisäisiä politiikkojaan ja menettelytapaohjeitaan kaikessa liiketoiminnassaan. Wärtsilän toimintaperiaatteet toimivat työntekijöiden tärkeimpänä ohjeistuksena. Wärtsilä on sitoutunut liiketoimintoissaan korkeisiin eettisiin periaatteisiin ja rehellisyyteen tavoitteenaan ehkäistä korruptio sekä toimintaperiaatteiden, korruption vastaisen politiikan ja compliance-raportointia koskevan politiikan rikkomukset. Compliance-prosessit on integroitu kaikkiin liiketoimintoihin, ja jokainen työntekijä on omalta osaltaan vastuussa säännösten noudattamisesta ja toimintansa eettisyydestä ja rehellisyydestä. Wärtsilä on sitoutunut noudattamaan poikkeuksetta korruption vastaisia lakeja ja säännöksiä. Wärtsilän korruption vastaisessa politiikassa kielletään yksiselitteisesti kaikenlainen korruptio ja lahjonta, ja ylin johto suhtautuu jyrkän kielteisesti kaikenlaiseen korruption ja vilppiin.

Compliance-toiminto edistää säännösten noudattamista koko konsernissa ja pyrkii jatkuvasti lisäämään tietoutta korruption, lahjontaan ja muihin väärinkäytöksiin liittyvistä riskeistä. Toiminto on päävastuussa konsernin politiikoista ja toimintatavoista, koulutusohjelmista, säännösten noudattamiseen liittyvästä sisäisestä tutkinnasta, säännösten rikkomusten seuraamuksista sekä raportoinnista. Toiminnon keskeisiä tehtäviä ovat Wärtsilän compliance-ohjelman jatkuva kehittäminen ja eettisesti korkeatasoisen toimintakulttuurin vaaliminen. Compliance-toiminto tukee liiketoimintoja ja konsernihallinnon muita toimintoja ja tekee niiden kanssa yhteistyötä riskienhallintaan liittyvässä toiminnassa.

Wärtsilä tiedostaa riskin joutua ulkopuolisten toimijoiden vilpin kohteeksi ja että korruption ja vilpin riski on korostunut monilla yhtiön toiminta-alueilla. Siksi Wärtsilä noudattaa aina korkeita eettisiä toimintaperiaatteita ja edellyttää tiukkojen korruption vastaisen menettelytapojensa ehdotonta noudattamista, mukaan lukien esimerkiksi kolmansiin osapuoliin liittyvän korruption ja lahjonnan riskiä koskevat menettelyt.

Raaka-aineiden hintariski

Öljy

Öljyn hintamuutosten suoranainen vaikutus Wärtsilän tuotantotoimintaan on rajallinen ja liittyy lähinnä kysyntään. Öljyn hinnannousu on maailman talouskasvulle riskitekijä ja lisää toimintakustannuksia etenkin merenkulkualalla. Toisaalta se myös vilkastuttaa öljyn- ja kaasunetsintää ja -tuotantoa sekä maalla että merellä. Öljyn hinnan nousu lisää myös investointeja kaasunkuljetusaluksiin, maakaasulla käyviin voimalaitoksiin ja yhä enenevässä määrin myös maakaasulla käyviin aluksiin. Öljyn hinnan lasku voi lykätä öljyntuotantomaiden ja -alueiden sekä offshore-alan investointipäätöksiä. Wärtsilä on globaali yhtiö, jolla on toimintaa eri merenkulku- ja voimantuotantosegmenteillä. Öljyn hinnan muutoksilla voi olla näiden segmenttien kysyntään vastakkaisia vaikutuksia. Tilanteen monitahoisuutta lisää myös maakaasun kasvava rooli Wärtsilän liiketoiminnassa.

Metallit

Metallien hinnoilla on epäsuora vaikutus Wärtsilän käyttämien komponenttien hintoihin. Joidenkin avainkomponenttien osalta on tehty pitkäaikaiset hankintasopimukset, jotka tasoittavat raaka-aineiden hintaheilahteluja.

Sähkö

Sähkön hinnalla ei ole olennaista vaikutusta Wärtsilän tuotantokustannuksiin. Energy Solutions -liiketoiminnassa sähkön hinnannousu tukee asiakkaiden investointeja uuteen tuotantokapasiteettiin. Edullinen sähkön hinta ei suosi teollisuusasiakkaiden investointeja omaan sähköntuotantoon.

Vahinkoriskit

Wärtsilän henkilöstön turvallisuus pyritään takaamaan työterveys- ja turvallisuusjärjestelmillä, matkustamista koskevilla turvallisuusohjeilla sekä kriisitilanteita koskevalla ohjeistuksella. Wärtsilä on vakuuttanut henkilöstönsä asianmukaisesti, ja johtokunta on päättänyt korostaa työturvallisuuden merkitystä asettamalla konsernitason tavoitteeksi nolla poissaoloon johtanutta tapaturmaa. Tätä tarkoitusta varten on käynnissä erityinen Nolla tapaturmaa -projekti, jonka tavoite on sisällytetty yhtiön kestävän kehityksen ohjelmaan. Läheltä piti -tilanteiden raportointijärjestelmä WeCare, johon tallennetaan yhtiön työturvallisuutta ja -terveyttä, toiminnan jatkuvuutta ja ympäristöä uhanneet vaaratilanteet, oli maailmanlaajuisesti aktiivisessa käytössä vuonna 2015. Tietojärjestelmä sinänsä ei yksinään paranna suorituskykyämme, mutta se ohjaa poikkeamien syiden selvittämistä ja korjaavien toimenpiteiden järjestelmällistä toteuttamista.

Ympäristövahinkoihin liittyviä riskejä torjutaan ympäristöjärjestelmillä. Wärtsilä ylläpitää kiinteistörekisteriä kaikista yhtiön käytössä olevista kiinteistöistä ja ohjaa niiden ostoa, myyntiä, vuokrausta ja turvallisuutta. Kiinteistöjen ympäristöauditointeihin käytetään ulkopuolisia asiantuntijoita.

Mikään Wärtsilän isoista toimipaikoista ei sijaitse luonnonkatastrofeille alttiilla alueilla. Katastrofiskenaarioita laaditaan ja tarvittaessa riskejä torjutaan esimerkiksi sijoittamalla yksiköt tulvariskirajan yläpuolelle tai rakentamalla tulvapatoja. Wärtsilän suurimmissa toimipaikoissa on toteutettu liiketoiminnan vaikutusten analyysi ja laadittu toiminnan jatkuvuussuunnitelma sekä omaisuus- että keskeytysriskien varalta.

Riskit, joihin ei voida vaikuttaa omin toimenpitein, siirretään mahdollisuuksien mukaan vakuutusyhtiöille. Tavoitteena on, että henkilöstöön, omaisuuteen, toiminnan keskeytymiseen, mukaan lukien alihankkijoista johtuva toiminnan keskeytyminen, sekä toiminta- ja tuotevastuisiin liittyvät vahinkoriskit on katettu asianmukaisin vakuutuksin. Riskien hallitsemiseksi Wärtsilällä on oma jälleenvakuutusyhtiö Vulcan Insurance PCC Ltd.

Tieto- ja kyberturvallisuuteen liittyvät riskit

Wärtsilä perusti vuonna 2015 sisäisen organisaation, jonka tehtävänä on kyberturvallisuuden hallinnointi ja johtaminen. Se vastaa yhteistyössä Wärtsilän divisioonien johdon kanssa yhtiön asiakastarjontaan ja sisäiseen toimintaan liittyvän kyberturvallisuuden hallinnoinnista ja johtamisesta. Wärtsilän kyberturvallisuuden hallinnointimalli nivoo perinteiset työsuojelu- ja turvallisuustoiminnot yhteen kyberturvallisuustoimintojen kanssa.

Wärtsilän sisäiseen toimintaan liittyviä tietoturvariskejä kartoitetaan jatkuvasti, ja riskien torjumiseksi tehdään jatkuvasti työtä verkkoturvaluuteen, päätepisteen suojaukseen ja käyttöoikeuksiin sekä haavoittuvuuksiin liittyvien riskien hallinnassa. Wärtsilän tietoturvakeskus valvoo sisäisiä uhkia skannaamalla tietoturva-aukkoja ja reagoi koordinoitusti tunnistettuihin kyberturvallisuusriskeihin. Wärtsilän tietoturva-avalmiuksien kehittämistä ohjaa lisäksi uusi kyberturvallisuusorganisaatio.

Kyberturvallisuusriskejä kartoitetaan ja käsitellään laajasti. Vaikuttaa siltä, että tieto- ja automaatiojärjestelmiin liittyvät riskit ovat nousseen fyysisiä riskejä ja henkilöriskejä suuremmiksi. Kyberturvallisuusstrategian katselmointia ja toteutusta jatketaan tulevina vuosina.

MILLAINEN ON LIIKETOIMINTAMME VAKUUTUSTURVA?

Vahinkojen varalta Wärtsilän tuotteita kattaa koko elinkaaren ajan sekä riskientorjunta että vakuutusturva.

Rahoitusriskit

Wärtsilän rahoitusriskit on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa, [liitteessä 33](#).

Wärtsilän riskiprofiilit ja vastuut

RISKI	RISKIPROFIILI	POLITIIKKA TAI MUU OHJE	VASTUULLINEN TAHO
Strategiset riskit		Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Wärtsilän hallitus, johtokunta ja liiketoiminnat
Liiketoimintaympäristöön liittyvät riskit		Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Johtokunta ja liiketoiminnat
Markkina- ja asiakasriski		Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Johtokunta ja liiketoiminnat
Kilpailutilanne- ja hintariski		Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Johtokunta ja liiketoiminnat
Poliittiset ja lainsäädännölliset riskit		Erilaiset ohjeet ja riskienhallintapolitiikka	Liiketoiminnat ja T&K-, riskienhallinta- ja lakiasiaintoiminnat
Ilmastonmuutokseen ja kestävään kehitykseen liittyvät riskit		Laatu-, työterveys- ja turvallisuus- ja ympäristöpolitiikka, toimintaperiaatteet, johtamisjärjestelmät (ISO 14001 & OHSAS 18001)	Liiketoiminnat, T&K- ja kestävä kehityksen toiminto
Teknologiariski		Patentti- ja teollisuus oikeudet, tuotetakuut	Liiketoiminnat ja T&K-toiminto
Operatiiviset riskit		Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Johtokunta ja liiketoiminnat
Valmistusriski		Tuotantojärjestelmät, liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmat	Tuotanto ja liiketoiminnat
Toimittaja- ja alihankkijariski		Toimittajavaatimukset ja hallintajärjestelmä, liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmat	Liiketoiminnat ja hankintatoiminto
Tuotteiden elinkaari- ja tuotevastuuriski		Johtamisjärjestelmä (ISO 9001), turvallisuusohjeet ja -käsikirjat, riskienhallintapolitiikka, T&K:n riskientorjuntaohjeet	Tuotanto, T&K-toiminto, liiketoiminnat sekä riskienhallinta- ja lakiasiaintoiminnat
Sopimusriskit		Vakiosopimukset	Lakiasiaintoiminto ja liiketoiminnat

Raaka-aineiden hintariski	■	Tuotantokustannusten hallinta	Liiketoiminnot ja rahoitustoiminto
Tietoturvariski	■	Tietoturvan periaatteet, kyberturvallisuusstrategia	Liiketoiminnot ja IM-toiminto
Poikkeamiin liittyvät riskit	■ ■	Toimintaperiaatteet, korruption vastainen politiikka, compliance-politiikka	Liiketoiminnot, Compliance-toiminto
Vahinkoriskit			
		Riskienhallintapolitiikka ja -ohjeet	Liiketoiminnot ja riskienhallintotoiminto
Henkilöstöriskit	■	Johtamisjärjestelmä (OHSAS 18001), matkustusturvaohjeet, kriisiohjeet, "läheltä piti" -tilanteet ja kiinteistöjen turvallisuussuunnitelmat	Liiketoiminnot, henkilöstö-, riskienhallinta- ja turvallisuustoiminnot
Luonnonkatastrofit	■	Kriisienhallintaohjeet, Liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelmat	Liiketoiminnot ja riskienhallintatoiminto
Tulipalot, kuljetusvahingot ym.	■ ■ ■	Johtamisjärjestelmät (ISO 14001 & OHSAS 18001), kiinteistöjen turvallisuussuunnitelmat	Liiketoiminnot, riskienhallintatoiminto ja kiinteistöyksikkö
Rahoitusriskit			
		Wärtsilän strategia ja liiketoimintasuunnitelmat	Liiketoiminnot ja rahoitustoiminto
Valuuttakurssiriski	■ ■	Rahoituspolitiikka	Liiketoiminnot ja rahoitustoiminto
Korkoriski	■ ■	Rahoituspolitiikka	Liiketoiminnot ja rahoitustoiminto
Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski	■ ■	Rahoituspolitiikka	Liiketoiminnot ja rahoitustoiminto
Luottoriski	■ ■ ■	Rahoitus- ja luottopolitiikka	Liiketoiminnot ja rahoitustoiminto

Matala ■ ■ ■ ■ Korkea

Sijoittajat

Osakkeet ja osakkeenomistajat	159	Analytikot	166
Wärtsilän osakkeet Nasdaq Helsingissä	159	Tietoa osakkeenomistajille	168
Osakkeenomistajat	161	Talousinformaatio 2016	169
Wärtsilä pääomamarkkinoilla	164	Pörssitiedotteiden vuosikooste	169

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Wärtsilä Oyj Abp:n osakkeet noteerataan Nasdaq Helsingin Large Cap -listalla kaupankäyntitunnuksella WRT1V. Tilikauden 2015 lopussa Wärtsilän osakkeiden lukumäärä oli 197.241.130 ja rekisteröity osakepääoma oli 336.002.138,50 euroa. Wärtsilällä on yksi osakesarja, ja jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa ja yhtäläiseen osinkoon.

Osakekohtaisia tunnuslukuja

		2015	2014	2013	2012	2011
Tulos/osake (EPS)	EUR	2,25	1,76	1,98	1,72	1,44
Oma pääoma/osake	EUR	11,16	9,94	9,35	8,95	8,30
Osinko/osake	EUR	1,20 ¹	1,15	1,05	1,00	0,90
Osinko/tulos	%	53,3 ¹	65,4	53,0	58,1	62,7
Efekttiivinen osinkotuotto	%	2,8 ¹	3,1	2,9	3,1	4,0
Hinta/voitto (P/E)		18,8	21,1	18,1	19,0	15,5
Hinta/osakekohtainen oma pääoma (P/BV)		3,8	3,7	3,8	3,7	2,7
Osakkeiden oikaistu lukumäärä	1 000 kpl					
tilikauden lopussa		197 241	197 241	197 241	197 241	197 241
keskimäärin		197 241	197 241	197 241	197 241	197 241

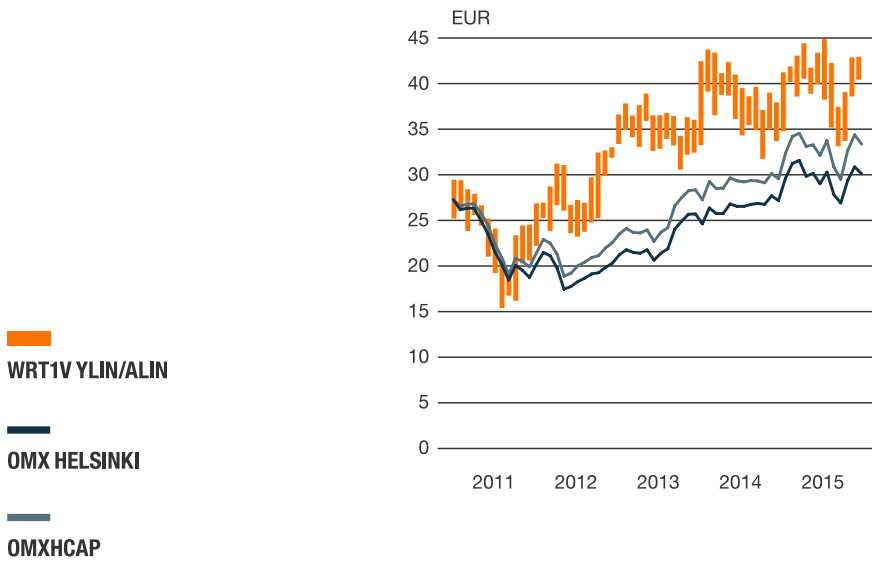
¹ Hallituksen ehdotus.

Wärtsilän osakkeet Nasdaq Helsingissä

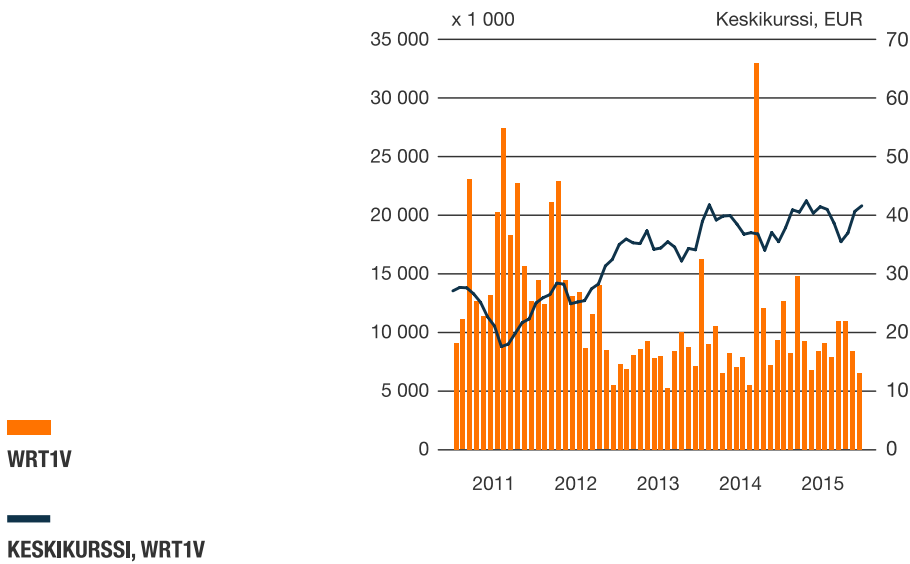
Wärtsilän osakkeen kurssi nousi 13,6% vuonna 2015, kun taas OMX Helsinki Cap -indeksi nousi 11,7%. Wärtsilän osakkeen ylin kurssi tilikaudella oli 44,97 euroa ja alin kurssi 33,22 euroa. Päätöskurssi 31.12.2015 oli 42,15 euroa ja vaihdon volyyymilla painotettu keskimääräinen kurssi vuonna 2015 oli 39,83 euroa. Wärtsilän osakekannan markkina-arvo tilivuoden lopussa oli 8.314 miljoonaa euroa. Osakkeita vaihdettiin Nasdaq Helsingissä 113.736.958 kappaletta, ja vaihdettujen osakkeiden arvo oli 4.529 miljoonaa euroa. Wärtsilän osakkeilla käydään kauppaa myös vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla, kuten Chi-X:ssä, Turquoise:ssä ja BATS:ssä. Näillä kaupankäyntipaikoilla osaketta vaihdettiin yhteensä 76.773.406 kappaletta.

Lisätietoa osakkeen kurssikehityksestä löytyy Wärtsilän sijoittajasivuilta <http://www.wartsila.com/fi/sijoittajat>.

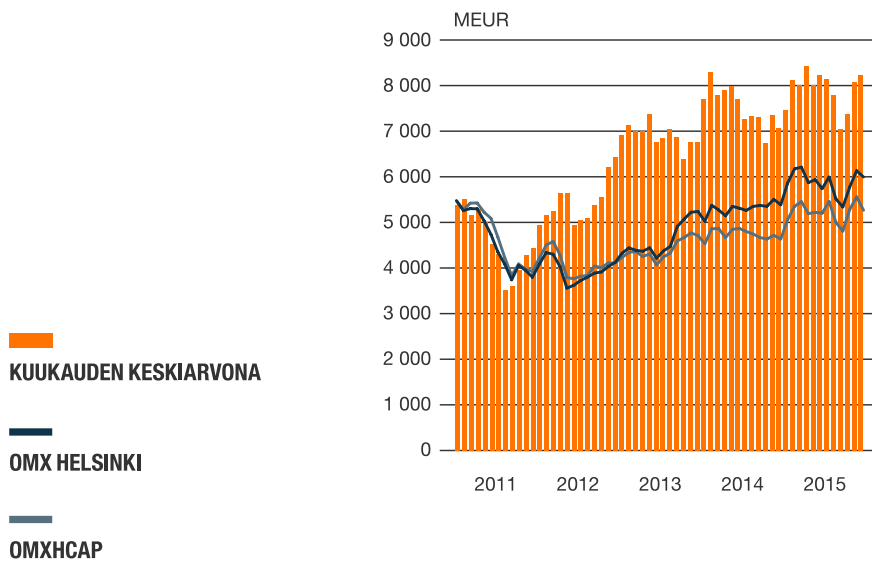
KURSSIKEHITYS

OSAKEVAIHTO/KK

MARKKINA-ARVO

Wärtsilän osakkeet Nasdaq Helsingissä

		2015	2014	2013	2012	2011
Pörssivaihto	MEUR	4 529	5 114	3 328	4 380	5 016
Vaihdettu määrä	1 000 kpl	113 737	132 525	95 127	159 853	197 186
Vaihtuvuus	%	80,0	67,2	48,2	81,0	100,0
Ylin kurssi	EUR	44,97	43,82	39,00	33,11	29,55
Alin kurssi	EUR	33,22	31,85	30,66	22,30	15,50
Keskikurssi	EUR	39,83	38,09	35,00	27,31	25,44
Pörssikurssi tilikauden lopussa	EUR	42,15	37,09	35,77	32,72	22,32
Osakekannan markkina-arvo tilikauden lopussa	MEUR	8 314	7 315	7 055	6 454	4 402

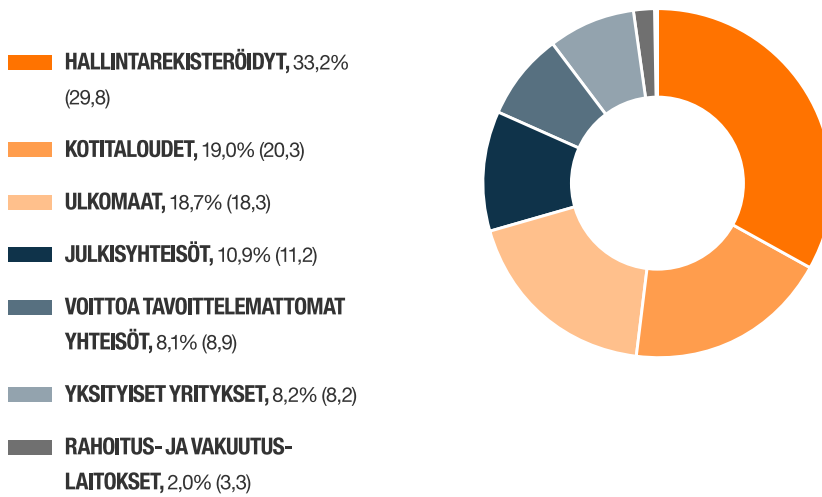
Osakkeenomistajat

Tilikauden 2015 lopussa Wärtsilällä oli noin 39.200 osakkeenomistajaa. Ulkomaisten osakkeenomistajien ja hallintarekisteröityjen osakkeiden osuus osakekannasta oli tilikauden lopussa 52% (48), ja suomalaisten yksityissijoittajien omistuksessa oli 19% (20) osakekannasta. Suurin osakkeenomistaja oli Investor AB, jonka osakeomistus oli 33.866.544 osaketta eli 17% osakekannasta.

Lisätietoa osakkeenomistajista löytyy Wärtsilän sijoittajasivuilta www.wartsila.com/fi/sijoittajat.

Omistajaryhmät 31.12.2015

Ryhmä	Osakkaita	%	Osakkeita	%
Yksityiset yritykset	1 454	3,7	16 145 619	8,2
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	76	0,2	3 955 559	2,0
Julkisyhteisöt	45	0,1	21 401 259	10,9
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	863	2,2	15 949 464	8,1
Kotitaloudet	36 454	93,0	37 431 564	19,0
Ulkomaat	308	0,8	36 789 865	18,7
Hallintarekisteröidyt			65 567 800	33,2
Yhteensä	39 200	100,0	197 241 130	100,0

Osakemäärien jakauma 31.12.2015

Osakkeet	Osakkaita	%	Osakkeita	%
1-100	11 439	29,2	618 191	0,3
101-1 000	19 797	50,5	8 022 310	4,1
1 001-10 000	7 208	18,4	19 771 429	10,0
10 001-100 000	681	1,7	16 366 962	8,3
100 001-1 000 000	65	0,2	17 623 860	8,9
1 000 001-10 000 000	7	0,0	14 262 079	7,2
10 000 001-	3	0,0	55 008 499	27,9
Hallintarekisteröidyt			65 567 800	33,2
Yhteensä	39 200	100,0	197 241 130	100,0

Wärtsilän 50 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2015, poislukien hallintarekisteröidyt

Omistaja	Osakkeita	%
1 Avlis Invest AB	33 866 544	17,17
2 Fiskars Oyj Abp	10 881 781	5,52
3 Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	10 260 174	5,20
4 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	3 978 914	2,02
5 Svenska Litteratursällskapet i Finland	2 744 840	1,39
6 Kansaneläkelaitos	1 935 910	0,98
7 Valtion Eläkerahasto	1 800 000	0,91
8 Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	1 595 088	0,81
9 Kuntien eläkevakuutus	1 107 327	0,56
10 Jenny ja Antti Wihurin Rahasto	1 100 000	0,56
11 Suomen Kulttuurirahasto	970 442	0,49
12 Schweizerische Nationalbank	969 173	0,49
13 Sigrid Jusélius Säätiö	964 475	0,49
14 Sijoitusrahasto Nordea Suomi	764 782	0,39
15 Savox Investments S.A.	730 000	0,37
16 Ingman Finance Oy Ab	595 000	0,30
17 Signe ja Ane Gyllenbergin säätiö	584 888	0,30
18 Samfundet Folkhälsan i Svenska Finland rf	533 900	0,27
19 Rantanen Tuula Anneli	505 066	0,26
20 Folkhälsan i Svenska Finland rf Inez och Julius Polins Fond	443 800	0,23
21 Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	423 064	0,21
22 Svenska Kulturfonden i Björneborg	394 010	0,20
23 Elinkorkolaitos Hereditas	383 332	0,19
24 Louise ja Göran Ehrnroothin säätiö	377 630	0,19
25 Blåberg Olli Edvard	320 000	0,16
26 Von Fieandt Johan	308 492	0,16
27 Fromond Elsa	300 956	0,15
28 William Thuring's Stiftelse	299 515	0,15
29 Kansanterveyden tutkimussäätiö	287 268	0,15
30 Sijoitusrahasto Seligson & Co	275 798	0,14
31 Stockmann Marita	271 226	0,14
32 Tallberg Carl Johan	260 582	0,13
33 Sr Danske Invest Suomi Yhteisöosake	246 714	0,13
34 Sijoitusrahasto Aktia Capital	245 000	0,12
35 Brita Maria Renlundin Säätiö	240 400	0,12
36 Sijoitusrahasto SEB Finlandia	240 302	0,12
37 Odin Finland	235 154	0,12
38 Holdix Oy Ab	234 000	0,12
39 Blomberg Anne-Sofie Marie	221 266	0,11
40 Stiftelsen för Åbo Akademi	214 010	0,11
41 Sr Danske Invest Suomi Osake	212 021	0,11
42 Ella ja Georg Ehrnroothin säätiö	201 500	0,10
43 Sijoitusrahasto Alfred Berg Suomi Fokus	180 650	0,09
44 Markkola Leena	171 500	0,09
45 Barry Staines Linoleum Oy	166 570	0,08
46 Perceval Ann-Marie Caussin De	166 280	0,08
47 Suomen Kauppayhtiöt Oy	162 000	0,08
48 Relander Harald Bertel	161 000	0,08
49 Karlsson Anne Christine	160 000	0,08
50 Bergsr. Dr H.C. Marcus Wallenbergs stiftelse för företagsekonomisk forskning rf	151 700	0,08
Yhteensä	83 844 044	42,51

Muutokset omistuksessa – liputukset

Vuonna 2015 Wärtsilä sai tietoonsa seuraavat omistuksessa tapahtuneet muutokset:

10.9.2015 BlackRock, Inc. lisäsi omistustaan Wärtsilässä yli kahdeskymmenesosaan (1/20) yhtiön äänimäärästä. Osakekaupan jälkeen BlackRock, Inc. omisti 10.019.838 osaketta, joka on 5,08% Wärtsilän osakkeista ja äänistä.

Johdon osakkeenomistus

Yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen sekä näiden määräysvaltayhteisöt omistivat Wärtsilä Oyj Abp:n osakkeita yhteensä 60.219 kpl eli 0,03% koko osakekannasta ja äänivallasta vuoden 2015 lopussa.

Lisätietoa hallituksen jäsenten Wärtsilä-osakkeiden omistuksesta löytyy osiosta [Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä](#).

Valtuutukset

Varsinainen yhtiökokous, joka pidettiin 5.3.2015, valtuutti hallituksen päättämään enintään 19.000.000 oman osakkeen hankkimisesta. Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä.

Hallitus valtuutettiin päättämään enintään 19.000.000 oman osakkeen luovuttamisesta. Luovuttamisvaltuutus on voimassa kolme vuotta yhtiökokouksen päätöksestä, ja se kumoaa varsinaisen yhtiökokouksen 6.3.2014 antaman valtuutuksen omien osakkeiden luovuttamiseen. Valtuutus oikeuttaa hallituksen päättämään siitä, kenelle ja missä järjestyksessä omia osakkeita luovutetaan. Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta muutoin kuin siinä suhteessa, jossa osakkeenomistajalla on etuoikeus hankkia yhtiön omia osakkeita.

Hallituksen esitys osingonjaosta

Hallitus esittää, että 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta maksetaan osinkona 1,20 euroa osakkeelta.

Wärtsilä pääomamarkkinoilla 2015

Sijoittajasuhdetoiminnasta vastaava tiimi, johon kuuluvat Wärtsilän toimitusjohtaja, talous- ja rahoitusjohtaja, sijoittajasuhdejohtaja ja IR Officer, osallistui vuoden aikana lähes 300 sijoittajatapaamiseen. IR-tiimi piti lisäksi vuoden mittaan säännöllisesti yhteyttä osakeanalyttikoihin. Tapaamisia järjestettiin Pohjois-Amerikassa, Isossa-Britanniassa, Manner-Euroopassa sekä Pohjoismaissa. IR-tiimi osallistui myös kahdeksaan institutionaalisille sijoittajille suunnattuun konferenssiin sekä Suomessa että ulkomailla. Henkilökohtaisten tapaamisten lisäksi Wärtsilä isännöi vierailuja Vaasan ja Triesten tehtailla sekä Shanghain yhteisytyksessä. Vuoden aikana Wärtsilän ulkomainen osakeomistus oli 52% (48). Ulkomaisia osakkeenomistajia oli eniten Ruotsissa, Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa.

Wärtsilä osallistui vuoden mittaan kotimaisille yksityissijoittajille tarkoitettuihin tapahtumiin, joihin kuuluivat mm. Arvopaperin järjestämät sijoittajamessut sekä Ålandsbankenin ja Pörssisäätiön järjestämät tapahtumat. Wärtsilän osakkeenomistajista 19% (20) oli yksityissijoittajia vuonna 2015.

Wärtsilän sijoittajasuhdepolitiikka

Wärtsilän sijoittajasuhdetoiminnan tavoitteena on antaa rahoitusmarkkinoille oikeaa, riittävää ja ajantasaista tietoa yhtiön toiminnasta, strategiasta, markkinoista ja taloudellisesta asemasta. Näin pyritään varmistamaan, että rahoitusmarkkinoilla on Wärtsilän osakkeiden arvon määrittämiseen riittävät tiedot. Tavoitteen saavuttamiseksi Wärtsilä julkaisee vuosittain kolme osavuosikatsausta, tilinpäätöstiedotteen, vuosikertomuksen ja pörssitiedotteita. Tämän lisäksi yhtiön johto keskustelee säännöllisesti analyytikoiden ja sijoittajien kanssa sekä Suomessa että ulkomailla. Wärtsilän verkkosivut toimivat kaiken osakekurssiin vaikuttavan ajankohtaisen ja aiempaa toimintaa koskevan tiedon arkistona.

Näkymät

Tietoa Wärtsilän näkymistä ja tilikauden tulosenusteesta julkaistaan tilinpäätöstiedotteessa ja osavuosikatsauksissa. Viimeksi julkaistut näkymät toistetaan myös vuosikertomuksessa. Julkaistavat näkymät sisältävät hallituksen hyväksymät ennusteet liikevaihdosta ja kannattavuudesta (EBIT%). Wärtsilä ei julkaise kvartaalikohtaisia tulosenusteita.

Jos liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu näkyviin mahdollisesti vaikuttavia muutoksia, Wärtsilä julkaisee muutetut näkymät voimassa olevien määräysten mukaisesti.

Analytikkoraportit

Wärtsilä tarkistaa pyydettyä analyytikon laatiman analyysin tai raportin tietojen oikeellisuuden jo julkaistujen tietojen perusteella. Wärtsilä ei kommentoi tai ota vastuuta pääomamarkkinatahojen julkaisemista ennusteista tai odotuksista.

Hiljainen jakso

Wärtsilä soveltaa tulosjulkistustensa edellä kolmen viikon pituista hiljaista jaksoa, jotta julkaisematonta taloudellista tietoa ei pääse julkisuuteen. Edustajamme eivät tänä aikana tapaa sijoittajia tai analyytikoita eivätkä kommentoi yhtiön taloudellista tilaa.

Tiedonantopolitiikka ja talousviestintä

Wärtsilä tiedottaa yhtiön tavoitteista, taloudellisesta asemasta ja liiketoiminnasta avoimesti, oikea-aikaisesti, totuudenmukaisesti ja johdonmukaisesti, jotta yhtiön sidosryhmät voivat muodostaa oikeisiin ja riittäviin tietoihin perustuvan käsityksen yhtiöstä. Wärtsilä julkaisee pörssitiedotteita, lehdistötiedotteita ja ammattilehdistölle tarkoitettuja tiedotteita. Lisäksi tytäryhtiömme julkaisevat tarvittaessa lehdistötiedotteita, joilla on paikallista merkitystä.

Pörssitiedotteilla julkaistaan uutisia, joilla saattaa olla merkitystä osakkeen arvon kehityksen kannalta. Lehdistötiedotteilla kerrotaan liiketoiminnan tapahtumista, joilla on uutisarvoa tai muutoin yleistä mielenkiintoa sidosryhmien keskuudessa, mutta jotka eivät ole omiaan vaikuttamaan osakekurssiin. Ammattilehdistötiedotteilla tiedotetaan alan lehdistölle yhtiön tuotteista ja teknologioista yksityiskohtaisemmin. Kaikki pörssitiedotteet julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Lehdistötiedotteet julkaistaan englanniksi ja tarvittaessa myös suomeksi ja ruotsiksi. Ammattilehdistötiedotteet julkaistaan ainoastaan englanniksi. Pörssi- ja lehdistötiedotteet ovat välittömästi julkistamisen jälkeen luettavissa Wärtsilän internetsivuilla.

Yhteystiedot

Yhtiön sijoittaja- ja analyyttikosuhteista vastaa sijoittajasuhdejohtaja Natalia Valtasaari yhdessä IR-tiimin kanssa. Kyselyt voi lähettää osoitteeseen investor.relations@wartsila.com.

Natalia Valtasaari

Sijoittaja- ja mediasuhdejohtaja
Puh. 010 709 5637
natalia.valtasaari@wartsila.com

Mari Hamarila

IR Officer
Puh. 050 364 3413
mari.hamarila@wartsila.com

Alexandra Carlzén

Koordinaattori, sijoittajasuhteet
Puh. 010 709 5445
alexandra.carlzen@wartsila.com

Wärtsilän konsernaviestinnästä vastaa viestintäjohtaja Atte Palomäki.

Atte Palomäki

Viestintäjohtaja
Puh. 010 709 5599
atte.palomaki@wartsila.com

Analyytikot

Parhaan tietomme mukaan ainakin seuraavat välittäjäyritykset ja analyytikot ovat seuranneet Wärtsilän kehitystä viimeisten 12 kuukauden aikana. He ovat omasta aloitteestaan analysoineet yhtiötämme sekä laatineet kirjallisia raportteja ja kommentteja ja pystyvät siten luonnehtimaan Wärtsilää sijoituskohteena. Wärtsilä ei vastaa analyyseissä esitetyistä arvioista.

YRITYS	ANALYYTIKKO	YHTEYSTIEDOT
ABG Sundal Collier AB	Anders Idborg	anders.idborg@abgsc.se +46 8 566 286 74
Bank of America Merrill Lynch	Michael Kaloghiros	michael.kaloghiros@baml.com +44 20 7996 1226
Carnegie Investment Bank AB, Finland	Timo Heinonen	timo.heinonen@carnegie.fi 09 6187 1234
Credit Suisse	Max Yates	max.yates@credit-suisse.com +44 20 7883 8501
Danske Bank A/S, Helsinki	Antti Suttelin	antti.suttelin@danskebank.com 010 236 4708
Deutsche Bank AG	Stephen Stakhiv	stephen.stakhiv@db.com +44 20 7541 6213
DNB Bank ASA	Christer Magnergård	christer.magnergard@dnb.no +46 8 473 48 44
Evli Bank plc	Elina Riutta	elina.riutta@evli.com 09 4766 9204
Fearnley Fonds ASA	Rikard Vabo	r.vabo@fearnleys.no +47 22 93 60 00
Goldman Sachs International	Daniela Costa	daniela.costa@gs.com +44 20 7774 8354
Haitong Securities	Nick Wilson	nick.wilson@haitongib.co.uk +44 20 3364 6766
Handelsbanken Capital Markets	Tom Skogman	tom.skogman@handelsbanken.fi 010 444 2752
HSBC Bank plc	Colin Gibson	colin.gibson@hsbcib.com +44 20 7991 6592
Inderes	Juha Kinnunen	juha.kinnunen@inderes.com 040 778 1368
Jefferies International	Peter Reilly	peter.reilly@jefferies.com +44 20 7029 8632
JPMorgan Cazenove	Glen Liddy	glen.liddy@jpmorgan.com +44 20 7134 4570
Kepler Cheuvreux	Johan Eliason	jeliason@keplercheuvreux.com +46 8 723 5100
Morgan Stanley	Ben Maslen	ben.maslen@morganstanley.com +44 20 7425 3837

Nordea Markets	Manu Rimpelä	manu.rimpela@nordea.com 09 165 59926
Pareto Öhman	David Jacobsson Cederberg	djc@paretosec.com +46 8 402 5272
Pohjola Bank plc	Pekka Spolander	pekka.spolander@pohjola.fi 010 252 4351
SEB Enskilda, Helsinki	Tomi Railo	tomi.railo@enskilda.fi 09 6162 8727
Swedbank Markets	Anders Roslund	anders.roslund@swedbank.se +46 8 5859 0093
UBS Deutschland AG	Sven Weier	sven.weier@ubs.com +49 69 1369 8278

Tietoa osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Wärtsilä Oyj Abp:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 3.3.2016 kello 15.00 alkaen Helsingissä, Messukeskuksen kongressisiivessä, osoitteessa Messuaukio 1, 00520 Helsinki.

Osallistumisoikeus

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään 22.2.2016 on merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Ilmoittautuminen

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoittauduttava viimeistään 29.2.2016 klo 16.00 mennessä joko kirjallisesti, sähköpostitse, telefaksilla tai puhelimitse.

Ilmoittautumisosoitteet:

Wärtsilä Oyj Abp
Osakasrekisteri
PL 196
00531 Helsinki
puh. 010 709 5282, arkipäivisin klo 9.00–12.00
faksi 010 709 5701
Sähköposti: yk@wartsila.com
Internet: www.wartsila.com/yk_ilmoittautuminen

Kirjallisesti, sähköpostitse tai telefaksilla ilmoittauduttaessa ilmoittautumisen tulee olla perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä 29.2.2016 klo 16.00. Valtakirja, jonka nojalla valtuutettu haluaa käyttää osakkeenomistajan äänivaltaa yhtiökokouksessa, pyydetään toimittamaan yhtiölle ennen ilmoittautumisajan päättymistä.

Osingonmaksu

Hallitus esittää, että tilikaudelta 2015 jaetaan osinkona 1,20 euroa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkaalle, joka täsmäytyspäivänä 7.3.2016 on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Osingonmaksupäiväksi hallitus ehdottaa 14.3.2016.

Pörssitiedotteet

Pörssitiedotteet ovat heti julkistamisen jälkeen luettavissa Wärtsilän internetsivuilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Talousinformaatio 2016

Vuosikertomus 2015

Sähköinen vuosikertomus 2015 on saatavissa suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä osoitteessa www.wartsilareports.com/fi. Vuosikertomus löytyy myös Wärtsilän internetsivuilta osoitteesta www.wartsila.com.

Osavuositarkastukset ja tilinpäätöstiedote 2016

- Tammi–maaliskuu torstaina 21.4.2016
- Tammi–kesäkuu keskiviikkona 20.7.2016
- Tammi–syyskuu tiistaina 25.10.2016
- Tilinpäätöstiedote tammi–joulukuu perjantaina 27.1.2017

Osavuositarkastukset ja tilinpäätöstiedote julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi Wärtsilän internetsivuilla osoitteessa www.wartsila.com.

Pörssitiedotteiden vuosikooste

4.11.2015

Wärtsilä nimittää Javier Cavada Caminon Energy Solutions -liiketoiminnan johtajaksi

22.10.2015

Wärtsilä nimittää Pierpaolo Barbonen toimitusjohtajan sijaiseksi

22.10.2015

Wärtsilän osavuositarkastus tammi–syyskuu 2015

16.10.2015

Wärtsilä toimittaa 378 MW:n voimalaitoksen El Salvadoriin

14.9.2015

Wärtsilä nimittää Roger Holmin Marine Solutions -liiketoiminnan johtajaksi

14.9.2015

Arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 §:n mukainen liputusilmoitus: BlackRock, Inc. on lisännyt omistustaan Wärtsilässä

10.8.2015

Wärtsilän konsernijohtajaksi Jaakko Eskola 1.11.2015

17.7.2015

Wärtsilän osavuositarkastus tammi–kesäkuu 2015

17.7.2015

Wärtsilä mukauttaa Ship Power -liiketoimintaansa vastaamaan heikkoa markkinatilannetta

29.5.2015

Wärtsilä on ostanut L-3 Marine Systems Internationalin

23.4.2015

Wärtsilän osavuositarkastus tammi–maaliskuu 2015

10.4.2015

Wärtsilälle 120 miljoonan euron voimalaitostilaus

5.3.2015

Wärtsilä Oyj Abp:n hallituksen järjestäytyminen

5.3.2015

Wärtsilän varsinaisen yhtiökokouksen päätökset 5.3.2015

5.3.2015

Wärtsilä määrittelee uudelleen osinkotavoitteensa

10.2.2015

Wärtsilä Oyj Abp:n vuosikertomus vuodelta 2014 julkaistu

29.1.2015

Kutsu Wärtsilä Oyj Abp:n varsinaiseen yhtiökokoukseen

29.1.2015

Wärtsilän tilinpäätöstiedote tammi–joulukuu 2014

Hallituksen toimintakertomus

Keskeistä tilikaudelta 2015	172	Henkilöstö	186
Strategia	172	Uudelleenjärjestelyohjelmat	186
Vuosi 2015		Muutokset ylimmässä johdossa	187
Markkinakehitys	174	Kestävä kehitys	187
Tilaukset ja tilauskanta	175	Osakkeet ja osakkeenomistajat	187
Liikevaihto ja kannattavuus	177	Varsinaisen yhtiökokouksen päätökset	188
Tase, rahoitus ja rahavirta	179	Riskit ja epävarmuustekijät	189
Investoinnit	183	Markkinanäkymät	190
Strategiset toimenpiteet, yhteisyritykset ja verkoston laajentaminen	183	Wärtsilän näkymät vuodelle 2016	190
T&K, tuotelanseeraukset	184	Hallituksen voitonjakoehdotus	191

Keskeistä tilikaudelta 2015

Wärtsilän vuoden 2015 tulos kehittyi asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Liikevaihto kasvoi 5% ja kannattavuus nousi 12,2%:iin vahvan viimeisen vuosineljänneksen ja edelleen kasvaneiden huoltovolyymien tukemana.

Toimintaympäristö oli haastava sekä energia- että merenkulkumarkkinoilla. Makrotalouden epävarmuus rajoitti investointeja uuteen voimalkapasiteettiin, ja uusien alusten kysyntää rasitti merenkulkualan ylikapasiteetti ja öljyn alhainen hinta. Sekä Marine- että Energy Solutions -liiketoiminnan tilauskertymä väheni edellisvuodesta, vaikka markkina-aktiiviteetti kasvoi jatkuvasti toisella vuosipuoliskolla. Huoltomarkkinat kehittyivät suotuisasti. Taustalla oli kunnossapitopalveluiden ja propulsiojärjestelmien modernisointien kysynnän kasvu sekä voimalaitosten käyttöasteen nousu. Services-liiketoiminnan kehitys oli vuoden selkeä kohokohta. Kohdennettu myyntitapa ja laajennettu arvolutaus yhdistettynä asiakkaiden suurempaan halukkuuteen investoida toimintaa optimoiviin palveluihin tuotti kaksinumeroisen kasvun sekä tilauksissa että myynissä.

Wärtsilä jatkoi vuoden aikana liiketoimintansa kehittämistä laajentamalla tuote- ja ratkaisutarjontaa ja hyödyntämällä yrityskauppojen kautta tarjoutuneita kasvumahdollisuuksia. T&K-investointien osuus liikevaihdosta oli 2,6%. L-3 Marine Systems Internationalin osto saatiin päätökseen kesäkuussa, ja integrointiohjelma etenee hyvin. Kauppa vahvistaa merkittävästi Wärtsilän asemaa automaatio-, navigointi- ja sähköjärjestelmissä sekä digitaalisissa ratkaisuissa.

Liikevaihto

MEUR	2015	2014	Muutos %
Energy Solutions	1 126	1 138	-1%
Marine Solutions	1 720	1 702	1%
Services	2 184	1 939	13%
Konserni	5 029	4 779	5%

Strategia

Wärtsilä tähtää kannattavaan kasvuun tarjoamalla edistyksellistä teknologiaa ja elinkaariratkaisuja merenkulku- ja energia-alan asiakkaille.

Ympäristötietoisuuden lisääntyminen ja muuttuvat energiatarpeet vaikuttavat asiakkaidemme tapaan toimia. Integroitujen tuotteidemme ja palvelujemme ansiosta pystymme vastaamaan erinomaisesti nykypäivän energiatehokkaiden ja joustavien ratkaisujen kysyntään. Monipolttoainetuotteemme ja nesteytettyyn maakaasuun perustuvat ratkaisumme ovat alan johtavia, ja vastaavat kaasupohjaisten teknologioiden kasvavaan kysyntään. Luomme kasvua hyödyntämällä projektinhallintaamme ja teknistä osaamistamme, joiden ansiosta voimme tarjota asiakkaillemme uusia, innovatiivisia ratkaisuja. Kasvutavoitteitamme tukee ylivertainen globaali huoltoverkostomme.

Tuotannossa ja toimitusketjun hallinnassa etsimme jatkuvasti uusia keinoja pitää yllä laatua ja kustannustehokkuutta – usein yhdessä tärkeimmillä kasvumarkkinoillamme toimivien alan johtavien yhteistyökumppanien kanssa. Panostamme

digitalisaatioon sekä tutkimukseen ja tuotekehitykseen markkinoiden tarpeiden mukaisesti. Luomme siten vahvan perustan, joka turvaa asemamme johtavana teknisten innovaatioiden kehittäjänä ja vahvistaa sitä entisestään. Tällainen innovaatiokulttuuri sekä turvallisuuden, monimuotoisuuden ja korkeiden eettisten periaatteiden korostaminen vetävät puoleensa ammattitaitoisia ja sitoutuneita työntekijöitä ja tekevät organisaatiostamme erittäin suorituskykyisen. Yrittäjähenkemme, asiakaskeskeisytemme ja intohimomme tehdä asiat oikein luovat uusia mahdollisuuksia ja ympäristömyötäisiä ratkaisuja sekä arvoa kaikille sidosryhmillemme.

Strategian toteutus vuonna 2015

Polttoainetehokkuuden merkitys kasvaa jatkuvasti sekä merenkulku- että energiemarkkinoilla. Uuden sukupolven Wärtsilä 31 -moottorin lanseeraus oli tärkeä merkkipaalu tuotteiden tehokkuuden kehityksessä. Wärtsilä 31 pääsi Guinnessin ennätystenkirjaan maailman tehokkaimpana nelitahtidieselmoottorina; sen polttoaineen kulutus voi olla jopa niin matala kuin 165 g/kWh. Services-liiketoiminnassa asiakkaiden keskittyminen tehokkuuden optimointiin tuki propulsiojärjestelmien modernisointien ja pitkäkestoisten huoltosopimusten kysyntää.

Maakaasun käyttö lisääntyy selvästi voimantuotannon markkinoilla, sillä Energy Solutions -liiketoiminnan tarjouspyynnöistä 71% ja tilauksista 46% oli kaasun- tai monipolttoainesovelluksia. Kaasuun perustuviin sopimuksiin sisältyi useita voimalaitostilauksia Yhdysvalloista kuormitushuippujen ja uusiutuvan energianlähteiden tasaamiseksi. Lisäksi Wärtsilä Services sai tilauksia voimalaitosten muuntamisesta maakaasulla toimiviksi. Näistä merkittävimpiä on maltalaisen Delimara-voimalaitoksen konversioprojekti. Kaasu kiinnostaa myös merenkulussa. Kaasunkuljetusalussegmentti oli edelleen Marine Solutions -liiketoiminnan tilauskertymästä suurin, johtuen osittain Wärtsilä 34DF -moottoreiden kasvavasta suosiosta LNG-kaasunkuljetusalusten apumoottorina. Wärtsilä säilytti asemansa merenkulku- ja maakaasun markkinoiden johtavana kaasunkäsittelyjärjestelmien toimittajana ja sai tilauksia vastaavien laitteiden toimituksista myös maalla toimiviin laitoksiin.

Vuoden 2015 keskeisimpiä teemoja oli Wärtsilän digitaalisten ratkaisujen kehitys. Wärtsilä lanseerasi uuden digitaalisen Wärtsilä Genius -huoltoportfolion, ja myös L-3 Marine Systems Internationalin hankinta vahvisti yhtiön digitalisaatioon liittyvää osaamista.

Wärtsilä investoi jatkuvasti uuden teknologian kehittämiseen säilyttääkseen tuotteidensa kilpailukyvyyn sekä vahvistaakseen asemaansa johtavana kestävyysinnovoijana. Tutkimuksen ja tuotekehitystoiminnan kulut olivat yhteensä 132 miljoonaa euroa, joka on 2,6% liikevaihdosta. Painopistealueita olivat hyötysuhteen parantaminen, polttoainejoustavuus ja ympäristövaikutusten vähentäminen.

Suorituskykyistä yrityskulttuuria vahvistettiin johdon kehittämisohjelmilla sekä uusilla oppimiskäytännöillä myynnin, projektinjohtamisen ja teknologian keskeisillä osaamisalueilla. Wärtsilässä järjestettiin yhteensä 55.620 koulutuspäivää eli keskimäärin 3,0 koulutuspäivää työntekijää kohti. Henkilöstön monimuotoisuus oli edelleen painopisteenä vuonna 2015, erityisesti paikallisten monimuotoisuustoimenpiteiden suunnittelu ja toteuttaminen. Wärtsilä osallistui myös naisten johtajuutta ja urakehitystä tukevaan Dialogi 2015 -ohjelmaan. Wärtsilä oli myös yksi joka toinen vuosi järjestettävän Women in Tech -tapahtuman pääsponsoreista. Turvallisuus on Wärtsilän tärkeimpiä painopisteitä, ja yhtiö lähestyi vuoden aikana tavoitettaan eli poissaoloon johtavien työtapaturmien nollassa. Wärtsilä otti myös käyttöön WeCare-mobiilisovelluksen, jonka tavoitteena on lisätä läheltä piti - ja vaaratilanteiden raportointia.

Taloudelliset tavoitteet ja tulosoikeuden toteutuminen

Wärtsilän pitkän aikavälin tavoitteena on kasvaa maailmanlaajuisesta BKT:n kasvua nopeammin sekä pitää liikevoittomarginaali 14%:n (korkeasuhdanne) ja 10%:n (matalasuhdanne) välillä. Lisäksi tavoitteena on pitää nettovelkaantumistaso alle 0,50:ssä ja jakaa osinkona vähintään 50% osakekohtaisesta tuloksesta yli suhdannesyklin.

Wärtsilän vuoden 2015 tulos vastasi pitkän aikavälin tavoitteita ja annettuja tulosohteja. Wärtsilä arvioi 29.1.2015, että vuodelle 2015 oli odotettavissa 0–10%:n liikevaihdon kasvu ja noin 12,0–12,5%:n liikevoittomarginaali. Odotuksia tarkistettiin 17. heinäkuuta L-3 Marine Systems Internationalin (MSI) hankinnan vaikutusten huomioimiseksi. Tällöin liikevaihdon ennakoitiin kasvavan 5–10% ja liikevoittomarginaalin olevan noin 12,0–12,5%. MSI:n osuudeksi vuoden 2015 liikevaihdosta arvioitiin 250 miljoonaa euroa ja vuoden 2015 liiketuloksesta 9 miljoonaa euroa. Hankintamenojen allokointeihin liittyvät poistot pois lukien MSI:n liiketulokseksi arvioitiin 16 miljoonaa euroa.

Vuoden 2015 liikevaihto kasvoi 5%, kun maailmanlaajuinen reaalin BKT kasvoi Kansainvälisen valuuttarahaston arvion mukaan 3,1%. Kannattavuus nousi 12,2%:iin. Nettovelkaantumistaso oli 0,17, ja hallituksen osinkoehdotus on 1,20 euroa osaketta kohti, mikä vastaa 53% osakekohtaisesta liiketuloksesta.

Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet	Kehitys vuonna 2015	Kehitys vuonna 2014
Liikevaihdon kasvu nopeampi kuin globaali BKT:n kasvu	5% kasvu	4% kasvu
Liikevoittomarginaali 10-14%	12,2%	11,9%
Nettovelkaantumistaso alle 0,50	0,17	0,05
Osingonmaksu vähintään 50% osakekohtaisesta tuloksesta yli suhdannesyklin	53% ¹	65%

¹ Hallituksen ehdotus.

Markkinakehitys

Haastavat olosuhteet voimantuotannon markkinoilla

Voimantuotannon markkinat olivat haastavat vuonna 2015, sillä makrotalouden epävarmuus rajoitti uuteen voimalaitoskapasiteettiin tehtäviä investointeja. Maakaasua ja nestemäisiä polttoaineita käyttävien voimalaitosten maailmanlaajuisten tilausten lievästä kasvusta huolimatta markkinavolyymit pysyivät suhteellisen alhaisella tasolla. Kehittyvien markkinoiden kasvu ja rahoituksen saatavuus tukivat edelleen kysyntää. Sähkönkulutus oli teollisuusmaissa alhainen, ja voimalaitosinvestointien kiihdyttämiseksi tarvitaan talouskasvua. Alhainen kysyntä merenkulkumarkkinoilla on aiheuttanut ylikapasiteettia tuotannossa, minkä seurauksena perinteiset moottorivalmistajat ovat keskittyneet vahvemmin voimalaitossektorille. Tämä on lisännyt kilpailua useilla markkinoilla. Wärtsilä teki aktiivisesti tarjouksia vuonna 2015. Tarjoukset keskittyivät edelleen monipolttoaine- ja maakaasuvoimalaitoksiin.

Energy Solutions -liiketoiminnan markkina-asema

Vuoden 2015 ensimmäisten yhdeksän kuukauden aikana kaasua ja nestemäisiä polttoaineita käyttävien, 500 MW:n suuruusluokkaan yltävien voimalaitosten maailmanlaajuiset tilaukset olivat yhteensä 17,0 GW (16,5). Tilaukset kasvoivat 3% edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Wärtsilän markkinaosuus oli 9,9% (10,5). Maailmanlaajuisiin tilauksiin sisältyvät sekä kaasuturbiiniteknologiaan perustuvat että Wärtsilän yli 5 MW:n voimakoneet.

Alustilaukset edelleen matalalla tasolla

Tammi-joulukuun 2015 aikana kirjattiin 1.371 sopimusta uusien alusten rakentamisesta (1.711). Uusien alusten alhainen kysyntä asetti paineita laivanrakennushinnoille. Tilausaktiiviteetti perinteisillä kauppalaivamarkkinoilla oli hidasta. Matalat rahtihinnat ja ylikapasiteetti heikensivät konttilaiva- ja kuivalastialustilauksia, kun taas alhainen öljyn hinta ja parantuneet ansiot tukivat säiliöalustilauksia. Kaasunkuljetusalusten tilausmäärä oli edellisvuoden korkeaa tasoa alhaisempi, ja vuoden 2015 aikana rekisteröitiin yhteensä 92 alussopimusta (173). Öljyn matalat hinnat rajoittivat investointeja öljyn etsintään ja öljykenttien kehittämiseen, mikä johti offshore-alusten kysynnän laskuun edellisvuoteen verrattuna. Risteilyalusten ja lauttojen tilausaktiiviteetti oli hyvällä tasolla.

Kolme suurinta laivanrakennusmaata hallitsivat yhä tilausaktiiviteettia kompensoiduissa bruttorekisteritonneissa laskettuna. Sekä Kiinan että Etelä-Korean osuudet vahvistetuista sopimuksista olivat 30%. Japanin osuus vahvistetuista sopimuksista nousi 27%:iin kotimaisen tilausaktiiviteetin kasvun vuoksi. Muiden maiden osuus kasvoi edellisvuodelta, ja 292 tilausta rekisteröitiin kolmen suurimman laivanrakennusmaan ulkopuolella.

Marine Solutions -liiketoiminnan markkina-asema

Wärtsilän keskinopeiden päämoottoreiden markkinaosuus oli 59% (63% edellisen neljänneksen lopussa). Apumoottoreiden markkinaosuus kasvoi 12%:iin (9% edellisen neljänneksen lopussa).

Vahvaa kehitystä huoltomarkkinoilla

Huoltomarkkinoiden aktiiviteetti kehittyi hyvin vuonna 2015. Huoltovolyymien kasvu kiihtyi ensimmäisellä puoliskolla, ja kysyntä pysyi korkealla tasolla koko loppuvuoden. Aktiiviteetti merenkulkualalla vahvistui maailmanlaajuisesti. Polttoaineen hinnan kehityksestä johtuvat alhaisemmat käyttökustannukset ja patoutuneen kysynnän purkautuminen tukivat kunnossapitotoita tehtäviä investointeja etenkin kauppalaivasegmentillä, kun taas propulsiojärjestelmien modernisointipalvelujen ja potkurien jälkiasennusten lisääntynyt kysyntä loi kasvua huoltoprojekteissa. Voimalaitosten huoltoaktiiviteetti kehittyi hyvin. Sopimusten alaisuudessa olevien voimalaitosten käyttöaste lisääntyi ja vanhentuvan laitekannan varaosakysyntä vahvistui tietyillä alueilla. Asiakkaiden keskittyminen kunnossapidon ja suorituskyvyn optimointiin on lisännyt kiinnostusta pitkäaikaisia huoltosopimuksia kohtaan sekä energia- että merenkulkumarkkinoilla.

Vuoden 2015 lopussa Wärtsilän laitekanta oli 181.000 MW. Nelitahtimoottoreiden osuus laitekannasta oli noin 60% ja kaksitahtimoottoreiden noin 40%.

Tilaukset ja tilauskanta

Tilaukset

Tilikaudella tammi-joulukuun 2015 Wärtsilän tilaukset olivat 4.932 milj. euroa (5.084), laskua oli 3% edellisvuoden vastaavaan kauteen verrattuna. Tilaus-laskutussuhde oli tilikaudella 0,98 (1,06).

Energy Solutions -liiketoiminnan tilaukset olivat 1.009 milj. euroa (1.293), laskua oli 22% viime vuoden vastaavaan kauteen verrattuna. Kaasuvoimalaitosten osuus tilauksista MW:eissa mitattuna oli 46%. Turkkilaiset omistajat

myötävaikuttivat Euroopan korkeaan tilausaktiiviteettiin, kun taas Yhdysvalloissa useita voimalaitoksia tilattiin kuormitushuippujen ja uusiutuvien energianlähteiden tasaamiseksi.

Marine Solutions -liiketoiminnan tilauskertymä laski 8% 1.599 milj. euroon (1.746). Alustilausten hidastumisen ja offshore-markkinoiden jatkuneen heikentymisen valossa kehitys oli tyydyttävää. Tilikauden aikana hankitun Marine Systems Internationalin tilauskertymä kehittyi hyvin. Kaasunkuljetusalusten osuus tilikauden tilauskertymästä oli 38%, ja perinteisen kauppalaivasegmentin osuus oli 18%. Matkustajalaivojen osuus oli 15%, kun taas erikoisalusten osuus tilauskertymästä oli 10%, offshore-alusten 8% ja merivoimien 4%. Muiden tilausten osuus tilauskertymästä oli 6%. Marine Solutions -strategian mukaisesti Wärtsilä sai useita tilauksia integroitujen ratkaisujen toimittamisesta. Kohokohtiin kuului tilaus moottoreiden, säätölapapotkureiden, keulaohjauspotkureiden sekä LNGPac -kaasujärjestelmän ja varastointijärjestelmän toimittamisesta maailman ensimmäiseen monipolttoaineella toimivaan hinaajaan, joka rakennetaan DEME Groupille. Strategisesti merkittävien tilauksiin kuului myös kesäkuussa lanseeratun uuden sukupolven Wärtsilä 31 -moottorin ensimmäinen tilaus. Asiakkaiden kiinnostus ympäristöratkaisuja kohtaan kasvoi vuonna 2015. Merkittävä tilaus tällä saralla oli Wärtsilä Aquarius painolastiveden käsittelyjärjestelmien jälkiasennus Bernhard Schulte GmbH & Co. KG:n 11 konttialukseen. Rikkipesuritilausten kehitys oli tasaista. Vuoden 2015 aikana Wärtsilä 34DF -moottorin markkina-asema vahvistui kolmen merkittävän eteläkorealaisen telakan valitessa kyseisen mallin apumoottorit LNG-kaasunkuljetusaluksiinsa.

Services-liiketoiminnan tilauskertymä kasvoi 14% yhteensä 2.324 milj. euroon (2.045) huoltoprojektien ja pitkäaikaisten huoltosopimusten vahvistuneen kysynnän ansiosta. Isompiin huoltoprojekteihin kuului Shanghai Electric Powerilta saatu tilaus maltalaisen Delimara-voimalaitoksen muuntamisesta maakaasulla toimivaksi sekä useita propulsiojärjestelmien modernisointiprojekteja. Kaasukäyttöisten alusten asiakkaat olivat kiinnostuneita pitkäaikaisista huoltosopimuksista. Sopimukseen kuului Golar Management Oslon kanssa solmittu, yhtiön LNG-aluskantaa koskeva, viisivuotinen hallinnointisopimus sekä GasLog LNG Services Limited:n kanssa solmittu kunnossapitosopimus, joka varmistaa GasLog:n seitsemän LNG-kuljetusaluksen luotettavan toiminnan. Voimalaitoksia koskeviin huoltosopimuksiin kuului Central Generadora Electrica Huinalan kanssa solmittu kymmenvuotinen käyttö- ja ylläpitosopimus Meksikon Monterrey'n lähellä sijaitsevasta flexicycle-voimalaitoksesta.

Tilauskertymä yhteisyrityksissä

Eteläkorealaisen yhteisyrityksen Wärtsilä Hyundai Engine Company Ltd:n ja kiinalaisten yhteisyritysten Wärtsilä Qiyao Diesel Company Ltd ja CSSC Wärtsilä Engine (Shanghai) Co. Ltd tilauskertymä tammi-joulukuussa 2015 oli yhteensä 182 milj. euroa (306). Näiden yhteisyritysten tulos kirjataan osuutena osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta.

Tilaukanta

Tilikauden lopussa Wärtsilän tilaukanta oli 4.882 milj. euroa (4.530), kasvua oli 8%. Energy Solutions -tilaukanta laski 7% ja oli 1.366 milj. euroa (1.475). Marine Solutions -tilaukanta kasvoi 16% 2.558 milj. euroon (2.213). Services-liiketoiminnan tilaukanta oli 958 milj. euroa (842), kasvua oli 14%.

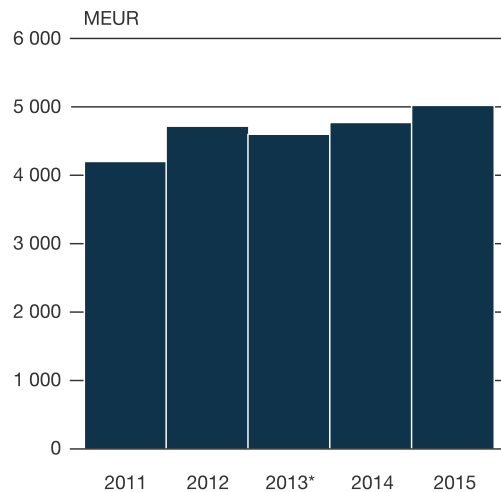
Liikevaihto ja kannattavuus

Liikevaihto

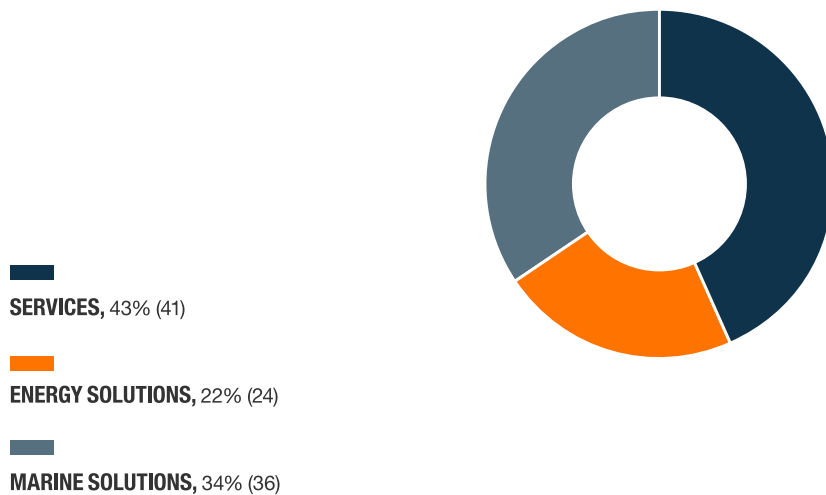
Tammi-joulukuun 2015 liikevaihto kehittyi odotusten mukaisesti. Liikevaihdon 5%:n kasvu 5.029 milj. euroon (4.779) johtui pääosin vahvistuneista huoltovolyymeista. Energy Solutions- ja Marine Solutions -liiketoimintojen liikevaihdon kehitys oli tasaista, yhteensä 1.126 milj. euroa (1.138) ja 1.720 milj. euroa (1.702). Services-liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 13% 2.184 milj. euroon (1.939). Kasvua tuki hyvä kehitys kaikilla segmenteillä. Energy Solutions -liiketoiminnan osuus kokonaisliikevaihdosta oli 22%, Marine Solutions -liiketoiminnan 34% ja Services-liiketoiminnan 43%.

Wärtsilän vuoden 2015 tammi-joulukuun liikevaihdosta noin 64% oli euromääräistä, 21% Yhdysvaltain dollareissa, ja loppu jakautui usean valuutan kesken.

KONSERNIN LIIKEVAIHDON KEHITYS

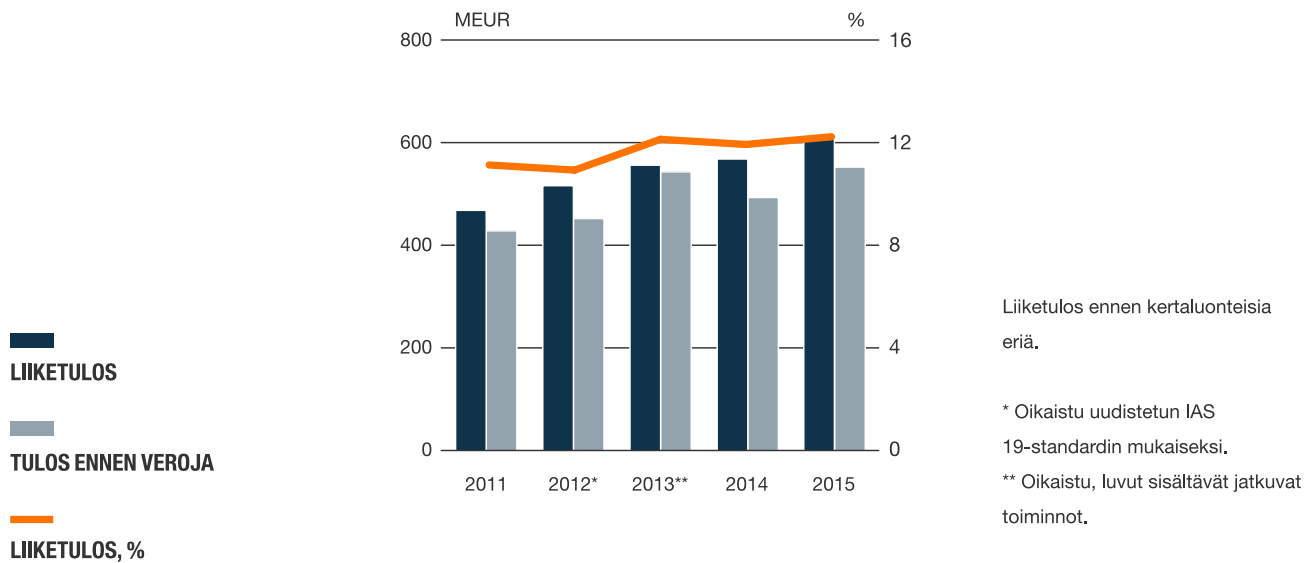
* Oikaistu, luku sisältää jatkuvat toiminnot.

LIKEVAIHTO LIIKETOIMINNOITTAIN**Liiketoiminnan tulos ja kannattavuus**

Tilikauden tammi-joulukuu 2015 liiketulos (EBIT) ennen kertaluonteisia eriä oli 612 milj. euroa (569). Tämä on 12,2% liikevaihdosta (11,9), eli linjassa 12,0–12,5% kannattavuusohjeistuksen kanssa. Liiketuloksen kasvu johtui pääosin korkeammista huoltovolyymeistä, L-3 Marine Systems International -yrityshankinnasta ja sisäisistä kustannussäästöistä. Kertaluonteiset erät mukaan lukien liiketulos oli 587 milj. euroa (522) eli 11,7% liikevaihdosta (10,9). Liiketulos (EBITA) ennen kertaluonteisia eriä ja hankintamenojen allokointeihin liittyviä poistoja oli 643 milj. euroa (594) eli 12,8% liikevaihdosta (12,4). Kertaluonteiset erät olivat tilikaudella 25 milj. euroa (47), joista 19 milj. euroa liittyi uudelleenjärjestelyohjelmaan ja 6 milj. euroa yritysostoihin liittyviin kuluihin ja muihin kustannuksiin. Hankintamenojen allokointeihin liittyvät poistot olivat 32 milj. euroa (26).

Tilikaudella tammi-joulukuu 2015 rahoituserät olivat -34 milj. euroa (-28). Rahoituserien kasvu johtui BRL-määräisestä konsernisisäisestä lainasta, mistä aiheutui realisoitumattomia valuuttakurssitappioita. Nettokorot olivat -12 milj. euroa (-9). Tulos ennen veroja oli 553 milj. euroa (494). Tilikauden verot olivat 124 milj. euroa (106), mikä vastaa 22,5%:n efektiivistä verokantaa (21,4). Tilikauden tulos oli 451 milj. euroa (351). Osakekohtainen tulos oli 2,25 euroa (1,76), ja osakekohtainen oma pääoma oli 11,16 euroa (9,94). Sijoitetun pääoman tuotto (ROI) oli 21,0% (20,3). Oman pääoman tuotto (ROE) oli 20,2% (20,0).

TULOS

Tase, rahoitus ja rahavirta

Wärtsilän tammi-joulukuun 2015 liiketoiminnan rahavirta oli 255 milj. euroa (452). Nettokäyttöpääoma tilikauden lopussa oli 543 milj. euroa (251). Kasvu johtui pääasiassa Energy Solutions -liiketoiminnasta, jossa toimitusten ajoitus kasvatti varastoa ja lisäsi saatavien määrää. Saatujen ennakoiden määrä kauden lopussa laski 564 milj. euroon (673) Marine Solutions- ja Energy Solutions -liiketoimintojen alhaisemmasta tilauskertymästä johtuen. Rahavarat kauden lopussa olivat 334 milj. euroa (571) ja vahvistetut ja käyttämättömät luottolimiittisopimusohjelmat 679 milj. euroa (629).

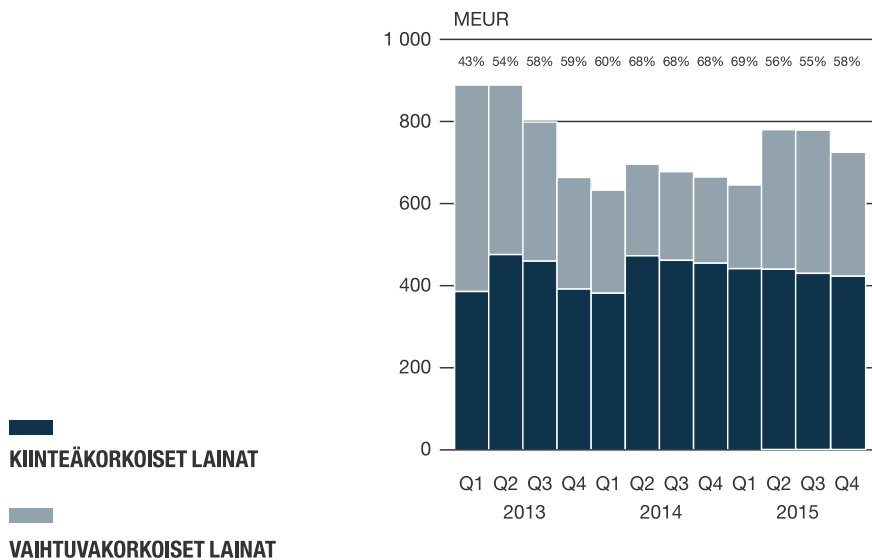
Wärtsilällä oli joulukuun 2015 lopussa korollisia lainoja yhteensä 724 milj. euroa (666). Lyhytaikaisia lainoja, jotka eräänntyvät seuraavan 12 kuukauden kuluessa, oli yhteensä 232 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja oli 492 milj. euroa. Korollisen lainapääoman nettomäärä oli 372 milj. euroa (94), ja nettovelkaantumisaste oli 0,17 (0,05). Nettovelkaantumisasteen kasvu johtuu pääosin nettokäyttöpääoman kasvusta ja L-3 Marine Systems Internationalin hankinnasta.

Konsernin maksuvalmius

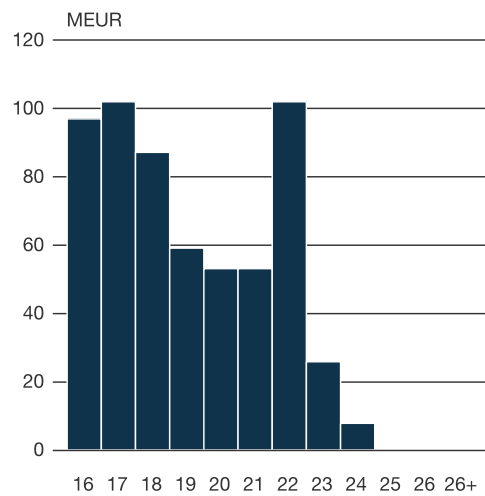
MEUR	31.12.2015	31.12.2014
Rahavarat	334	571
Käyttämättömät vahvistetut luottolimiittisopimukset	679	629
Maksuvalmius	1 013	1 200
% liikevaihdosta (12 viimeiseltä kuukaudelta)	20	25
Yritystodistukset vähennettynä	130	-
Maksuvalmius poislukien yritystodistukset	883	1 200
% liikevaihdosta (12 viimeiseltä kuukaudelta)	18	25

Lainaportfolion keskimääräinen takaisinmaksuaika oli 31.12.2015 35 kuukautta ja pitkäaikaisten lainojen 43 kuukautta.

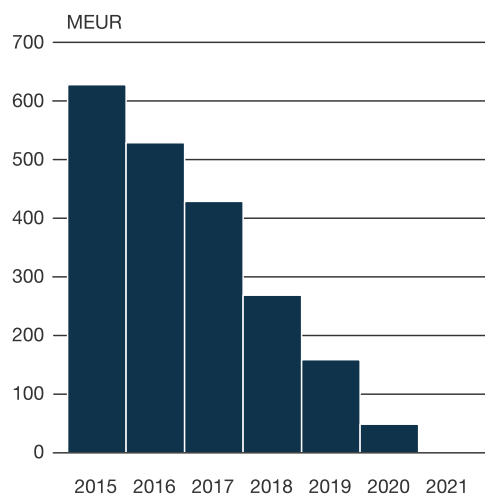
LAINAT

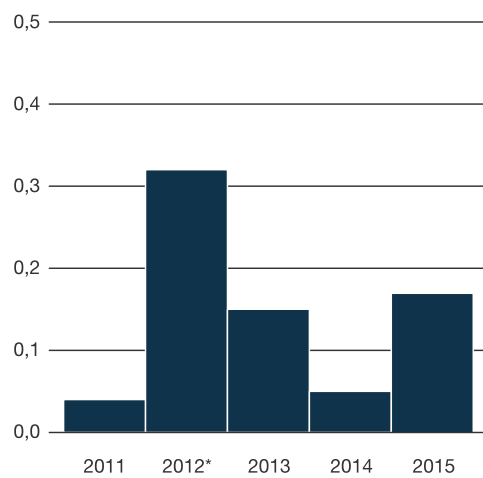

% = Kiinteäkorkoisten lainojen osuus (sisältäen johdannaiset).

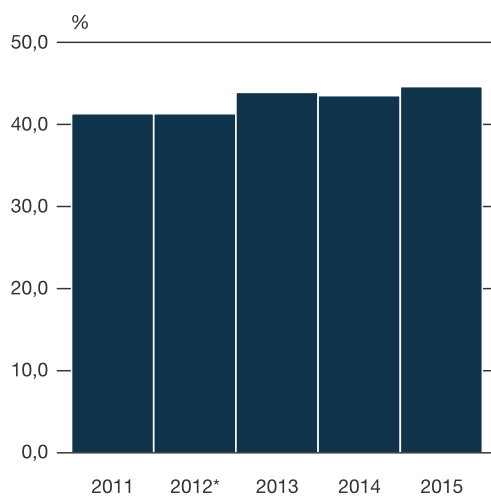
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN ERÄÄNTYMPROFIILI

Pitkäaikaisten lainojen vuosittaiset takaisinmaksut.

VAHVISTETUT LUOTTOLIMIITTISOPIMUKSET (KAUDEN LOPUSSA)

NETTOVELKAANTUMISASTE

* Oikaistu uudistetun IAS
19-standardin mukaiseksi.

OMAVARAISUUSASTE

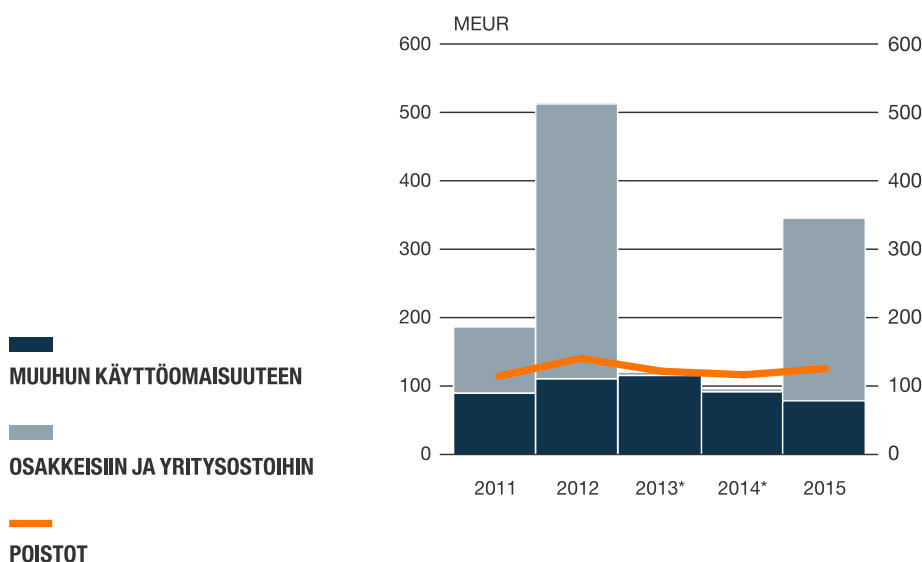
* Oikaistu uudistetun IAS
19-standardin mukaiseksi.

Investoinnit

Tilikauden tammi-joulukuu 2015 tuotannolliset, logistiset ja informaatioteknologian investoinnit olivat 79 milj. euroa (92). Vertailukauden luku sisältää jatkuvat toiminnot. Yritysosto- ja osakeinvestoinnit olivat 267 milj. euroa (2). Tilikauden poistot olivat 124 milj. euroa (115).

Vuoden 2016 tuotannollisten, logististen ja informaatioteknologian investointien odotetaan olevan poistoja pienemmät.

BRUTTOINVESTOINNIT

* Oikaistu, luvut sisältävät jatkuvat toiminnot.

Strategiset toimenpiteet, yhteisyritykset ja verkoston laajentaminen

Wärtsilän ja China State Shipbuilding Corporationin (CSSC) sopimus Wärtsilän 2-tahtimootoriliiketoiminnan siirtämisestä yhteiseen yritykseen saatettiin päätökseen tammikuussa. CSSC omistaa Winterthur Gas & Diesel Ltd -yrityksestä 70% ja Wärtsilä 30%.

L-3 Marine Systems Internationalin (MSI) hankinta New Yorkin pörssiin listatulta L-3 Communications Holdings Inc. -yhtiöltä on saatettu loppuun, ja yritys siirtyi Wärtsilän hallintaan 1.6.2015 alkaen. Integrointi etenee suunnitelmien mukaisesti, ja MSI:n taloudellinen kehitys vuonna 2015 oli hieman odotettua parempi. Lisätietoja yrityshankinnasta löytyy tilinpäätöksestä.

Heinäkuussa Wärtsilä perusti tytäryhtiön myymään klassisten Wärtsilä 4-tahtimoottoreiden varaosia. Wärtsilän kokonaan omistama QuantiParts B.V. toimii Alankomaista käsin ja palvelee sekä merenkulku-, veturi- että voimalaitosteollisuuden asiakkaita maailmanlaajuisesti.

Lokakuussa Wärtsilä Services laajensi toimintaansa uudelle markkinasegmentille tarjotessaan kattavan paketin tiivisteitä, laakereita ja näiden oheislaitteita vesivoimalaitoksiin ja teollisuusvoimaloihin kaikkialle maailmaan.

CSSC Wärtsilä Engine (Shanghai) Co. Ltd -yhtiön tehtaan rakentaminen Shanghain Lingangiin etenee suunnitelmien mukaisesti. Tehtaan perustusten louhintaa juhlistettiin 28. lokakuuta. Ensimmäisten moottorien odotetaan olevan valmiit toimitettaviksi vuonna 2016.

T&K, tuotelanseeraukset

Vuoden 2015 aikana Wärtsilä on kiinnittänyt paljon huomiota sekä tuote- että ratkaisuinnovaatioihin, erityisesti hyötysuhteen kehittämiseen, polttoainejoustavuuteen ja ympäristövaikutusten alentamiseen. Tutkimukseen ja tuotekehitykseen liittyvät kulut olivat yhteensä 132 milj. euroa, joka vastaa 2,6% liikevaihdosta.

Vuoden 2015 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana Wärtsilä lanseerasi useita uusia innovatiivisia malleja ankkurinkäsittelyhinaajaan ja huoltoaluksiin, useisiin erikokoisiin konttisyöttöaluksiin ja uuteen LNG-kuljetusalusten sarjaan. Alussuunnittelussa on korostettu polttoainekulutuksen hyötysuhdetta ja suorituskykyä. Jotta erityiset tarpeet täyttyvät, malleista on saatavilla erilaisia vaihtoehtoja ja niihin voi valita tietynlaisia ominaisuuksia ja ratkaisuja.

Toukokuussa Wärtsilä ilmoitti, että markkinajohtaja Wärtsilä 50DF -moottori läpäisi Evergasin kanssa läheisessä yhteistyössä suoritettavat kattavat testit ja sertifioitiin käyttämään polttoaineenaan etaania. Evergas on maailmanlaajuisesti tunnettu petrokemikaalien ja nesteytetyn kaasun kuljetusalusten omistaja ja operaattori.

Wärtsilä 31 -moottori lanseerattiin kesäkuussa. Uusi moottorimalli tarvitsee huomattavasti vähemmän huoltoa, ja sen polttoainetehokkuus ja -joustavuus sekä toiminnan optimointi ylittävät kaikki olemassa olevat tuotteet. Wärtsilä 31 -moottori on päässyt Guinnessin ennätysten kirjaan maailman tehokkaimpana nelitahtidieselmoottorina. Sen dieselversion polttoainekulutus on niinkin alhainen kuin 165g/kWh.

Syyskuussa Wärtsilä toi markkinoille uusimman lisäyksen potkureiden tuoteportfolioonsa, nimittäin sisävesisovelluksiin suunnatun Wärtsilä WST-14 -ohjauspotkurin. Sen tilaa säästävä suunnittelu parantaa luotettavuutta ja tehokkuutta sekä alentaa kustannuksia.

Lokakuussa Wärtsilä ilmoitti, että Wärtsilän, GoodFuels Marinen ja Boskaliuksen muodostama konsortio luotsaa kaksivuotisen pilottiohjelman tehostaakseen kestävien, skaalattavien ja edullisten merenkulun biopolttoaineiden kehitystä. Ohjelma keskittyy tunnistamaan soveltuvia merenkulun biopolttoaineita, huolehtimaan sertifiointiprosesseista ja luomaan edellytykset suuren mittaluokan tuotantoon.

Lokakuussa Wärtsilä esitteli myös uuden proomuille suunnatun LNG-varastointi- ja uudelleenkaasutuskonseptin. Innovatiivinen ratkaisu vastaa joustavasti pieniin ja keskisuuriin tarpeisiin tilanteissa, joissa maalla sijaitsevien LNG-sovellusten käyttömahdollisuudet ovat rajalliset. Wärtsilä Mobile LNG -ratkaisu voidaan yhdistää proomulle rakennettuun

voimalaitokseen, jonka tuotantokapasiteetti ylittää jopa 250 MW:iin. Sitä voi vaihtoehtoisesti käyttää myös perinteisten maalla sijaitsevien voimalaitosten yhteydessä. Wärtsilä Mobile LNG -ratkaisu mahdollistaa nesteytetyn maakaasun saatavuuden uusille kuluttajasegmenteille tuoden puhdasta energiaa alueille, joilla ei ole pääsyä valtakunnalliseen sähköverkkoon tai pääsy on rajallinen.

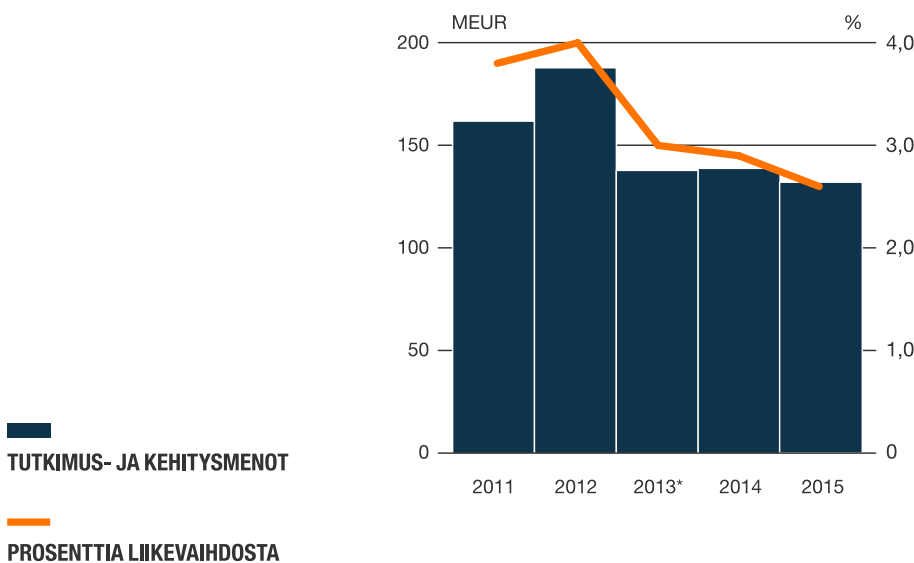
Marraskuussa Wärtsilä ilmoitti laajentavansa Smart Power Generation -portfoliotaan esittelemällä keinon käyttää propaania voimantuotannon polttoaineena. Raskaspolttoöljyn korvaaminen propaanilla alentaa merkittävästi voimalaitosten hiilidioksidi- ja muita päästöjä.

Wärtsilä lanseerasi marraskuussa myös uuden digitaalisen Wärtsilä Genius -huoltoportfolion. Uusi portfolio mahdollistaa asiakkaiden laitteiden reaaliaikaisen optimoinnin, parantaa ennustettavuutta ja auttaa ratkaisemaan pulmia digitaalisten ratkaisujen ja tiedon analysoinnin avulla. Wärtsilä esitteli myös potkuriakselien hylsyissä ja potkureissa käytettävän uuden, innovatiivisen tiivisteiden. Koska tiivisteitä voi huoltaa veden alla, asiakkaiden alusten käyttöaika ja elinkaari tehokkuus paranevat.

Toimitetut megawattit

	2015	2014	Muutos %
Energy Solutions	2 269	2 409	-6%
Marine Solutions, omat toimitukset	1 634	2 206	-26%
Wärtsilän toimitukset yhteensä	3 903	4 615	-15%
Lisenssivalmistajien toimitukset	2 107	1 902	11%
Yhteisyritysten toimitukset	789	1 010	-22%
Toimitukset yhteensä	6 799	7 527	-10%

TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

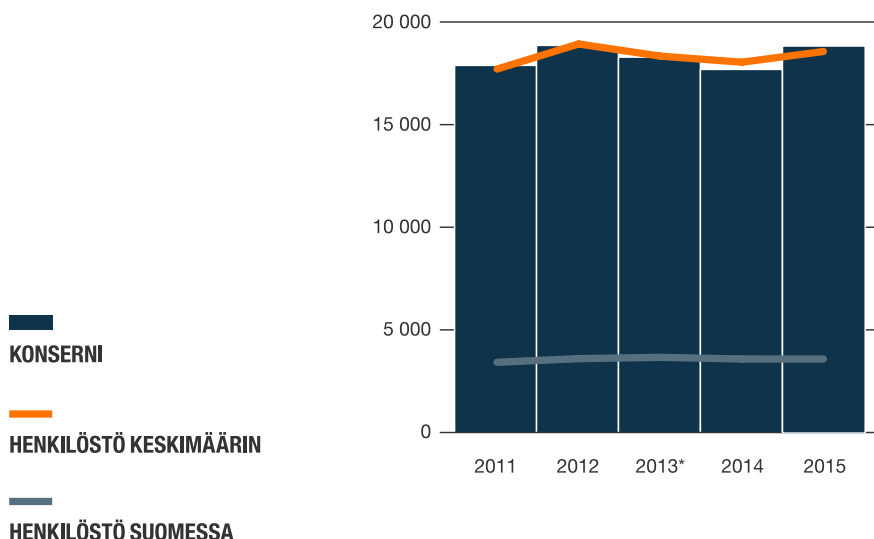
* Oikaistu, luvut sisältävät jatkuvat toiminnot.

Henkilöstö

Joulukuun 2015 lopussa Wärtsilän henkilöstömäärä oli 18.856 (17.717). Edellisen neljänneksen loppuun verrattuna henkilöstön lukumäärä on laskenut 381:llä meneillään olevien uudelleenjärjestelyohjelmien seurauksena. Keskimääräinen henkilöstömäärä tammi-joulukuussa oli 18.565 (18.042). Marine Solutions -liiketoiminnassa työskenteli 6.847 (5.603) henkilöä, Energy Solutions -liiketoiminnassa 959 (978) henkilöä ja Services-liiketoiminnassa 10.592 (10.692). Marine Solutions -liiketoiminnan henkilöstömäärän kasvu johtui pääosin L-3 Marine Systems International -yrityshankinnasta.

Wärtsilän henkilöstöstä 19% (20) työskenteli Suomessa ja 39% (34) muualla Euroopassa. Koko henkilöstöstä 28% (31) työskenteli Aasiassa, 10% (10) Amerikassa ja 4% (4) muissa maissa.

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

* Oikaistu, luvut sisältävät jatkuvat toiminnot.

Uudelleenjärjestelyohjelmat

Heinäkuussa ilmoitetut Marine Solutions -liiketoimintaa koskevat uudelleenjärjestelyt etenevät suunnitelmien mukaisesti. Tarkoituksena on vähentää noin 600 työpaikkaa maailmanlaajuisesti. Toimenpiteiden seurauksena Wärtsilä tavoittelee noin 40 milj. euron vuotuisia säästöjä, joiden odotetaan toteutuvan täysimääräisesti vuoden 2016 loppuun mennessä. Uudelleenjärjestelyihin liittyvien kertaluonteisten erien arvioidaan olevan noin 25–30 milj. euroa, joista 19 milj. euroa kirjattiin vuodelle 2015.

Muutokset ylimmässä johdossa

Wärtsilän hallitus nimitti DI Jaakko Eskolan (57) Wärtsilän uudeksi konsernijohtajaksi. Hän aloitti uudessa tehtävässään 1.11.2015 silloisen konsernijohtaja Björn Rosengrenin siirtyessä Sandvikin toimitusjohtajaksi.

Roger Holm (43), KTM, nimitettiin Marine Solutions -liiketoiminnan johtajaksi ja johtokunnan jäseneksi 1.11.2015 alkaen.

Pierpaolo Barbone (58), DI, nimitettiin toimitusjohtajan sijaiseksi 1.11.2015 alkaen. Hän on ottanut vastuun nykyisen tehtävänsä rinnalla, jatkaen Services -liiketoiminnan johtajana.

Javier Cavada Camino (40), tekniikan tohtori, nimitettiin Energy Solutions -liiketoiminnan johtajaksi ja johtokunnan jäseneksi 4.11.2015 alkaen. Edellinen Energy Solutions -liiketoiminnan johtaja Rakesh Sarin (60) jäi eläkkeelle saavutettuaan lakisääteisen eläkeiän vuonna 2015.

Kestävä kehitys

Erilaisten teknologioiden ja erikoistuneiden palveluiden ansiosta Wärtsilällä on hyvät valmiudet vähentää päästöjä ja luonnonvarojen käyttöä. Wärtsilän tutkimus- ja tuotekehitystoiminnoissa keskitytään jatkossakin kehittyneisiin ympäristöteknologioihin ja ratkaisuihin. Wärtsilä on sitoutunut tukemaan YK:n Global Compact -aloitteen ihmisoikeuksia, työvoimaa, ympäristöä ja korruption torjuntaa koskevia perusperiaatteita. Wärtsilän osake sisältyy useisiin kestävän kehityksen osakeindekseihin.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Tammi-joulukuun 2015 aikana Wärtsilän osakkeita vaihdettiin Nasdaq Helsingissä 113.736.958 kappaletta, ja vaihdettujen osakkeiden arvo oli 4.529 miljoonaa euroa. Wärtsilän osakkeilla käydään kauppaa myös vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla kuten Chi-X:ssä, Turquoise:ssä ja BATS:ssä. Osakkeita vaihdettiin näillä vaihtoehtoisilla kaupankäyntipaikoilla yhteensä 76.773.406 kappaletta.

Osakkeet Nasdaq Helsingissä

31.12.2015			Osake- ja äänimäärä	Osakevaihto 1-12/2015
WRT1V			197 241 130	113 736 958
1.1.-31.12.2015	Ylin	Alin	Keskikurssi¹	Päätöskurssi
Osakekurssi	44,97	33,22	39,83	42,15
¹ Kaupankäyntimäärillä painotettu keskikurssi				
Markkina-arvo			31.12.2015	31.12.2014
MEUR			8 314	7 315
Ulkomaalaisomistus			31.12.2015	31.12.2014
%			51,9	48,1

Liputusilmoitukset

Tilikauden tammi-joulukuun 2015 aikana Wärtsilä sai tietoonsa seuraavan omistuksessa tapahtuneen muutoksen:

10.9.2015 BlackRock, Inc. lisäsi omistustaan Wärtsilässä. Osakekaupan jälkeen BlackRock, Inc. omisti 10.019.838 osaketta eli 5,08% Wärtsilän osakkeista ja äänistä.

Varsinaisen yhtiökokouksen päätökset

Wärtsilän 5.3.2015 pidetty varsinainen yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen ja myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden tilivuodelta 2014. Yhtiökokous vahvisti osingoksi hallituksen ehdotuksen mukaisesti 1,15 euroa osakkeelta. Osinko maksettiin 16.3.2015.

Yhtiökokous päätti hallituksen jäsenmääräksi kahdeksan. Hallituksen jäseniksi valittiin Maarit Aarni-Sirviö, Kaj-Gustaf Bergh, Sune Carlsson, Tom Johnstone, Mikael Lilius, Risto Murto, Gunilla Nordström ja Markus Rauramo.

Tilintarkastajaksi vuodelle 2015 valittiin KHT-yhteisö KPMG Oy Ab.

Valtuutus omien osakkeiden hankkimiseen ja luovuttamiseen

Hallitus valtuutettiin päättämään enintään 19.000.000 oman osakkeen hankkimisesta. Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, kuitenkin enintään 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä.

Hallitus valtuutettiin päättämään enintään 19.000.000 oman osakkeen luovuttamisesta. Luovuttamisvaltuutus on voimassa kolme vuotta yhtiökokouksen päätöksestä, ja se kumoaa varsinaisen yhtiökokouksen 6.3.2014 antaman valtuutuksen omien osakkeiden luovuttamiseen. Valtuutus oikeuttaa hallituksen päättämään siitä, kenelle ja missä

järjestyksessä omia osakkeita luovutetaan. Hallitus voi päättää omien osakkeiden luovuttamisesta muutoin kuin siinä suhteessa, jossa osakkeenomistajalla on etuoikeus hankkia yhtiön omia osakkeita.

Hallituksen järjestäytyminen

Wärtsilä Oyj Abp:n hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan puheenjohtajaksi Mikael Liliuksen ja varapuheenjohtajaksi Sune Carlssonin. Hallitus päätti perustaa tarkastus-, nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan. Hallitus valitsi keskuudestaan valiokuntiin seuraavat jäsenet:

Tarkastusvaliokunta:

Puheenjohtaja Markus Rauramo, Maarit Aarni-Sirviö, Risto Murto

Nimitysvaliokunta:

Puheenjohtaja Mikael Lilius, Kaj-Gustaf Bergh, Sune Carlsson, Risto Murto

Palkitsemisvaliokunta:

Puheenjohtaja Mikael Lilius, Maarit Aarni-Sirviö, Tom Johnstone

Riskit ja epävarmuustekijät

Voimantuotannon markkinoilla pääasiallinen kysynnän kehitystä uhkaava riski on hidas päätöksenteko alueilla, joiden talouskasvu on olematonta tai rajoittunutta. Geopoliittiset jännitteet ja merkittävät valuuttakurssimuutokset voivat hidastaa asiakkaiden päätöksentekoa. Öljyn matala hinta vaikuttaa yhä kansallisen infrastruktuurin kehityshankkeisiin öljyyn ja kaasuun perustuvissa talouksissa, etenkin Lähi-idässä ja Venäjällä. Vaikka öljyn tuontimaat hyötyvät matalasta öljyn hinnasta, voimalaitosinvestointipäätökset perustuvat polttoaineen pitkän aikavälin hinta-arvioihin eivätkä lyhytaikaisiin hintaheilahteluihin. Perushyödykkeiden hinta ja kysynnän kehitys vaikuttaa teollisuusasiakkaiden investointipäätöksiin. Moottorivalmistajien aiheuttama kilpailu luo edelleen hinnoittelupaineita.

Merenkulun ja laivanrakennuksen alalla liiketoimintaympäristö on yhä haastava. Maailmantalouden lyhyen aikavälin heikot kehitysnäkymät, ylikapasiteetti ja rahtitonni-alhainen kysyntä estävät perinteisiä merenkulkumarkkinoita elpymästä. Öljyn matala hinta, öljyn ja kaasun ylläpitoa sekä öljy-yhtiöiden supistuneet investoinnit rajoittavat yhä offshore-investointeja. Laivanrakennuksen hintojen lasku voi kohdistaa painetta telakoiden alihankkijoiden hinnoitteluun. Laivanomistajat neuvottelevat olemassa olevien sopimusten toimitusaikojen pidentämisestä, mikä on riski telakoiden tilauskirjoille. Peruutusriski vaikuttaa rajallisemmalta.

Services-liiketoiminnassa kysynnän kehitystä uhkaavat pääasiassa maailmantalouden hidas kehitys ja tiettyjen alueiden poliittinen epävakaus. Haastavat olosuhteet tietyillä merenkulun markkinoilla ovat myös mahdollinen riski.

Konserniyhtiöt ovat vastaajina eräissä oikeusjutuissa, jotka liittyvät konsernin normaaliin liiketoimintaan. Oikeusjutut koskevat pääasiassa sopimus- ja muita vastuita, työsuhteasioita, omaisuusvahinkoja sekä hallintoasioita. Konserni saa ajoittain erisuuruisia ja vaihtelevassa määrin perusteltuja korvausvaatimuksia. Eräs saaduista vaatimuksista on erityisen

suuri. Konsernin periaatteisiin kuuluu varausten tekeminen vaatimusten sekä oikeudenkäyntien ja välimiesmenettelyjen varalta silloin, kun epäsuotuisa lopputulos on todennäköinen ja kulujen suuruus voidaan kohtuullisella varmuudella arvioida.

Vuosikertomuksen Riskit ja riskienhallinta -osio sisältää perusteellisen kuvauksen Wärtsilän riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Markkinanäkymät

Kaasua ja nestemäisiä polttoaineita käyttävien voimantuotannon markkinoiden odotetaan säilyvän haastavina taloudellisen epävarmuuden jatkuessa. Vaikka kehittyvien markkinoiden talouskehitys on ollut odotettua hitaampaa, tukee sähkön kysynnän kasvu ja infrastruktuuriprojektien kansainvälinen rahoitus edelleen voimalaitosinvestointeja. OECD-maissa hidas talouskasvu rajoittaa yhä uusien voimalaitosten kysyntää. Euroopassa sähkömarkkinoiden suunnittelu on kesken, mikä viivästyttää investointeja. Kaasun alhainen hinta ja sähkömarkkinoiden rakenteen positiivinen kehitys tukevat kysyntää Pohjois-Amerikassa. Hajautetun, joustavan ja kaasuun perustuvan voimantuotannon megatrendi on saamassa jalansijaa maailmanlaajuisesti. Uusiutuvien, epäsäännöllisten voimanlähteiden kuten aurinko- ja tuulivoiman käyttö kasvaa, mikä vaatii joustavia ratkaisuja tasoittamaan voimantuotantojärjestelmiä. Sähkömarkkinoita ympäri maailman kehitetään vastaamaan joustavuusvaatimuksiin, mikä mahdollistaa uusia kannattavia investointeja. Wärtsilä jatkaa järjestelmällistä markkinoiden kehittämistyötä näillä markkinoilla Smart Power Generationin mahdollisuuksien hyödyntämiseksi.

Merenkulun ja laivanrakennuksen markkinanäkymät säilyvät haastavina. Ylikapasiteetti vaikuttaa edelleen rakennettavien alusten kysyntään. Offshore-segmentillä öljyn matala hinta vaikuttaa öljyn etsintään ja öljykenttien kehittämiseen tehtäviin sijoituksiin. Kaasunkuljetustilausten odotetaan pysyvän normalisoituneella tasolla, sillä LPG:lle on Aasiassa edelleen kysyntää. Risteilijöiden ja lauttojen näkymät pysyvät positiivisena Euroopan ja Yhdysvaltojen taloudellisen elpymisen sekä Aasiassa lisääntyneen risteilyihin kohdistuneen kiinnostuksen vuoksi. Polttoainetehokkuuden ja ympäristölainsäädännön tärkeys on selkeästi esillä. Lisääntynyt ympäristötietoisuus ja lainsäädäntöympäristö lisäävät kiinnostusta kaasun laajempaan käyttöön merenkulun polttoaineena.

Huoltomarkkinoiden näkymät ovat myönteiset. Valituilla alueilla ja segmenteillä on nähtävissä kasvumahdollisuuksia. Keskinopeiden moottoreiden ja potkureiden laitekannan kasvu sekä siirtyminen kaasupohjaiseen teknologiaan tasapainottavat vanhempien asennusten huoltokysynnän hidastumista ja kauppalaivasegmentin lyhyen aikavälin kehityksen aiheuttamaa epävarmuutta. Viimeaikainen öljyn hinnan kehitys on vaikuttanut myönteisesti käyttökustannuksiin, minkä odotetaan tukevan öljykäyttöisen laitteiston huoltokysyntää. Offshore-markkinoilla viime vuosina kasvanut laitekanta tasoittaa osittain tiettyjen alueiden haastavia näkymiä. Kaasukäyttöisten alusten huoltonäkymät ovat yhä myönteiset. Huoltokysyntä voimalaitossegmentillä on edelleen hyvällä tasolla etenkin Lähi-idässä ja Afrikassa. Sekä merenkulku- että voimalaitosasiakkaat ovat kiinnostuneita pitkäaikaisista huoltosopimuksista.

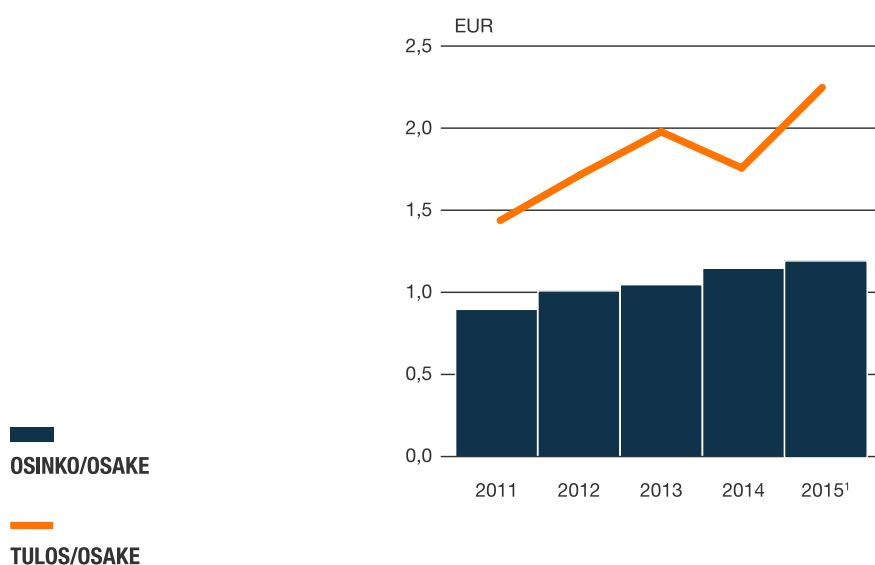
Wärtsilän näkymät vuodelle 2016

Wärtsilä odottaa vuoden 2016 liikevaihdon kasvavan 0–5% ja kannattavuuden (EBIT% ennen kertaluonteisia eriä) olevan 12,5–13,0%.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Hallitus esittää, että 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta jaetaan osinkona 1,20 euroa osakkeelta. Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 1.052.581.243,14 euroa, josta tilikauden voitto on 276.747.007,02 euroa. Osinkoon oikeuttavia osakkeita on 197.241.130 kappaletta. Osinko maksetaan osakkaalle, joka täsmäytyspäivänä 7.3.2016 on merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään osakasluetteloon. Osingonmaksupäiväksi hallitus ehdottaa 14.3.2016.

TULOS/OSAKE, OSINKO/OSAKE

¹ Hallituksen ehdotus 2015.

Tilinpäätös

Viisivuotiskatsaus	193		
Tunnuslukujen laskentakaavat	194		
Konsernitilinpäätös	195		
Konsernin tuloslaskelma	195	26. Muut velat	233
Laaja tuloslaskelma	196	27. Johdannaisinstrumentit	234
Konsernin tase	197	28. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut	235
Konsernin rahavirtalaskelma	198	29. Lähipiiritapahtumat	236
Laskelma oman pääoman muutoksista	200	30. Tilintarkastajien palkkiot ja palvelut	237
Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	202	31. Tilinpäätöskursseja	237
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot		32. Tytäryhtiöt	238
1. Segmentti-informaatio	215	33. Rahoitusriskit	240
2. Yrityshankinnat	216	Emoyhtiön tilinpäätös	242
3. Yritysmyyntit	217	Emoyhtiön tuloslaskelma	242
4. Pitkäaikaishankkeet ja pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset	218	Emoyhtiön tase	244
5. Liiketoiminnan muut tuotot	218	Emoyhtiön rahavirtalaskelma	245
6. Materiaalit ja palvelut	218	Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	247
7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	219	Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	
8. Poistot ja arvonalentumiset	219	1. Liiketoiminnan muut tuotot	249
9. Tuloksen määreet ja kertaluonteiset erät	219	2. Henkilöstökulut	249
10. Rahoitustuotot ja -kulut	220	3. Poistot ja arvonalentumiset	249
11. Tuloverot	220	4. Rahoitustuotot ja -kulut	250
12. Osakekohtainen tulos	221	5. Satunnaiset tuotot ja -kulut	250
13. Aineettomat hyödykkeet	221	6. Verot	250
14. Aineelliset hyödykkeet	223	7. Pysyvät vastaavat	251
15. Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin	224	8. Pitkäaikaiset saamiset	252
16. Myytävissä olevat rahoitusvarat	225	9. Lyhytaikaiset saamiset konsernin yrityksiltä	252
17. Vaihto-omaisuus	226	10. Siirtosaamiset	252
18. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	226	11. Oma pääoma	253
19. Muut saamiset	227	12. Vieras pääoma	253
20. Rahavarat	227	13. Siirtovelat	254
21. Laskennalliset verot	228	14. Velat konsernin yrityksille	254
22. Eläkeveloitteet	229	15. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut	254
23. Oma pääoma	231	16. Lähipiirilainat ja muut sitoumukset	254
24. Varaukset	232	17. Tilintarkastajien palkkiot	255
25. Rahoitusvelat	233	Hallituksen ehdotus	256
		Tilintarkastuskertomus	257
		Kvartaalilukuja 2014-2015	258

Viisivuotiskatsaus

MEUR				Oikaistu	Oikaistu	2011
		2015	2014	2013*	2012**	
Liikevaihto		5 029	4 779	4 607	4 725	4 209
josta Suomen ulkopuolella	%	97,8	98,9	99,0	98,8	99,3
Vienti Suomesta		1 936	2 280	2 306	2 349	2 458
Henkilöstö keskimäärin		18 565	18 042	18 339	18 930	17 708
josta Suomessa		3 580	3 582	3 662	3 599	3 421
Tilaukanta		4 882	4 530	4 311	4 492	4 007
Tietoja konsernin tuloslaskelmasta						
Poistot ja arvonalentumiset		124	115	120	139	113
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista		17	26	28	9	8
Liiketulos ennen kertaluonteisia eriä		612	569	557	517	469
prosentteina liikevaihdosta	%	12,2	11,9	12,1	10,9	11,1
Liiketulos		587	522	537	483	445
prosentteina liikevaihdosta	%	11,7	10,9	11,7	10,2	10,6
EBITA		643	594	589	552	485
prosentteina liikevaihdosta	%	12,8	12,4	12,8	11,7	11,5
Rahoitustuotot ja -kulut		-34	-28	-19	-31	-16
Nettovoitot myytävissä olevista rahoitusvaroista		-	-	25	1	-
Tulos ennen veroja		553	494	544	453	429
prosentteina liikevaihdosta	%	11,0	10,3	11,8	9,6	10,2
Tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista		429	389	425	-	-
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista		22	-37	-31	-	-
Tilikauden nettotulos		451	351	393	344	293
prosentteina liikevaihdosta	%	9,0	7,4	8,5	7,3	7,0
Tietoja konsernin taseesta						
Pitkäaikaiset varat		2 215	1 884	1 935	2 000	1 577
Lyhytaikaiset varat		3 374	3 294	3 274	3 036	3 023
Myytävänä olevat omaisuuserät		-	102	-	-	-
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma		2 201	1 960	1 844	1 766	1 636
Määräysvallattomien omistajien osuus		41	45	40	26	30
Korolliset velat		724	666	665	794	652
Korottomat velat		2 623	2 554	2 660	2 451	2 282
Myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat		-	55	-	-	-
Oma pääoma ja velat yhteensä		5 589	5 280	5 209	5 036	4 600
Tietoja konsernin rahavirtalaskelmasta						
Liiketoiminnan rahavirta		255	452	578	153	232
Investointien rahavirta		-288	-71	-79	-471	-166
Rahoituksen rahavirta		-210	-210	-324	-47	-247
Bruttoinvestoinnit		346	101	134	513	187
prosentteina liikevaihdosta	%	6,9	2,1	2,9	10,9	4,4
Tutkimus- ja kehitysmenot		132	139	138	188	162
prosentteina liikevaihdosta	%	2,6	2,9	3,0	4,0	3,8
Osingonjako		237***	227	207	197	178
Tunnuslukuja						
Tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu	EUR	2,25	1,76	1,98	1,72	1,44
Osinko/osake	EUR	1,20***	1,15	1,05	1,00	0,90
Osinko/tulos	%	53,3***	65,4	53,0	58,1	62,7
Korkokate		15,9	15,9	18,1	13,9	14,6
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	-	18,7	21,2	20,4	20,4
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), jatkuvat toiminnot	%	21,0	20,3	22,6	-	-
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	-	18,0	21,4	20,1	17,5
Oman pääoman tuotto (ROE), jatkuvat toiminnot	%	20,2	20,0	23,1	-	-

Omavaraisuusaste	%	44,6	43,5	43,9	41,3	41,3
Nettovelkaantumisaste		0,17	0,05	0,15	0,32	0,04
Oma pääoma/osake	EUR	11,16	9,94	9,35	8,95	8,30
Nettokäyttöpääoma (WCAP)	EUR	543	251	313	465	235

* Kaksitahtiliiketoiminta on luokiteltu lopetetuiksi toiminnoiksi vuonna 2014, minkä johdosta tuloslaskelmaan liittyviä lukuja on oikaistu vertailukauden 2013 osalta. Vertailukausien 2011 ja 2012 lukuja ei ole oikaistu.

** Vertailukauden 2012 luvut on oikaistu uudistetun IAS 19-standardin mukaisiksi vuonna 2013. Vertailukauden 2011 lukuja ei ole oikaistu.

*** Hallituksen esitys.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)

tulos ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut
 oma pääoma ja velat – korottomat velat – varaukset, keskimäärin tilikauden aikana x 100

Oman pääoman tuotto (ROE)

tilikauden nettotulos
 oma pääoma, keskimäärin tilikauden aikana x 100

Korkokate

tulos ennen veroja + poistot ja arvonalentumiset + korko- ja muut rahoituskulut
 korko- ja muut rahoituskulut

Omavaraisuusaste

oma pääoma
 oma pääoma ja velat – saadut ennakkomaksut x 100

Nettovelkaantumisaste

korolliset velat – rahavarat
 oma pääoma

Tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu

emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden nettotulos
 osakkeiden oikaistu lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana

Oma pääoma/osake

emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma
 osakkeiden oikaistu lukumäärä tilikauden lopussa

Osinko/osake

tilikaudelta jaettu osinko
 osakkeiden oikaistu lukumäärä tilikauden lopussa

Osinko/tulos

osinko/osake
 tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu x 100

Efektiiäinen osinkotuotto

osinko/osake
oikaistu osakekurssi tilikauden lopussa x 100

Hinta/voitto (P/E)

oikaistu osakekurssi tilikauden lopussa
tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu

Hinta/osakekohtainen oma pääoma (P/BV)

oikaistu osakekurssi tilikauden lopussa
oma pääoma/osake

Nettokäyttöpääoma (WCAP)

(vaihto-omaisuus + myyntisaamiset + verosaamiset + muut korottomat saamiset)
– (ostovelat + saadut ennakot + eläkevelvoitteet + varaukset + verovelat + muut korottomat velat)

Kertaluonteiset erät

kertaluonteiset erät liittyvät rakennejärjestelyihin tai ovat muutoin tavalliseen liiketoimintaan kuulumattomiin tapahtumiin tai toimintoihin liittyviä kertaluonteisia kustannuksia

EBITA

liiketulos – kertaluonteiset erät – yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistot

Konsernin tuloslaskelma

MEUR	2015	2014	Liite
Jatkuvat toiminnot			
Liikevaihto	5 029	4 779	<u>1</u> <u>4</u>
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	-77	-240	
Valmistus omaan käyttöön	6	14	
Liiketoiminnan muut tuotot	51	52	<u>5</u>
Materiaalit ja palvelut	-2 603	-2 392	<u>6</u>
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-1 159	-1 113	<u>7</u>
Poistot ja arvonalentumiset	-124	-115	<u>8</u>
Liiketoiminnan muut kulut	-553	-489	
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	17	26	<u>15</u>
Liiketulos	587	522	
prosentteina liikevaihdosta	11,7	10,9	
Osinkotuotot		1	<u>10</u>
Korkotuotot	2	4	<u>10</u>

Muut rahoitustuotot	10	8	10
Korkokulut	-13	-13	10
Muut rahoituskulut	-32	-27	10
Tulos ennen veroja	553	494	
Tuloverot	-124	-106	11
Tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista	429	389	
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	22	-37	3
Tilikauden nettotulos	451	351	
Jakautuminen:			
emoyhtiön osakkeenomistajat	444	347	12
määräysvallattomat omistajat	7	5	
	451	351	
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osakekohtainen tulos (laimentamaton ja laimennettu):			
Tulos/osake, jatkuvat toiminnot, euroa	2,14	1,95	
Tulos/osake, lopetetut toiminnot, euroa	0,11	-0,19	
Tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu, euroa	2,25	1,76	

Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä.

Laaja tuloslaskelma

MEUR	2015	2014
Tilikauden nettotulos	451	351
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen:		
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	7	-29
Verot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	-2	4
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi, yhteensä	5	-25
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Muuntoerot	23	56
Muuntoerot määräysvallattomille omistajille	2	4
Rahavirran suojaukset		
arvonmuutokset	-23	-85
siirretty tuloslaskelmaan	21	12
Verot eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Rahavirran suojaukset		
arvonmuutokset	4	24
siirretty tuloslaskelmaan	-5	-4
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi, yhteensä	21	5
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	26	-20

Tilikauden laaja tulos yhteensä	477	332
Laajan tuloksen jakautuminen:		
emoyhtiön osakkeenomistajat	468	323
määräysvallattomat omistajat	9	9
	477	332

Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä.

Konsernin tase, varat

MEUR	31.12.2015	31.12.2014	Liite
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	1 103	909	<u>13</u>
Aineettomat hyödykkeet	361	271	<u>13</u>
Aineelliset hyödykkeet	418	421	<u>14</u>
Sijoituskiinteistöt	13	14	<u>14</u>
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	89	90	<u>15</u>
Myytavissä olevat rahoitusvarat	15	16	<u>16</u> <u>18</u>
Korolliset sijoitukset	17	1	<u>18</u>
Laskennalliset verosaamiset	157	144	<u>21</u>
Myyntisaamiset	14	15	<u>18</u>
Muut saamiset	28	4	<u>19</u>
Pitkäaikaiset varat yhteensä	2 215	1 884	
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	1 200	1 156	<u>17</u>
Korolliset saamiset		1	<u>18</u>
Myyntisaamiset	1 394	1 186	<u>18</u>
Verosaamiset	51	42	
Muut saamiset	396	338	<u>19</u>
Rahavarat	334	571	<u>20</u>
Lyhytaikaiset varat yhteensä	3 374	3 294	
Myytäväinä olevat omaisuuserät		102	<u>3</u>
Varat yhteensä	5 589	5 280	

Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä.

Konsernin tase, oma pääoma ja velat

MEUR	31.12.2015	31.12.2014	Liite	
Oma pääoma				
Osakepääoma	336	336		<u>23</u>
Ylikurssirahasto	61	61		<u>23</u>
Muuntoerot	-6	-30		<u>23</u>
Arvonmuutosrahasto	-70	-66		<u>23</u>
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät	-36	-65		<u>22</u>
Kertyneet voittovarot	1 916	1 723		
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	2 201	1 960		
Määräysvallattomien omistajien osuus	41	45		
Oma pääoma yhteensä	2 242	2 005		
Velat				
Pitkäaikaiset velat				
Korolliset velat	492	537	18	<u>25</u>
Laskennalliset verovelat	102	64		<u>21</u>
Eläkeveloitteet	161	100		<u>22</u>
Varaukset	46	51		<u>24</u>
Saadut ennakot	77	77		
Muut velat	2	2		<u>26</u>
Pitkäaikaiset velat yhteensä	880	832		
Lyhytaikaiset velat				
Korolliset velat	232	129	18	<u>25</u>
Varaukset	223	242		<u>24</u>
Saadut ennakot	487	596		
Ostovelat	510	436	18	<u>25</u>
Verovelat	82	51		
Muut velat	933	934		<u>26</u>
Lyhytaikaiset velat yhteensä	2 467	2 388		
Velat yhteensä	3 347	3 220		
Myytäväinä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat		55		<u>3</u>
Oma pääoma ja velat yhteensä	5 589	5 280		

Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

MEUR	2015	2014	Liite
Liiketoiminnan rahavirta:			
Tilikauden nettotulos	451	351	
Oikaisut:			
Poistot ja arvonalentumiset	124	119	8
Rahoitustuotot ja -kulut	34	28	10
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot ja muut oikaisut	-27	2	
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	-17	-24	15
Tuloverot	124	99	11
Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	688	574	
Käyttöpääoman muutos:			
Korottomien saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-193	-52	
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	79	206	17
Korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-229	-122	
Käyttöpääoman muutos	-343	32	
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	346	606	
Rahoituserät ja verot:			
Korko- ja muut rahoitustuotot	45	29	
Korko- ja muut rahoituskulut	-29	-36	
Maksetut verot	-108	-147	
Rahoituserät ja verot	-91	-154	
Liiketoiminnan rahavirta	255	452	
Investointien rahavirta:			
Yrityshankinnat	-258		2
Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin	-9		15
Sijoitukset myytävissä oleviin rahoitusvaroihin		-1	16
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-79	-99	13 14
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynnit	13	14	
Myytävissä olevien rahoitusvarojen myynnit	1	16	16
Lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+) ja muut muutokset		-1	
Lopetettujen toimintojen myynti rahavaroilla vähennettynä	44		
Saadut osingot		1	
Investointien rahavirta	-288	-71	
Rahavirta investointien jälkeen	-33	381	
Rahoituksen rahavirta:			
Pitkäaikaisten lainojen nostot	50	100	25
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut ja muut muutokset	-112	-81	25
Lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-16		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+) / vähennys (-)	110	-18	
Maksetut osingot	-242	-211	
Rahoituksen rahavirta	-210	-210	
Rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	-243	172	

Rahavarat tilikauden alussa	571	388
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	5	12
Lopetettujen toimintojen nettorahavirta		1
Rahavarat tilikauden lopussa	334	571

Liitetiedot ovat osa tätä tilinpäätöstä.

Laskelma oman pääoman muutoksista

MEUR	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							Määräys-	Oma
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Etuus- pohjaisen nettovelan uudelleen- määrittämi- sestä joh- tuvat erät	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä	vallattomien omistajien osuus	pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2014	336	61	-85	-13	-43	1 587	1 844	40	1 884
Muuntoerot			56				56	4	59
Rahavirran suojaukset									
käyvän arvon nettomuutos verojen jälkeen				-61			-61		-61
siirretty tuloslaskelmaan, veroilla vähennettynä				8			8		8
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt					-22		-22		-22
Muut muutokset						-4	-4		-4
Laajan tuloksen erät			56	-53	-22	-4	-23	4	-20
Tilikauden tulos						347	347	5	351
Tilikauden laaja tulos yhteensä			56	-53	-22	343	323	9	332
Liiketoimet omistajien kanssa									
maksetut osingot						-207	-207	-3	-210
Oma pääoma 31.12.2014	336	61	-30	-66	-65	1 723	1 960	45	2 005

MEUR	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							Määräys-	Oma
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Etuus- pohjaisen nettovelan uudelleen- määrittämi- sestä joh- tuvat erät	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä	vallattomien omistajien osuus	pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015	336	61	-30	-66	-65	1 723	1 960	45	2 005
Muuntoerot			23				23	2	25
Rahavirran suojaukset									
käyvän arvon nettomuutos verojen jälkeen				-20			-20		-20
siirretty tuloslaskelmaan, veroilla vähennettynä				16			16		16
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt					29	-24	5		5
Laajan tuloksen erät			23	-4	29	-24	24	2	26
Tilikauden tulos						444	444	7	451
Tilikauden laaja tulos yhteensä			23	-4	29	420	468	9	477

Liiketoimet omistajien kanssa									
maksetut osingot						-227	-227	-13	-240
Oma pääoma 31.12.2015	336	61	-6	-70	-36	1 916	2 201	41	2 242

Lisätietoja osakepääomasta, ylikurssirahastosta, muuntoeroista ja arvomuutosrahastosta esitetään liitetiedossa 23. Oma pääoma.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Perustiedot

Wärtsilä Oyj Abp on pörssinoteerattu suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu yhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite John Stenbergin ranta 2, 00530 Helsinki. Wärtsilä Oyj Abp on Wärtsilä-konsernin emoyhtiö.

Wärtsilä on kansainvälisesti johtava edistyskellisen teknologian ja kokonaislinkaariratkaisujen toimittaja merenkulku- ja energiamarkkinoilla. Wärtsilä maksimoi asiakkaiden alusten ja voimalaitosten ympäristötehokkuuden ja taloudellisuuden keskittymällä kestäviin innovaatioihin ja kokonaisuhyötysuhteeseen.

Vuonna 2015 Wärtsilän liikevaihto oli 5 miljardia euroa ja henkilöstömäärä noin 18.800. Yrityksellä on yli 200 toimipistettä yli 70 maassa eri puolilla maailmaa. Wärtsilän osakkeet on listattu Nasdaq Helsingissä.

Wärtsilä Oyj Abp:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 26.1.2016 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on oikeus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusteet

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2015 voimassa olleita IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia rahoitusvaroja, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, käyvän arvon suojaukseen tarkoitettuja suojauskohteita ja käteisvaroina suoritettavia osakeperusteisia liiketoimia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina.

IFRS-standardimuutokset

Vuonna 2015 ei sovelleta uusia tai muutettuja standardeja.

Johdon harkintaan perustuvat ratkaisut ja arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS:n mukaan edellyttää yrityksen johdolta harkintaan perustuvia ratkaisuja sekä arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat taseen varoihin ja velkoihin sekä muihin tietoihin, kuten ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin, sekä tuottojen ja kulujen määriin. Vaikka arviot ja oletukset perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen raportointikauden päättymisajankohtana, on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista

ja oletuksista. Seuraavassa on esitetty konsernitilinpäätöksen olennaisimmat erät, jotka edellyttävät johdon harkintaan perustuvia ratkaisuja, sekä keskeiset arvioihin liittyvät epävarmuustekijät.

Myyntituotot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin, kun tuote tai palvelu on toimitettu, sen arvo on määritetty ja on todennäköistä, että kirjattu myyntisaaminen voidaan periä. Nämä arviot vaikuttavat kirjattuihin myyntituottoihin. Pitkäaikaishankkeet sekä pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset tuloutetaan valmiusasteen mukaisesti, kun hankkeen tai käyttö- ja huoltosopimuksen lopputulos pystytään luotettavasti määrittämään. Valmiusaste ja tulos perustuvat johdon arvioihin hankkeen tai käyttö- ja huoltosopimuksen toteutumisesta. Arvioita tarkistetaan säännöllisesti. Kirjattuja myyntituottoja ja kustannuksia oikaistaan projektin aikana, kun oletuksia koko projektin lopputulemasta päivitetään. Oletusten muutokset liittyvät ensisijaisesti aikataulujen, toimitusten laajuuden, teknologian, kustannusten sekä mahdollisten muiden tekijöiden muutoksiin.

Takuuvaraus kirjataan myyntituoton tuloutuksen yhteydessä. Varaus perustuu kokemusperäiseen tietoon tulevien ja nykyisten reklamaatiokustannusten hoitamiseen tarvittavan takuuvarauksen tasosta. Tuotteisiin voi sisältyä uutta, monimutkaista teknologiaa, mikä osaltaan vaikuttaa kyseisiin arvioihin ja voi johtaa siihen, etteivät aiemmin tehdyt varaukset aina ole riittäviä.

Konserni on vastaajana eräissä varsinaisesta liiketoiminnasta syntyneissä oikeudenkäynneissä. Tällaiseen prosessiin liittyvä varaus kirjataan, mikäli epäsuotuisa tulos on todennäköinen ja tappio voidaan määrittää kohtuullisella varmuudella. Lopullinen tulos voi poiketa näistä arvioista.

Liikearvon kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään käyttöarvon muodossa kaikille rahavirtaa tuottaville yksiköille vähintään vuosittain tai useammin, jos arvonalentumisesta on viitteitä. Käyttöarvon määrittämisessä käytetään arvioita tulevasta markkinakehityksestä, kuten kasvua ja kannattavuutta sekä muita olennaisia tekijöitä. Vaikutuksiltaan merkittävimpiä arvioiden perustana olevia tekijöitä ovat myynnin kasvu, kate, hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika, tulevat investointitarpeet sekä diskonttauskorko. Näiden oletusten muutokset voivat olennaisesti vaikuttaa arvioituihin tulevaisuudessa kertyviin rahavirtoihin.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen veloitteiden määrän arvioiminen perustuu vakuutusmatemaattisiin arvioihin koskien mm. tulevia palkankorotuksia, diskonttauskorkoja ja rahastoitujen varojen tuottoja. Näiden oletusten muutokset voivat olennaisesti vaikuttaa eläkevelvoitteisiin ja eläkekuluihin.

Yhdistelyperiaatteet

Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Wärtsilä Oyj Abp:n ja kaikki ne tytäryhtiöt, joiden osakkeiden äänimäärästä emoyhtiö omistaa suoraan tai välillisesti yli 50% tai joissa Wärtsilällä on muutoin määräysvalta raportointikauden päättymispäivänä. Määräysvallalla tarkoitetaan oikeutta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Hankitut tai perustetut tytäryhtiöt sisällytetään konsernitilinpäätökseen käyttäen hankintamenetelmää. Tällöin luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä. Konsernin lisätessä omistusosuuttaan sellaisessa yhtiössä, jossa Wärtsilällä on jo ollut määräysvalta, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta arvostetaan joko käypään arvoon tai siihen määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Hankinnasta syntynyt liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, mahdollinen

määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta ja mahdollinen aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina, ylittää konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Liikearvoille suoritetaan arvonalentumistestaus vähintään vuosittain. Hankintameno sisältää mahdolliset käypään arvoon arvostetut luovutetut varat. Luovutettu vastike ei sisällä hankinnasta erillisenä käsiteltäviä liiketoimia, vaan nämä käsitellään hankinnan yhteydessä tulosvaikutteisesti. Hankintaan liittyvät menot kirjataan tuloslaskelmaan kuluiksi kausille, joiden aikana menot toteutuvat ja palvelut otetaan vastaan, lukuun ottamatta vieraan- tai omanpääomanehtojen arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuvia menoja.

Liiketoimintojen yhdistämiseen liittyvä mahdollinen ehdollinen vastike (lisäkauppahinta) arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä. Se luokitellaan joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu ehdollinen vastike arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä, ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua ehdollista vastiketta ei arvosteta uudelleen.

Hankintoihin, jotka ovat toteutuneet ennen 1.1.2010, on sovellettu tuolloin voimassa olleita IFRS-standardeja.

Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, voitonjako, saamiset ja velat sekä realisoitumattomat katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöksessä. Määräysvallattomien omistajien osuus erotetaan tilikauden tuloksesta sekä laajasta tuloksesta. Konsernin taseessa määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta esitetään omana eränään omassa pääomassa.

Osakkuus- ja yhteisyritykset

Osakkuusyriksinä konsernitilinpäätökseen yhdistellään ne yritykset, joissa Wärtsilä omistaa yleensä 20–50% äänivallasta tai joissa sillä on muuten huomattava vaikutusvalta, mutta ei kuitenkaan määräysvaltaa yhtiöiden taloudelliseen ja operatiiviseen toimintaan. Yhteisyritykset ovat yrityksiä, joissa konserni käyttää toisen osapuolen kanssa yhteistä, sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa.

Konsernin osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksistä yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä huomattavan vaikutusvallan tai yhteisen määräysvallan saamisesta lähtien sen päättymiseen saakka. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tilikauden tuloksista on esitetty konsernin tuloslaskelmassa omana eränään ennen liiketulosta rivillä Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista. Wärtsilän osuus osakkuus- ja yhteisyritysten muihin laajan tuloksen eriin kirjatuista muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Konsernin osuus hankintapäivän jälkeen kertyneistä oman pääoman eristä sisältyy konsernin omaan pääomaan. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappiosta ylittää kyseisen sijoituksen hankintameno, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita huomioida, ellei konsernilla ole muita osakkuus- tai yhteisyrityksiin liittyviä velvoitteita.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät sekä lopetettuihin toimintoihin liittyvät varat ja velat luokitellaan myytävänä oleviksi, jos niiden kirjanpitoarvoja vastaavan määrän odotetaan kertyvän ensisijaisesti myynnistä sen sijaan, että ne kertyisivät jatkuvan käytön seurauksena. Luokittelu myytävänä olevaksi edellyttää seuraavien ehtojen täyttymistä: myynnin on oltava erittäin todennäköinen, omaisuuserän on oltava nykyisessä kunnossaan välittömästi myytävissä tavanomaisin ehdoin, johdon on oltava sitoutunut omaisuuserän myyntiin ja myynnin voidaan odottaa toteutuvan vuoden sisällä luokittelusta.

Ennen kuin omaisuuserä tai luovutettavien erien ryhmään kuuluvat varat ja velat luokitellaan myytävänä olevaksi, niiden kirjanpitoarvot määritetään niihin sovellettavien IFRS-standardien mukaisesti. Luokittelupäivästä alkaen myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät on arvostettava kirjanpitoarvoon tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuneilla

menoilla sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Samalla poistot ja hankintamenon jaksotukset on lopetettava. Lopetetulla toiminnolla tarkoitetaan sellaista yhteisön osaa, joka on luovutettu tai luokiteltu myytävänä olevaksi. Lisäksi se joko edustaa erillistä keskeistä liiketoiminta-alueetta tai maantieteellistä toiminta-alueetta, on osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä keskeisestä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta, tai on tytäryritys, joka on hankittu yksinomaan edelleenmyyntitarkoituksessa.

Lopetettujen toimintojen tulos esitetään omalla rivillään konsernin tuloslaskelmassa ja vertailukauden luvut on oikaistu asianmukaisesti. Myytävänä olevat omaisuuserät esitetään omalla rivillään konsernin taseessa vertailukauden lukuja oikaisematta.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut määritetään kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutassa ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on Wärtsilä Oyj Abp:n toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaiset tytäryhtiöt

Ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmien ja laajojen tuloslaskelmien tuotto- ja kuluerät muunnetaan euroiksi kunkin vuosineljänneksen keskikurssia käyttäen ja taseet raportointikauden päättymispäivän kurssin mukaan. Tilikauden tuloksen ja muiden laajan tuloksen erien muuttaminen eri kursseilla laajassa tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten yritysten hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuttamisesta syntyvät muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omana eränä omassa pääomassa. Ulkomaisten yksiköiden hankinnoista syntyvä liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisut käsitellään kyseisten ulkomaisten yksikköjen varoina ja velkoina. Ne muunnetaan euroiksi raportointikauden päättymispäivän kurssija käyttäen.

Ulkomaan valuutan määräiset erät

Ulkomaan valuutan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Saamiset ja velat muunnetaan käyttäen raportointikauden päättymispäivän kurssija. Liiketoimintaan liittyvistä saamisista ja veloista syntyvät kurssierot kirjataan niitä vastaavien tuloslaskelman erien oikaisuuksi, ja ne sisältyvät liiketulokseen. Rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyvät kurssierot esitetään tuloslaskelman rahoituserissä poislukien sellaisista pitkäaikaisista lainoista syntyvät kurssierot, jotka ovat osa konsernin tytäryhtiön tekemää nettosijoitusta. Ne kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman muuntoeroissa.

Liikevaihto ja myynnin tuloutusperiaatteet

Liikevaihto esitetään välillisillä veroilla ja alennuksilla vähennettynä. Myyntituotot tuloutetaan, kun kaikki omistukseen liittyvät oleelliset riskit ja hyödyt ovat siirtyneet ostajalle. Tämä tarkoittaa yleensä sitä, että myynnit tuloutetaan, kun tuote tai palvelu on toimitusehtojen mukaisesti toimitettu asiakkaalle.

Pitkäaikaishankkeet sekä pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset tuloutetaan valmiusasteen mukaisesti silloin, kun projektin tuotot ja kulut pystytään määrittämään luotettavasti. Pitkäaikaishankkeissa valmiusaste määritetään yleensä toteutuneiden kustannusten suhteena arvioituihin kokonaiskustannuksiin. Kaasuratkaisujen myyntiprojekteissa, joissa asiakkaalle arvoa tuottavat pääasiassa projektisuunnittelu, hankintatoimi ja projektin johtaminen ja joissa varsinainen valmistus on ulkoistettu, valmiusaste määritetään suoritettua työtä koskevilla selvityksillä. Pitkäaikaisissa käyttö- ja

huoltosopimuksissa valmiusaste määritetään sopimuksissa määriteltyjen suoritettujen palveluiden perusteella. Kun pitkäaikaishankkeen lopputulosta ei voida arvioida luotettavasti, hankkeesta johtuvat menot kirjataan kuluiksi samalla tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet, ja hankkeesta saatavia tuottoja kirjataan vain siihen määrään asti kuin toteutuneita menoja vastaava rahamäärä on saatavissa. Hankkeesta johtuva mahdollinen tappio kirjataan kuluksi välittömästi.

Työsuhde-etuudet

Eläkkeet ja muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet

Eläkejärjestelyt

Konserniyhtiöillä on eri maissa useita eläkejärjestelyjä, jotka perustuvat paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin. Nämä eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuuspohjaisiksi järjestelyiksi.

Maksupohjaisista järjestelyistä suoritettavat kiinteät maksut kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, johon ne kohdistuvat. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista veloitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt rahoitetaan suorituksina eläkesäätiöille tai eläkevakuutusyhtiöille. Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt voivat olla rahastoimattomia, kokonaan rahastoimattomia tai osittain rahastoimattomia. Etuuspohjaisten järjestelyjen veloitteiden nykyarvo on määritetty kustakin järjestelystä erikseen ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvalla vakuutusmatemaattisella menetelmällä. Etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin kuuluvat varat on arvostettu käypään arvoon tilikauden viimeisenä päivänä.

Vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden osuus sekä muut uudelleenarvostukset kirjataan muihin laajan tuloslaskelman eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Työsuoritukseen perustuvana menona kirjataan tilikauden työsuorituksella ansaitun etuuspohjaisen eläkejärjestelyn nykyarvo. Etuuspohjaisesta eläkejärjestelystä syntyvä korkokustannus perustuu arvostuksessa käytettyyn diskonttokorkoon. Työsuoritukseen perustuva kustannus raportoidaan työsuhde-etuuksista aiheutuvissa kuluissa ja korkokustannukset rahoituskuluissa. Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen laskennan suorittavat hyväksytyt vakuutusmatemaatikot.

Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet

Etuuspohjaisten eläkkeiden lisäksi Wärtsilällä on muita pitkäaikaisia työsuhde-etuuksia, jotka esitetään erillään etuuspohjaisista eläkkeistä. Kaikki muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet kirjataan kuten etuuspohjaiset eläkkeet veloitteena varojen käypään arvoon. Muutokset muihin pitkäaikaisiin työsuhde-etuuksiin kirjataan tuloslaskelmaan.

Osakeperusteiset maksut

Yhtiön osakkeen arvoon sidotun bonusohjelman etuudet arvostetaan osakkeen käypään arvoon kunakin raportointipäivänä ja kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan bonusohjelman juoksuaikana.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistämisissä muodostuva liikearvo on jäännöserä, joka syntyy vähennettäessä hankintamenosta hankkijaosapuolen osuus hankitun kohteen käypään arvoon arvostetusta nettovarallisuudesta hankintapäivänä.

Hankintameno arvostetaan kokonaisuudessaan käypään arvoon sisältäen myös mahdollisen aikaisemman omistuksen hankinnan kohteessa.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jonka aikana ne syntyvät. Kehittämismenot aktivoidaan silloin, kun on todennäköistä, että kehitysprojekti tuottaa konsernille taloudellista hyötyä tulevaisuudessa ja täyttää kirjaamiskriteerit, mukaan lukien tekninen ja taloudellinen käyttökelpoisuus. Tällaiset projektit liittyvät uusien tai olennaisesti parannettujen tuotteiden tai tuotantoprosessien kehittämiseen. Aiemmin kuluiksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida enää myöhemmin.

Aktivoidut kehittämismenot arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen hankintamenoon kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyinä. Aktivoidut kehittämismenot sekä kehitystoiminnan koneet ja laitteet kirjataan tasapoistoina kuluiksi vaikutusaikanaan, joka on 5–10 vuotta. Poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi. Aineeton hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Tutkimus- ja kehitystoimintaan saadut julkiset avustukset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alun perin hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määritettävissä luotettavasti, ja on todennäköistä, että omaisuuserästä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Wärtsilän muita aineettomia hyödykkeitä ovat patentit, lisenssit, ohjelmistot, asiakassuhteet ja muut siirrettävissä olevat teollisoikeudet. Nämä arvostetaan hankintamenoon, poikkeuksena liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut yksilöidyt aineettomat hyödykkeet, jotka arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä. Hankintameno muodostuu ostohinnasta ja kaikista niistä menoista, jotka välittömästi johtuvat hyödykkeen saattamisesta valmiiksi käyttötarkoitustaan varten.

Muut aineettomat hyödykkeet kirjataan tasapoistoina kuluiksi niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Määräaikaan sidotuista aineettomista hyödykkeistä kirjataan poistot sopimuskauden kuluessa. Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut yksilöidyt aineettomat hyödykkeet poistetaan niiden oletetun toimitusajan tai taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Muiden aineettomien hyödykkeiden ohjeelliset poistoajat ovat:

- ohjelmistot 3–7 vuotta
- tutkimus- ja kehittämismenot 5–10 vuotta
- muut aineettomat hyödykkeet 5–20 vuotta.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja jäännösarvot tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden päättymispäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoajoja muutetaan vastaavasti. Hankintameno on lopetettava, kun omaisuuserä luokitellaan myytävänä olevaksi.

Aineettomien hyödykkeiden luovutuksista syntyvät voitot tai tappiot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin tai liiketoiminnan muihin kuluihin.

Aineelliset hyödykkeet

Konserniyhtiöiden aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Hankintameno sisältää ne menot, jotka johtuvat välittömästi kyseisen hyödykkeen hankinnasta. Saadut avustukset kirjataan hankintameno vähennyksinä. Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan hankintahetken käypään arvoon. Ne vieraan pääoman menot, jotka johtuvat välittömästi ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta, aktivoidaan taseeseen osana kyseisen hyödykkeen hankintamenoa. Ehdot täyttävä hyödyke on omaisuuserä, jonka valmiiksi saattaminen sen aiottua käyttötarkoitusta tai myyntiä varten vaatii välttämättä huomattavan pitkän ajan. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

Myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi, ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Säännöllisin määräajoin suoritettavista suurista ja perinpohjaisista tarkastuksista tai kunnossapidosta johtuvat menot käsitellään investointeina, ja ne kirjataan poistoina kuluksi vaikutusaikanaan. Tavanomaiset kunnossapito- ja korjauskustannukset kirjataan kuluksi, kun ne toteutuvat.

Konsernin soveltamat poistoajat perustuvat seuraaviin arvioituihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

- rakennukset 10–40 vuotta
- koneet ja laitteet 5–20 vuotta
- muut aineelliset hyödykkeet 3–10 vuotta.

Poistot kirjataan tasapoistoina. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja jäännösarvot tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden päättymispäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoaikoja muutetaan vastaavasti. Poistot on lopetettava, kun omaisuuserä luokitellaan myytävänä olevaksi.

Aineellisten hyödykkeiden luovutuksista syntyvät myyntivoitot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin ja myyntitappiot muihin liiketoiminnan kuluihin.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Omaisuuserien tasearvoa tarkastellaan säännöllisesti mahdollisten arvonalentumisviitteiden selvittämiseksi. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan vuosittain myös liikearvosta riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Mahdollisen arvonalentumisen määrittämiseksi konsernin omaisuus jaetaan pienimpiin mahdollisiin rahavirtaa tuottaviin yksiköihin, jotka ovat pääosin riippumattomia muista yksiköistä ja joiden rahavirrat ovat erotettavissa ja pitkälle riippumattomia muiden vastaavien yksiköiden rahavirroista.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvo perustuu kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa oleviin arvioituihin tuleviin diskontattuihin nettorahavirtoihin. Diskonttaus korkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisistä riskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu aiempi arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää kuin mikä omaisuuserän kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruta missään tilanteessa.

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen

Merkittävässä liiketoimintojen yhdistämisissä konserni on käyttänyt ulkopuolista neuvonantajaa arvioitaessa aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden käypiä arvoja. Aineellisten hyödykkeiden osalta on tehty vertailuja vastaavien hyödykkeiden markkinahintoihin ja arvioitu hankittujen hyödykkeiden iästä, kulumisesta ja muista vastaavista tekijöistä aiheutuva arvon vähentyminen. Aineettomien hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen perustuu arvioihin hyödykkeisiin liittyvistä tulevista rahavirroista.

Sijoituskiinteistöt

Kiinteistöt, joita ei käytetä konsernin omassa toiminnassa tai joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen vuokratuottoja tai omaisuuden arvonnousua, luokitellaan sijoituskiinteistöiksi. Sijoituskiinteistöt esitetään taseessa omalla rivillään pitkäaikaisina sijoituksina ja arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuun. Sijoituskiinteistöjen luovutuksista syntyvät voitot ja tappiot kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin tai liiketoiminnan muihin kuluihin.

Vuokrasopimukset

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa kaikki olennaiset omistukselle ominaiset riskit ja edut siirtyvät konsernille, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksilla hankitut omaisuuserät kirjataan aineellisiin hyödykkeisiin luonteensa mukaiseen ryhmään, joko käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Vastaavasti maksettavat vuokravelvoitteet, rahoituskustannuksella vähennettynä, sisältyvät muihin korollisiin rahoitusvelkoihin. Rahoituselementistä kertyvä korkokulu kirjataan tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa. Rahoitusleasingsopimuksin vuokratuista omaisuuseristä kirjataan poistot vastaavaan konsernin omaan omaisuuserään sovellettavien periaatteiden mukaisesti joko hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai vuokra-ajan kuluessa riippuen siitä, kumpi näistä on lyhyempi.

Vuokrasopimukset, joissa olennaiset omistukselle ominaiset riskit ja edut eivät siirry konsernille, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muiden vuokrasopimusten vuokrat kirjataan vuokrakuluiksi tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuun tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Hankintamenuun sisältyy välittömien tuotantokustannusten lisäksi osuus hankinnan ja valmistuksen yleiskustannuksista. Hankintamenu määritetään pääosin painotettua keskihintaa käyttäen.

Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella ja hankinnan yhteydessä. Luokittelun perusteet arvioidaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä.

Raportointikauden päättyessä konserni arvioi, onko objektiivista näyttöä siitä, että muun kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavan rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut, jos arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä ja alentumisen vaikutus rahoitusvaroista kertyviksi arvioituihin tuleviin rahavirtoihin on luotettavasti arvioitavissa. Arvonalentumisen objektiivisena näyttönä voidaan pitää esim. vastapuolen tuloksen merkittävää heikkenemistä, velallisen sopimusrikkomusta ja omanpääomanehtoisen instrumentin osalta merkittävää tai pitkäaikaista arvonalentumista alle instrumentin hankintamenon.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ryhmään kuuluvat johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja jotka eivät ole takaussopimuksia sekä muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoituserät, jotka ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä varoja. Johdannaiset arvostetaan aluksi taseessa hankintahintaansa, joka vastaa niiden käypää arvoa, ja sittemmin kunkin raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon. Käypien arvojen muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset sekä 12 kuukauden kuluessa erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka konsernilla on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon vähennettynä mahdollisella arvonalentumisella efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Lainat ja saamiset

Lainat ja saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Ne syntyvät, kun konserni antaa lainaa tai toimittaa tuotteita ja palveluja suoraan velalliselle. Lainat ja saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin saamisiin, ellei kyse ole eristä, joiden maturiteetti on lyhyempi kuin 12 kuukautta raportointipäivästä lukien. Tällaiset erät luokitellaan lyhytaikaisiin saamisiin.

Myyntisaamiset arvostetaan käypään arvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä kyseisten saamisten arvonalentumistappioilla. Myyntisaamiset arvostetaan yksilöidysti, ja luottotappiot kirjataan tuloslaskelmaan. Luottotappio kirjataan välittömästi silloin, kun on näyttöä siitä, että konserni ei pysty perimään myyntisaamisiaan alkuperäisten sopimusten mukaisesti. Esimerkkejä arvonalentumiseen johtavista tapahtumista ovat velallisen vakavat taloudelliset ongelmat, velallisen todennäköinen konkurssi tai muu taloudellinen järjestely. Konserni voi myydä myyntisaamisten jakamattomia osuuksia sekä jatkuvasti että kertaluonteisesti muille rahoitusyhtiöille. Myytyt myyntisaamiset kirjataan pois konsernin taseesta, kun ostaja on suorittanut maksun myyntisaamisista ja kun kaikki omistamiseen liittyvät olennaiset riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Jos myyntisaamiseen liittyvä omistajuus, riski ja hallintaoikeus eivät ole siirtyneet, kirjataan tällaiset saamiset takaisin konsernin taseeseen kauden lopussa.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, jotka on määritetty tähän erään kuuluviksi. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, ellei konsernilla ole aikomusta luopua sijoituksesta 12 kuukauden kuluessa raportointipäivästä.

Konsernin sijoitukset muihin yrityksiin luokitellaan myytävissä oleviksi rahavaroiksi. Tähän luokkaan kuuluvat osakesijoitukset sekä listattuihin että listaamattomiin yrityksiin. Noteeratut osakkeet arvostetaan käypään arvoon, joka perustuu niiden pörssikurssiin. Muut, noteeraamattomat osakkeet, arvostetaan hankintamenoon vähennettynä mahdollisella arvonalentumisella, ellei käypää arvoa pystytä luotettavasti määrittämään. Käypään arvoon arvostettujen osakesijoitusten käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastossa, verovaikutus huomioon ottaen, kunnes osakkeista luovutaan tai niistä kirjataan arvonalentumistappio. Tällöin kyseisistä osakkeista kertyneet käyvän arvon muutokset kirjataan luokittelun oikaisuna omasta pääomasta tuloslaskelmaan. Liiketoimintaan liittyvien osakeomistusten myyntivoitot ja -tappiot sekä arvonalentumistappiot sisältyvät liiketulokseen. Muiden osakkeiden myyntivoitot ja -tappiot sekä arvonalentumistappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista sekä muista rahavaroista. Muut rahavarat koostuvat lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista, joiden arvo vaihtelee vain vähäisessä määrin. Muihin rahavarioihin luettavien erien juoksuaika on hankinta-ajankohtana enintään kolme kuukautta. Konsernitileihin liittyvät luottotilit sisältyvät lyhytaikaisiin rahoitusvelkoihin.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan joko jaksotettuun hankintamenoon kirjattaviin rahoitusvelkoihin tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelka luokitellaan lyhytaikaiseksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan suorittamista vähintään 12 kuukauden päähän raportointikauden päättymispäivästä. Rahoitusvelka (tai sen osa) kirjataan pois taseesta vasta silloin kun velka on lakannut olemasta, eli kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat

Konsernin ottamat lainat sisältyvät jaksotettuun hankintamenoon kirjattaviin rahoitusvelkoihin. Ne arvostetaan niitä alun perin kirjanpitoon merkittäessä käypään arvoon efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon. Lainan korot jaksotetaan tulosvaikutteisesti efektiivisen koron menetelmällä velan juoksuajalle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Wärtsilä-konsernissa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin sisältyvät johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Johdannaisten käypien arvojen muutoksista johtuvat, sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sille kaudelle, jonka aikana ne syntyvät.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon. Käypään arvoon arvostamisesta syntyvät voitot ja tappiot käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa.

Mikäli johdannaiseen sovelletaan suojauslaskentaa, konserni dokumentoi suojausjärjestelyn alussa kunkin suojausinstrumentin ja suojatun omaisuuserän välisen suhteen sekä riskinhallintatavoitteen ja siihen sovelletun strategian. Tämän prosessin kautta suojausinstrumentti kytketään siihen liittyviin varoihin ja velkoihin, ennakoituihin liiketapahtumiin tai sitoviin sopimuksiin. Konserni dokumentoi myös jatkuvan arvionsa suojauksen tehokkuudesta johdannaisten käyvän arvon sekä suojatun rahavirran tai tulevan tapahtuman muutosten välillä.

Myyntien ja ostojen suojaukset

Myynteihin ja ostoihin liittyviä ulkomaan valuutan määräisiä rahavirtoja suojataan valuuttatermiineillä tai -optioilla. Tiettyihin valuuttatermiineihin sovelletaan suojauslaskentaa. Tulevien rahavirtojen suojaukseen käytettyjen johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin, ja ne esitetään oman pääoman arvonmuutosrahastossa, mikäli suojaus on tehokas. Suojauksesta johtuvan voiton tai tappion tehoton osuus kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Korkoerosta johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Muiden laajan tuloksen erien kautta arvonmuutosrahastoon kertynyt voitto tai tappio esitetään myynnin tai ostojen oikaisuna samalla tilikaudella kuin suojattuihin velvoitteisiin tai ennusteisiin liittyvät tapahtumat. Valuuttatermiinit arvostetaan raportointikauden päättämispäivän termiinikursseihin ja valuuttaoptiot raportointikauden päättämispäivän markkina-arvoihin.

Ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojaus

Wärtsilä lopetti nettosijoitusten suojauksen kesäkuussa 2012. Siihen asti nettosijoituksen suojaukseen määritettyjen instrumenttien käypien arvojen muutokset kirjattiin muihin laajan tuloslaskelman eriin, mikäli suojaus oli tehokas, ja suojauksen käyvän arvon muutoksen tehoton osuus sekä korkoero välittömästi tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa

Käypien arvojen muutokset niistä johdannaissopimuksista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin tai -kuluihin. Tähän ryhmään kuuluvat esimerkiksi konsernin tekemät korkosuojaukset. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan diskonttaamalla niihin liittyvät tulevat rahavirrat tarkasteluhetkeen.

Käyvän arvon hierarkia

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusinstrumentit on luokiteltu seuraavan käyvän arvon hierarkian mukaisesti: instrumentit, joille on olemassa aktiivisilla markkinoilla julkisesti noteerattu hinta (taso 1), instrumentit, joille on olemassa muu havainnoitavissa oleva suora tai epäsuora hinta kuin noteerattu tason 1 mukainen hinta (taso 2) ja instrumentit, joille ei löydy havainnoitavissa olevaa markkinahintaa (taso 3). Näihin käypään arvoon arvostettaviin instrumentteihin kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin sisältyvät noteeratut osakesijoitukset.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus merkitään taseeseen silloin, kun konsernilla on jonkin aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen olemassa oleva velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen, ja velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Konsernin varaukset voivat liittyä mm. takuukustannuksiin, ympäristövelvoitteisiin, oikeudenkäynteihin, projektien ennakoituihin tappioihin ja uudelleenjärjestelyihin. Varauksena kirjattava määrä vastaa johdon parasta arviota menoista, joita olemassa olevan velvoitteen täyttäminen edellyttää raportointikauden päättymispäivänä.

Toimitettuihin tuotteisiin liittyvät arvioidut takuukustannukset käsitellään varauksena, jonka suuruus perustuu kokemuseräiseen tietoon aiemmin toteutuneista takuukustannuksista. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun uudelleenjärjestelysuunnitelma on hyväksytty ja toimeenpano aloitettu tai asianosaiselle henkilöstölle on kerrottu järjestelyn ehtoista. Suunnitelmassa tulee olla yksilöity, mitä toimintoja ja henkilöstöä se koskee, mikä on sen toteuttamisaikataulu ja -kustannukset.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Tuloverot

Tuloslaskelman verokulu sisältää konserniyhtiöiden tilikauden verotettavasta tuloksesta paikallisten säännösten mukaan lasketut verot, aikaisempien tilikausien verojen oikaisu sekä laskennallisten verojen muutoksen. Tulosaikautteisesti kirjattaviin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin liittyvät verovaikutukset kirjataan tuloslaskelmaan. Muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattaviin liiketoimiin tai muihin tapahtumiin liittyvät verovaikutukset kirjataan myös vastaavasti joko muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset kirjataan pääsääntöisesti kaikista omaisuus- ja velkaerien verotuksellisten arvojen sekä kirjanpitoarvojen välisistä väliaikaisista eroista käyttäen raportointikauden päättymispäivänä voimassa olevia verokantoja. Laskennalliset verovelat kirjataan taseeseen täysimääräisinä ja laskennalliset verosaamiset arvioidun todennäköisen verohyödyn suuruusena.

Osingot

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamat osingot vähennetään voitonjakokelpoisesta omasta pääomasta yhtiökokouksen päätöksen jälkeen.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

Wärtsilä Oyj Abp ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

- Muutos *IAS 1:een Tilinpäätöksen esittäminen*: Disclosure Initiative* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksilla on tarkoitus rohkaista yhteisöjä käyttämään harkintaa tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja määritettäessä. Muutoksilla selvennetään esimerkiksi olennaisuuden käsitteen soveltamista ja harkinnan käyttöä

tilinpäätöksen liitetietojen järjestyksen ja paikan määrittämisessä. Standardimuutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

- Uusi *IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista** (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 15 luo kattavan viitekehyksen sen määrittämiseksi, voidaanko myyntituottoja tulouttaa, kuinka paljon ja milloin. IFRS 15 korvaa voimassaolevan tuloutusta koskevan ohjeistuksen, mm. *IAS 18:n Tuotot*, *IAS 11:n Pitkäaikaishankkeet* sekä *IFRIC 13:n Kanta-asiakasohjelmat*. IFRS 15:n mukaan yhteisön on kirjattava myyntituotot sellaisena rahamääränä, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. Konserni arvioi IFRS 15:n vaikutuksia.
- Uusi *IFRS 9 Rahoitusinstrumentit** (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Standardi korvaa nykyisen IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* -standardin. IFRS 9:ään sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpitokäsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty. Konserni selvittää vielä standardin vaikutuksia.

* Kyseistä säännöstä ei ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2015.

1. Segmentti-informaatio

Konsernin liiketoiminta koostuu yhdestä liiketoiminta-alueesta, Power-liiketoiminnasta. Power-liiketoiminta jakaantuu edelleen toisiaan tukeviin Marine Solutions- ja Energy Solutions- markkinoihin, joilla asiakkaille tarjotaan samaa tuotekonseptia erilaisiin olosuhteisiin sovellettuna. Näiden molempien markkinoiden päätuotteita ovat kaasulla ja nestemäisillä polttoaineilla käyvät moottorit sekä niiden huoltotoiminta. Markkinat ovat hyvin riippuvaisia toisistaan.

Power-liiketoiminnassa molemmille markkinoille myytävien moottoreiden suunnittelu, niihin liittyvä tutkimus ja moottoreiden tuotanto tapahtuvat samoissa tutkimuskeskuksissa ja tehtaissa. Tuotantoprosessi kumpaakin markkinaa varten on yhteinen, ja myös tuotteiden jakelusta sekä niiden huollosta vastaavat samat konsernin tytäryhtiöt. Kapasiteettikustannuksia ei näin ollen ole mahdollista kohdistaa luotettavalla tavalla eri markkinoille. Nämä kustannukset ovat merkittäviä ja vaihtelevat kausittain. Kummankin markkinan asiakkaat ovat pääomavaltaisia, maailmanlaajuisesti toimivia yrityksiä, ja markkinoiden kehitys on vahvasti sidoksissa globaaliin talouskehitykseen.

Maantieteellisenä informaationa raportoidaan Suomi, muu Eurooppa, Aasia, Amerikka ja muut maanosat. Maantieteellinen informaatio määräytyy liikevaihdon osalta asiakkaan kotimaan mukaan sekä pitkäaikaisen varojen osalta sen mukaan, missä ne sijaitsevat.

Maantieteellinen informaatio

MEUR	2015		2014	
	Liikevaihto	Pitkäaikaiset varat*	Liikevaihto	Pitkäaikaiset varat*
Suomi	109	284	54	233
Muu Eurooppa	1 457	1 462	1 348	1 255
Aasia	2 051	143	1 989	133
Amerikka	1 006	89	840	74
Muut	407	6	548	8
Yhteensä	5 029	1 984	4 779	1 704

* Pitkäaikaiset varat koostuvat liikearvosta, aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä, sijoituskiinteistöistä ja osuuksista osakkuus- ja yhteisyrityksissä.

Liiketoiminta-alueellinen informaatio

Johdon sisäisellä raportoinnilla seurataan toiminnan kehitystä markkinoihin perustuvien liiketoiminta-alueiden perusteella. Raportointi palvelee sisäisten tavoitteiden asettamista ja strategista seuranta ja on siten johtamisen väline eikä varsinaisen ulkoinen taloudellinen mittari.

Wärtsilän korkein operatiivinen päätöksentekijä (CODM, Chief Operating Decision Maker) on toimitusjohtaja, jota tukee johtokunta ja joissain tapauksissa myös hallitus. Toimitusjohtaja arvioi konsernin taloudellista tilaa ja sen kehitystä kokonaisuutena eikä liiketoiminta-alueiden tuloksien perusteella. Koska yhtiön integraatiotaso on korkea, liiketoiminta-alueiden raportoidut tulosluvut eivät anna oikeaa kuvaa niiden taloudellisesta tilasta ja kehityksestä.

Tästä johtuen Wärtsilän liiketoimintaa ei voida jakaa erillisiksi raportoiviksi toimintasegmenteiksi.

Tilikausilla 1.1–31.12.2015 ja 1.1–31.12.2014 Wärtsilällä ei ole ollut yksittäisiä merkittäviä asiakkaita eikä maita.

Liikevaihto

MEUR	2015	2014
Energy Solutions	1 126	1 138
Marine Solutions	1 720	1 702
Services	2 184	1 939
Yhteensä	5 029	4 779

2. Yrityshankinnat

Yrityshankinnat 2015

L-3 Marine Systems International

31.5.2015 Wärtsilä hankki L-3 Marine Systems Internationalin (MSI) New Yorkin pörssiin listatulta L-3 Communications Holdings Inc. -yhtiöltä. Alustava vastike on 293 milj. euroa.

MSI:llä on kattavaa kokemusta automaatio-, navigointi- ja sähköjärjestelmien, dynaamisen paikannusteknologian sekä kaikuluotaimilla toteutettavan vedenalaisen viestintäteknologian toimittamisesta monille eri alustyypeille ja offshore-installaatioille. Wärtsilän vahvaa asemaa toiminnan tehokkuutta parantavien teknologioiden kehittämisessä vahvistetaan edelleen lisäämällä siihen MSI:n monipuoliset valmiudet.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty tiivistetysti alustavat määrät MSI:lle maksetusta vastikkeesta, yrityshankinnan rahavirtavaikutuksesta sekä Wärtsilälle hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen arvoista hankintahetkellä.

Alustava vastike	MEUR
Hankintameno	293
Kokonaishankintameno	293

Yrityshankinnan alustava rahavirtavaikutus	MEUR
Maksettu hankintahinta	293
Hankitut rahavarat	-36
Yrityshankinnan rahavirtavaikutus yhteensä	258

Hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen alustavat arvot hankintahetkellä	MEUR
Aineettomat hyödykkeet	132
Aineelliset hyödykkeet	8
Vaihto-omaisuus	129
Myyntisaamiset ja muut saamiset	70
Laskennalliset verosaamiset	23
Rahavarat	36
Varat yhteensä	398
Varaukset	19
Eläkevelvoitteet	65
Ostovelat ja muut velat	146
Laskennallinen verovelka	46
Velat yhteensä	277
Nettovarallisuus yhteensä	121
Alustava liikearvo	172

Hankittujen aineettomien hyödykkeiden alustava käypä arvo hankintahetkellä (mukaan lukien teknologia, asiakassuhteet ja tavaramerkit) on yhteensä 132 milj. euroa. Lyhytaikaisten myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo on noin 70 milj. euroa. Myyntisaamisten käypään arvoon ei sisälly merkittävää riskiä.

172 milj. euron alustava liikearvo heijastaa merenkulun sähkö- ja automaatiojärjestelmien osaamisen ja asiantuntemuksen arvoa. Wärtsilä odottaa, että uusi yksikkö pystyy luomaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja parantamaan asiakkaidensa toiminnan tehokkuutta. MSI:stä kirjattu liikearvo ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen.

Vuonna 2015 konsernin tulokseen sisältyy yrityshankinnasta aiheutuvia kustannuksia 2 milj. euroa, jotka liittyvät ulkopuolisille maksettuihin oikeudellisiin palkkioihin sekä yrityshankinnan kohteen tarkastamiseen (due diligence). Kustannukset sisältyvät konsernin tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin. Hankintaan liittyvät kokonaiskustannukset olivat 4 milj. euroa.

Kesä-joulukuun osalta MSI:n vaikutus konsernin tilauskertymään oli 264 milj. euroa ja liikevaihtoon 263 milj. euroa. Vaikutus liike tulokseen oli 14 milj. euroa. Jos yrityshankinta olisi toteutunut 1.1.2015, olisi konsernin liikevaihto ollut johdon arvioiden mukaan 5.197 milj. euroa. Vaikutus konsernin liike tulokseen ei olisi ollut merkittävä. Liikevaihtoa ja liike tulosta määrittäessä johto arvioi, että käypien arvojen oikaisut hankintapäivänä olisivat samat, jos hankinta olisi toteutunut 1.1.2015.

Yrityshankinnat 2014

Vuonna 2014 ei tehty yrityshankintoja.

3. Yritysmyyntit

Kaksitahtimoottoreiden liiketoiminnan kauppa Winterthur Gas & Diesel Ltd (WinGD) -yhteisyritykselle saatettiin loppuun tammikuussa 2015. Wärtsilän omistusosuus WinGD:stä on 30% ja China State Shipbuilding Corporationin (CSSC) omistusosuus 70%. Myyntitransaktion seurauksena on kirjattu 24 milj. euroa tilikauden tulokseen lopetetuista toiminnoista.

Kolmannen neljänneksen 2014 aikana kaksitahtiliiketoiminta luokiteltiin lopetetuiksi toiminnoiksi. Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja niihin liittyvät velat on esitetty omilla riveillään taseessa.

Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista

MEUR	2015	2014
Lopetetut toiminnot		
Liikevaihto		60
Kulut	-2	-95
Yhteensä	-2	-35
Osakkeiden myyntivoitot ja -tappiot	24	-10
Liiketulos	22	-44
Tuloverot		7
Tilikauden tulos	22	-37
Tulos/osake, lopetetut toiminnot, euroa	-0,11	-0,19

Lopetettujen toimintojen rahavirta

MEUR	2015	2014
Liiketoiminnan rahavirta		-38
Investointien rahavirta	44	-16
Rahoituksen rahavirta		56
Yhteensä	44	1

Lopetettujen toimintojen tase-erät

MEUR	31.12.2014
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	70
Vaihto-omaisuus	3
Muut saamiset	29
Eläkevelvoitteet	-30
Muut velat	-25
Nettovarat	47

4. Pitkäaikaishankkeet ja pitkäaikaiset käyttö- ja huoltosopimukset

MEUR	2015	2014
Tilikaudella tuloutettu liikevaihto		
Pitkäaikaishankkeista	940	708
Pitkäaikaisista käyttö- ja huoltosopimuksista	355	313
Keskeneräiset pitkäaikaishankkeet		
Kertyneet toteutuneet menot ja kirjatut voitot	2 229	1 788
Saadut ennakot 31.12.	2 011	1 554
Tuloutuksista syntyneet saamiset netotettuna saaduilla ennakoilla 31.12.	218	234

5. Liiketoiminnan muut tuotot

MEUR	2015	2014
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot	4	8
Julkiset avustukset	10	11
Romun myyntituotot	4	4
Tilausten peruutuksiin liittyvät tuotot*	4	9
Vakuutuskorvaukset	5	
Muut	25	20
Yhteensä	51	52

* Tilausten peruutuksiin liittyvät kulut ovat vastaavilla kulutileillä.

6. Materiaalit ja palvelut

MEUR	2015	2014
Ostot tilikauden aikana	-1 406	-1 395
Varastojen muutos	-11	21
Ulkopuoliset palvelut	-1 186	-1 018
Yhteensä	-2 603	-2 392

7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

MEUR	2015	2014
Palkat ja palkkiot	935	906
Eläkekulut		
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	12	9
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	65	73
Muut henkilösivukulut	148	126
Yhteensä	1 159	1 113

Lisätietoja johdon palkitsemisesta liitetiedossa 29. Lähipiiritapahtumat.

Pitkäaikainen palkitsemisjärjestelmä

Palkkoihin ja palkkioihin sisältyy varaus vuosien 2012, 2013 ja 2014 tulospalkkiojärjestelmiin liittyen, yhteensä 15 milj. euroa (21). Nämä tulospalkkiojärjestelmät perustuvat osakkeen markkina-arvon kehitykseen.

Kyseisissä tulospalkkiojärjestelmissä on vuoden 2012 ohjelmassa 1.855.000 bonusoikeutta, vuoden 2013 ohjelmassa 1.846.000 bonusoikeutta ja vuoden 2014 ohjelmassa 2.076.000 bonusoikeutta. Kaikissa ohjelmissa bonuksen suuruus perustuu osakkeen kolmen vuoden kurssikehitykseen. Vuoden 2012 ohjelmassa lähtöhintana on 33,28 euroa, vuoden 2013 ohjelmassa 37,05 euroa ja vuoden 2014 ohjelmassa 44,25 euroa. Vuosien 2012 ja 2013 ohjelmissa huomioidaan 50% niiden juoksuaikana maksettavista osingoista ja maksettava bonus voi olla korkeintaan 10,00 euroa per bonusoikeus. Vuoden 2014 ohjelmassa huomioidaan 100% sen juoksuaikana maksettavista osingoista ja maksettava bonus voi olla korkeintaan 10,60 euroa per bonusoikeus.

	2015	2014
Henkilöstö keskimäärin	18 565	18 042
Henkilöstö tilikauden lopussa	18 856	17 717

8. Poistot ja arvonalentumiset

MEUR	2015	2014
Aineettomat oikeudet	9	6
Yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistot	32	26
Muut aineettomat hyödykkeet	20	20
Rakennukset ja rakennelmat	15	16
Koneet ja kalusto	47	46
Muut aineelliset hyödykkeet	1	
Arvonalentumiset		1
Yhteensä	124	115

9. Tuloksen määreet ja kertaluonteiset erät

MEUR	2015	2014
EBITA	643	594
Yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistot	-32	-26
Liiketulos ennen kertaluonteisia eriä	612	569

Kertaluonteiset erät:		
Henkilöstön vähentämiseen liittyvät kulut	-16	-34
Arvon alentumiset ja alaskirjaukset	-1	-7
Muut uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut	-8	-5
Kertaluonteiset erät yhteensä	-25	-47
Liiketulos	587	522

Vuonna 2015 kertaluonteisia eriä oli 25 milj. euroa, joista 19 milj. euroa liittyi heinäkuussa ilmoitettuun uudelleenjärjestelyohjelmaan ja 6 milj. euroa yrityshankintoihin liittyviin kuluihin ja muihin kustannuksiin.

10. Rahoitustuotot ja -kulut

MEUR	2015	2014
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista		1
Korkotuotot lainoista ja saamisista	2	4
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista	7	7
Muut rahoitustuotot	3	1
Rahoitustuotot yhteensä	11	13
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusveloista	-4	-14
Korkokulut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusveloista	-9	-3
Nettokorot etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	-3	-2
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ja -velkojen arvonmuutokset		-4
Valuuttakurssierot*	-12	-8
Muut rahoituskulut	-17	-10
Rahoituskulut yhteensä	-45	-41
Yhteensä	-34	-28

* Vuonna 2015 tuloslaskelman muihin rahoituskuluihin sisältyi -15 milj. euroa kurssieroa suojaamattomista sisäisistä lainoista. Muihin rahoituskuluihin sisältyi myös rahavirtasuojausten tehoton osuus, -1 milj. euroa. Vuonna 2014 rahavirtasuojausten tehoton osuus ei ollut merkittävä.

11. Tuloverot

MEUR	2015	2014
Tuloverot		
tilikaudelta	-127	-120
edellisiltä tilikausilta	-1	3
Laskennallisten verojen muutos		
syntyneet ja purkautuneet väliaikaiset erot	3	13
muiden maiden verokantojen muutoksen vaikutus		-1
Yhteensä	-124	-106

Efektiivisen verokannan täsmäytyslaskelma:

Tulos ennen veroja	553	494
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla 20,0%	-111	-99
Verokannan muutoksen vaikutus	-1	-1
Ulkomaisten tytäryhtiöiden eriavien verokantojen vaikutus	5	-2
Verovapaiden tulojen ja vähennyskeltottomien kulujen vaikutus	-2	
Osakkuus- ja yhteisyritysten tulosten vaikutus	3	1
Kirjaamattomien verotappioiden hyödyntäminen	7	1
Käyttämättömät tilikauden tappiot	-21	-10
Muut verot*	-11	-11
Muut jaksotuserot	8	11
Tuloverot edellisiltä tilikausilta	-1	3
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut verot	-124	-106
Efektiiivinen verokanta (%)	22,5	21,4

* Muut verot koostuvat pääosin hyödyntämättä jääneistä lähdeveroista ja muista kuin tuloveroista.

Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät tuloverot esitetään Laajassa tuloslaskelmassa. Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutokset esitetään liitetiedossa 21. Laskennalliset verot.

Wärtsilässä on vireillä verotarkastuksia joissakin maissa, mistä voi aiheutua jälkiveropäätöksiä ja niistä johtuvia veroja liittännäismaksuineen.

12. Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden nettotulos ulkona olevien osakkeiden painotetulla keskiarvolla. Tilikausilla ei ole ollut laimennusvaikutteisia ohjelmia.

MEUR	2015	2014
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden nettotulos	444	347
Osakkeet tuhansina		
ulkona olevien osakkeiden painotettu keskiarvo*	197 241	197 241
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osakekohtainen tulos (laimentamaton ja laimennettu):		
Tulos/osake, jatkuvat toiminnot, euroa	2,14	1,95
Tulos/osake, lopetetut toiminnot, euroa	0,11	-0,19
Tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu, euroa	2,25	1,76

* Lisätietoja osakkeiden lukumäärästä esitetään liitetiedossa 23. Oma pääoma.

13. Aineettomat hyödykkeet

Liikearvon arvonalentumistestaus

Yrityshankinnoissa syntyvä liikearvo kohdistetaan erillistä rahavirtaa tuottaville yksiköille (RTY), jotka ovat pienimpiä riippumattomia omaisuusyksiköitä, joilla on erilliset rahavirrat. Wärtsilä on tunnistanut 2 (1) erillistä itsenäistä RTY:ä, joille liikearvoa on voitu kohdistaa alla olevan taulukon mukaisesti.

Rahavirtaa tuottavat yksiköt

Liikearvo

MEUR	2015	2014
Marine Systems International	172	
Power-liiketoiminta, muu	931	909
Yhteensä	1 103	909

Rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo perustuu käyttöarvolaskelmiin. RTY:n käyttöarvo määritellään nykyisen tilauskannan ja johdon hyväksymien strategisten suunnitelmien mukaisten tulevan viiden vuoden kassavirtojen diskontatulla nykyarvomenetelmällä. Yksikön arvioitu rahavirta perustuu kiinteistön, tehtaan ja välineistön käyttöön niiden nykyisessä kunnossa normaaleilla ylläpitoinvestoinneilla ilman mahdollisia tulevaisuuden yrityshankintoja. Rahavirrat, jotka ulottuvat viiden vuoden ennustejakson jälkeiselle ajalle, on laskettu käyttäen ns. loppuarvomenetelmää. Loppuarvon kasvun määrittelyssä on käytetty johdon konservatiivista arviota kassavirran pitkän aikavälin kasvusta. Loppuarvon kasvutekijänä on käytetty 2%:n vuotuisia kasvua.

Arvonmäärittelyssä avaintekijöitä ovat maailman talouden kasvu ja erityisesti globaalien energiamaarkkinoiden kehitys, globaali laivanrakennusteollisuus sekä niihin liittyvien palveluiden kysyntä. Markkinoiden kokonaiskustannusten arvioidun kehityksen nähdään vaikuttavan kannattavuustasoon, kun taas yksittäisten kuluerien hintakehityksellä ei ole olennaista merkitystä laskelmiin. Avaintekijä tuotteiden ja laitteiden uusmyynnin arvonmäärittelyssä on maailman talouden kasvu, kun taas avaintekijät huoltotoiminnoissa liittyvät myös vastaavien palvelujen kysyntään ja arvioihin työkustannusten kehityksestä markkinoilla.

Diskonttaus korkona käytetään Wärtsilän määrittelemää painotettua pääomakustannusta ennen veroja (WACC). WACC:n osatekijät ovat riskitön korko, markkinariskipreemio, teollisuuskohtainen beta, lainakustannus sekä oman ja vieraan pääoman suhde. Vuoden 2015 WACC:ia laskettaessa on huomioitu, että yleinen korkokanta on laskenut. Wärtsilä on käyttänyt 8,9%:n WACC:a (8,9) laskelmissaan.

Liikearvon testauksen tuloksena liikearvontestaustappiota ei tunnistettu yhdellekään RTY:lle tilikausille, jotka päättyivät 31.12.2015 ja 31.12.2014. Kaikkien RTY:iden kerrytettävissä olevat rahamäärät ylittivät niiden kirjanpitoarvot merkittävästi.

Herkkyyshanalyysi

Erillistä rahavirtaa tuottaville yksiköille on tehty herkkyyshanalyysi muuttamalla laskentaoletuksia. Alla olevassa taulukossa on esitetty vaadittava muutos oletuksessa, jolla kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo vastaisi kirjanpitoarvoa.

	Muutos
Diskonttauskorko, ennen veroja:	
Marine Systems International	kasvu yli 7 prosenttiyksikköä
Power-liiketoiminta, muu	kasvu yli 20 prosenttiyksikköä
Loppuarvon kasvuvauhti:	
Marine Systems International	lasku yli 50 prosenttiyksikköä
Power-liiketoiminta, muu	lasku yli 50 prosenttiyksikköä
Kannattavuus:	
Marine Systems International	lasku yli 55 prosenttia
Power-liiketoiminta, muu	lasku yli 80 prosenttia

Konserni arvioi, että mikään teoreettisesti mahdollinen muutos oletuksissa ei aiheuta sitä, että RTY:iden kirjanpitoarvo ylittäisi kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvon alentumistestausten perusteella ei ole tarvetta liikearvon arvonalentumiskirjauksiin RTY:issä.

Johdon näkemyksen mukaan perusoletusten muutoksia ei tule tulkita osoituksena niiden toteutumisen todennäköisyydestä. Herkkyyshanalyysit ovat hypoteettisia ja siksi niihin tulee suhtautua varauksella.

2015

MEUR	Aineettomat oikeudet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakot	Muut aineettomat hyödykkeet	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2015	84	55	607	914	1 658
Valuuttakurssimuutokset	3	2	5	21	31
Yrityshankinnat			132	172	304
Lisäykset	1	8	6		14

Vähennykset			-20		-21
Uudelleenryhmittelyt	27	-31	1		-1
Hankintameno 31.12.2015	114	33	730	1 108	1 986
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-55		-421	-5	-479
Valuuttakurssimuutokset			-2		-2
Vähennysten kertyneet poistot ja muut muutokset	-2		22		20
Tilikauden poisto	-9		-51		-60
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	-66		-450	-5	-522
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	48	33	280	1 103	1 464

Tilikaudella aktivoitiin tuotekehitysmenoja 6 milj. euroa (25), joista 5 milj. euroa liittyi lopetettuihin toimintoihin vuonna 2014. Niiden kirjanpitoarvo oli 80 milj. euroa (85).

Yrityshankintoihin liittyvät aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 32 milj. euroa (26) ja niiden kirjanpitoarvo oli 236 milj. euroa (131).

2014

MEUR	Aineettomat oikeudet	Keskeneräiset hankinnat ja ennakot	Muut aineettomat hyödykkeet	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2014	96	72	610	918	1 696
Valuuttakurssimuutokset	-1		4	18	23
Lisäykset	3	25	8		36
Vähennykset	-7		-20		-27
Uudelleenryhmittelyt	21	-29	6		-3
Uudelleenryhmittely myytävissä oleviin omaisuuseriin	-29	-14		-23	-66
Hankintameno 31.12.2014	84	55	607	914	1 658
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2014	-61		-396	-4	-462
Valuuttakurssimuutokset				-1	-1
Vähennysten kertyneet poistot ja muut muutokset	7		20		27
Tilikauden poisto	-6		-45		-51
Uudelleenryhmittely myytävissä oleviin omaisuuseriin	5				5
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2014	-55		-421	-5	-479
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	29	55	187	909	1 180

14. Aineelliset hyödykkeet

2015

MEUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat ja ennakot	Muut aineelliset hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2015	26	319	806	53	27	14	1 247
Valuuttakurssimuutokset		1	7	-2			7
Yrityshankinnat		1	5				8
Lisäykset		11	29	25			65
Vähennykset	1	-17	-49		-1	-1	-67
Uudelleenryhmittelyt	4	27	2	-42	-2		-12
Hankintameno 31.12.2015	32	343	800	33	24	13	1 246
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-1	-159	-630		-23		-813

Valuuttakurssimuutokset	-3	-4					-7
Vähennysten kertyneet poistot	13	45		1			58
Tilikauden poisto	-15	-47		-1			-63
Uudelleenryhmittelyt	2	6		1			10
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	-1	-162	-630	-20			-815
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	33	181	168	32	4	13	431
Aineellisiin hyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasing-sopimuksilla hankittua omaisuutta		1					1

Sijoituskiinteistöihin kuuluu maa-alueita, jotka eivät ole konsernin omassa käytössä. Niiden käyvän arvon arvioidaan olevan noin 23 milj. euroa (24). Tilikauden aikana sijoituskiinteistöjä on myyty yhteensä 1 milj. eurolla (4), mistä syntyi 1 milj. euron (3) myyntivoitto.

2014

MEUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Kesken-eräiset hankinnat ja ennakot	Muut aineelliset hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2014	32	307	800	38	62	15	1 254
Valuuttakurssimuutokset		4	10		1		16
Lisäykset		7	22	33			62
Vähennykset	-1	-7	-22	-1	-3	-4	-38
Uudelleenryhmittelyt	-4	25	20	-17	-33	3	-5
Uudelleenryhmittely myytävissä oleviin omaisuuseriin	-2	-16	-24		-1		-42
Hankintameno 31.12.2014	26	319	806	53	27	14	1 247
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2014		-147	-612		-48		-806
Valuuttakurssimuutokset		-1	-7				-9
Vähennysten kertyneet poistot		6	21		2		30
Tilikauden poisto	-1	-16	-46				-62
Arvonalentumiset		-1					-1
Uudelleenryhmittelyt		-16	-8		25		2
Uudelleenryhmittely myytävissä oleviin omaisuuseriin		14	20		1		34
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2014	-1	-159	-630		-23		-813
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	25	160	175	53	5	14	434
Aineellisiin hyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasing-sopimuksilla hankittua omaisuutta		1					1

15. Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin

MEUR	2015	2014
Kirjanpitoarvo 1.1.	90	103
Investoinnit	9	
Osuus tuloksesta	17	26
Osingot	-32	-21
Muuntoerot	3	7
Tulos lopetetuista toiminnoista		-3
Osakkeiden myynti		-22
Kirjanpitoarvo 31.12.	89	90

Vuonna 2015 Wärtsilä investoi 9 milj. euroa yhteisyritykseen CSSC Wärtsilä Engine (Shanghai) Co., Ltd. Vuonna 2014 tuloslaskelmaan kirjattiin myyntivoittoa 2 milj. euroa liittyen Wärtsilä TMH Diesel Engine Company LLC:n osakkeiden myyntiin. Lisäksi vuonna 2014 myytiin Qingdao Qiyao Wärtsilä MHI Linshan Marine Diesel Co Ltd:n osakkeet, joista kirjattu myyntitappio 10 milj. euroa sisältyy lopetettujen toimintojen tulokseen.

Taloudellinen yhteenveto (100%):

2015

MEUR		Omistus-%	Varat	Oma pääoma	Velat	Liikevaihto	Tili-kauden tulos
Yhteisyritykset							
Wärtsilä Qiyao Diesel Company Ltd.	Kiina	50,0	34	24	10	25	
Wärtsilä Hyundai Engine Co Ltd.	Etelä-Korea	50,0	281	132	149	273	34
CSSC Wärtsilä Engine (Shanghai) Co., Ltd.	Kiina	49,0	19	19			
Repropel Sociedad de reparacao de helices	Portugali	50,0	2	1	1	1	
Osakkuusyritykset							
Wärtsilä Land & Sea Academy, Inc.	Filippiinit	40,0		-2	2		
Cosco-Shipyard Total Automation Co Ltd.	Kiina	40,0	8	5	3	8	
Neptun Maritime AS	Norja	40,0	1	1		1	

2014

MEUR		Omistus-%	Varat	Oma pääoma	Velat	Liikevaihto	Tili-kauden tulos
Yhteisyritykset							
Wärtsilä Qiyao Diesel Company Ltd.	Kiina	50,0	36	26	10	25	2
Wärtsilä Hyundai Engine Co Ltd.	Etelä-Korea	50,0	335	149	186	281	50
Repropel Sociedad de reparacao de helices	Portugali	50,0	2	1	1	1	
Osakkuusyritykset							
Wärtsilä Land & Sea Academy, Inc.	Filippiinit	40,0		-2	2		
Cosco-Shipyard Total Automation Co Ltd.	Kiina	40,0	6	3	3	6	
Neptun Maritime AS	Norja	40,0	1	1		1	

16. Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät noteeraamattomia osakkeita. Noteeraamattomat osakkeet esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei ole luotettavasti saatavilla.

MEUR	2015	2014
Kirjanpitoarvo 1.1.	16	15
Osakkeiden hankinnat		1
Osakkeiden myynti	-1	
Kirjanpitoarvo 31.12.	15	16

MEUR	2015		2014	
	Hankintameno	Markkina-arvo	Hankintameno	Markkina-arvo
Noteeraamattomat osakkeet (taso 3)				
Muut osakkeet	15	15	16	16
Osakkeet yhteensä	15	15	16	16

17. Vaihto-omaisuus

MEUR	2015	2014
Aineet ja tarvikkeet	460	441
Keskeneräiset tuotteet	655	641
Valmiit tuotteet ja tavarat	41	38
Maksetut ennakot	44	35
Yhteensä	1 200	1 156

Tuloslaskelmaan on 2015 kirjattu 22 milj. euron (28) alaskirjaus liittyen vanhentuneeseen vaihto-omaisuuteen. Yrityshankinnoista johtuva vaihto-omaisuuden kasvu on 129 milj. euroa.

18. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

2015

MEUR	Rahavirran suojaus	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytäväissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat	Taseerien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Myytäväissä olevat rahoitusvarat				15		15	15
Korolliset sijoitukset			17			17	17
Muut saamiset			28			28	28
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset			1 394			1 394	1 394
Johdannaiset	9					9	9
Muut saamiset		11				11	11
Rahavarat			334			334	334
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	9	11	1 772	15		1 807	1 807
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat					492	492	503
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat					232	232	232
Ostovelat					510	510	510
Johdannaiset	32					32	32
Muut velat					30	30	30
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	32				1 264	1 296	1 307

2014

MEUR	Rahavirran suojaus	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytäväissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat	Taseerien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Myytäväissä olevat rahoitusvarat				16		16	16
Korolliset sijoitukset			1			1	1

Muut saamiset			4		4	4
Lyhytaikaiset rahoitusvarat						
Korolliset saamiset			1		1	1
Myyntisaamiset			1 186		1 186	1 186
Johdannaiset	16				16	16
Muut saamiset		6			6	6
Rahavarat			571		571	571
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	16	6	1 763	16	1 801	1 801
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Korolliset velat				537	537	550
Lyhytaikaiset rahoitusvelat						
Korolliset velat				129	129	129
Ostovelat				436	436	436
Johdannaiset	67				67	67
Muut velat				7	7	7
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	67			1 109	1 176	1 189

Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvät arvot arvostustasoinen on esitetty liitteessä 16. Myytävissä olevat rahoitusvarat. Muut rahoitusvarat ja -velat ovat arvostustasoa 2. Lisätietoja rahoitusveloista esitetään liitetiedossa 25. Rahoitusvelat.

19. Muut saamiset

MEUR	2015	2014
Johdannaiset	9	16
Korot ja muut rahoituserät	11	6
Vakuutusmaksut	15	7
Vuokrajaksotukset	8	4
Projektijaksotukset	14	18
Siirtosaamiset pitkäaikaishankkeista	172	147
Muut siirtosaamiset	39	35
Lainasaamiset	6	4
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	1	
Arvonlisäverosaamiset	76	50
Muut*	73	56
Yhteensä	424	343
Pitkäaikaiset	28	4
Lyhytaikaiset	396	338

* Sisältää henkilöstökustannuksiin liittyviä verosaamisia Brasiliassa 8 milj. euroa (11), joita ei välttämättä pystytä hyödyntämään vuoden kuluessa sekä 21 milj. euron saamisen kaksitahtimootoreiden liiketoiminnan myynnistä.

20. Rahavarat

MEUR	2015	2014
Rahat ja pankkisaamiset	311	549
Rahamarkkinasijoitukset	22	22
Yhteensä	334	571

21. Laskennalliset verot

Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos tilikauden 2015 aikana

MEUR	1.1.2015	Konsernin tulos- laskelmaan kirjatut erät	Muut laajan tuloksen erät	Muuntoerot	Yrityshan- kinnat ja lopetetut toiminnot	31.12.2015
Laskennalliset verosaamiset						
Vahvistetut verotappiot	27	-4		-1	2	24
Eläkevelvoitteet	23	-1	-2	1	6	28
Varaukset	27	-5			3	26
Vaihto-omaisuuden sisäisen katteen eliminointi	9					10
Arvonmuutosrahasto	24			-1		24
Muut väliaikaiset erot	35	-3		2	14	46
Yhteensä	144	-12	-2	2	23	157
Laskennalliset verovelat						
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	30	-10		2	42	65
Arvonmuutosrahasto	5		1	1		7
Muut väliaikaiset erot	28	-5		2	4	29
Yhteensä	64	-15	1	4	46	102
Laskennallinen nettoverosaaminen/ -velka	80	3	-3	-2	-24	55

31.12.2015 konsernilla oli kirjaamatta 47 milj. euroa (25) laskennallista verosaamista, koska niiden toteutumiseen liittyy epävarmuutta. Pääosa kirjaamattomista laskennallisista verosaamisista liittyy kertyneisiin verotuksellisiin tappioihin. Näistä 17 milj. euroa vanhenee seuraavien viiden vuoden aikana ja loput myöhemmin tai ei koskaan. Verotukselliset tappiot, joihin liittyen on kirjattu laskennallista verosaamista 31.12.2015, eivät vanhene koskaan.

Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos tilikauden 2014 aikana

MEUR	1.1.2014	Konsernin tulos- laskelmaan kirjatut erät	Muut laajan tuloksen erät	Muuntoerot	Yrityshan- kinnat ja lopetetut toiminnot	31.12.2014
Laskennalliset verosaamiset						
Vahvistetut verotappiot	36	-8		-1		27
Eläkevelvoitteet	19	-1	5			23
Varaukset	18	7				27
Vaihto-omaisuuden sisäisen katteen eliminointi	6	3				9
Arvonmuutosrahasto	7		18	-1		24
Muut väliaikaiset erot	43	-5	-1	2	-4	35
Yhteensä	128	-3	21	1	-4	144
Laskennalliset verovelat						
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	43	-9			-4	30
Arvonmuutosrahasto	6		-1			5
Muut väliaikaiset erot	36	-5		-2	-1	28
Yhteensä	84	-14	-1	-1	-5	64
Laskennallinen nettoverosaaminen/ -velka	44	12	22	2	1	80

22. Eläkelveloitteet

MEUR	2015	2014
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen nettovelka 31.12.	161	100
Muut pitkäaikaiset työsuhte-etuudet 31.12.	8	5

Wärtsilällä on etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä pääasiassa Euroopassa ja Aasiassa. Merkittävimmät niistä sijaitsevat Sveitsissä, Saksassa, Isossa-Britanniassa ja Ruotsissa. Sveitsin etuuspohjaisen eläkejärjestelyn osuus konsernin velvoitteiden kokonaismäärästä on 33% ja varojen kokonaismäärästä 52%. Suurin osa järjestelyistä tarjoaa työntekijöille elinikäisen eläkkeen tavanomaisen eläkeiän saavuttamisen jälkeen, mutta on myös järjestelyjä, jotka tarjoavat kertakorvauksen työntekijän saavuttaessa eläkeiän. Suurin osa etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä on eläkesäätiöiden hallussa, ja niiden varat eivät sisälly konsernin varoihin. Järjestelyn varat on yleensä sijoitettu kunkin eläkesäätiön hallituksen hyväksymiin kohteisiin, mutta joissain tapauksissa niitä hallinnoivat kokonaisuudessaan vakuutusyhtiöt. Konserniyhtiöiden maksut eläkesäätiöille suoritetaan kunkin maan lainsäädännön ja käytännön mukaisesti. Valtuutetut aktuaarit ovat kussakin maassa suorittaneet etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin liittyvät vakuutuslaskelmat.

Sveitsin järjestely

Wärtsilällä on Sveitsissä paikallisten eläkelakien ja -säännösten mukainen etuuspohjainen eläkejärjestely, johon osallistuville maksetaan eläkettä eläkkeelle jäämisen jälkeen. Eläke-etuus määräytyy kertyneen eläkepääoman mukaan ja se koostuu järjestelyyn työssäoloaikana maksetuista pääomista sekä niihin liittyvistä korkoeristä. Järjestelyä hoitaa eläkerahasto, jota johtaa yrityksen ulkopuolinen säätiön hallitus.

Sekä työntekijä että työnantaja maksavat eläkejärjestelyyn säätiön säännöissä määritellyn prosenttiosuuden palkasta. Työnantajan maksama eläkemaksu vaihtelee työntekijän iän mukaan ja se kattaa keskimäärin kaksi kolmasosaa kokonaismaksusta.

Eläkesäätiön investointistrategiasta vastaa säätiön hallitus ja varat sijoitetaan tämän strategian sekä paikallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti. Järjestelyn muita riskejä valitun investointistrategian lisäksi ovat pidennys eliniän odotteessa sekä ennenaikainen kuolema tai vammautuminen. Eläkejärjestely on vakuutettu kuoleman ja vammautumisen osalta 31.12.2015. Inflaatiosta johtuva mahdollinen maksettavien eläkkeiden nousu on säätiön hallituksen harkintavallassa, kun maksettavan eläkkeen määrä ylittää lainsäädännössä määritetyn minimieläkkeen.

Saksan järjestelyt

MSI-yrityshankinnan seurauksena Wärtsilällä on Saksassa paikallisten eläkelakien ja -säännösten mukaisia etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä, joihin osallistuville maksetaan eläkettä eläkkeelle jäämisen jälkeen. Eläke-etuus määräytyy kertyneen eläkepääoman mukaan ja se koostuu järjestelyyn työssäoloaikana maksetuista pääomista sekä niihin liittyvistä korkoeristä. Järjestelyjä on erilaisia, rahastoimattomista eläkerahaston hoitamaan järjestelyyn.

Joissain järjestelyissä sekä työntekijä että työnantaja maksavat eläkejärjestelyyn säätiön säännöissä määritellyn prosenttiosuuden palkasta mutta osassa järjestelyitä vain työnantaja on maksuvelvollinen. Työnantajan maksama eläkemaksu voi vaihdella työntekijän iän, työsuhteen keston ja työntekijän aseman mukaan.

Järjestelyjen riskejä ovat pidennys eliniän odotteessa, ennenaikainen kuolema tai vammautuminen sekä mahdollisen eläkesäätiön varojen hallinnoimiseksi valittu investointistrategia. Inflaatiosta johtuva maksettavien eläkkeiden nousu tarkastetaan vuosittain.

MEUR	2015	2014
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	114	66
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	200	169
Varojen käypä arvo	-153	-136
Nettovelka taseessa	161	100

%	Etuus- pohjaisen veloitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo
Sveitsi	33	52
Saksa	21	4
Muu Eurooppa	38	34
Aasia	8	10
Yhteensä	100	100

MEUR	Etuus- pohjaisen veloitteen nykyarvo	Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	Etuus- pohjainen nettovelka yhteensä
Velvoitteiden ja varojen arvo 1.1.2014	376	-272	104
Valuuttakurssimuutokset	6	-6	

Muut muutokset	-26	26	
Uudelleenryhmittely myytävissä oleviin omaisuuseriin	-142	125	-17
Kirjattu tuloslaskelmaan:			
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	8		9
Aiempaan työsuoritukseen perustuva meno (- tuotto)	2		2
Voitot (-) / tappiot (+) velvoitteen täyttämisestä	-2	1	-1
Korkokulu (+) / korkotuotto (-)	5	-3	2
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät muissa laajan tuloslaskelman erissä:			
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto, poislukien korkotuotto		-7	-7
Taloudellisten oletusten muutokset	25		25
Järjestelyyn osallisten maksusuoritukset	1	-1	
Työnantajan suorittamat maksut		-7	-7
Maksetut etuudet	-17	9	-8
Veloitteiden ja varojen arvo 31.12.2014	236	-136	100

Veloitteiden ja varojen arvo 1.1.2015	236	-136	100
Valuuttakurssimuutokset	9	-5	4
Yrityshankinnat	75	-10	65
Kirjattu tuloslaskelmaan:			
Kauden työsuoritukseen perustuva meno	11		11
Voitot (-) / tappiot (+) velvoitteen täyttämisestä	-3	3	
Korkokulu (+) / korkotuotto (-)	6	-3	3
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät muissa laajan tuloslaskelman erissä:			
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto, poislukien korkotuotto		-8	-8
Väestötilastollisten oletusten muutokset	-1		-1
Taloudellisten oletusten muutokset	1		1
Järjestelyyn osallisten maksusuoritukset	1	-1	
Työnantajan maksusuoritukset		-9	-9
Maksetut etuudet	-24	17	-7
Veloitteiden ja varojen arvo 31.12.2015	313	-152	161

Järjestelyyn kuuluvien varojen jakautuminen omaisuusryhmittäin:

%	2015	2014
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	26	29
Joukkovelkakirjat ja muut rahoitusinstrumentit	32	33
Kiinteistöt	14	14
Muut saamiset	28	24

Tärkeimmät vakuutusmatemaattiset oletukset tilikauden lopussa ovat (ilmoitettu painotettuna keskiarvona):

%	2015	2014
Diskonttaus korko	2,06	2,67
Palkkojen nousu	2,23	3,29
Eläkkeiden nousu	1,14	1,13

31.12.2015 etuus pohjaisten veloitteiden duraation painotettu keskiarvo oli 11 vuotta. Konserni odottaa maksavansa 5 milj. euroa etuus pohjaisiin järjestelyihin seuraavan tilikauden aikana.

Tulevaisuuden kuolleisuus oletama perustuu aktuaarien laskelmiin, jotka pohjautuvat kussakin maassa julkaistuihin tilastoihin ja kokemuksiin. Näiden perusteella arvioitu painotettu keskimääräinen jäljellä oleva elinikä eläkeiän saavuttamisen jälkeen on seuraava:

	2015	2014
Järjestelyyn kuuluvien henkilöiden eläkeikä tilikauden lopussa:		
miehet	17,7	17,5
naiset	19,6	19,2

Järjestelyyn kuuluvien henkilöiden eläkeikä 20 vuoden kuluttua tilikauden päättymisestä:		
miehet	19,5	19,2
naiset	21,9	20,1

Jokaiselle merkittävälle vakuutusmatemaattiselle oletukselle tehty herkkyysanalyysi on esitetty alla olevassa taulukossa. Taulukosta käy ilmi miten muutokset vakuutusmatemaattisissa oletuksissa, jotka olisivat olleet kohtuullisissa määrin mahdollisia tilikauden lopussa, olisivat vaikuttaneet etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteisiin. Tehty herkkyysanalyysi soveltuu vain etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteisiin eikä etuus pohjaisiin eläkevelkoihin kokonaisuudessaan.

Herkkyysanalyysi

	Muutokset oletuksissa	Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen nettovelvoitteet, MEUR	
		2015	2014
Diskonttaus korko	kasvu 1%	-36	-25
Diskonttaus korko	lasku 1%	46	28
Palkkojen nousu	kasvu 1%	12	24
Palkkojen nousu	lasku 1%	-7	-5
Eläkkeiden nousu	kasvu 1%	31	11
Eläkkeiden nousu	lasku 1%	-16	-4

23. Oma pääoma

Oma pääoma koostuu osakepääomasta, ylikurssirahastosta, muuntoeroista, arvomuutosrahastosta ja kertyneistä voittovaroista.

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

MEUR

Osakepääoma	Osakkeiden ja äänien lukumäärä	Osakepääoma	Ylikurssi-rahasto	Yhteensä
1.1.2014	197 241 130	336	61	397
31.12.2014	197 241 130	336	61	397
31.12.2015	197 241 130	336	61	397

Wärtsilän osakkeella ei ole nimellisarvoa.

Osakepääoma

Osakeannin yhteydessä yhtiön saamat osakkeen merkintähinnat kirjataan osakepääomaan, ellei osakeantipäätöksen yhteydessä olla päätetty, että osa merkintähinnasta kirjataan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahasto on sidottua omaa pääomaa. Sitä voidaan alentaa noudattaen, mitä osakepääoman alentamisesta säädetään. Osakepääomaa voidaan myös korottaa siirtämällä varoja ylikurssirahastosta.

Muuntoerot

Tilikauden tuloksen ja muiden laajan tuloksen erien muuntaminen eri kursseilla laajassa tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron. Ulkomaisten yritysten hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyvät muuntoerot esitetään myös omassa pääomassa. Muuntoerojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Arvomuutosrahasto

Arvomuutosrahasto sisältää myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset. Myös rahavirran suojauksessa käytettyjen instrumenttien käyvän arvon muutokset sisältyvät arvomuutosrahastoon, jos suojaus on tehokas ja täyttää suojauslaskennan edellytykset. Muutokset arvomuutosrahastoon sisältyvissä erissä kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

MEUR	Rahavirran suojaukset
Käyvän arvon ja kirja-arvon ero 1.1.2014	-19
Käyvän arvon muutoksiin liittyvät verot	6
Arvonmuutosrahasto 1.1.2014	-13
Siirretty tuloslaskelmaan, veroilla vähennettynä	8
Käyvän arvon muutokset	-85
Käyvän arvon muutoksiin liittyvät verot	24
Arvonmuutosrahasto 31.12.2014	-66
Siirretty tuloslaskelmaan, veroilla vähennettynä	16
Käyvän arvon muutokset	-23
Käyvän arvon muutoksiin liittyvät verot	4
Arvonmuutosrahasto 31.12.2015	-70

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on esittänyt, että 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta jaetaan osinkona 1,20 euroa osakkeelta. Näin osingonjako on yhteensä 237 milj. euroa. Jäljelle jäävä osa kertyneistä voittovaroista jätetään vapaaseen omaan pääomaan. Tilikauden 2014 voitosta jaettiin osinkona 1,15 euroa osakkeelta osingonjaon ollessa yhteensä 227 milj. euroa. Jäljelle jäänyt osa kertyneistä voittovaroista jätettiin yhtiön vapaaseen omaan pääomaan.

Lisätietoja omasta pääomasta esitetään emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedoissa, liitetiedossa 11. Oma pääoma.

24. Varaukset

2015

MEUR	Oikeuden- käynnit	Takuu- varaukset	Tappio- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2015	25	190	24	24	28	292
Kurssierot		2				2
Yrityshankinnat	6	8			7	19
Lisäykset	2	84	11	11	16	123
Käytetyt varaukset	-14	-97	-13	-17	-12	-154
Käyttämättömien varausten peruutukset	-3		-4	-2	-6	-15
Varaukset 31.12.2015	15	187	17	15	35	269
Pitkäaikainen						46
Lyhytaikainen						223

2014

MEUR	Oikeuden- käynnit	Takuu- varaukset	Tappio- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2014	13	162	25	11	33	244
Kurssierot		1				1
Lisäykset	18	120	16	27	14	195
Käytetyt varaukset	-5	-92	-13	-13	-15	-139
Käyttämättömien varausten peruutukset	-1		-3	-1	-4	-9
Varaukset 31.12.2014	25	190	24	24	28	292
Pitkäaikainen						51
Lyhytaikainen						242

Toimitettuihin tuotteisiin liittyvät arvioidut takuukustannukset käsitellään varauksena, jonka suuruus perustuu kokemukseräiseen tietoon aiemmin toteutuneista takuukustannuksista. Yleinen takuu-aika kattaa vuoden toimituksesta eteenpäin.

Konserniyhtiöt ovat vastaajina eräissä oikeusjutuissa, jotka liittyvät konsernin normaaliin liiketoimintaan. Kyseiset oikeusjutut koskevat mm. sopimus- ja muita vastuita, työsuhdeasioita, omaisuusvahinkoja sekä hallintoasioita. Konserni saa ajoittain erisuuruisia ja vaihtelevassa määrin perusteltuja korvausvaatimuksia. Eräs saaduista vaatimuksista on erityisen suuri. Konsernin periaatteisiin kuuluu varausten tekeminen vaatimusten sekä oikeudenkäyntien ja väliesmenettelyjen varalta silloin kun epäsuotuisa lopputulos on todennäköinen ja kulujen suuruus voidaan kohtuullisella varmuudella arvioida.

25. Rahoitusvelat

2015

MEUR	Lyhytaikainen Pitkäaikainen				Yhteensä
	< 1 vuosi	1-3 vuotta	3-5 vuotta	> 5 vuotta	
Lainat eläkelaitoksilta*	27	18			45
Lainat muilta rahoituslaitoksilta*	72	170	112	189	544
Rahoitusleasingvelat*	1				1
Muut korolliset lainat*	133				134
Ostovelat	510				510
Johdannaiset	32				32
Muut velat	30				30
Yhteensä	805	188	112	189	1 296
* Arvioidut korkokustannukset yhteensä	8	10	8	8	34
Arvioidut sopimusperusteiset rahavirrat	813	198	120	197	1 330

2014

MEUR	Lyhytaikainen Pitkäaikainen				Yhteensä
	< 1 vuosi	1-3 vuotta	3-5 vuotta	> 5 vuotta	
Lainat eläkelaitoksilta*	35	37	8		80
Lainat muilta rahoituslaitoksilta*	93	161	138	192	584
Rahoitusleasingvelat*	1				1
Muut korolliset lainat*	1				2
Ostovelat	436				436
Johdannaiset	67				67
Muut velat	7				7
Yhteensä	640	198	146	192	1 176
* Arvioidut korkokustannukset yhteensä	10	15	9	6	40
Arvioidut sopimusperusteiset rahavirrat	650	213	155	198	1 216

Rahoitusvelkojen käyvät arvot esitetään liitetiedossa 18. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin.

26. Muut velat

MEUR	2015	2014
Projektitkulut	557	534
Henkilöstökulut	189	189
Johdannaiset	32	67
Korot ja muut rahoituserät	30	7
Muut siirtovelat	40	64
Arvonlisäverovelat	18	8

Muut	69	66
Yhteensä	935	936
Pitkäaikaiset	2	2
Lyhytaikaiset	933	934

27. Johdannaisinstrumentit

Konserni soveltaa suojauslaskentaa valuuttatermiineihin merkittävien osin. Lisätietoja esitetään liitetiedossa 33. Rahoitusriskit.

MEUR	2015	joista suljettu	2014	joista suljettu
Johdannaisinstrumenttien nimellisarvot (taso 2)				
Koronvaihtosopimukset	185		125	
Inflaatio suoja	1		3	
Valuuttatermiinit, transaktioriski	2 205	678	2 212	763
Valuuttaoptiot, ostetut			30	
Yhteensä	2 390	678	2 370	763
Johdannaisinstrumenttien markkina-arvostukset (taso 2)				
Koronvaihtosopimukset	-4		-3	
Valuuttatermiinit, transaktioriski	-18		-47	
Yhteensä	-22		-50	

Vuonna 2014 lopetettujen toimintojen osuus valuuttatermiinien nimellisarvon kokonaismäärästä oli 35 milj. euroa.

Valuuttatermiinit eräännyvät seuraavan 12 kuukauden aikana. Koronvaihtosopimukset ovat euromääräisiä ja niiden keskimääräinen juoksu-aika on 30 kuukautta.

Normaalisti kaikki konsernin johdannaiset tehdään International Swaps and Derivatives Associationin Master Agreement -sopimusten (ISDA) alla. Mikäli sopimusosapuoli on sopimuksessa määritellyn luottotapahtuman kohteena, on toisella sopimusosapuolella oikeus vaatia kaikkien avoimien johdannaisten ennaikaista eräännyttämistä ja niiden netottamista. Nämä sopimukset eivät kuitenkaan täytä tase-erien netotusvaatimuksia. Alla olevassa taulukossa on kyseisten sopimusten alla tehtyjen rahoitusinstrumenttien kirjanpitoarvot.

MEUR	2015	2014
Johdannaisinstrumenttien markkina-arvostukset ISDA-sopimusten alla		
Varat		
Valuuttatermiinit	8	17
Valuuttaoptiot		1
Yhteensä	9	18
Velat		
Koronvaihtosopimukset	-4	-3
Valuuttatermiinit	-27	-63
Yhteensä	-31	-66
Johdannaisinstrumenttien markkina-arvostukset ISDA-sopimusten alla		
Varat	1	
Velat	-23	-48
Yhteensä	-22	-48

Valuuttatermiinien ja -optioiden valuuttajakauma

MEUR	Tilaukanta	Nettovelat
Valuuttatermiinit		
USD	838	50
NOK	246	76
CHF	20	415
CNY	74	6
JPY	35	
SGD		32
DKK	34	6
GBP	2	51
Muut valuutat*	47	17
Yhteensä	1 295	652

* Muut valuutat eivät sisällä mitään merkittävää yksittäistä valuuttaa.

28. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

MEUR	2015		2014	
	Taseen velkamäärä	Kiinnitykset	Taseen velkamäärä	Kiinnitykset
Velat ja vastuut, joiden vakuudeksi on annettu kiinteistökiinnityksiä				
muut vastuut	20	10	21	10
Yhteensä	20	10	21	10
Velat ja vastuut ja muut sitoumukset sekä vakuudet, joiden vakuudeksi on annettu yritysikiinnityksiä				
lainat rahoituslaitoksilta	18	7	22	10
muut vastuut		20		16
Yhteensä	18	27	22	26

MEUR	2015	2014
Takaukset ja vastuusitoumukset		
samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta	743	746
Yhteensä	743	746
Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellisarvot		
maksetaan seuraavan vuoden kuluessa	29	25
maksetaan vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	76	66
maksetaan myöhemmin	29	23
Yhteensä	133	114

29. Lähipiiritapahtumat

Lähipiirin muodostavat hallituksen jäsenet, ylin johto sekä osakkuus- ja yhteisyritykset. Ylimpään johtoon kuuluvat toimitusjohtaja ja johtokunnan jäsenet.

Johdon palkitseminen

TEUR	Tuloslaskelmaan kirjatut etuudet	
	2015	2014
Toimitusjohtaja		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	878	662
Tulospalkkiot	342	425
Osakkeen arvon kehitykseen perustuva palkkio	732	556
Lakisääteisistä eläkkeistä aiheutuneet kustannukset	169	155
Vapaaehtoisista eläkkeistä aiheutuneet kustannukset	404	258
Toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	562	578
Tulospalkkiot	37	226
Osakkeen arvon kehitykseen perustuva palkkio	531	278
Lakisääteisistä eläkkeistä aiheutuneet kustannukset	70	114
Vapaaehtoisista eläkkeistä aiheutuneet kustannukset	216	294
Muut konsernin johtokunnan jäsenet		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	1 852	1 639
Tulospalkkiot	303	609
Osakkeen arvon kehitykseen perustuva palkkio	2 651	1 194
Lakisääteisistä eläkkeistä aiheutuneet kustannukset	298	294
Vapaaehtoisista eläkkeistä aiheutuneet kustannukset	426	461
Yhteensä	9 471	7 744
Hallituksen jäsenet 31.12.2015		
Mikael Lilius, hallituksen puheenjohtaja	152	136
Sune Carlsson, hallituksen varapuheenjohtaja	106	66
Maarit Aarni-Sirviö, hallituksen jäsen	81	71
Kaj-Gustaf Bergh, hallituksen jäsen	73	96
Tom Johnstone, hallituksen jäsen	74	
Risto Murto, hallituksen jäsen	79	66
Gunilla Nordström, hallituksen jäsen	73	65
Markus Rauramo, hallituksen jäsen	85	75
Hallituksen jäsenet 5.3.2015 saakka		
Alexander Ehrnrooth, hallituksen jäsen	2	70
Paul Ehrnrooth, hallituksen jäsen	2	66
Hallituksen jäsenet 6.3.2014 saakka		
Matti Vuoria, hallituksen jäsen		3
Yhteensä	727	713
Johdon palkitseminen yhteensä	10 198	8 457

Toimitusjohtaja sekä hallituksen ja johtokunnan jäsenet omistivat vuoden lopussa 68.834 (914.597) Wärtsilän osaketta.

Toimitusjohtajalla on oikeus jäädä eläkkeelle 63-vuotiaana. Joillakin johtokunnan jäsenillä on oikeus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana tai 63-vuotiaana. Yhtiöllä ei ole lainasaamisia konsernin johdolta tai hallituksen jäseniltä. Johdon tai osakkaiden puolesta ei ole annettu pantteja tai muita vastuuta.

Liiketoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa

MEUR	2015	2014
Myynnit osakkuus- ja yhteisyrityksille	46	66
Ostot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	32	30
Saamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	11	11
Osakkuus- ja yhteisyrityksille maksetut ennakot	25	9
Velat osakkuus- ja yhteisyrityksille	19	9

Lisätietoja osakkuus- ja yhteisyrityksistä esitetään liitetiedossa 15. Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin.

30. Tilintarkastajien palkkiot ja palvelut

Seuraavat palkkiot maksettiin tilintarkastajille ja tilintarkastustoimistoille lakisääteisestä tarkastuksesta sekä neuvonantamisesta ja ohjauksesta että riippumattomista asiantuntijapalveluista.

Vuonna 2015 yhtiökokous valitsi Wärtsilä Oyj Abp:n tilintarkastajaksi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab:n.

MEUR	2015		2014	
	KPMG	Muut	KPMG	Muut
Tilintarkastus	3,1	0,2	2,5	0,2
Veroneuvonta	0,8	0,2	0,7	0,1
Muut palvelut	0,4	0,1	0,5	0,1
Yhteensä	4,3	0,4	3,9	0,3

31. Tilinpäätöskurssija

Konsernitiilinpäätökseen konsolidoidaan lähes 60 valuuttaa, joista keskeisimmät esitetään tässä.

	Tilinpäätöskurssi			Keskikurssi 2014
	31.12.2015	31.12.2014	2015	
AED Yhdistyneiden Arabiemiirikuntien dirhami	3,99814	4,45927	4,05655	4,85217
BRL Brasilian real	4,31170	3,22070	3,68980	3,12309
CHF Sveitsin frangi	1,08350	1,20240	1,06763	1,21463
CNY Kiinan juan renminbi	7,06080	7,53580	6,97307	8,18857
DKK Tanskan kruunu	7,46260	7,44530	7,45865	7,45493
GBP Englannin punta	0,73395	0,77890	0,72600	0,80647
INR Intian rupia	72,02150	76,71900	71,17370	81,07102
JPY Japanin jeni	131,07000	145,23000	134,28214	140,37046
NOK Norjan kruunu	9,60300	9,04200	8,94169	8,35531
SAR Saudi-Arabian rial	4,08644	4,55555	4,14356	4,95520
SEK Ruotsin kruunu	9,18950	9,39300	9,35401	9,09661
SGD Singaporen dollari	1,54170	1,60580	1,52507	1,68312
USD Yhdysvaltain dollari	1,08870	1,21410	1,10962	1,32890

32. Tytäryhtiöt

Maantieteellinen alue	Yhtiön nimi	Kotimaa	Toiminnot	Omistusosuus %
Eurooppa	Wärtsilä Technology Oy Ab	Suomi	Holding	100,0
	Wärtsilä Finland Oy	Suomi	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Projects Oy	Suomi	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Solutions Oy	Suomi	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Sweden AB	Ruotsi	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Norway AS	Norja	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Ship Design Norway AS	Norja	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Moss AS	Norja	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Oil & Gas Systems AS	Norja	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Danmark A/S	Tanska	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Svanehøj A/S	Tanska	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Italia S.p.A.	Italia	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä France S.A.S.	Ranska	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Switzerland Ltd.	Sveitsi	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Netherlands B.V.	Alankomaat	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Kampen Real Estate B.V.	Alankomaat	Kiinteistöt	100,0
	Wärtsilä Ibérica S.A.	Espanja	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Portugal Lda.	Portugali	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Deutschland GmbH	Saksa	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Serck Como GmbH	Saksa	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä UK Ltd	Iso-Britannia	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Hamworthy Ltd	Iso-Britannia	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Valves Ltd	Iso-Britannia	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Water Systems Ltd	Iso-Britannia	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Greece S.A.	Kreikka	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Polska Sp.z.o.o.	Puola	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Ship Design Poland Sp.z.o.o.	Puola	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Baltic Design Centre Sp.z.o.o.	Puola	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä-Enpa A.S.	Turkki	Myynti ja huolto	51,0
	Wärtsilä BLRT Estonia Oü	Viro	Myynti ja huolto	51,0
	Wärtsilä Vostok, LLC	Venäjä	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Hungary Kft	Unkari	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Ukraine LLC	Ukraina	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Cyprus Limited	Kypros	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Ship Design Serbia doo	Serbia	Myynti ja huolto	83,0
	Quantiparts B.V.	Alankomaat	Myynti ja huolto	100,0
	Funa International Oy	Suomi	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä SAM Electronics Nederland B.V.	Saksa	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä JOVYATLAS EUROATLAS GmbH	Saksa	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä ELAC Nautik GmbH	Saksa	Myynti ja huolto	100,0
Wärtsilä SAM Electronics GmbH	Saksa	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä FUNA International GmbH	Saksa	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä APSS Srl	Italia	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Lyngsø Marine A/S	Tanska	Myynti ja huolto	100,0	
Wärtsilä Valmarine AS	Norja	Myynti ja huolto	100,0	
Amerikka	Wärtsilä North America, Inc.	USA	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Defence Inc.	USA	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Canada Inc.	Kanada	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä de Mexico SA	Meksiko	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Caribbean, Inc.	Puerto Rico	Myynti ja huolto	100,0

	Wärtsilä Dominicana Inc.	Dominikaaninen tasavalta	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Guatemala S.A.	Guatemala	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Chile Ltda.	Chile	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Ecuador S.A.	Ecuador	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Brasil Ltda.	Brasilia	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Colombia S.A.	Kolumbia	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Peru S.A.C.	Peru	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Argentina S.A.	Argentiina	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Venezuela, C.A.	Venezuela	Myynti ja huolto	100,0
	Antigua Energy Operators Ltd	Antigua ja Barbuda	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Panama Services S.A.	Panama	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Operations Guyana Inc.	Guyana	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Uruguay S.A.	Uruguay	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä FUNA International Inc.	USA	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Dynamic Positioning Inc.	USA	Myynti ja huolto	100,0
Aasia	Wärtsilä China Ltd.	Hong Kong	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä-CME Zhenjiang Propeller Co. Ltd.	Kiina	Tuotanto, myynti ja huolto	55,0
	Wärtsilä Services (Shanghai) Co. Ltd.	Kiina	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Propulsion (Wuxi) Co. Ltd.	Kiina	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Cedervall Zhangjiagang Marine Products Co. Ltd.	Kiina	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Suzhou Ltd.	Kiina	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Ship Design (Shanghai) Co., Ltd	Kiina	Myynti ja huolto	95,0
	Wärtsilä Yuchai Engine Co. Ltd.	Kiina	Tuotanto, myynti ja huolto	50,0
	Wärtsilä Singapore Pte Ltd	Singapore	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Ship Design Singapore Pte Ltd	Singapore	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Pumps Pte. Ltd.	Singapore	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Japan Ltd.	Japani	Tuotanto, myynti ja huolto	99,7
	Wärtsilä India Ltd.	Intia	Tuotanto, myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Vietnam Co Ltd.	Vietnam	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Korea Ltd.	Etelä-Korea	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Taiwan Ltd.	Taiwan	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Philippines Inc.	Filippiinit	Myynti ja huolto	100,0
	PT. Wärtsilä Indonesia	Indonesia	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Lanka Ltd.	Sri Lanka	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Pakistan (Pvt.) Ltd.	Pakistan	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Bangladesh Ltd.	Bangladesh	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Azerbaijan LLC	Azerbaidzan	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Power Contracting Saudi Arabia Ltd.	Saudi-Arabia	Myynti ja huolto	60,0
	Wärtsilä Gulf FZE	Yhdistyneet arabiemiirikunnat	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä LLC	Yhdistyneet arabiemiirikunnat	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Ships Repairing & Maintenance LLC	Yhdistyneet arabiemiirikunnat	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Hamworthy Middle East (FZE)	Yhdistyneet arabiemiirikunnat	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä (Malaysia) Sdn Bhd	Malesia	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Doha WLL	Qatar	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä SAM Electronics (Taizhou) Co., Ltd.	Kiina	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Marine Systems Korea Co Ltd.	Etelä-Korea	Myynti ja huolto	100,0
Muut	Wärtsilä Australia Pty Ltd.	Australia	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä New Zealand Ltd	Uusi-Seelanti	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä PNG Ltd	Papua-Uusi-Guinea	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Egypt Power S.A.E	Egypti	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä South Africa (Pty) Ltd.	Etelä-Afrikka	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Eastern Africa S.A.	Kenia	Myynti ja huolto	100,0
	Wärtsilä Uganda Ltd.	Uganda	Myynti ja huolto	100,0

Wärtsilä West Africa S.A.	Senegal	Myynti ja huolto	100,0
Wärtsilä Central Africa Ltd.	Kamerun	Myynti ja huolto	100,0
Wärtsilä Central Africa Gabon	Gabon	Myynti ja huolto	100,0
Wärtsilä West Africa Guinea	Guinea	Myynti ja huolto	100,0
Wärtsilä Tanzania Ltd	Tansania	Myynti ja huolto	100,0
Wärtsilä Mocambique LDA	Mosambik	Myynti ja huolto	100,0
Wärtsilä Marine & Power Services Nigeria Limited	Nigeria	Myynti ja huolto	100,0

Määräysvallattomien omistajien osuus konsernin toiminnoista ja rahavirroista ei ole olennainen yksittäisten tytäryhtiöiden osalta.

Listassa ei ole mukana sellaisia tytäryhtiöitä, joilla ei ole vaikutusta konsernin tulokseen tai varoihin. Suomen kirjanpitoasetuksen mukainen täydellinen luettelo sisältyy yhtiön virallisiin tilinpäätösasiakirjoihin.

33. Rahoitusriskit

Yleistä

Konsernin keskitetyllä rahoitustoiminnolla on kaksi päätehtävää: hankkia riittävästi rahoitusta konsernin tarpeisiin kilpailukykyisellä hinnalla, ja tunnistaa ja arvioida konsernin rahoitusriskit sekä tehdä konserniyhtiöiden tarvitsemat suojaukset.

Tarkoituksena on suojautua rahoitusmarkkinoilla tapahtuville epäsuotuisilta heilahteluilta sekä minimoida valuutta-, korko-, likviditeetti- ja luottoriskien vaikutus konsernin rahavaroihin, tulokseen ja omaan pääomaan.

Wärtsilän riskienhallintapolitiikka on hyväksytty yhtiön hallituksessa. Rahoitusriskien suojausinstrumentteina käytetään vain sellaisia instrumentteja, joiden markkina-arvoa ja riskiprofiilia voidaan luotettavasti seurata.

Valuutariski

Valuuttapositiona seurataan liiketoimintojen tasolla ja ne yhdistetään ja suojataan konsernitasolla. Kaikki kiinteähintaiset osto- ja myyntisopimukset suojataan. Tulevat kaupalliset avoimet valuuttayli- ja alijäämät arvioidaan liiketoimintoittain ja suojausten tasosta päättää johtokunta. Suojauslaskentaa sovelletaan valtaosaan edellä mainittujen erien suojauksista. Suojaukset kattavat aikajakson, joka mahdollistaa myyntihintojen ja kustannusten sopeuttamisen uudella valuuttakurssitasolla. Suojausten pituudet vaihtelevat konserniyhtiöillä kuukaudesta kahteen vuoteen. Konserni suojaa myös taseessa olevat valuuttamääräiset erät kuten valuuttamääräiset myyntisaamiset ja ostovelat. Valuuttakurssien mahdollisiin muutoksiin liittyen konserni ei odota merkittäviä valuuttakurssitappioita vuodelle 2016. Mikäli tilauksia peruutetaan, voi se johtaa tehostamaan valuuttasuojaukseen. Vuonna 2015 64% (67) myynnistä ja 57% (57) operatiivisista kuluista oli euromääräisiä. Konsernin tulokseen ja kilpailukykyyn vaikuttavat välillisesti myös pääkilpailijoiden kotivaluutat: USD, GBP, JPY sekä KRW.

Konsernissa käytetyt valuuttasuojausinstrumentit, näiden nimellisarvot sekä valuuttajakauma on eritelty liitetiedossa 27. Johdannaisinstrumentit.

Erällä tytäryhtiöillä maissa, joiden valuutat eivät ole vapaasti vaihdettavia, kuten Brasiliassa, on suojaamattomia EUR tai USD määräisiä konsernin sisäisiä lainoja. Näiden lainojen kokonaismäärä on 96 milj. euroa (115).

Koska Wärtsilällä on tytäryhtiöitä ja yhteisyrityksiä euroalueen ulkopuolella, ovat konsernin oma pääoma, liikearvo ja kauppahinnan kohdistukset alttiina valuuttakurssien vaihteluille. Vuoden 2015 lopussa Wärtsilän euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden ja yhteisyritysten nettovarallisuuden arvo oli 1.036 milj. euroa (794). Lisäksi ulkomaanrahan määräistä, yrityshankinnoissa syntyntä liikearvoa ja kauppahinnan kohdistuksia oli 591 milj. euroa (549).

Suojauslaskentaa on sovellettu 1.837 milj. euron (1.307) arvosta valuuttatermiineihin. 10% valuuttakurssimuutos aiheuttaisi näistä termiineistä noin 147 milj. euron (100) muutoksen verojen jälkeen konsernin omaan pääomaan. Vuoden 2015 aikana on rahavirtasuojauksen käypien arvojen muutoksia kirjattu omaan pääomaan -23 milj. euroa (-85). Omasta pääomasta on vuoden aikana kirjattu tuloslaskelmaan -21 milj. euroa (-12) myynnin tai ostojen oikaisuna. Vuonna 2015 rahavirtasuojauksen tehon osuus oli -1 milj. euroa, joka kirjattiin rahoituseriin ja on eritelty liitetiedossa 10. Rahoitustuotot ja -kulut. Vuonna 2014 rahavirtasuojauksen tehon osuus ei ollut merkittävä.

Valuuttajakauma 2015

%	Liikevaihto	Liiketoiminnan kulut	Myyntisaamiset	Ostovelat
EUR	64	57	63	78
USD	21	9	19	4
NOK		6	2	2
GBP	2	3	1	4
CHF		1		4

Muut EU-valuutat	1	2	1	
SGD	1	2	2	
BRL	1	3	2	
INR	1	1	1	
CNY	1	4	1	
JPY		1		2
Muut valuutat	6	13	8	6
Yhteensä	100	100	100	100

Korkoriski

Wärtsilä-konsernin korkoriski muodostuu pääasiallisesti nettomääräisen lainasalkun arvon muutoksista (hintariski) sekä korkojen vaihtelusta (vaihtuvakorkoisten lainojen koronmuutokset). Wärtsilä suojaa korkoriskinsä johdannaisilla kuten koronvaihtosopimuksilla, futuureilla sekä optioilla. Näiden johdannaisten markkina-arvojen muutokset kirjataan suoraan tuloslaskelmaan. Korkoriskejä seurataan mittaamalla jatkuvasti rahoitusinstrumenttien markkina-arvoja sekä tekemällä herkkyysanalyysejä.

Korollinen velka oli vuoden 2015 lopussa 724 milj. euroa (666). Keskikorko oli 1,3% (1,7) ja keskimääräinen korkosidonnaisuusaika 20 kuukautta (27). Vuoden 2015 lopussa yhden prosenttiyksikön suuruinen yhdensuuntainen lasku/nousu korkokäyrässä olisi aiheuttanut 15 milj. euron (18) lisäyksen/vähennyksen nettovelkasalkun arvoon (sisältäen johdannaiset).

Wärtsilä hajauttaa korkoriskejään ottamalla sekä kiinteä- että vaihtuvakorkoista velkaa. Vaihtuvakorkoisen velan suhde koko velkasalkkuun saa vaihdella 30 ja 70 prosentin välillä. Vuoden 2015 lopussa vaihtuvakorkoisen velan osuus koko velkasalkun määrästä oli 42% (32), kun johdannaissopimukset otetaan huomioon. Yhden prosenttiyksikön suuruinen korkotason muutos aiheuttaisi 3 milj. euron (2) muutoksen velkasalkun seuraavan vuoden korkokuluihin (sisältäen johdannaiset).

Muuta lainoihin liittyvää tietoa annetaan liitetiedoissa 18. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin ja 25. Rahoitusvelat.

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski

Wärtsilä varmistaa aina riittävän likviditeetin tehokkaalla kassanhallinnalla sekä riittäville vahvistetuilla ja vahvistamattomilla luottolimiiteillä.

Tämänhetkiset rahoitusohjelmat sisältävät:

- Vahvistettuja luottolimiittisopimuksia määrältään 629 milj. euroa (629).
- Suomalaisia yritystodistusohjelmia määrältään 800 milj. euroa (800).

Pitkäaikaisten lainojen keskimääräinen takaisinmaksuaika on 43 kuukautta (43) ja vahvistettujen luottolimiittien keskimääräinen takaisinmaksuaika on 33 kuukautta (29). Lisätietoa liitetiedossa 25. Rahoitusvelat.

Konsernin rahavarat olivat vuoden lopussa 334 milj. euroa (571), käyttämättömiä vahvistettuja luottolimiittisopimuksia oli 629 milj. euroa (629). Lisäksi konsernilla oli nostamatta 50 milj. euron osuus pitkäaikaisesta lainasta. Vuonna 2014 yritystodistuksia ei ollut käytössä, vuonna 2015 niitä oli käytössä 130 milj. euroa. Jälleerahoitusriskiä minimoidaan lainojen tasapainoisella erääntymisellä sekä riittävän pitkällä laina-ajoilla.

Vahvistetut luottolimiittisopimukset

MEUR

Vuosi	Käytettävissä (kauden lopussa)	
	Erääntyvät	
2015		629
2016	99	530
2017	100	430
2018	160	270
2019	110	160
2020	110	50
2021	50	

Luottoriski

Kaupalliseen toimintaan liittyvien luottoriskien hallinta on osa liiketoiminta-alueiden ja konserniyhtiöiden toimintaa. Suuriin kauppoihin ja projektirahoitukseen liittyvät luottoriskit pyritään rajoittamaan siirtämällä riskejä pankeille, vakuutusyhtiöille ja vientitakuulaitoksille.

Likvidien varojen sijoittamiseen ja rahoitusinstrumenttien kaupankäyntiin liittyviä luottoriskejä minimoidaan asettamalla luottorajat vastapuolille sekä tekemällä sopimuksia vain johtavien koti- ja ulkomaisten pankkien ja rahoituslaitosten kanssa.

Konserniyhtiöt sijoittavat kaikki rahavaransa konsernin rahoitustoiminnon tileille, mikäli paikallinen lainsäädäntö ja keskuspankin säännöt sallivat sen. Konsernin varat sijoitetaan instrumentteihin, joilla on riittävä likviditeetti (lyhytaikaiset pankkitalletukset tai suomalaiset yritystodistukset) ja luottoluokitus (vähintään yksi-A tai konsernin talous- ja rahoitusjohtajan erikseen hyväksymä sijoitus). Group Treasury seuraa jatkuvasti kyseisiä sijoituksia eikä näistä odoteta luottotappioita.

Myyntisaamisten ikäjakauma

MEUR	2015		2014	
	Myynti- saamiset	2015 joista alaskirjattu	Myynti- saamiset	2014 joista alaskirjattu
Erääntymättömät saamiset	957	2	748	
1–30 päivää erääntyneet	121		159	
31–180 päivää erääntyneet	173	5	140	2
181–360 päivää erääntyneet	43	6	31	1
Yli vuoden erääntyneet	176	50	171	43
Yhteensä	1 470	63	1 249	47

Vuonna 2015 alaskirjausten tulosvaikutus oli -12 milj. euroa (4).

Konsernin myymien myyntisaamisten määrä on tällä hetkellä myyntisaamisten kokonaismäärään verrattuna merkityksetön. Myydyt myyntisaamiset on kirjattu pois konsernin taseesta.

Osakehinterä

Wärtsilällä on osakesijoituksia 11 milj. euroa (12) voimalaitosyhtiöihin, jotka sijaitsevat pääosin kehittyvässä maissa. Kyseisten yhtiöiden tuloskehitys on ollut hyvä ja vastannut odotuksia. Lisätietoja liitetiedossa 16. Myytävissä olevat rahoitusvarat.

Pääomarakenteen hallinta

Wärtsilän päämääränä on varmistaa vahva pääomapohja ylläpitääkseen sijoittajien ja luotonantajien luottamuksen sekä kehittääkseen toimintaansa. Pääomaksi määritellään oma pääoma mukaan lukien määräysvallattomien omistajien osuus ja netotettu korollinen lainapääoma. Wärtsilän tavoitteena on säilyttää nettovelkaantumisaste alle 0,50. Konsernin osinkopolitiikan mukaan tavoitteena on jakaa osinkona vähintään 50% toiminnallisesta osakekohtaisesta tuloksesta suhdannesyklin yli.

MEUR	31.12.2015	31.12.2014
Pitkäaikaiset korolliset velat	492	537
Lyhytaikaiset korolliset velat	232	129
Rahavarat	-334	-571
	390	95
Lainasaamiset	-18	-1
Korolliset nettovelat	372	94
Oma pääoma yhteensä	2 242	2 005
Nettovelkaantumisaste	0,17	0,05
Osana pääomarakenteen hallintaa seurataan myös omavaraisuusastetta:		
Taseen loppusumma	5 589	5 280
Saadut ennakot	-564	-673
	5 025	4 607
Omavaraisuusaste, %	44,6	43,5

Emoyhtiön tuloslaskelma (FAS)

MEUR	2015	2014	Liite
Liiketoiminnan muut tuotot	78	75	1
Henkilöstökulut	-43	-41	2
Poistot ja arvonalentumiset	-8	-7	3
Liiketoiminnan muut kulut	-80	-77	
Liiketulos	-52	-50	
Rahoitustuotot ja -kulut			4
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista	270	130	
Korko- ja muut rahoitustuotot	38	39	
Kurssierot	4	2	
Korko- ja muut rahoituskulut	-37	-38	
	276	133	
Tulos ennen satunnaisia eriä	224	83	
Konserniavustus	53	112	5
Tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	276	195	
Poistoeron muutos	3	1	
Tulos ennen veroja	279	196	
Tuloverot	-2	-13	6
Tilikauden tulos	277	183	

Emoyhtiön tase (FAS)

MEUR	2015	2014	Liite
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			<u>7</u>
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	12	15	
Keskeneräiset hankinnat	1	3	
	13	18	
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	8	6	
Rakennukset ja rakennelmat	1	1	
Koneet, kalusto ja muut aineelliset hyödykkeet	1	1	
Keskeneräiset hankinnat		4	
	10	11	
Sijoitukset			
Osakkeet saman konsernin yrityksissä	950	950	
Muut osakkeet ja osuudet	2	2	
	951	952	
Pysyvät vastaavat yhteensä	975	980	
Pitkäaikaiset saamiset			
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	114	16	<u>8</u>
Lainasaamiset	2	2	
	116	18	
Lyhytaikaiset saamiset			
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	2 148	1 420	<u>9</u>
Muut saamiset	2	2	
Siirtosaamiset	36	37	<u>10</u>
	2 186	1 459	
Rahat ja pankkisaamiset	159	395	
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	2 461	1 872	
Vastaavaa yhteensä	3 436	2 852	

MEUR	2015	2014	Liite
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			<u>11</u>
Osakepääoma	336	336	
Ylikurssirahasto	61	61	
Kertyneet voittovarot	776	819	
Tilikauden tulos	277	183	
Oma pääoma yhteensä	1 450	1 400	
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero	3	6	
Pakolliset varaukset	20	21	
Vieras pääoma			<u>12</u>
Pitkäaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta	457	473	
Lainat eläkeyhtiöiltä	18	45	
	475	518	
Lyhytaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta	66	88	
Lainat eläkeyhtiöiltä	27	35	
Ostovelat	12	6	
Velat saman konsernin yrityksille	1 189	677	<u>14</u>
Muut lyhytaikaiset velat	131	1	
Siirtovelat	62	100	<u>13</u>
	1 487	907	
Vieras pääoma yhteensä	1 963	1 425	
Vastattavaa yhteensä	3 436	2 852	

Emoyhtiön rahavirtalaskelma (FAS)

MEUR	2015	2014
Liiketoiminnan rahavirta:		
Tulos ennen satunnaisia eriä	224	83
Oikaisut:		
Poistot ja arvonalentumiset	8	7
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot	-1	-3
Rahoitustuotot ja -kulut	-276	-133
Liiketoiminnan rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	-46	-45

Käyttöpääoman muutos:		
Korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	37	-43
Korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-39	52
	-2	9
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-48	-37
Korko- ja rahoituskulut	-33	-45
Saadut osingot liiketoiminnasta	270	130
Korko- ja rahoitustuotot liiketoiminnasta	38	39
Maksetut verot	-2	-37
	273	87
Liiketoiminnan rahavirta	226	50
Investointien rahavirta:		
Investoinnit osakkeisiin		-500
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-3	-5
Luovutustulot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	2	5
Investointien rahavirta	-1	-500
Rahavirta investointien jälkeen	225	-450
Rahoituksen rahavirta:		
Lainasaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-923	668
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+) / vähennys (-)	649	-45
Pitkäaikaisten lainojen nostot	50	100
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut ja muut muutokset	-123	-75
Konserniavustukset	112	161
Maksetut osingot	-227	-207
Rahoituksen rahavirta	-461	602
Rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	-236	152
Rahat ja pankkisaamiset tilikauden alussa	395	243
Rahat ja pankkisaamiset tilikauden lopussa	159	395

Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Wärtsilä Oyj Abp:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitosäännösten mukaisesti (FAS).

Tilinpäätöstä laatiessaan yhtiön johto joutuu voimassa olevien määräysten ja hyvän kirjanpitotavan mukaisesti tekemään arvioita ja olettamuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöserien arvostukseen ja jaksotukseen. Toteutuvat luvut voivat poiketa tehdyistä arvioista.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat saatavat ja velat on arvostettu tilinpäätöskurssiin. Avoimna olevat valuuttamääräisten erien suojausinstrumentit on arvostettu päivän arvoon korkotekijät huomioon ottaen. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään liikevaihdon ja liiketoiminnan kulujen oikaisuerinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan sen tilikauden kuluiksi, jolloin ne syntyvät.

Saamiset

Saamiset arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Pysyvät vastaavat merkitään taseeseen välittömään hankintamenoon vähennettynä tehdyillä poistoilla ja arvonalennuksilla. Eräiden maa-alueiden tasearvoihin sisältyy arvonnkorotuksia.

Poistojen perusteena olevat pysyvien vastaavien pitoajat ovat:

Muut pitkävaikutteiset menot	3–10 vuotta
Rakennukset	20–40 vuotta
Koneet ja kalusto	5–20 vuotta

Leasing

Leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut sisältävät varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat erät kuten konserniavustukset.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina on taseessa esitetty eriä, jotka ovat joko sopimusperusteisia tai muuten sitovia velvoitteita, mutta jotka eivät vielä ole realisoituneet. Pakollisten varausten muutokset sisältyvät tuloslaskelmaan.

Tuloverot

Tuloslaskelmaan on tuloveroina kirjattu tilikauden tuloksesta Suomen verosäännösten perusteella lasketut verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut. Satunnaisiin eriin kohdistuvat verot esitetään liitetiedoissa.

Osingot

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingosta ei tilinpäätöksessä ole tehty kirjausta, vaan osingot otetaan huomioon vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

1. Liiketoiminnan muut tuotot

MEUR	2015	2014
Vuokratuotot	1	1
Palvelut konserniyhtiöille	75	71
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	1	3
Muut	2	
Yhteensä	78	75

2. Henkilöstökulut

MEUR	2015	2014
Palkat ja palkkiot	36	34
Eläkekulut	5	5
Muut pakolliset henkilösivukulut	2	2
Yhteensä	43	41

Maksetut palkat ja palkkiot

Toimitusjohtaja, hänen sijaisensa ja hallituksen jäsenet	5	2
--	---	---

Emoyhtiön toimitusjohtajan oikeus siirtyä eläkkeelle on sovittu alkavaksi 63 vuoden iässä. Joidenkin johtokunnan jäsenien oikeus siirtyä eläkkeelle on sovitettu 60 ja 63 vuoden iässä.

Yhtiön hallitus päättää toimitusjohtajan sekä hänen suorien alaistensa palkoista ja palkkioista.

Henkilöstö keskimäärin tilikauden aikana	279	274
--	-----	-----

3. Poistot ja arvonalentumiset

MEUR	2015	2014
Suunnitelman mukaiset poistot		
Muut pitkävaikutteiset menot	7	7
Suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	8	7
Kirjanpidon poistot yhteensä		
Poistoero	3	1
Poistoero		
Kertynyt poistoero tilikauden alussa	6	7
Poistoeron muutos	-3	-1
Kertynyt poistoero tilikauden lopussa	3	6

4. Rahoitustuotot ja -kulut

MEUR	2015	2014
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	270	130
Yhteensä	270	130
Muut korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	20	27
Yhteensä	21	27
Muut rahoitustuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	11	6
Muilta	7	6
Yhteensä	17	12
Kurssierot	4	2
Korkokulut		
Saman konsernin yrityksille	-4	-4
Muille	-10	-11
Yhteensä	-14	-16
Muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-10	-12
Muille	-13	-11
Yhteensä	-23	-22
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	276	133

5. Satunnaiset tuotot ja -kulut

MEUR	2015	2014
Saadut konserniavustukset	53	112

6. Verot

MEUR	2015	2014
Tuloverot		
tilikaudelta	-2	-14
edellisiltä tilikausilta		1
Yhteensä	-2	-13
Tuloverot satunnaisista eristä	11	22

7. Pysyvät vastaavat

Aineettomat oikeudet

MEUR	Aineettomat oikeudet	Pitkä-vaikutteiset menot	Kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä 2015	Yhteensä 2014
Hankintameno 1.1.	1	133	3	136	145
Lisäykset		2		2	5
Vähennykset		-12		-12	-14
Uudelleenryhmittelyt		2	-2		
Hankintameno 31.12.	1	124	1	126	136
Kertyneet poistot 1.1.	-1	-118		-119	-126
Vähennysten kertyneet poistot ja muut muutokset		12		12	14
Tilikauden poisto		-7		-7	-7
Kertyneet poistot 31.12.	-1	-112		-113	-119
Kirjanpitoarvo 31.12.2015		12	1	13	
Kirjanpitoarvo 31.12.2014		15	3		18

Aineelliset hyödykkeet

MEUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Kesken-eräiset hankinnat	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä 2015	Yhteensä 2014
Hankintameno 1.1.	6	11	10	4	1	31	35
Lisäykset						1	1
Vähennykset	-1		-5			-5	-5
Uudelleenryhmittelyt	3			-4			
Hankintameno 31.12.	8	11	5		1	27	31
Kertyneet poistot 1.1.		-10	-10		-1	-21	-23
Vähennysten kertyneet poistot ja muut muutokset			5			5	2
Kertyneet poistot 31.12.		-10	-5		-1	-16	-21
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	8	1	1			10	
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	6	1		4			11

Sijoitukset

MEUR	Osakkeet konsernin yrityksissä	Osakkeet muissa yrityksissä	Yhteensä 2015	Yhteensä 2014
Hankintameno 1.1.	950	2	952	452
Lisäykset				*500
Hankintameno 31.12.	950	2	951	952
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	950	2	951	
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	950	2		952

*Täysin omistettuun tytäryhtiöön Wärtsilä Technology Oy Ab:n tehtiin kauden 2014 aikana 500 miljoonan euron oman pääoman korotus sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

8. Pitkäaikaiset saamiset

MEUR	2015	2014
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	114	16
Yhteensä	114	16

9. Lyhytaikaiset saamiset konsernin yrityksiltä

MEUR	2015	2014
Myyntisaamiset	6	4
Lainasaamiset	2 099	1 334
Siirtosaamiset	43	82
Yhteensä	2 148	1 420

10. Siirtosaamiset

MEUR	2015	2014
Johdannaiset	12	20
Muut rahoituserät	3	2
Tulo- ja muut verot	12	12
Vakuutusmaksut	6	
Muut	2	2
Yhteensä	36	37

11. Oma pääoma

MEUR	2015	2014
Osakepääoma		
Osakepääoma tilikauden alussa	336	336
Osakepääoma tilikauden lopussa	336	336
Ylikurssirahasto		
Ylikurssirahasto tilikauden alussa	61	61
Ylikurssirahasto tilikauden lopussa	61	61
Kertyneet voittovarot		
Kertyneet voittovarot tilikauden alussa	1 003	1 027
Osingonjako	-227	-207
Arvonkorotuksen peruutus		-1
Tilikauden tulos	277	183
Kertyneet voittovarot tilikauden lopussa	1 053	1 003
Oma pääoma yhteensä	1 450	1 400
Jakokelpoiset varat	1 053	1 003

12. Vieras pääoma

MEUR	2015	2014
Pitkäaikainen		
Korollinen	475	518
Yhteensä	475	518
Lyhytaikainen		
Koroton	101	140
Korollinen	1 387	767
Yhteensä	1 487	907

Yhtiön lainat ja niiden lyhennysohjelma

2015 MEUR	Pitkäaikainen			Yhteensä
	Lyhytaikainen <1 v	1-5 v	>5 v	
Lainat rahoituslaitoksilta	66	271	186	523
Lainat eläkelaitoksilta	27	18		45
Yhteensä	93	289	186	568

2014 MEUR	Pitkäaikainen			Yhteensä
	Lyhytaikainen <1 v	1-5 v	>5 v	
Lainat rahoituslaitoksilta	88	286	188	561
Lainat eläkelaitoksilta	35	45		80
Yhteensä	123	331	188	641

13. Siirtovelat

MEUR	2015	2014
Johdannaiset	29	65
Henkilöstökulut	21	23
Korot ja muut rahoituserät	8	7
Muut	4	6
Yhteensä	62	100

14. Velat konsernin yrityksille

MEUR	2015	2014
Ostovelat	5	6
Muut lyhytaikaiset velat	1 164	645
Siirtovelat	19	26
Yhteensä	1 189	677

15. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

MEUR	2015 Taseen velkamäärä	2014 Taseen velkamäärä
Takaukset ja vastuusitoumukset		
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta	743	746
Yhteensä	743	746
Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellisarvot		
Seuraavan vuoden aikana maksettavat	2	2
Myöhemmin maksettavat	16	19
Yhteensä	18	21

16. Lähipiirilainat ja muut sitoumukset

Konsernin johdolta ja hallituksen jäseniltä ei ole lainasaamisia. Johdon ja osakkaiden puolesta ei ole annettu pantteja tai muita vastuita. Konserniliitetiedoissa 29. on eritelty lähipiiritapahtumat. Lähipiiriin kuuluvat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja johtokunnan jäsenet sekä osakkuus- ja yhteisyritykset. Emoyhtiön liitetiedoissa 9. ja 14. on eritelty tytäryhtiöiden saamiset ja lainat.

17. Tilintarkastajien palkkiot

Seuraavat palkkiot maksettiin tilintarkastajille ja tilintarkastustoimistolle lakisääteisistä tarkastuksista sekä palveluista.

Vuonna 2015 yhtiökokous valitsi Wärtsilä Oyj Abp:n tilintarkastajaksi KHT-yhteisö KPMG Oy Ab:n.

Tilintarkastajien palkkiot

TEUR	2015	2014
Tilintarkastus	191	169
Veroneuvonta	201	170
Muut palvelut	138	192
Yhteensä	530	531

Hallituksen ehdotus

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 1.052.581.243,14 euroa, josta tilikauden voitto on 276.747.007,02 euroa. Osinkoon oikeuttavia osakkeita on 197.241.130 kappaletta.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

EUR

Osinkona jaetaan 1,20 euroa/osake eli yhteensä	236 689 356,00
Jätetään omaan pääomaan	815 891 887,14
Yhteensä	1 052 581 243,14

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemysten mukaan yhtiön maksukykyä.

Helsingissä 26. päivänä tammikuuta 2016

Mikael Lilius

Sune Carlsson

Maarit Aarni-Sirviö

Kaj-Gustaf Bergh

Tom Johnstone

Risto Murto

Gunilla Nordström

Markus Rauramo

Jaakko Eskola, konsernijohtaja

Tilintarkastuskertomus

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Wärtsilä Oyj Abp:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Wärtsilä Oyj Abp:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka, rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestyä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsinki, 26. tammikuuta 2016

KPMG Oy Ab

Virpi Halonen
KHT

Kvartaalitunnuslukuja 2014–2015

Lyhennetty tuloslaskelma

MEUR	10-12/ 2015	7-9/ 2015	4-6/ 2015	1-3/ 2015	10-12/ 2014	7-9/ 2014	4-6/ 2014	1-3/ 2014
Jatkuvat toiminnot								
Liikevaihto	1 590	1 222	1 230	988	1 549	1 117	1 116	997
Liiketoiminnan muut tuotot	18	12	13	7	17	10	12	12
Kulut	-1 379	-1 058	-1 081	-868	-1 375	-964	-983	-898
Poistot ja arvonalentumiset	-33	-32	-30	-29	-30	-29	-27	-29
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta	6	5	5	2	4	7	5	10
Liiketulos	202	149	137	100	166	141	123	92
Rahoitustuotot ja -kulut	-2	-17	3	-18	-9	-12	-4	-3
Tulos ennen veroja	199	132	140	82	157	129	119	89
Tuloverot	-41	-35	-31	-18	-27	-31	-28	-20
Tilikauden tulos jatkuvista toiminnoista	159	97	109	64	129	98	91	70
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista				22	-9	-13	-8	-7
Tilikauden nettotulos	159	97	109	86	121	85	83	63
Jakautuminen:								
emoyhtiön osakkeenomistajat	157	95	107	85	118	84	83	62
määräysvallattomat omistajat	2	2	2	1	3	1		1
	159	97	109	86	121	85	83	63
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osakekohtainen tulos (laimentamaton ja laimennettu):								
Tulos/osake, jatkuvat toiminnot, euroa	0,79	0,49	0,54	0,32	0,64	0,50	0,46	0,35
Tulos/osake, lopetetut toiminnot, euroa				0,11	-0,04	-0,07	-0,04	-0,04
Tulos/osake (EPS), laimentamaton ja laimennettu, euroa	0,79	0,49	0,54	0,43	0,60	0,43	0,42	0,31
Tilaukertymä yhteensä*	1 403	1 086	1 159	1 285	1 522	1 309	1 138	1 115
Tilaukanta tilikauden lopussa*	4 882	5 112	5 325	4 931	4 530	4 674	4 420	4 384
Henkilöstömäärä tilikauden lopussa	18 856	19 237	19 427	17 707	17 717	17 817	17 876	18 159

* Tilintarkastamattomia lukuja.